

KBC VERZEKERINGEN

Jaarverslag
van de Raad van Bestuur
over boekjaar 2020
aan de Algemene Vergadering
van 28 april 2021

Opmerkingen voor de lezer van dit jaarverslag

Naam van de vennootschap

Overal waar in dit jaarverslag sprake is van KBC, de groep, wij of KBC Verzekeringen, wordt (tenzij anders aangeduid) de geconsolideerde verzekeringsentiteit bedoeld, dat is KBC Verzekeringen NV inclusief alle in de consolidatiekring opgenomen groepsmaatschappijen. Waar sprake is van KBC Verzekeringen NV wordt alleen de niet-geconsolideerde entiteit bedoeld. In het hoofdstuk Vennootschappelijke jaarrekening gaat het altijd over de niet-geconsolideerde entiteit.

Verschil KBC Verzekeringen – KBC Groep

KBC Verzekeringen NV is een dochtermaatschappij van KBC Groep NV. De juridische structuur van de KBC-groep bestaat vereenvoudigd uit één enkele entiteit – KBC Groep NV – die twee onderliggende vennootschappen controleert: KBC Bank en KBC Verzekeringen NV. De aandelen van KBC Verzekeringen NV zijn 100% in handen van KBC Groep NV. Overal waar in dit jaarverslag sprake is van KBC Groep of de KBC-groep wordt KBC Groep NV, inclusief alle in de consolidatiekring opgenomen groepsmaatschappijen bedoeld.

Toekomstgerichte mededelingen

De in dit jaarverslag opgenomen verwachtingen, prognoses en verklaringen over toekomstige ontwikkelingen zijn gebaseerd op veronderstellingen en inschattingen die gemaakt zijn bij het opmaken van dit jaarverslag begin maart 2021. Toekomstgerichte verklaringen zijn per definitie onzeker. Diverse factoren, waaronder in het bijzonder de corona- (of Covid-19-) crisis, kunnen ertoe leiden dat de uiteindelijke resultaten en ontwikkelingen afwijken van de initiële verklaringen.

Vertaling

Dit jaarverslag is verkrijgbaar in het Nederlands en het Engels, waarbij de Nederlandse versie de originele is en Engelse versie een officieuze vertaling is. KBC verzekert dat al het redelijkerwijs mogelijke werd gedaan om inhoudelijke verschillen tussen de taalversies te vermijden. Mochten er toch zulke verschillen zijn, dan heeft de Nederlandse versie voorrang.

Artikel 3:6 en 3:32 van het Belgische Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen (WVV)

Deze artikelen leggen vast wat de minimale inhoud is van de door de wet vereiste jaarverslagen over de vennootschappelijke en geconsolideerde jaarrekening. De betreffende informatie is verwerkt in de diverse hoofdstukken van het hiernavolgende Verslag van de Raad van Bestuur, dat daarnaast bijkomende, niet-verplichte informatie bevat. In bepaalde gevallen wordt in dat deel, om herhaling van informatie te vermijden, verwezen naar informatie die al in de andere delen van deze brochure wordt vermeld. KBC Verzekeringen combineert het jaarverslag over de vennootschappelijke jaarrekening met het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening. Het Risk report en de website www.kbc.com, waarnaar in bepaalde paragrafen wordt verwezen, maakt geen deel uit van het jaarverslag.

Verklaring niet-financiële informatie

We verstrekken de door de wet (art. 3:6 §4 en 3:32 §2 WVV) bepaalde verklaring over niet-financiële informatie op het niveau van de hoogste Belgische consoliderende entiteit, namelijk (in het jaarverslag van) KBC Groep. Dat jaarverslag is beschikbaar op www.kbc.com. Niettemin wordt het merendeel van die informatie ook aangeraakt in het jaarverslag van KBC Verzekeringen.

Contact

Kurt De Baenst (directeur Investor Relations Office)

IR4U@kbc.be

KBC Groep NV, Investor Relations Office, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België.

Viviane Huybrecht (directeur Corporate Communicatie, woordvoester)

pressofficekbc@kbc.be

KBC Groep NV – Corporate Communicatie - Havenlaan 2 1080 Brussel België

Filip Ferrante (directeur Duurzaam KBC)

csr.feedback@kbc.be

KBC Groep NV, Duurzaam KBC, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België

Gebruikte ratio's

U vindt een overzicht van de belangrijkste in dit verslag gebruikte ratio's en termen (inclusief de zogenaamde 'alternative performance measures') achteraan in dit verslag.

Verantwoordelijk uitgever: KBC Groep NV, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België - BTWBE 0403 227 515 –RPR Brussel - bankrekening 734-0051374-70.

Inhoud

Verslag van de Raad van Bestuur

7	Korte voorstelling van KBC Verzekeringen
8	Bedrijfsprofiel en strategie
37	Ons financieel rapport
46	Hoe beheren we onze risico's?
74	Hoe beheren we ons kapitaal?
75	Verklaring deugdelijk bestuur

Geconsolideerde jaarrekening

82	Geconsolideerde winst-en-verliesrekening
84	Geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten (totaalresultaat of comprehensive income)
86	Geconsolideerde balans
87	Geconsolideerde vermogensmutaties
89	Geconsolideerd kasstroomoverzicht
91	1.0 Toelichtingen in verband met de grondslagen voor financiële verslaggeving
91	Toelichting 1.1: Verklaring van overeenstemming
91	Toelichting 1.2: Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving
112	Toelichting 1.3: Belangrijke schattingen en significante oordelen
113	Toelichting 1.4: Invloed van de coronacrisis
113	2.0 Toelichtingen in verband met segmentinformatie
114	3.0 Toelichtingen bij de winst-en-verliesrekening
114	Toelichting 3.1: Nettorente-inkomsten
114	Toelichting 3.2: Dividendinkomsten
115	Toelichting 3.3: Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening
116	Toelichting 3.4: Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstrumenten tegen reële waarde via other comprehensive income
116	Toelichting 3.5: Nettoprovisie-inkomsten
116	Toelichting 3.6: Overige netto-inkomsten
117	Toelichting 3.7: Verzekeringsresultaten
120	Toelichting 3.8: Exploitatiekosten
120	Toelichting 3.9: Personeel
121	Toelichting 3.10: Bijzondere waardeverminderingen (<i>impairments</i>) – winst-en-verliesrekening
122	Toelichting 3.11: Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures
122	Toelichting 3.12: Belastingen
123	4.0 Toelichtingen bij de financiële instrumenten op de balans
123	Toelichting 4.1: Financiële instrumenten volgens portefeuille en product
125	Toelichting 4.2: Financiële activa volgens portefeuille en kwaliteit
127	Toelichting 4.3: Maximaal kredietrisico en offsetting
129	Toelichting 4.4: Reële waarde van financiële instrumenten – algemeen
131	Toelichting 4.5: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – waarderingshiërarchie
134	Toelichting 4.6: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – overdrachten tussen niveau 1 en 2

134	Toelichting 4.7: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – focus op niveau 3
134	Toelichting 4.8: Derivaten
138	5.0 Toelichtingen bij de andere posten op de balans
138	Toelichting 5.1: Overige activa
138	Toelichting 5.2: Belastingvorderingen en belastingverplichtingen
139	Toelichting 5.3: Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures
140	Toelichting 5.4: Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen
141	Toelichting 5.5: Goodwill en andere immateriële vaste activa
142	Toelichting 5.6: Technische voorzieningen – verzekeringen
144	Toelichting 5.7: Voorzieningen voor risico's en kosten
145	Toelichting 5.8: Overige verplichtingen
146	Toelichting 5.9: Pensioenverplichtingen
147	Toelichting 5.10: Eigen vermogen van de aandeelhouders
147	Toelichting 5.11: Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten (IFRS 5)
148	6.0 Andere toelichtingen
148	Toelichting 6.1: Verstrekte en ontvangen verbintenissen en financiële garanties buiten balans
148	Toelichting 6.2: Leasing
149	Toelichting 6.3: Transacties met verbonden partijen
150	Toelichting 6.4: Bezoldiging van de commissaris
151	Toelichting 6.5: Dochterondernemingen, joint-ventures en geassocieerde ondernemingen
152	Toelichting 6.6: Belangrijkste wijzigingen in de consolidatiekring
153	Toelichting 6.7: Risicobeheer en kapitaaltoereikendheid
154	Toelichting 6.8: Gebeurtenissen na balansdatum
154	Toelichting 6.9: Algemene gegevens betreffende de vennootschap
155	Verslag van de commissaris

Vennootschappelijke jaarrekening

161	Vennootschappelijke jaarrekening
-----	----------------------------------

Overige informatie

246	Overige informatie
247	Gebruikte ratio's
248	Verklaring van verantwoordelijke personen

Verslag van de Raad van Bestuur

Korte voorstelling van KBC Verzekeringen

Ons werkgebied

KBC Verzekeringen is een verzekeringsgroep voor hoofdzakelijk retail-, kmo- en midcapklanten. De groep concentreert zich op zijn thuismarkten in België en een selectie van vier landen in Centraal- en Oost-Europa (Tsjechië, Slowakije, Hongarije en Bulgarije) en Ierland.

Belangrijkste groepmaatschappijen

België	KBC Verzekeringen NV
Tsjechië	ČSOB Pojišťovna a.s.
Slowakije	ČSOB Poist'ovňa a.s.
Hongarije	K&H Biztosító
Bulgarije	DZI Insurance
Luxemburg	KBC Group Re

Onze aandeelhouders

KBC Verzekeringen is voor 100% in handen van KBC Groep NV. KBC Groep NV is beursgenoteerd.

Onze klanten, medewerkers en netwerk

Klanten (schatting)	5,7 miljoen
Personeel (vte), gemiddelde over 2020	3 972
Verzekeringsnetwerk	336 agentschappen in België, diverse distributiekkanalen in Centraal- en Oost-Europa

Onze langetermijnkredietratings (29 oktober 2020)

Standard & Poor's

KBC Verzekeringen NV	A
----------------------	---

Management

CEO	Johan Thijs
Voorzitter Raad van Bestuur	Koenraad Debackere

Meer informatie

Website	www.kbc.com
---------	--

Bedrijfsprofiel en strategie

Ons bedrijfsprofiel

De strategie, het bedrijfsprofiel en de managementstructuur van KBC Verzekeringen is ingebed in die van de KBC-groep. Hieronder volgt een samenvatting van het bedrijfsprofiel van de KBC-groep, waarbij KBC Bank in essentie de bankactiviteiten voor zich neemt en KBC Verzekeringen de verzekeringsactiviteiten.

Meer gedetailleerde informatie vindt u in het jaarverslag van de KBC-groep over 2020.

Hoe creëren we duurzame waarde? (KBC Groep)

Als bankier zorgen we ervoor dat onze klanten goed geïnformeerd kunnen sparen en beleggen, waarbij we ook actief duurzame beleggingsproducten aanbieden. Op die manier kan iedere klant zijn vermogen laten aangroeien volgens zijn eigen wensen en risicoprofiel, en daarbij rekenen op onze expertise. Met het geld uit de deposito's die de klanten aan ons toevertrouwen, verlenen we kredieten aan particulieren, ondernemingen en overheden, en houden op die manier de economie draaiende, ook in moeilijker omstandigheden, zoals tijdens de coronacrisis. We houden ook een beleggingsportefeuille aan en investeren dus ook onrechtstreeks in de economie. Bovendien financieren we ook specifieke sectoren en projecten, zoals de socialprofitsector en infrastructuurprojecten met een belangrijke invloed op de binnenlandse economische ontwikkeling.

Als verzekeraar bieden we onze klanten de mogelijkheid om hun activiteiten met een gerust gemoed uit te oefenen en hun risico's te beperken. We streven ernaar elke dag de beste verzekering aan te bieden voor een correcte prijs en we investeren in een kwaliteitsvolle schadeafhandeling. We gebruiken ook onze kennis over ongevalsorzaken bij het opzetten van preventiecampagnes en we hebben een lange traditie van samenwerking met organisaties die actief zijn op het vlak van verkeersveiligheid, welzijn en begeleiding van slachtoffers.

We bieden onze klanten ook verschillende andere diensten aan die voor hen belangrijk zijn in hun dagelijkse leven. We denken dan bijvoorbeeld aan betalingsverkeer, cashmanagement, handelsfinanciering, leasing, corporate finance, geld- en kapitaalmarktproducten, enz. Ook op die manier leveren we een bijdrage aan het economische raderwerk.

Uiteindelijk is het de bedoeling onze klanten proactief en geïndividualiseerd financiële ontzorging aan te bieden, via een meer en meer data-gedreven en oplossingsgericht bank-verzekeringsmodel, waarbij we zelfs verder gaan dan traditionele pure bank- of verzekeringsproducten. U leest daarover meer in het hoofdstuk Onze strategie.

Bij al die activiteiten trachten we rekening te houden met de impact ervan op de samenleving en het milieu, en we vertalen dat ook in concrete doelstellingen. We kiezen er ook bewust voor om waar mogelijk onze positieve impact op de samenleving te vergroten, en we leggen daarbij de focus op gebieden waar we als bank-verzekeraar het verschil kunnen maken, zoals financiële vorming, milieubewustzijn, ondernemerschap en de gezondheids- en vergrijzingsproblematiek. In onze bedrijfsvoering besteden we ook terdege aandacht aan zaken zoals cyberrisico, anticorruptiemaatregelen en klimaatveranderingsrisico's.

Wat dat laatste betreft, als bank-verzekeraar hebben we op een rechtstreekse manier invloed op de klimaatverandering door ons eigen energieverbruik. Belangrijker is echter de onrechtstreekse invloed, via kredietverlening, het aanhouden van een beleggingsportefeuille, het aanbieden van beleggingen aan klanten en het verzekeren van tegenpartijen die een belangrijke invloed op het klimaat kunnen hebben. We ondervinden bovendien zelf de invloed van klimaatverandering. Daarbij denken we bijvoorbeeld aan hogere schadeclaims bij onze verzekeringen of een impact op onze kredieten of beleggingen wanneer de betrokken tegenpartijen geïmpacteerd worden door de klimaatverandering of de transitie naar een CO₂-armere samenleving. We passen ons bedrijfsmodel actief aan, niet alleen om negatieve gevolgen te verminderen of te vermijden, maar ook om actief bij te dragen door bijvoorbeeld duurzame producten en diensten te lanceren. We volgen onze prestaties op dat gebied van nabij en hanteren daarvoor specifieke doelen. Het besef dat duurzaamheid in de wereld na corona nog aan belang zal winnen, heeft ons er trouwens toe gebracht onze bestaande doelstellingen ter zake nog verder te verstrengen.

Als grote lokale speler in elk van onze kernlanden zijn we bovendien een deel van het lokale economische en sociale weefsel. We dragen in al onze kernmarkten in belangrijke mate bij tot de werkgelegenheid en we beseffen dat we een belangrijke impact hebben op het leven van onze mensen. We stimuleren verantwoord gedrag bij onze medewerkers en we bieden hen een faire vergoeding voor hun werk. Zo dragen we bij tot hun koopkracht en tot de welvaart van de landen waarin we opereren.

De coronacrisis heeft ons bedrijfsmodel niet wezenlijk gewijzigd, maar de uitvoering daarvan in een stroomversnelling doen belanden. Dankzij onze al vroeger ingezette focus op digitale oplossingen konden we tijdens de crisis naadloos voortwerken en onze klanten een gelijkaardig niveau van service aanbieden. De klanten zelf schakelden tijdens de crisis massaal over naar onze digitale oplossingen. Persoonlijke contacten bleven uiteraard belangrijk, maar werden tijdelijk ingepast in een veiligere context. Ons credo 'de klant centraal' betekent ook dat we hem steunden tijdens de crisis (door betalingsuitstel en dergelijke, zie verder) en dat we hem volgen in zijn gewijzigde voorkeuren tijdens en na de crisis. Doordat we al lang en intens bezig waren met digitale oplossingen, en onze strategie daaraan hebben aangepast, betekent dit dus voor ons een bevestiging van de weg die we zijn ingeslagen en een voortzetting van ons bestaande beleid en bedrijfsmodel.

Wat maakt ons tot wie we zijn? (KBC Groep)

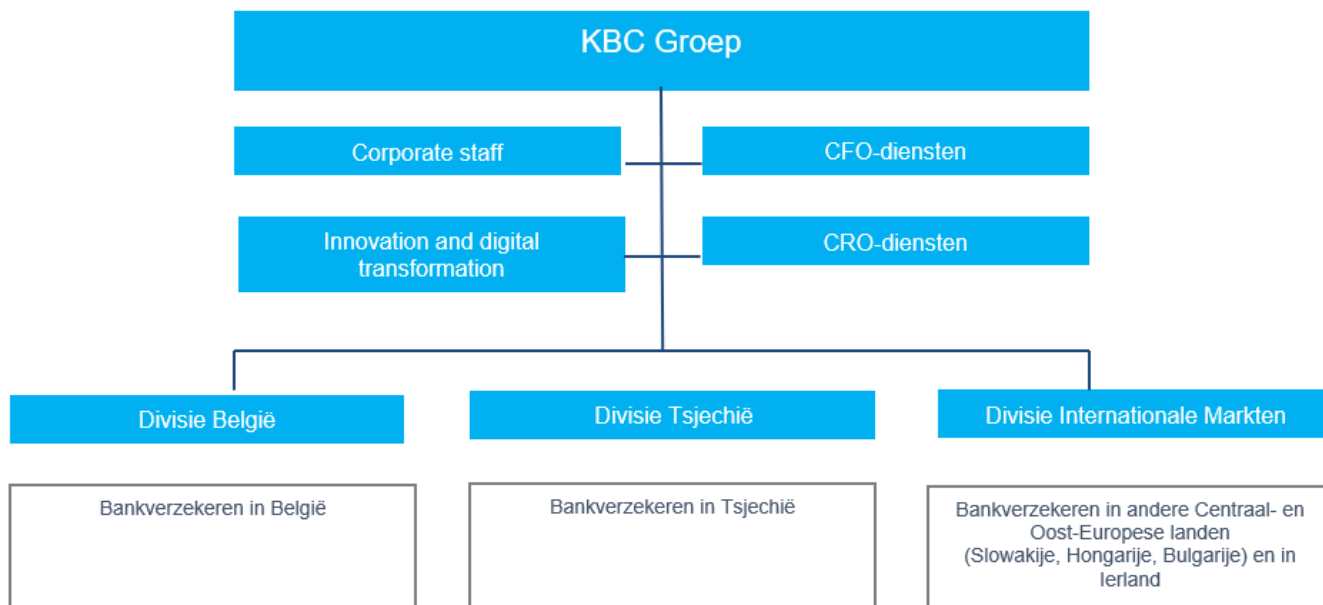
We vatten onze bedrijfscultuur samen in het letterwoord PEARL+. Dat staat voor Performance, Empowerment, Accountability, Responsiveness en Local Embeddedness. We moedigen al onze medewerkers aan zich responsive, respectvol en resultaatgericht te gedragen. In het schema leggen we uit wat we daarmee bedoelen.

In 2020 voegden we een extra dimensie toe (het plusteken in PEARL+). Dat betekent dat KBC nog meer zal focussen op gezamenlijke ontwikkeling en 'smart copy' van oplossingen, initiatieven, ideeën binnen de groep zodat ze overal in de groep gemakkelijk bruikbaar en inzetbaar zijn. Dat laat toe om efficiënter te werken, sneller te schakelen en lokale skills/talenten groepswijd te benutten.

PEARL+ is een mindset, een werkcultuur van al onze medewerkers. Om er zeker van te zijn dat al onze medewerkers doordrongen zijn van die waarden, stelden we een specifieke PEARL-manager aan die aan onze CEO rapporteert. Om die cultuur in de volledige groep in te bedden en tot een succes te maken, implementeren we ze niet alleen top-down, maar ook bottom-up. Zo hebben we op de werkvloer honderden PEARL ambassadors die PEARL concreet vormgeven en andere collega's daarin voorthelpen.

In onze groep bepaalt de Raad van Bestuur de strategie, het algemene beleid en het niveau van te nemen risico's. Een aantal gespecialiseerde comités staat die Raad bij. Het gaat om het Auditcomité, het Risico- en Compliancecomité, het Benoemingscomité en het Remuneratiecomité. Ons Directiecomité zorgt voor het operationele bestuur van de groep en doet dat binnen de door de Raad van Bestuur goedgekeurde algemene strategie. Het Directiecomité omvat, naast de CEO, ook de chief financial officer (CFO), de chief risk officer (CRO), de chief innovation officer (CIO) van de groep, en de CEO's van de drie divisies.

Wat ons onderscheidt van onze concurrenten (KBC Groep)

Ons geïntegreerde bankverzekeringsmodel

We spelen geïntegreerd in op de bank- en verzekeringsbehoeften van onze klanten. Ook onze organisatie is geïntegreerd: de meeste diensten werken op een overkoepelend niveau en we sturen de groep ook geïntegreerd aan. Voor onze klanten biedt ons geïntegreerde model het voordeel van een uitgebreide one-stop relevante en gepersonaliseerde financiële dienstverlening, waarbij ze kunnen kiezen uit een breder, complementair en geoptimaliseerd aanbod, dat zelfs het pure bankverzekeren overstijgt. Voor onszelf biedt het voordelen inzake inkomstendiversificatie, risicospreiding, bijkomend verkooppotentieel door de intense samenwerking tussen de bank- en verzekeringskanalen, belangrijke kostenbesparingen en synergieën, en verhoogde interactiemogelijkheden met en een vollediger inzicht in onze klanten.

Onze digitale aanpak

In onze nieuwe strategie vormt digitale interactie met de klanten de basis van ons bedrijfsmodel, zowel op het vlak van verkoop en advies als wat proces- en productontwikkeling betreft. Naast een digitaal productaanbod bieden we dus ook digitaal advies aan onze klanten én ontwikkelen we alle processen en producten alsof ze digitaal verkocht moeten worden. Bij de digitale verkoop en advies zullen artificiële intelligentie en data-analyse een belangrijke rol spelen. Kate, onze persoonlijke digitale assistente, speelt daarbij een belangrijke rol. We hebben bijzondere aandacht voor de snelheid en de eenvoud waarmee we onze klanten kunnen bedienen en houden bij de hertekening van onze interne processen daarmee rekening.

Onze sterke geografische focus

We concentreren ons op onze kernmarkten België, Tsjechië, Slowakije, Hongarije, Bulgarije en Ierland. Daardoor werken we nu in een mix van mature markten en groeimarkten, en kunnen we bij die laatste rekenen op het inhaalpotentieel inzake financiële dienstverlening. In de rest van de wereld zijn we beperkt aanwezig, vooral om de activiteiten in de kernmarkten te ondersteunen.

Onze focus op local responsiveness

In onze kernlanden willen we duurzame relaties met onze lokale particuliere klanten, kmo's en midcaps opbouwen. Local responsiveness is daarbij erg belangrijk voor ons. Dat betekent dat we onze lokale klanten beter begrijpen en kennen, alert zijn voor signalen en er proactief op inspelen, diensten en producten op maat van die lokale behoeften aanbieden en focussen op duurzame ontwikkeling van de verschillende gemeenschappen waarbinnen we actief zijn. Waar relevant werken we tussen de kernlanden samen om dubbel werk te vermijden en onze klanten het beste te kunnen aanbieden.

Onze duurzaamheidsaanpak

Duurzaamheid is bij ons geen apart beleid. Duurzaamheid maakt integraal deel uit van onze algemene bedrijfsstrategie die verankerd is in onze dagelijkse activiteiten. Onze duurzaamheidsstrategie, afgestemd op de lokale economie en samenleving, bestaat uit financiële veerkracht en de drie hoekstenen: verantwoord gedrag bij alle medewerkers stimuleren, onze positieve impact op de samenleving vergroten en onze nadelige impact op de samenleving beperken.

Onze aandeelhoudersstructuur

Bijzonder aan onze aandeelhoudersstructuur is het vaste aandeelhouderssyndicaat bestaande uit Cera, KBC Ancora, MRBB en de andere vaste aandeelhouders, die eind 2020 samen ruwweg 40% van onze aandelen in handen hadden. Die aandeelhouders treden op in onderling overleg en verzekeren op die manier de aandeelhoudersstabiliteit van onze groep.

Onze sterktes

Uniek bankverzekeringsmodel en innovatieve datagedreven digitale strategie, waardoor we direct kunnen inspelen op de behoeften van onze klanten	Sterke commerciële bank- en verzekeringsfranchises in al onze divisies	Succesvolle historiek inzake onderliggende bedrijfsresultaten	Solide kapitaalpositie en sterke liquiditeit	Sterke inbedding in de lokale economieën van onze kernlanden
---	--	---	--	--

Onze uitdagingen

Macro-economische omgeving gekenmerkt door lage rentes, vergrijzing en geopolitieke en klimaatgerelateerde uitdagingen	Strengere regelgeving omtrent klantenbescherming, solvabiliteit, milieu enz.	Veranderend klanten-gedrag, concurrentie en nieuwe spelers op de markt	Nieuwe technologieën en cybercriminaliteit
--	--	--	--

In welke omgeving zijn we actief? (KBC Groep)

De wereldeconomie werd in 2020 zwaar getroffen door de coronapandemie. De Chinese economie werd als eerste geraakt, terwijl de impact op de Europese en de Amerikaanse economie pas vanaf maart volop zichtbaar werd. De pandemie en de lockdown-maatregelen zorgden ervoor dat de wereldeconomie in het tweede kwartaal een enorme krimp kende. Vooral de diensten- en kleinhandelssectoren, die afhankelijk zijn van de binnenlandse vraag, leden onder de gevolgen van die beleidsmaatregelen. Voor de verwerkende nijverheid, die relatief meer wordt bepaald door de ontwikkeling van de internationale handel, was de schok relatief minder groot. De verwerkende nijverheid vond ook steun in het feit dat de Chinese economie al in het tweede kwartaal de draad kon oppikken met een positieve kwartaalgroei.

De geleidelijke versoepelingen van de maatregelen vanaf het einde van het tweede kwartaal zorgden voor een fors opveren van de groei in het derde kwartaal, vooral door de inhaalvraag in de diensten- en kleinhandelssectoren. Het peil van de economische activiteit van vóór de uitbraak van de pandemie werd echter in Europa en de VS niet bereikt. Het herstel bleek echter slechts tijdelijk door de tweede golf van corona-infecties, die in het vierde kwartaal tot nieuwe, maar wel meer gerichte maatregelen leidde en opnieuw woog op de Europese en de Amerikaanse economische groei. De impact van die tweede golf was echter duidelijk minder fors dan die van het tweede kwartaal.

De aard van de pandemie veroorzaakte in 2020 vooral een negatieve vraagschok voor de wereldeconomie. Die zorgde over het algemeen voor een fors lagere inflatie. Om de economie te ondersteunen bij het overbruggen van de crisis en de inflatie op te krikken reageerden zowel de ECB en de Fed met bijkomende stimulerende maatregelen. Terwijl de beleidsrentes onveranderd bleven op hun uiterst lage peil, kwamen er nieuwe kwantitatieve stimuleringsprogramma's. In de eurozone sprong hierbij vooral het Pandemic Emergency Purchase Programme in het oog, naast de beschikbare gunstige langetermijnfinanciering voor banken (TLTRO's) om de kredietverlening te ondersteunen. De combinatie van nationale steunmaatregelen en budgettaire programma's van de EU illustreert de sterkere beleidscoördinatie van monetair en budgettair beleid om de Europese economie tijdens de pandemie te stabiliseren en het herstel te ondersteunen. Als gevolg van de lage inflatie en de bijkomende monetaire stimuli bleef de rente op de overheidsobligaties in 2020 zeer laag.

Nadat er in eind november 2020 werkzame vaccins werden voorgesteld en de eerste vaccins ondertussen werden toegediend, kondigt 2021 zich aan als een overgangsjaar. Allicht zal de impact van de geleidelijke vaccinatieprogramma's op de pandemiemaatregelen en dus ook op het economische herstel vooral zichtbaar worden in de tweede jaarhelft van 2021. We verwachten niet dat de Europese economie eind 2021 al opnieuw het peil van voor de pandemie zal hebben bereikt. Bovendien blijven er ook in een post-pandemieomgeving belangrijke risico's voor de Europese economie. De handelsrelaties tussen de EU en het VK moeten verder worden uitgeklaard, de onderliggende wereldwijde trend van deglobalisering is niet gestopt en de wereldwijde schuldproblematiek blijft actueel.

De belangrijkste uitdagingen waarmee we geconfronteerd worden, zijn uiteraard de economische toestand, toenemende concurrentie en technologische veranderingen, regelgeving en cyber- en ICT-risico. Hoe we daarmee omgaan, leest u hierna.

De wereldeconomie, wereldwijde gezondheidsrisico's, geopolitieke uitdagingen, milieu

De wereldeconomie, de financiële markten en demografische ontwikkelingen beïnvloeden ons resultaat. De laatste jaren is de aanhoudend lage rente een belangrijk gegeven geworden, dat zorgt voor significante druk op de inkomsten en een *search for yield*. Ook de vergrijzing is een uitdaging, onder meer voor onze levensverzekeringsactiviteiten. Er bestaat bovendien een risico op marktcorrecties in markten waar zich mogelijk een onevenwicht heeft opgebouwd. Ook geopolitieke ontwikkelingen kunnen belangrijke gevolgen hebben voor de economie en dus onze resultaten. Dat geldt evenzeer voor wereldwijde gezondheidsrisico's, de klimaatverandering en de transitie naar een CO₂-arme samenleving.

Hoe gaan we daarmee om?

- We zorgen er in onze langetermijnplanning en ons langetermijnsce­nario voor dat onze kapitaal- en liquiditeitspositie een negatief scenario kunnen doorstaan. We berekenen de impact van wijzigingen in de belangrijke parameters en schatten de invloed van significante gebeurtenissen zo goed mogelijk in.
- Specifiek m.b.t. corona namen we de nodige maatregelen inzake toegankelijkheid en business continuity, waardoor we een niveau van dienstverlening konden bieden dat vergelijkbaar was met dat van voor de crisis. De belangrijkste coronacrisis-gerelateerde overheids-maatregelen waaraan we meewerkten in elk van onze kernlanden vindt u in toelichting 1.4 in het deel Geconsolideerde jaarrekening.
- Milieu en klimaatverandering zijn een belangrijk onderdeel van onze duurzaamheidsstrategie. We vertalen ze in concrete en verscherpte doelstellingen.
- We passen ons aanbod aan producten en diensten voortdurend aan, bijvoorbeeld door in te spelen op de vraag naar duurzame producten zoals Green Bonds en duurzaam pensioensparen.
- We streven ernaar onze inkomsten verder te diversifiëren, onder andere door meer fee business, naast interestinkomsten.

Wijzigend klantengedrag en concurrentie

We hebben te maken met een sterke concurrentie, technologische veranderingen en het wijzigende gedrag van klanten. Naast de traditionele spelers neemt de concurrentie toe van internetbanken, fintechs, bigtechs en van e-commerce in het algemeen. Dat zorgt voor potentiële druk op crosssellingmogelijkheden en beïnvloedt de klantenverwachtingen, onder meer inzake snelheid en digitale interactie. Dat alles verhoogt het belang van digitalisering en innovatie in onze groep en een goede kadering ervan, en noodzaakt tot een wendbare, snelle organisatie die in staat is continu aanpassingen te doen aan processen en systemen.

Hoe gaan we daarmee om?

- Om ons te wapenen tegen concurrentie en technologische veranderingen is de creatieve input en de opleiding/diversiteit van onze medewerkers bijzonder belangrijk.
- We hebben een grote hoeveelheid gegevens ter beschikking, wat ons in staat stelt beter te begrijpen wat klanten echt willen. Ons geïntegreerde model stelt ons bovendien in staat completere oplossingen aan te bieden dan pure banken of verzekeraars.
- We hebben een proces om ervoor te zorgen dat de business op een efficiënte manier een beslissing verkrijgt om een nieuw product te lanceren, waarbij ook de risico's grondig bekeken worden. We herzien regelmatig alle bestaande producten om ze aan te passen aan gewijzigde klantenbehoeften of omstandigheden.
- In verschillende vennootschappen van de groep worden activiteiten inzake onderzoek en ontwikkeling verricht die kaderen binnen een programma dat tot doel heeft om nieuwe en innovatieve financiële producten en diensten te ontwikkelen. We lanceerden in de afgelopen jaren tal van succesvolle mobiele en andere innovatieve toepassingen. Voorbeelden vindt u in het hoofdstuk Onze Divisies.
- Toepassingen worden waar mogelijk gekopieerd in verschillende thuismarkten van de groep. We staan ook open voor samenwerking met fintechbedrijven of zelfs branchege­noten.
- Naast innovatie en digitalisering zetten we ook in op vereenvoudiging van producten en processen.

Regelgeving

Toenemende regelgeving is een gegeven voor de hele financiële sector. De komende periode zullen de volgende trends en regelgevingen een belangrijke impact hebben:

- Duurzaamheid: EU-maatregelen om financiële middelen te mobiliseren voor duurzame groei;
- Digitaliteit: EU-initiatieven rond impact van nieuwe technologieën op de financiële dienstensector en verantwoordelijkheden voor digitale dienstverleners;
- Privacy: voorstel voor een Verordening verwacht in 2021-2022 die onder meer strikte voorwaarden zal opleggen voor het gebruik van elektronische communicatiegegevens;
- Brexit: mogelijke divergentie tussen de wetgevingen in de EU en het Verenigd Koninkrijk met betrekking tot financiële dienstverlening naar en vanuit het Verenigd Koninkrijk;
- Prudentieel toezicht: verdere implementatie van de wijzigingen aan de Richtlijn herstel- en resolutieplanning (BRRD2), de Verordening en richtlijn kapitaalvereisten (CRR2 en CRD5) en de Basel IV-wetgeving zowel op EU- als op nationaal niveau; nieuwe IFRS-voorschriften, zoals IFRS 17, dat geldt voor verzekeringsactiviteiten en ingaat binnen een aantal jaren; herziening van de Solvency II-Richtlijn en bijhorende Gedelegeerde Verordening; volledige hervorming van het regelgevend kader voor beleggingsondernemingen, waaronder beursvennootschappen;
- Financiële markten en producten: hervorming van de Verordening Europese marktinfrastructuur (EMIR), die een operationele impact heeft op derivatenactiviteiten; verdere implementatie van de Benchmarkverordening, die leidt tot een grondige hervorming van de rentebenchmarks die worden gebruikt bij diverse transacties en producten.

Hoe gaan we daarmee om?

- We bereiden ons degelijk voor op nieuwe regelgeving: nieuwe regelgeving wordt bijgehouden in een database. gespecialiseerde teams volgen de trends en regelgeving op de voet en stellen acties voor, onder meer met betrekking tot de kapitaalplanning van de groep.
- We nemen deel aan werkgroepen in belangenverenigingen, waar we ontwerpdocumenten analyseren.
- Een speciaal team bekommert zich om de contacten met de overheden en de toezichthouders.
- We bereiden nota's voor en geven opleidingen voor de business.
- We bekijken de impact van de regelgeving op het klantengedrag en passen onze producten en processen desgevallend aan het wijzigende klantengedrag aan.

Cyber risico en information security

In een wereld die steeds meer digitaal wordt, zijn degelijke ICT-systemen uiterst belangrijk en zijn hacking en cyberaanvallen een constante bedreiging, met mogelijk aanzienlijke financiële en reputatieschade.

We focussen op een optimale bescherming zowel van onze klanten als van onze groep zelf.

Hoe gaan we daarmee om?

- We maken onze medewerkers bewust van cyberrisico's door digitale opleidingen waarbij we aandacht besteden aan zaken zoals phishing, vishing (voice phishing) en fraude in het algemeen.
- Telewerken is al lang ingeburgerd bij KBC maar werd de norm in 2020 als gevolg van de coronacrisis. De toename van thuiswerk onderstreepte het belang van een degelijke ICT-infrastructuur en bescherming tegens cyberaanvallen. Om onze medewerkers op een veilige manier vanop afstand toegang te verlenen tot onze kritische systemen en data, hebben we nog sterker ingezet op cyber security en IT en hebben we bijkomende richtlijnen gegeven.
- We werken aan sterk beveiligde en betrouwbare ICT-systemen en degelijke databeschermingsprocedures en monitoren onze systemen en de omgeving continu.
- We analyseren cyberrisico's vanuit IT- en businessperspectief om een maximale weerstand te kunnen bieden en aanvallen snel en efficiënt te kunnen remediëren. We evalueren onze actieplannen regelmatig en sturen ze bij.
- Het groepswijde competentiecentrum voor Information Risk Management en Business Continuity volgt alle risico's op die gerelateerd zijn aan gegevensbeveiliging, cybercrime en operationele IT. Het team informeert en assisteert de lokale entiteiten, test de verdedigingssystemen van KBC en zorgt voor training, cyber awareness en rapportering in de groep.
- We zijn lid van de Belgische Cyber Security Coalition, een kennis- en overlegplatform van zo'n vijftig overheids- en privébedrijven en academici.
- We laten de cyberrisico's en de verdedigingsmechanismen van onze entiteiten jaarlijks evalueren door interne en externe beveiligingsexperts.
- Zie ook Hoe beheren we onze risico's, onder Niet-financiële risico's.

De marktomstandigheden in onze belangrijkste landen in 2020 (KBC Groep)

België

Marktomgeving

- De Belgische economie valt terug op een reële bbp-groei van -6,3%.
- De gemiddelde inflatie voor 2020 bedraagt 0,4%.
- Verwachte groei van het reële bbp in 2021 en 2022: +4,0% in 2021 en +4,1% in 2022

KBC Groep in België

- Belangrijkste merken: KBC, KBC Brussels en CBC
- 336 verzekeringsagentschappen, elektronische kanalen
- 13% geschat marktaandeel voor levensverzekeringen en 9% voor schadeverzekeringen
- 3,7 miljoen klanten (verzekeringen alleen: 1,6 miljoen)
- Technische voorzieningen en schulden mbt beleggingscontracten 28,8 miljard euro

Tsjechië

Marktomgeving

- De reële bbp-groei valt terug tot -5,6%.
- De gemiddelde inflatie voor 2020 bedraagt 3,3%.
- Verwachte groei van het reële bbp in 2021 en 2022: +3,5% in 2021 en +4,5% in 2022

KBC Groep in Tsjechië

- Belangrijkste merk: ČSOB
- verschillende distributiekkanalen voor verzekeringen, elektronische kanalen
- 8% geschat marktaandeel voor levensverzekeringen en 9% voor schadeverzekeringen
- 4,2 miljoen klanten (verzekeringen alleen: 1,8 miljoen)
- Technische voorzieningen en schulden mbt beleggingscontracten 1,6 miljard euro

Slowakije

Marktomgeving

- De reële bbp-groei valt terug tot -5,2%.
- De gemiddelde inflatie voor 2020 bedraagt 2,0%.
- Verwachte groei van het reële bbp in 2021 en 2022: +4,6% in 2021 en +4,2% in 2022

KBC Groep in Slowakije

- Belangrijkste merk: ČSOB
- verschillende distributiekkanalen voor verzekeringen, elektronische kanalen
- 3% geschat marktaandeel voor levensverzekeringen en 4% voor schadeverzekeringen
- 0,8 miljoen klanten (verzekeringen alleen: 0,4 miljoen)
- Technische voorzieningen en schulden mbt beleggingscontracten 0,2 miljard euro

Hongarije

Marktomgeving

- De reële bbp-groei valt terug tot -5,1%.
- De inflatie bleef stabiel op 3,4% aan de bovenzijde van de symmetrische band van een procentpunt rond 3%, die de Hongaarse Nationale Bank nastreeft.
- Verwachte groei van het reële bbp in 2021 en 2022: +4,5% in 2021 en +5% in 2022

KBC in Hongarije

- Belangrijkste merk: K&H
- verschillende distributiekkanalen voor verzekeringen, elektronische kanalen
- 3% geschat marktaandeel voor levensverzekeringen en 8% voor schadeverzekeringen
- 1,6 miljoen klanten (verzekeringen alleen: 1,1 miljoen)
- Technische voorzieningen en schulden mbt beleggingscontracten 0,5 miljard euro

Bulgarije

Marktomgeving

- De reële bbp-groei valt terug op -3,5%.
- De gemiddelde stijging op jaarbasis van de consumptieprijzen in Bulgarije bedroeg 1,2%.
- Verwachte groei van het reële bbp in 2021 en 2022: +3% in 2021 en +4% in 2022

KBC in Bulgarije

- Belangrijkste merken: UBB en DZI Insurance.
- verschillende distributiekkanalen voor verzekeringen, elektronische kanalen
- 28% geschat marktaandeel voor levensverzekeringen en 10% voor schadeverzekeringen
- 1,4 miljoen klanten (verzekeringen alleen: 0,8 miljoen)
- Technische voorzieningen en schulden mbt beleggingscontracten 0,3 miljard euro

Onze medewerkers, kapitaal, netwerk en relaties (KBC Groep)

Onze medewerkers

In elk land krijgt ons HR-beleid aparte accenten, zodat we optimaal kunnen inspelen op de lokale arbeidsmarkt. Onze waarden zijn echter groepswijd dezelfde en steunen op onze bedrijfscultuur PEARL+. Onze medewerkers maken dat elke dag tastbaar, in alle kernlanden van onze groep. De E uit PEARL+ staat voor Empowerment, waarmee we bedoelen dat we elke medewerker de ruimte bieden om zijn talent en creativiteit te ontplooiën en om die in te zetten bij de realisatie van onze bedrijfsstrategie. Niet alleen door te leren, maar ook door ideeën kenbaar te maken en verantwoordelijkheid te nemen.

In 2020 werd samen met de update van de bedrijfsstrategie een plusteken aan PEARL toegevoegd. We willen nog een stap verder gaan in onze samenwerking: de + staat voor co-creëren over de landsgrenzen heen en 'slim kopiëren' van elkaar. Zo halen we meer voordeel uit de rijkheid en verscheidenheid van onze groep. We stimuleren die cultuur bij onze medewerkers op een actieve manier. Met Team Blue bijvoorbeeld wil KBC alle collega's uit de verschillende landen verenigen, zodat ze fier zijn op hun team en hun bedrijf en gebruikmaken van elkaars ervaring. Een voorbeeld daarvan zijn de International Inspiration Days.

Het blijft de vaste ambitie om onze organisatie en medewerkers future proof te maken en medewerkers zoveel mogelijk aan boord te houden en te laten meegroeien met KBC. We zetten in op een leercultuur waarbij leren integraal deel uitmaakt van de dagelijkse activiteiten. Ons bedrijf is in volle transformatie, denk maar aan de introductie van Kate (zie verder bij De klant staat centraal bij alles wat we doen) en heeft andere skills nodig. Daarom vragen we medewerkers om flexibel te zijn en te focussen op die skills die ertoe doen. Om dat op een slimme manier mogelijk te maken lanceerden we in juni 2020 een AI-gestuurd leer- en talentenplatform. Dankzij dat intelligente platform, dat de naam StiPPLE meekreeg, reiken we medewerkers de juiste HR-info aan om hun loopbaan naar een hoger niveau te tillen. Ze krijgen leerinhoud op maat, niet alleen voor de juiste vaardigheden, maar ook voor het juiste niveau van skills. Met StiPPLE stellen we onze mensen in staat om hun huidige skills in kaart te brengen en te vergelijken met de skills die nodig zijn om hun job ook in de toekomst goed te blijven doen. Een digitale butler helpt hen te focussen op de juiste output- en ontwikkelingsdoelen. Daarover gaan ze voortdurend in dialoog met hun leidinggevende en met collega's, in een taal die gemeenschappelijk is voor heel de organisatie. Met de nieuwe technologie leggen we trouwens ook de basis om in de toekomst vacatures en talent intern te matchen. Dat maakt de weg vrij voor meer transparantie en voor nieuwe loopbaanopportunities. Voorlopig is het digitale leer- en talentenplatform alleen uitgerold België. Het is de bedoeling dat de andere landen de komende jaren stelselmatig aansluiten.

We zijn ons ervan bewust dat goede leidinggevers de sleutel zijn om het beste in onze medewerkers naar boven te halen en om onze strategie succesvol te implementeren. We investeren in de opleiding van alle leidinggevers via leiderschapstrajecten, die regelmatig worden getoetst aan de evoluties in ons bedrijf en in de maatschappij. Zo wordt er meer ingezet op coaching en progressiemanagement.

Om een gemeenschappelijke visie te kunnen uitdragen, nemen senior managers uit de hele groep deel aan de KBC University, een ambitieus ontwikkelingsprogramma. In 2020 was er een tweedaagse module over big data en AI. Daarnaast maken we actief werk van een apart beleid voor toptalentmanagement, waarmee we toekomstige senior managers in kaart brengen en klaarstomen voor de uitdagingen van morgen. Het thema gender krijgt hierin speciale aandacht.

We nemen de gezondheid en het welzijn van onze medewerkers zeer ter harte. In 2020 werden we geconfronteerd met de voortdurende onzekerheid over de gezondheidsrisico's in verband met de pandemie. Tijdens de coronacrisis kreeg preventie dan ook absolute voorrang. Er werd maximaal ingezet op thuiswerk, zowel op de hoofdkantoren als in het commerciële net. Voor de hele groep werkten in maart-april 2020 bijna drie vierde van onze medewerkers van thuis uit. Het digitaal samenwerken kreeg daardoor een boost. In alle kernlanden ging speciale aandacht naar oplossingen voor medewerkers voor wie corona een groter risico vormt. We richtten een speciaal Group Crisis Committee op om de situatie op de voet te kunnen volgen. Daarin deelden we informatie over de eerste lockdown, over de versoepelingsmaatregelen en over de tweede piek in het najaar. We reorganiseerden de werkplaatsen en fysieke events en reizen werden afgeschaft. Elk kernland nam bijkomende beslissingen naargelang de lokale situatie om hun mensen zo goed mogelijk te beschermen. Veel aandacht ging naar voortdurende communicatie, via corona-updates, boodschappen van onze CEO en het senior management, tips & tricks voor welzijn, inclusief het belang van pauzes, beweging en gezonde voeding. Leidinggevers kregen de opdracht om extra alert te zijn voor angst- en stressklachten en werden opgeleid om medewerkers digitaal te coachen. Er kwamen initiatieven zoals dagelijkse huddles - ter vervanging van 'het koffiemoment' onder collega's - en digitale sportactiviteiten. In deze moeilijke periode merkten we een grote spontane solidariteit tussen collega's en er ontstonden allerlei hartverwarmende initiatieven van onderuit.

Om onze operationele efficiëntie te verhogen lanceerden we in 2019 een groepswijde aanpak om onze governance te optimaliseren en interne processen te verbeteren. Dankzij die oefening die tot in 2022 loopt wordt onze organisatie wendbaarder, met minder managementlagen en een sneller besluitvormingsproces waarbij medewerkers een grotere rol krijgen. In België betekent dat een inkrimping van het personeelsbestand met 1400 medewerkers in de periode 2019 – 2022. Die realiseren we volledig via interne herinzet en het normale personeelsverloop. Bij ČSOB in Tsjechië gaat het om een afbouw met minimaal 250 medewerkers op jaarbasis. De planning van deze groepswijde efficiëntie-oefening zit op schema.

Onze medewerkers kunnen rekenen op een marktconform en fair loon, aangevuld met extralegale voordelen. Tijdens de coronacrisis hebben we als werkgever iedereen aan het werk kunnen houden en mensen wier takenpakket wegviel elders ingezet

in het bedrijf. In kernlanden waar telewerken nog niet volledig ingeburgerd was en mensen effectief minder dagen werkten opeerden we om financiële zekerheid te bieden.

We volgen de mening van onze medewerkers nauw op. In 2020 organiseerden we opnieuw een groepswijde bevraging over de medewerkersbetrokkenheid. De scores variëren rond de 70 procent. Omdat we dit jaar met een nieuwe methodiek werken, is een vergelijking met de gegevens van 2017 niet mogelijk.

In België bedroeg de responsgraad 57% en geeft zo'n 80% van de deelnemende KBC-medewerkers aan trots te zijn om voor KBC te werken, met als belangrijkste redenen het imago van KBC, de toekomstgerichte visie en de innovatieve aanpak. Voor Tsjechië bedroeg de responsgraad 37% en geeft 74% van de medewerkers aan trots te zijn om voor ČSOB aan de slag te zijn. Meer informatie vindt u in ons Duurzaamheidsverslag, op www.kbc.com.

De bevraging over medewerkersbetrokkenheid werd afhankelijk van de lokale noden al dan niet ingebed in een ruimere enquête. Voor KBC België werd ze geïntegreerd in een tweede Shape your future-enquête. Behalve naar betrokkenheid hebben we daarin gepeild naar de impact van de strategie-update. 82% van de medewerkers geeft aan een duidelijk zicht te hebben op de strategische richting die KBC uitgaat. Ook het recent gelanceerde leeraanbod rond hot skills in StiPPLE kwam aan bod. Op basis van de input van de medewerkers, werden al nieuwigheden geïntegreerd, zoals een skillsprofiel en meer trainingen die zich richten op de praktische toepassing van hot skills.

In de eerste helft van het jaar bevroegen we de medewerkers ook over de corona-impact via lokale enquêtes in een aantal kernlanden van de groep. De focus van de bevraging varieerde licht tussen de landen, volgens de lokale noden. Voor België onthouden we vooral dat 80% van de medewerkers zich even of zelfs beter voelde tijdens het werken in lockdown, dat 95% van hen het telewerken als efficiënt tot zeer efficiënt ervaarde en dat 92% aangaf dat hun leidinggevende duidelijk betrokken was bij hun welzijn. Op basis van deze resultaten blijven we inzetten op het samenwerken op afstand en het verder ontwikkelen van het leeraanbod.

In onze HR-beleidslijnen, ons rekruterings- en promotiebeleid en onze loonsystemen maken we geen onderscheid inzake geslacht, geloof, etnische achtergrond of seksuele geaardheid. Die gelijke behandeling van werknemers hebben we ook opgenomen in de KBC-Gedragslijn en in de verschillende manifesten en charters die we hebben ondertekend. We willen als werkgever een duidelijk signaal geven aan de maatschappij: we behandelen onze werknemers op een maatschappelijk verantwoorde manier. Daarbij spelen wederzijds vertrouwen en respect een belangrijke rol. Daarnaast verhogen we ook het bewustzijn rond diversiteit bij onze medewerkers. In 2020 werd bijvoorbeeld een nieuwe opleiding over unconscious bias ontwikkeld. Een concreet aandachtspunt is ook het verhogen van de genderdiversiteit in de hogere echelons van onze organisatie, waar vrouwen momenteel nog onvoldoende vertegenwoordigd zijn. Om dat te ondersteunen bepaalt elke businessunit doelstellingen op korte en lange termijn, samen met een concreet actieplan. Om de zes maanden wordt daarover gerapporteerd aan het directiecomité.

We investeren in een goede sociale dialoog met de werknemersvertegenwoordigers. In ons sociale overleg komen zeer uiteenlopende thema's aan bod, zoals loon- en arbeidsvoorwaarden, reorganisaties en welzijn. Om rekening te houden met de lokale wettelijke en bedrijfseigen situaties, organiseren we het sociale overleg voornamelijk per land en onderneming. Dat heeft ook in 2020 geleid tot het sluiten van collectieve akkoorden in diverse landen. Daarnaast is er op groepsniveau al meer dan twintig jaar jaarlijks een vergadering van de Europese ondernemingsraad. Op de agenda staan topics van grensoverschrijdend belang, zodat er een forum is om de sociale impact van beslissingen ook op groepsniveau te bespreken.

We volgen de toepassing van ons HR-beleid zorgvuldig op. Dat doen we niet alleen met kwalitatieve bevestigingen, maar ook met HR-data. Daarmee brengen we bijvoorbeeld informatie over rewardcomponenten, opleidingsuren of absentieismedagen in kaart. We toetsen ons beleid voortdurend af aan de marktindicatoren. We monitoren de personeelsaantallen groepswijd en per land.

Jaarlijks bekijken we aan de hand van een operational risk framework de belangrijke risico's in het humanresourcesproces. Een belangrijk onderdeel daarvan is de implementatie en monitoring van wetgeving. We zorgen ervoor dat we die strikt toepassen op het HR-domein. Daarbij denken we onder meer aan de EBA-richtlijnen voor outsourcing, diverse wetgeving inzake het loonbeleid (inclusief variabel loon) en de privacywetgeving (General Data Protection Regulation). In de verschillende landen waar we actief zijn, zorgen we dat alle medewerkers in orde zijn met alle wettelijke opleidingsvereisten, bijvoorbeeld voor de distributie van verzekeringen, kredieten of beleggingsproducten. Ook verhogen we via gerichte campagnes en training het algemene risicobewustzijn van onze medewerkers.

Een belangrijk operationeel risico voor human resources is 'people risk'. We volgen in samenwerking met onze risicoafdeling de diverse risico's op de voet aan de hand van een 'people risk dashboard'. In de zeer snel veranderende financiële sector zou KBC zonder de juiste medewerkers met de juiste competenties niet in staat zijn een referentie te blijven in de Europese financiële sector.

Het jaarverslag van KBC Groep bevat een tabel met een overzicht van het totale personeelsbestand en de verdeling ervan in verschillende categorieën.

Ons kapitaal

Onze activiteiten zijn alleen mogelijk als we beschikken over een degelijke kapitaalbasis. Eind 2020 bedroeg het totale eigen vermogen van KBC Groep 21,5 miljard euro en werd ons kapitaal vertegenwoordigd door 416 694 558 aandelen, een toename van 299 916 aandelen tegenover het vorige jaar als gevolg van de jaarlijkse kapitaalverhoging voor het personeel in december. Het totale eigen vermogen van KBC Verzekeringen bedroeg 3,8 miljard euro eind 2020.

KBC Groep heeft 100% in handen van KBC Verzekeringen. De aandelen van KBC Groep zijn in handen van een groot aantal aandeelhouders in verschillende landen. MRBB, Cera, KBC Ancora en de Andere vaste aandeelhouders vormen de vaste aandeelhouders van KBC Groep. Volgens de recentste kennisgeving bezaten de vaste aandeelhouders samen 40% van onze aandelen. Meer informatie over de aandeelhoudersstructuur van KBC Groep vindt u in het jaarverslag van KBC Groep. Het aandeel van KBC Verzekeringen is niet genoteerd op de beurs.

Ons netwerk en onze relaties

Naast medewerkers en kapitaal zijn ook ons netwerk en onze relaties bijzonder belangrijk voor onze activiteiten. U vindt een overzicht van ons netwerk bij De marktomstandigheden in onze belangrijkste landen in 2020.

Ons maatschappelijk en relationeel kapitaal omvat alle relaties met onze klanten, aandeelhouders, overheden, regelgevers en andere belanghebbenden die ons toelaten om maatschappelijk relevant te blijven en te handelen als een maatschappelijk verantwoord bedrijf. Dat onderwerp komt uitgebreid aan bod in het deel Onze strategie, in Onze rol in de samenleving.

Investor relations

De missie van ons Investor Relations Office is het verstrekken van tijdige, transparante, consistente en relevante informatie met betrekking tot de bedrijfsstrategie, trends en financiële gegevens aan analisten, investeerders, ratingagentschappen, enz. Die informatie wordt wijd verspreid en alle betrokken partijen hebben toegang tot die informatie. Investor Relations heeft een directe lijn met en staat in dagelijks contact met het topmanagement van de groep. Het geeft aanbevelingen over de informatie die aan de markt wordt gegeven, verzamelt informatie over de markt zelf (waaronder de meningen van de analisten over KBC en de samenstelling van de aandeelhouders van KBC) en is betrokken bij het briefen van het senior management inzake contacten met analisten en investeerders. In 2020 zorgde de onzekerheid en volatiliteit als gevolg van de coronacrisis voor bijzonder veel ad-hoc (virtuele) contacten met investeerders.

Onze strategie

De strategie, het bedrijfsprofiel en de managementstructuur van KBC Verzekeringen is ingebed in die van de KBC-groep. Hieronder volgt een samenvatting van de strategie van de KBC-groep, waarbij KBC Bank in essentie de bankactiviteiten voor zich neemt en KBC Verzekeringen de verzekeringsactiviteiten.

Meer gedetailleerde informatie vindt u in het jaarverslag van de KBC-groep over 2020.

De kern van onze strategie voor de toekomst (KBC Groep)

Onze strategie steunt op de volgende principes:

- Onze klanten staan centraal in alles wat we doen.
- We willen onze klanten een unieke bankverzekeringservaring bezorgen.
- We bekijken de ontwikkeling van onze groep op lange termijn en we willen duurzame en rendabele groei realiseren.
- We nemen onze verantwoordelijkheid in de samenleving en de lokale economieën.
- We voeren onze strategie uit binnen een strikt kader van beheer van risico's, kapitaal en liquiditeit.

In het kader van onze bedrijfscultuur PEARL+ focussen we daarbij op de gezamenlijke ontwikkeling van oplossingen, initiatieven en ideeën binnen de groep.

De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur (KBC Groep)

Aandacht voor fysisch en financieel welzijn van onze klanten

Vanwege het coronavirus beslisten we om vanaf midden maart onze kantoren in België uitsluitend op afspraak toegankelijk te maken en we namen tegelijk een uitgebreide reeks fysieke voorzorgsmaatregelen (plexiglas, mondmaskers, handgels, signalisatie, enz.). In een aantal andere kernlanden werd ervoor gekozen de kantoren open te houden, maar uiteraard strikte maatregelen toe te passen. Op die manier konden we, rekening houdend met de situatie in elk land, een maximale service aan de klanten verzoenen met noodzakelijke preventiemaatregelen om coronabesmetting bij klanten en medewerkers te vermijden. Er werd een adequate communicatie opgezet en bovendien werden live events en meetings vervangen door digitale events en meetings. Andere landspecifieke maatregelen waren het stimuleren van elektronische betalingen en het verhogen van de limieten

voor contactloze betaalkaarten, corona-gerelateerde aanpassingen aan bepaalde levensverzekeringen, de oprichting van speciale teams om klanten te helpen enzovoort.

Sinds het begin van de coronacrisis werken we bovendien intensief samen met overheidsinstellingen om klanten te ondersteunen die door het coronavirus worden getroffen, onder meer door uitstel van kredietbetalingen onder de diverse corona-gerelateerde moratoria. In onze zes kernlanden samen hebben we in totaal voor 13,4 miljard euro uitstel van kredieten verleend (volgens de EBA-definitie en nog op de balans van 31-12-2020) en hebben we ook in totaal 0,8 miljard euro aan leningen toegekend in het kader van corona-gerelateerde overheidsgarantierelaties. Een belangrijk deel van de moratoria (8,7 miljard euro) was eind 2020 al vervallen en voor 96% van de bedragen die niet meer onder de moratoria vielen werden de betalingen ondertussen volledig hervat. Meer details, waaronder een overzicht van de verschillende overheidsmaatregelen in onze kernlanden, vindt u in het deel Geconsolideerde jaarrekening, in Toelichting 1.4.

Toegang tot financiële diensten en degelijk financieel advies voor elk deel van de bevolking draagt bij tot economische ontwikkeling en is de basis voor financiële en sociale integratie. Als bank-verzekeraar nemen we ook hier onze verantwoordelijkheid: we zetten in op financiële geletterdheid en door degelijk en transparant advies willen we onze klanten helpen de juiste beslissingen te nemen. Tijdens de coronacrisis beseften we meer dan ooit hoe belangrijk digitale geletterdheid is en we lanceerden bijvoorbeeld verschillende initiatieven en gidsen die beginnende gebruikers hielpen om zich vertrouwd te maken met onze mobiele apps. In het deel Onze strategie, onder Onze rol in de samenleving sommen we diverse andere voorbeelden op van onze initiatieven om financiële geletterdheid te stimuleren. In ons duurzaamheidsverslag gaan we dieper in op de toegankelijkheid van onze diensten voor onder meer mensen met een beperking.

Differently, the next level

De verwachtingen van onze klanten zijn de laatste jaren sterk geëvolueerd: snelle, eenvoudige, proactieve en persoonlijke diensten en producten zijn de standaard geworden, en technologie maakt dat steeds meer mogelijk. We zijn dan ook al enkele jaren bezig met het digitaliseren van processen die ervoor zorgen dat eenvoudige en kwalitatieve producten op een snelle en vlotte manier tot bij de klanten gebracht kunnen worden. In de toekomst gaan we nog een stap verder en zullen we producten, diensten en processen ontwerpen vanuit de invalshoek digital first. Dat impliceert dat ze kunnen worden bijgestuurd of aangepast zodat ze eenvoudiger en gebruiksvriendelijker worden, schaalbaar zijn en toelaten om snel en gepast antwoorden te geven op vragen en verwachtingen van onze klanten. Voor klanten die dat wensen, gaan we de beschikbare data op een slimme en correcte manier gebruiken.

De afgelopen jaren hebben we trouwens met ons omnikanaaldistributiemodel al ingespeeld op het veranderende klantengedrag. Fysieke kanalen en digitale kanalen gaan hand in hand om alle klanten te dienen, zowel de steeds grotere groep digitale als minder digitale klanten. Als gevolg van de recente lockdown wegens corona kreeg de samenleving veel sneller dan verwacht een verregaande digitale boost. De klanten schakelden massaal over naar onze digitale oplossingen en de digitale verkoop steeg significant. Op een jaar tijd steeg bijvoorbeeld het aantal actieve klanten (actief: minstens in het bezit van een zichtrekening met een regelmatige inkomensoverdracht op die rekening) dat onze mobiele apps gebruikt met iets minder dan een kwart voor de hele groep. Meer dan 90% van onze actieve klanten gebruikt nu onze website, mobiele of tablettoepassingen (tegenover 84% een jaar eerder). De belangrijke investeringen in digitale transformatie die we de afgelopen jaren maakten, wierpen dus duidelijk hun vruchten af en zorgden ervoor dat we onze klanten een hoog niveau van dienstverlening konden blijven aanbieden.

Met onze vernieuwde strategie Differently, the next level gaan we nu nog een stap verder. Dat betekent dat we de interactie met onze klanten nog meer futureproof en intelligenter (d.w.z. versterkt door Artificiële Intelligentie) maken en we evolueren van een omnikanaaldistributiemodel naar een digital first distributiemodel. In beide modellen blijft de menselijke factor belangrijk en staan onze medewerkers en kantoren volledig ter beschikking van de klanten. Zoals steeds bepaalt de klant zelf via welk distributiekanaal, digitaal of fysiek, het contact met KBC verloopt. Bij een digital first distributiemodel vormt digitale interactie met de klanten de startbasis. We zullen dan ook op termijn alle relevante oplossingen via mobiele applicaties aanbieden. Naast een digitaal productaanbod zullen we onze klanten digitaal advies aanbieden én alle processen en producten ontwikkelen alsof ze digitaal verkocht worden. We plannen ongeveer 1,4 miljard euro aan investeringen in digitalisering in de periode 2021-2023.

Voor klanten die dat wensen, zal Kate – de nieuwe persoonlijke, digitale assistent – een belangrijke rol spelen in de digitale verkoop en adviesverlening om proactief, op het juiste moment, gepersonaliseerde en relevante oplossingen te bieden. Daarom is operationele efficiëntie van achterliggende processen zo cruciaal.

Hoe werkt Kate?

De klant kan zelf vragen met betrekking tot zijn financiële basistransacties aan Kate stellen (geld overschrijven, verzekeringsaanblijfs doen ...). Hij zal ook in zijn mobiele app regelmatig discreet en proactief voorstellen krijgen van KBC en daardoor maximaal ontzorgd worden. Het staat de klant helemaal vrij om daar al dan niet op in te gaan. Wanneer hij erop ingaat,

zal de oplossing volledig digitaal aangeboden en verwerkt worden. Wanneer klanten de voorkeur geven aan een niet-digitaal kanaal zal Kate de kantoormedewerkers inzichten verstrekken en zelfs oplossingen suggereren.

In een eerste fase zal Kate focussen op de mobiele applicatie voor particulieren in België en Tsjechië (KBC Mobile en ČSOB Dokapsy). Op die manier kan Kate snel leren, kan KBC feedback capteren en ook bijsturen waar nodig. De klant zal merken dat Kate geleidelijk aan een ruimere set van vragen kan beantwoorden. Kate voor bedrijven wordt vanaf 2021 uitgerold. Ook in de andere kernlanden van de groep zal Kate in de komende jaren uitgerold worden.

De medewerkers in het kantorennetwerk en in de contactcenters blijven als vertrouwensbaken functioneren naar onze klanten. Ze zullen ook het gebruik van digitale processen ondersteunen, stimuleren en opvolgen en worden hierbij geholpen door artificiële intelligentie, data en data-analyse. Wanneer klanten de voorkeur geven aan een niet-digitaal kanaal zal Kate de kantoormedewerkers inzichten verstrekken en zelfs oplossingen suggereren. Voor kmo's en bedrijvenklanten blijft de menselijke factor – in de vorm van relatiebeheerders – sowieso een cruciale rol vervullen, met data en technologie als belangrijkste hefboomen om full service te kunnen bieden.

Om onze klanten maximaal gebruiksgemak te kunnen bieden, het werken met Kate probleemloos te laten verlopen en steeds meer mogelijkheden via Kate te kunnen aanbieden zullen ook onze interne processen, de manier waarop we producten en diensten aanbieden, de manier waarop we ons intern organiseren (smart copy, samenwerking, straight through processing), moeten veranderen, wat tegelijkertijd een verdere mentaliteitsverandering (Pearl+) en bijscholing van onze medewerkers vereist. Het succes van producten en diensten wordt individueel opgevolgd om zo een feedback-lus te creëren en de machine te voeden, wat op zijn beurt Kate zal toelaten om verder te groeien.

Privacy, databescherming, communicatie en inclusie

Privacy en databescherming zijn onlosmakelijk verbonden met ons metier als bank-verzekeraar. De digitalisering biedt ons een veelheid aan (klanten-, markt- en risico-) gegevens, waardoor we onze klanten beter kennen, ze beter kunnen adviseren en hun overtuigende, relevante en gepersonaliseerde bank-verzekeringsopties voor te stellen. Maar uiteraard vinden klanten het pas goed dat we hun gegevens analyseren als ze ons al vertrouwen, en daarvoor hebben we een weloverwogen privacybeleid opgesteld. Privacy en databescherming zijn immers niet alleen objectieve, in wetten vastgelegde begrippen, maar tegelijk ook erg subjectief. We willen klanten dan ook zelf laten beslissen wat we met hun data doen. Daarbij willen we transparant communiceren en onze klanten een duidelijk privacy-overzicht bieden, waarbij ze op elk ogenblik van keuze kunnen veranderen. Een slimme data-analyse gekoppeld aan een goede privacybescherming beschouwen we als dé kans om het vertrouwen van onze klanten te verdiepen. Dat geldt ook voor Kate: Het is de klant zelf die beslist of hij bereid is een stukje van zijn privacy op te geven om zelf de vruchten te plukken, om 'ontzorgd' te worden.

Meer informatie over privacy en databescherming vindt u Duurzaamheidsverslag, op www.kbc.com.

We verwachten dat onze medewerkers op een toegankelijke, duidelijke, begrijpelijke en transparante manier communiceren met onze klanten. Dat is niet eenvoudig, denk maar aan de verplichtingen die de wetgever ons oplegt, zoals brieven rond risico's, kosten en provisies. Enkele jaren geleden zijn we daarom in België gestart met een project om onze klantencommunicatie te vereenvoudigen en verbeteren. Verder zorgen we dat onze commerciële medewerkers zich permanent bijscholen en laten vormen, zodat ze voldoende aandacht hebben voor risico-evaluatie van de verschillende producten en diensten.

Opvolging

Omdat de klant centraal stellen de hoeksteen van onze strategie is, volgen we dat grondig op. We bevragen onze klanten continu en hebben regelmatig debatten met klantenpanels. We gaan ook specifiek in dialoog met ngo's en organiseren jaarlijks een stakeholderdebat. We volgen onze reputatie nauwlettend op en we delen die analyse met alle betrokken diensten en personen, zodat die het nodige kunnen doen. Voorbeelden van acties die we ondernemen met als doel om te gaan met de veranderende klantenverwachtingen, concurrentie en technologische uitdagingen vindt u in het hoofdstuk Onze belangrijkste uitdagingen. De nieuwe doelstellingen en resultaten voor tevredenheid van klanten en digitale verkoop vindt u hierna.

De belangrijkste kernindicatoren (KPI's) die te maken hebben met het centraal stellen van de klant vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

We bieden onze klanten een unieke bankverzekeringsservaring (KBC Groep)

Als bank-verzekeraar stellen we onze klant centraal met een geïntegreerd product- en dienstenaanbod. We adviseren op basis van behoeften die het pure bankieren of verzekeren overstijgen, zoals gezin, wonen, mobiliteit, enz. We zijn zo georganiseerd dat

we naar de klant gaan en zowel verzekeringsoplossingen als bancaire oplossingen aanbieden op maat van zijn behoefte. Onze klanten dromen immers niet van kredieten of verzekeringen, maar wel van een auto, een huis, een reis, een eigen zaak. Zaken waarvoor ze geld nodig hebben. En als ze die zaken hebben, willen ze die beschermen. Dan kijken ze uit naar een verzekering. Dankzij ons geïntegreerde bankverzekeringsmodel kunnen wij hen een antwoord bieden op elk van die bekommernissen.

Voor de klant biedt ons geïntegreerde model het voordeel van een uitgebreide relevante en gepersonaliseerde one-stop dienstverlening, waarbij hij kan kiezen uit een breder, complementair en geoptimaliseerd aanbod. Voor de groep biedt het voordelen inzake inkomstendiversificatie, risicospreiding, bijkomend verkooppotentieel door de intense samenwerking tussen de bank- en verzekeringskanalen, belangrijke kostenbesparingen, synergieën en verhoogde interactie-mogelijkheden met en een meer volledig inzicht in onze klanten.

Zoals al vermeld doen we er alles aan om onze kanalen (bank- en verzekeringskantoren, contactcenters, automaten, de website, de homebankingtoepassing en mobiele apps) te integreren. Omdat we zowel een bank als een verzekeraar zijn, kunnen we voluit gaan voor die integratie en naadloze service. De optimale kanalenmix wordt lokaal bepaald op basis van de behoeften van de klant en hangt ook af van de digitale maturiteitsgraad van het land.

We ontwikkelden een uniek concept voor samenwerking tussen de bank- en verzekeringsbedrijven van onze groep. Dat model gaat veel verder dan een bank die verzekeringsproducten verkoopt. Het gaat immers om een volledige integratie van backoffices. Dat levert operationele en commerciële optimalisaties op voor zowel de klant als KBC zelf. In onze werking volstaat bijvoorbeeld één communicatieafdeling, één marketingafdeling enzovoort. Enkel de achterliggende productfabrieken werken afzonderlijk, omdat het om specifieke metiers gaat.

In onze strategie 'Differently, the next level' wordt dit concept scherp gesteld: naast het operationeel werken als één bedrijf streven we naar een 'digital first', lead-gedreven en AI-gestuurde organisatie. Dat impliceert volledig geïntegreerde front- en back-end-toepassingen ontworpen volgens het principe 'digital only'. In al onze kernlanden wordt er volop op ingezet om – op eigen ritme – data- en AI-gestuurd te worden. Kate (zie vorig hoofdstuk) is het kernelement van een dergelijke data-gestuurde organisatie.

Dankzij ons bankverzekeringsmodel realiseren we nu al verschillende commerciële synergieën. In België bijvoorbeeld namen onze klanten in 2020 bij ongeveer acht op de tien woningkredieten van KBC Bank ook een schuldaldoverzekering bij KBC Verzekeringen en bij negen op de tien een woningverzekering. Bij ČSOB in Tsjechië namen meer dan zes van de tien klanten die in 2020 een hypothecaire lening aangingen, ook een woningverzekering van de groep.

Nog een ander voorbeeld: in de hele groep bezat eind 2020 zo'n 78% van de actieve klanten minstens 1 bankproduct en 1 verzekeringsproduct van de groep; ruwweg 22% heeft zelfs minimaal 2 bank- en 2 verzekeringsproducten (3-3 in België). Het aantal dergelijke bankverzekeringsklanten groeide in 2020 met respectievelijk 4% (1-1) en 5% (2-2, en 3-3 in België).

De belangrijkste kernindicatoren (KPI's) die te maken hebben met bank-verzekeren vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

We focussen op duurzame en rendabele groei (KBC Groep)

Langetermijnrelaties uitbouwen met onze klanten is cruciaal om ons bestaan op lange termijn veilig te stellen. We mikken dan ook niet op hoge rendementen op korte termijn waaraan overdreven risico's verbonden zijn, maar kiezen voor duurzame en rendabele groei op lange termijn.

Duurzaam langetermijndenken betekent ook dat we ons concentreren op de lokale economieën van onze kernmarkten. Onze geografische voetafdruk blijft onveranderd gefocust op onze kernlanden. In die kernlanden zien we onze aanwezigheid als een engagement op lange termijn en we willen er onze aanwezigheid verder optimaliseren door organische groei of interessante overnames, volgens duidelijke en strikte strategische en financiële criteria. Geografische focus betekent ook dat we, waar mogelijk en opportuun, niet-kernactiviteiten afstoten.

Recente voorbeelden:

- Eind mei 2019 namen we het resterende belang van 45% in de Tsjechische bouwspaarbank ČMSS over en als gevolg van deze transactie bezit ČSOB nu 100% van ČMSS. In de loop van 2021 wordt ČMSS omgedoopt tot ČSOB Stavební spořitelna. Daarmee wordt de integratie in de ČSOB Groep afgerond en vinden de klanten alle diensten met betrekking tot huisvesting onder één dak en één merk.
- Eind mei 2020 verkochten we onze deelneming van 50% in de Sloveense levensverzekeraar NLB Vita, waardoor we ons volledig terugtrekken uit Slovenië, dat geen kernland van onze groep is.
- Eind november 2020 ronden we de overeenkomst af voor de overname van 99,44% van OTP Banka Slovensko. Dat zorgt ervoor dat we onze positie op de Slowaakse bankenmarkt verder versterken. De volgende logische stap is de juridische en operationele fusie van ČSOB in Slowakije en OTP Banka Slovensko, die de huidige vierde positie van ČSOB op de Slowaakse bankenmarkt wat activa betreft verder zal consolideren.

- In februari 2021 bereikten we bovendien een akkoord voor de overname van de Bulgaarse pensioen- en levensverzekeringsactiviteiten van NN, waardoor we onze positie in onze Bulgaarse thuismarkt nog verder zullen kunnen verstevigen.

Specifiek voor corporate finance hebben we besloten dat we een franchise voor adviesdiensten verder ontwikkelen, aangepast aan onze midcap-corporatebankingklanten in onze kernlanden, maar ook met de mogelijkheid van een beperkte uitbreiding in de buurlanden, om zo de bestaande klanten beter te kunnen dienen.

We willen voor al onze producten en diensten in staat zijn topklasse af te leveren. Wat onze kernactiviteiten betreft, houden we de productie ervan in eigen hand. Maar voor de randactiviteiten kijken we in de meeste gevallen naar uitbesteding of samenwerkingsverbanden met (of in sommige gevallen overname van) specialisten, waaronder bijvoorbeeld fintechs. Zo werken we bijvoorbeeld in België samen met een fintech die voor onze klanten energieprijzvergelijkingen maakt. Dat laatste is natuurlijk niet onze core business, maar het gaat – naast het bevorderen van de algemene klanttevredenheid – om de daaruit resulterende financiële transacties van onze klanten, wat wel onze core business is. Als we toegang hebben tot de gegevens van die transacties, kunnen we toegevoegde waarde genereren voor onze klanten door betere oplossingen te analyseren en voor te stellen en hun op die manier geld te besparen of hen te ontzorgen.

Streven naar duurzame en rendabele groei betekent ook dat we zorgen voor een gediversifieerde inkomstenbasis. Daarom willen we, naast onze rente-inkomsten, meer inkomsten genereren uit fee business (bijvoorbeeld uit onze assetmanagementactiviteiten) en uit onze verzekeringsactiviteiten. Ook geografisch zijn we gediversifieerd: In de laatste drie jaar kwam bijvoorbeeld 42% van onze nettowinst uit andere landen dan (divisie) België.

Bovendien is, om duurzaamheid te kunnen waarborgen, een strikt risicobeheer bij alles wat we doen een absolute voorwaarde. Daarover vindt u meer in de paragraaf We willen onze ambities waarmaken binnen een strikt risicobeheer.

De belangrijkste kernindicatoren (KPI's) die te maken hebben met duurzame en rendabele groei vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

Onze rol in de samenleving (KBC Groep)

We bieden waar mogelijk financiële oplossingen aan die een positieve impact hebben op de samenleving en de lokale economie. Daarnaast hebben we aandacht voor het beperken van onze nadelige impact op de samenleving en stimuleren we verantwoord gedrag bij onze medewerkers. Duurzaamheid is dan ook geïntegreerd in onze hele bedrijfsvoering en wordt uitgedragen door al onze medewerkers. Duurzaam ondernemen betekent ten slotte ook dat we beschikken over voldoende financiële veerkracht en onze risico's strikt beheersen. We zoeken daarom steeds een evenwicht tussen gezonde rendabiliteit en het waarmaken van onze rol als maatschappelijk verantwoordelijke onderneming.

We willen verantwoord gedrag bij alle medewerkers stimuleren

Het vertrouwen van onze stakeholders staat of valt met verantwoord gedrag van elke medewerker. We verwachten dan ook van al onze medewerkers dat ze zich verantwoord gedragen. Dat onderwerp staat dan ook elk jaar hoog op onze agenda.

De basis van verantwoord gedrag is integriteit, en die vereist eerlijkheid, correctheid, transparantie, vertrouwelijkheid én een gezond risicobewustzijn. Integriteit en ethische waarden worden eveneens weerspiegeld in onze KBC-Gedragslijn voor medewerkers. Meer daarover vindt u in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur.

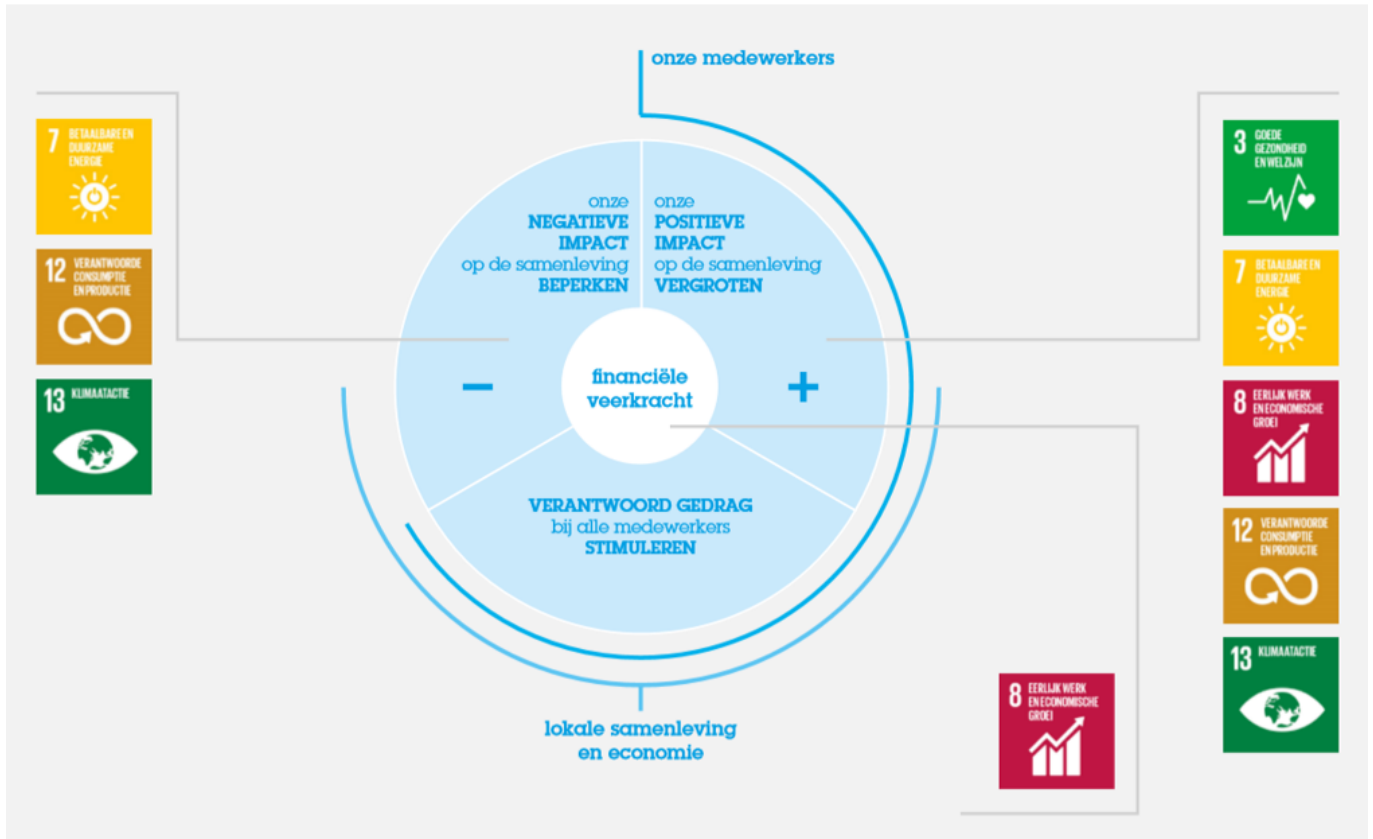
Aangezien verantwoord gedrag moeilijk te definiëren is, hebben we gekozen om richtlijnen te bepalen over wat verantwoord gedrag is en hebben we principes weergegeven. Die principes zijn gebundeld in 'Kompas voor (mijn) verantwoord gedrag'. Verantwoord gedrag komt bij een bank-verzekeraar op een nadrukkelijke manier tot uiting in gepaste adviesverlening en verkoop. We besteden daarom speciale aandacht aan opleiding (inclusief testen) en bewustzijn.

In 2020 hebben we een e-learning ontwikkeld om het belang van verantwoord gedrag duidelijk te maken en bovendien een kader aan te reiken dat onze medewerkers helpt bij het nemen van moeilijke beslissingen en bij het omgaan met dilemma's. Dat is een verplichte opleiding voor elke medewerker.

We communiceren in alle transparantie over onze regels en beleidslijnen. U vindt ze op www.kbc.com. Meer informatie over het Integriteitsbeleid en de toepassing ervan vindt u in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur.

Duurzame ontwikkelingsdoelen

In 2015 stelden de Verenigde Naties een ontwikkelingsplan op met 17 ambitieuze doelstellingen voor 2030. De Sustainable Development Goals (SDG's) bepalen de mondiale agenda voor regeringen, bedrijven en de maatschappij voor het aanpakken van de grote uitdagingen op het gebied van duurzame ontwikkeling, zoals het beëindigen van de armoede, het beschermen van de planeet en het waarborgen van de welvaart voor iedereen. Hoewel de 17 SDG's onderling samenhangen en ze allemaal relevant zijn, hebben we een selectie gemaakt van vijf doelen waarop we via onze kernactiviteiten de grootste impact kunnen hebben (zie tekening).

Goede gezondheid en welzijn

We willen bank- en verzekeringsproducten ontwikkelen gericht op gezondheid, gezondheidszorg en het verbeteren van de levenskwaliteit. Met onze maatschappelijke projecten focussen we onder andere op gezondheid en verkeersveiligheid. We promoten een goede werk-levensbalans bij onze werknemers.

Betaalbare en duurzame energie

We dragen actief bij tot het verhogen van het aandeel hernieuwbare energie in de energiemix. We investeren in initiatieven op het gebied van hernieuwbare energie en energie-efficiëntie via onze bank- en verzekeringsactiviteiten en we hebben een exitprogramma uitgewerkt voor de financiering van niet-duurzame energieoplossingen.

Eerlijk werk en economische groei

Via onze bank- en verzekeringsactiviteiten ondersteunen we ondernemerschap en de creatie van jobs en dragen we bij tot duurzame economische groei. We ondersteunen startende ondernemers en investeren in innovatie en technologie door samenwerkingsverbanden met start-ups en fintechs. We hebben een belangrijke rol bij de bescherming van de fundamentele arbeidsrechten, eerlijke verloning, gelijke kansen en opleidings- en ontwikkelingsmogelijkheden voor al onze medewerkers.

Verantwoorde consumptie en productie

We ondersteunen de overgang naar een koolstofarme en circulaire economie. We ontwikkelen duurzame bank- en verzekeringsproducten en -diensten die tegemoet komen aan sociale en milieu-uitdagingen. We bieden duurzame investeringen aan als een evenwaardig alternatief voor conventionele fondsen. We willen onze eigen negatieve impact verminderen door duurzaam om te gaan met energie, papier, water, mobiliteit en afval en door onze broeikasgasemissies te reduceren.

Klimaatactie

We passen een strikt milieubeleid toe op onze krediet-, beleggings- en verzekeringsportefeuille. We ontwikkelen bedrijfsoplossingen die klanten helpen om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en de overgang naar een koolstofarme economie te verwezenlijken. We beperken onze eigen milieu-impact en communiceren daarover. We willen de klimaatgerelateerde risico's aanpakken en inzetten op eraan gerelateerde opportuniteiten.

We willen onze positieve impact op de samenleving vergroten

We willen onze positieve impact op de samenleving vergroten en leggen daarbij de focus op de domeinen waar wij als bank-verzekeraar toegevoegde waarde kunnen creëren: financiële geletterdheid, ondernemerschap, milieubewustzijn, vergrijzing en/of gezondheid. Daarbij houden we rekening met de lokale context in onze verschillende thuismarkten. Daarnaast ondersteunen we maatschappelijke projecten die nauw aansluiten bij ons beleid en waarbij we onze rol in de samenleving kunnen opnemen. De focusdomeinen zijn een vertaalslag van de SDG's naar onze duurzaamheidsstrategie en onze dagelijkse activiteiten. U vindt meer informatie en voorbeelden hierna.

Verderop gaan we dieper in op onze specifieke aanpak inzake klimaat en mensenrechten.

Duurzaamheidsratings, KBC-groep	2020	2019
S&P Global - RobecoSAM	73/100	68/100
CDP	A- Leadership	A- Leadership
FTSE4Good	4,7/5	4,6/5
ISS ESG	C Prime	C Prime
Sustainalytics (29 januari 2021)	Low Risk (16.2)	86/100
MSCI	AAA	AAA

Financiële geletterdheid

- Klanten helpen de juiste keuzes te maken door goede en transparante adviesverlening en duidelijke communicatie.
- De kennis van financiële concepten en producten bij het brede publiek verruimen.

Voorbeelden

- Get-a-Teacher bij KBC België, dat scholen de mogelijkheid geeft een lesgever te bestellen bij KBC om de financiële kennis uit te breiden;
- Lessen in het basis- en middelbaar onderwijs door ČSOB-collega's in Tsjechië;
- Hoedoeckda?! Platform in België, waarmee we jongeren tussen 16 en 24 jaar leren omgaan met geld.

Milieubewustzijn

- Onze milieuvoetafdruk verkleinen via uiteenlopende initiatieven en doelstellingen
- Diensten en producten ontwikkelen die een positieve bijdrage kunnen leveren aan het milieu

Voorbeelden

- Uitgifte van een tweede Green bond
- Introductie van een Green Lease-product door UBB Interlease in Bulgarije
- Aangescherpt beleid inzake steenkoolfinanciering in Tsjechië
- Aanbod van zeer gebruiksvriendelijke en handige mobiliteitsoplossingen in België, in samenwerking met Olympus Mobility

Ondernemerschap

- Door innovatieve ideeën en projecten te ondersteunen bijdragen tot economische groei.

Voorbeelden

- Overschakeling op digitale ondersteuning van start-ups tijdens de coronaperiode (Start it @CSOB, Start it @KBC) en organisatie van extra webinars over onderwerpen waar ondernemers mee worstelden
- Partnership met BRS, dat microfinance- en micro-insurancebedrijven in het Zuiden steunt
- Coachingstraject 'women in tech' van Start it@KBC dat forse inspanningen levert om meer vrouwelijke ondernemers aan te trekken
- Samenwerking tussen UBB en The Association of the Bulgarian Leaders and Entrepreneurs in het programma ABLE Activator dat een ervaringsgerichte opleiding in ondernemerschap biedt aan 30 studenten en jonge professionals onder de 35 jaar.

Vergrijzing en gezondheid

- In België en Tsjechië kozen we voor vergrijzing als vierde pijler. Dat houdt in dat we ons beleid en ons aanbod van diensten en producten aanpassen aan het feit dat mensen langer leven en dat we positief bijdragen aan de problematiek rond vergrijzing door vanuit onze kernactiviteiten specifieke oplossingen en diensten aan te bieden.
- In Bulgarije, Slowakije, Hongarije en Ierland kozen we gezondheid als vierde pijler. Die kernlanden zullen diensten, producten en projecten ontwikkelen die erop gericht zijn de algemene gezondheid, de gezondheidszorg en de levenskwaliteit te verbeteren.

Voorbeelden

- Hulp bij de opsporing van met het coronavirus besmette personen in Tsjechië.
- Donatie door K&H in Hongarije aan ziekenhuizen die het coronavirus bestrijden, voor online aankopen en elektronische overschrijvingen.
- 'Care calls' vanuit KBC Bank Ireland om oudere en kwetsbare klanten bij te staan tijdens de coronacrisis.

We willen onze nadelige impact op de samenleving beperken

We onderwerpen onze bedrijfsactiviteiten aan strikte duurzaamheidsregels in verband met mensenrechten, milieu, ethisch ondernemen en gevoelige of controversiële maatschappelijke thema's. Gezien de steeds wijzigende maatschappelijke verwachtingen en bekommernissen herbekijken en actualiseren wij minimaal om de twee jaar onze duurzaamheidsbeleidslijnen. In de tabel vindt u een overzicht van de belangrijkste duurzaamheidsbeleidslijnen.

Verderop in dit hoofdstuk gaan we dieper in op onze specifieke aanpak inzake klimaat en mensenrechten.

Belangrijke KBC-duurzaamheidsbeleidslijnen	Van toepassing op
<p>Blacklist van bedrijven en activiteiten</p> <p>We leggen strenge ethische beperkingen op aan bedrijven die betrokken zijn bij controversiële wapensystemen (inclusief nucleaire en wittesforwapens) en aan bedrijven die beschouwd worden als 'zware' overtreders van de <i>UN Global Compact Principles</i> (UNGC)</p>	<p>Kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening, eigen beleggingen, duurzame en traditionele fondsen, leveranciers</p>
<p>Rechten van de mens</p> <p>We hebben ons beleid inzake mensenrechten aangepast aan de VN-beleidslijnen voor bedrijven en mensenrechten en de principes van de <i>UN Global Compact</i>.</p> <p>Zie verder in een aparte paragraaf hierna.</p>	<p>Kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening, eigen beleggingen, duurzame en traditionele fondsen, leveranciers, personeel</p>
<p>Controversiële regimes</p> <p>We willen niet betrokken zijn in financiële activiteiten met controversiële regimes die fundamentele inbreuken plegen tegen de mensenrechten en die elke vorm van deugdelijk bestuur, wettigheid of economische vrijheid ontberen. We maken wel een uitzondering voor humanitaire goederen. Op basis van erkende externe bronnen beslissen we elk jaar welke landen moeten worden opgenomen in de lijst van controversiële regimes.</p>	<p>Kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening, eigen beleggingen, duurzame en traditionele fondsen, leveranciers</p>
<p><i>Sustainable & responsible bank, advisory and insurance policy</i></p> <p>We hebben restricties vastgelegd voor de kredietverlening, de adviesverlening en het verzekeren van controversiële en maatschappelijk gevoelige sectoren en activiteiten, zoals de energiesector, projectfinanciering, activiteiten in verband met wapens, plantenteelt voor de productie van bedwelmende middelen, gokken, bont, palmolieproductie, mijnbouw, ontbossing, grondverwerving en onvrijwillige verhuizing van inheemse bevolking, tabak, mijnbouw, dierenwelzijn en prostitutie.</p>	<p>Kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening</p>
<p>KBC Asset Management- uitsluitingen voor duurzame beleggingen</p> <p>Voor de traditionele fondsen passen we de minimale uitsluitingen toe op basis van de blacklist van bedrijven die te maken hebben met controversiële wapensystemen of zware inbreuken plegen tegen de principes van de <i>UN Global Compact</i> en het beleid inzake controversiële regimes. Daarenboven zijn beleggingsproducten die gebaseerd zijn op speculatie op voedselprijzen volledig uitgesloten. Verder hebben we beslist om de tabaksindustrie uit de conventionele beleggingsfondsen van KBC Asset Management en de eigen beleggingsportefeuille van KBC te weren. Voor de duurzame fondsen gaan we nog verder in de uitsluiting en restricties van omstrede activiteiten zoals gokken, defensie, bont, enz.</p>	<p>Duurzame fondsen</p>

Omdat de verwachtingen van de samenleving op het vlak van duurzaamheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid evolueren, werken we voortdurend aan het verscherpen van onze duurzaamheidsdoelstellingen en beleidslijnen. Zo beslisten we in 2020 om de beleidslijn inzake financiering en verzekering van steenkoolgebonden activiteiten en bedrijven nog verder te verstrengen en voerden we ook een nieuwe beleidslijn in over biodiversiteit. We beslisten ook dat bedrijven actief in fossiele brandstoffen volledig worden uitgesloten uit de duurzame fondsen van KBC Asset management. Voor onze doelstelling inzake rechtstreekse steenkoolfinanciering: zie verder.

Steenkool: KBC wenst in de volgende omstandigheden geen zaken te doen met energieproducenten:

- Als het gaat om bestaande klanten met >25% productiecapaciteit op basis van steenkool (voordien: 50%).
- Als het gaat om bedrijven die nog geen klant zijn, mogen die geen enkele productiecapaciteit op basis van steenkool hebben (voordien: 25%).
- In 2030 zakt die grens naar nul voor alle klanten (voordien: 2050).
- Wel blijven beperkte uitzonderingen ad hoc mogelijk voor o.m. investeringen in het kader van de energietransitie (alle landen) en voor sociale doeleinden (enkel Tsjechië).
- Vanaf april 2021 wordt het beleid nog verder verstrengd en verplichten we bestaande klanten (a) om een plan voor te leggen hoe ze steenkool tegen 2030 zullen in fasen zullen afbouwen en (b) om zich ertoe te verbinden geen nieuwe kolenprojecten op te zetten of de capaciteit van bestaande kolenprojecten te verhogen. Wanneer een tegenpartij niet voldoet aan een van die voorwaarden, staan wij geen nieuwe transacties toe en beëindigen de relatie na de contractuele termijn.

Biodiversiteit:

- KBC wenst niet betrokken te zijn bij activiteiten die verband houden met of een significante impact hebben op o.m. beschermde gebieden, UNESCO-werelderfgoed, beschermde dier- en plantensoorten en bepaalde visserijpraktijken.
- KBC wenst niet betrokken te zijn bij niet-conventionele olie- en gaswinning (o.m. teerzand, schaalolie en -gas en boringen in de poolgebieden).
- De bestaande beperkingen met betrekking tot bos- en mijnbouw en productie van palmolie, soja, cacao, koffie en suikerriet worden verstrengd.

We controleren de naleving van ons duurzaamheidsbeleid onder meer door:

- een actieve interne screening van de toepassing van ons duurzaamheidsbeleid op onze krediet-, verzekerings- en beleggingsactiviteiten;
- een algemene ESG-beoordeling van de duurzaamheidsprestaties van de betrokken bedrijven door externe partijen, met de nadruk op de duurzaamheidsstrategie en het publieke duurzaamheidsbeleid van de ondernemingen en op eventuele recente controverses waarbij zij betrokken zijn geweest.

Voorbeelden van maatregelen indien inbreuken worden vastgesteld:

- nultolerantie voor bedrijven op de blacklist in al onze bedrijfsactiviteiten;
- uitsluiting van ondernemingen die niet voldoen aan de UN Global Compact Principles, zoals beoordeeld door een externe ESG-beoordelaar, voor leningen, verzekeringen en eigen activa;
- toepassing, in samenspraak met de betrokken partijen, van een exitstrategie of specifieke voorwaarden op bestaande krediet- of verzekeringsrelaties en adviesdiensten, en afwijzing van nieuwe aanvragen.

Onze duurzaamheidsgovernance

We hebben duurzaamheid verankerd op de verschillende niveaus binnen onze groep. Dat garandeert dat duurzaamheid zowel de aandacht krijgt van de hoogste beslissingsorganen, als breed geïntegreerd wordt in onze activiteiten. Verderop vindt u meer uitleg over de specifieke governance in verband met klimaatverandering.

Duurzaamheidsgovernance

De Raad van Bestuur wordt geïnformeerd door het Directiecomité over de duurzaamheidsstrategie, inclusief het beleid over klimaatverandering. Het Risico- en Compliancecomité waakt over de duurzaamheidsgerelateerde risico's. De Raad beoordeelt de implementatie van de duurzaamheidsstrategie door middel van een Sustainability Dashboard en spreekt zich uit over belangrijke wijzigingen aan duurzaamheidsbeleidslijnen.

Het Directiecomité is het hoogste niveau met directe verantwoordelijkheid voor duurzaamheid, met inbegrip van het beleid over klimaatverandering. Het bekrachtigt de beslissingen van de Interne Duurzaamheidsraad en het Sustainable Finance Steering Committee.

De Interne Duurzaamheidsraad (ISB) wordt voorgezeten door de CEO en bestaat uit senior managers van alle bedrijfsonderdelen en kernlanden, de CFO en de manager van de dienst Corporate Sustainability. Het is het belangrijkste platform voor het aansturen van duurzaamheid op groepsniveau en neemt beslissingen over elke kwestie die verband houdt met duurzaamheid.

De dienst Corporate Sustainability heeft een rechtstreekse lijn met de CEO en is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitvoering van de duurzaamheidsstrategie en het toezicht daarop. Hij rapporteert aan de ISB en stelt het Sustainability Dashboard op.

Het Sustainable Finance Steering Committee houdt toezicht op het Sustainable Finance Programme en wordt voorgezeten door de CFO. Het rapporteert aan het Directiecomité en de Raad en staat in contact met de ISB.

Het Core Team Sustainable Finance Programme wordt geleid door een programmamanager van de dienst Corporate Sustainability en bestaat uit specialisten van Finance, Credit Risk, Risk, Data Management en duurzaamheidsdeskundigen. Het integreert de klimaataanpak binnen de groep en ondersteunt de business bij de ontwikkeling van de klimaatbestendigheid in lijn met TCFD en het EU-actieplan.

De Country Coordinators Corporate Sustainability in elk kernland zijn verantwoordelijk voor de integratie van de beslissingen van de ISB en de doelstellingen van het Sustainable Finance Programme. Op die manier zijn alle kernlanden voldoende betrokken bij zowel de strategische besprekingen als de uitvoering van het groepswijde duurzaamheidsbeleid.

De Country Sustainability afdelingen en de CSR-comités in elk van onze kernlanden zijn onze duurzaamheidsafdelingen en -comités zo georganiseerd dat ze hun senior managers, die zitting hebben in de Interne Sustainability Board, en de Corporate Sustainability Coordinator per land ondersteunen bij het integreren van onze duurzaamheidsstrategie en het organiseren van en communiceren over lokale duurzaamheidsinitiatieven. De verantwoordelijke medewerkers en comités leveren en valideren onder meer ook niet-financiële informatie.

De externe adviesorganen adviseren KBC over verschillende aspecten van duurzaamheid en bestaan uit deskundigen uit de academische wereld. Een Externe Duurzaamheidsraad adviseert de dienst Corporate Sustainability over duurzaamheidsbeleid en -strategie. Een SRI Advisory Board houdt toezicht op de screening van het maatschappelijk verantwoorde karakter van de duurzame fondsen van KBC Asset Management.

Focus op klimaat (KBC Groep)

Het aspect klimaat in ons bedrijfsmodel

Als bank-verzekeraar hebben we zelf op twee manieren een invloed op de klimaatverandering. Vooreerst rechtstreeks, door onder meer ons eigen energieverbruik. Onze afhankelijkheid van natuurlijke grondstoffen is relatief beperkt, maar we beheren niettemin onze rechtstreekse broeikasgasemissies met als doel die voortdurend te verminderen in overeenstemming met de vooropgestelde doelstellingen.

Belangrijker is de onrechtstreekse invloed, die we hebben door kredieten te verlenen, een beleggingsportefeuille aan te houden, beleggingen aan te bieden aan klanten en tegenpartijen te verzekeren die een belangrijke (nadelige of positieve) invloed op het klimaat (kunnen) hebben. We beperken de indirecte negatieve impact via duidelijke beleidslijnen die ook restricties inhouden voor de meest vervuilende activiteiten, en we vergroten de positieve impact door acties met betrekking tot de meest klimaatgevoelige sectorportefeuilles, in lijn met de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs, door de dialoog over duurzaamheid aan te gaan met onze klanten, door bedrijven te ondersteunen die bij hun investeringsbeslissingen rekening houden met milieu-, sociale en bestuursaspecten, en door in al onze kernlanden nieuwe innovatieve bedrijfsoplossingen te ontwikkelen om een koolstofarme en circulaire economie te stimuleren.

Als bank-verzekeraar ondervinden we ook zelf de invloed van de klimaatverandering. Daarbij denken we aan mogelijke risico's als gevolg van acute of chronisch veranderende weerpatronen die kunnen leiden tot hogere schadeclaims bij onze verzekeringen, of een impact op onze kredieten of beleggingen wanneer de betrokken tegenpartijen of waarborggevers negatieve gevolgen ondervinden van de klimaatverandering of de transitie naar een koolstofarmere samenleving (wat kan leiden tot directe verliezen door terugbetalingsproblemen). Het gaat ook over de invloed die we ondervinden van mogelijke wijzigingen in de wetgeving en kapitaalvereisten ter zake, rechtsgeschillen, veranderend klantengedrag (inclusief het risico van gemiste opportuniteiten) en technologische vernieuwingen.

We passen ons bedrijfsmodel actief aan, niet alleen om negatieve gevolgen te verminderen of te vermijden (cf. onze doelen ter zake) en het bijsturen van ons beleid inzake de meest klimaatgevoelige sectoren (zie verder), maar ook om in te spelen op de vele opportuniteiten die de transitie naar een meer duurzame en groene economie met zich meebrengt. Dat gaat dan zowel over het verder uitbouwen van het aanbod duurzame producten en diensten op het gebied van beleggingen, verzekeringen, leasing, enz. als over het actief bijstaan van klanten in hun transitie naar activiteiten met minder CO₂-uitstoot.

Het is de bedoeling om op termijn de weerbaarheid van ons bedrijfsmodel in kaart te brengen, rekening houdend met verschillende klimaatscenario's en tijdshorizonten. Dat moet gebeuren met geavanceerde meet- en rapporteringsinstrumenten, waarvoor we in pilootprojecten samenwerken met externe partijen (zie verder).

Duurzaamheid geïntegreerd in ons verloningsbeleid

Duurzaamheid, met inbegrip van klimaat en de doelstellingen ter zake, is geïntegreerd in de verloningssystemen van onze medewerkers en van het topmanagement in het bijzonder.

- Voor de variabele vergoeding van de leden van het Directiecomité wordt onder meer rekening gehouden met het behalen van een aantal collectieve doelstellingen. Een van die doelstellingen is specifiek gerelateerd aan de vooruitgang op het vlak van duurzaamheid, die wordt beoordeeld via de halfjaarlijkse rapportering van het KBC Sustainability Dashboard. Meer info vindt u in het jaarverslag van KBC Groep, in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur, onder Remuneratieverslag.
- Duurzaamheid is ook geïntegreerd in de variabele beloning van de directie. Ten minste 10% van de variabele beloning van het senior management is afhankelijk van het behalen van individuele doelstellingen die vooraf zijn overeengekomen in het kader van het duurzaamheidsbeleid van de groep, waaronder het klimaatbeleid.
- Sinds 2012 is de niet-recurrente resultaatgebonden vergoeding van de KBC-werknemers in België gedeeltelijk gekoppeld aan milieudoelstellingen. In 2019 hadden 2 van de 5 doelstellingen direct te maken met de eigen milieuoetafdruk, namelijk het verminderen van het papierverbruik en van het afval (gebruik van papieren koffiebekers). Dat resulteerde in 28% minder papierverbruik en 26% minder papieren koffiebekers in twee jaar tijd.

Klimaatgovernance

Klimaatgovernance is een deel van onze algemene duurzaamheidsgovernance, die wordt uitgelegd in het hoofdstuk Onze duurzaamheidsgovernance.

Als deel van het duurzaamheidsbeleid bestaat er binnen de groep een Sustainable Finance-programma, dat focust op de integratie van de klimaataanpak in de groep. Het programma begeleidt en ondersteunt de business bij de ontwikkeling van klimaatbestendigheid, in overeenstemming met de TCFD-aanbevelingen en het EU Action Plan.

In 2020 introduceerden we een nieuwe hybride organisatiestructuur inzake duurzaamheidsgovernance, met een sterke centrale sturing en duidelijke en versterkte lokale verantwoordelijkheden in de kernlanden, om ervoor te zorgen dat duurzaamheidsthema's en vooral klimaatgerelateerde beslissingen met de nodige prioriteit en op voldoende hoog niveau in het Sustainable Finance-programma worden aangepakt.

De Interne Duurzaamheidsraad (ISB), voorgezeten door de CEO, is intussen het belangrijkste platform voor het aansturen van het duurzaamheidsbeleid op groepsniveau, inclusief onze klimaataanpak. De vertegenwoordigers van de kernlanden in de ISB hebben een duidelijke verantwoordelijkheid voor duurzaamheid en klimaat.

Elke lid van de ISB dat een kernland vertegenwoordigt, wordt lokaal ondersteund door een coördinator Corporate Sustainability, die een mandaat heeft om de business in het betreffende land aan te sturen in overeenstemming met de beslissingen van de ISB. Dat moet zorgen voor een snelle en groepswijde implementatie van centraal bepaalde duurzaamheids- en klimaatthema's.

Het Sustainable finance-programma wordt aangestuurd door een programmamanager die deel uitmaakt van de directie Corporate Sustainability, samen met een kernteam Sustainable Finance. In 2020 werd dit kernteam met specialisten van Group Corporate Sustainability, Group Risk en Credit Risk uitgebreid met experts van Group Finance en Data Management. Het kernteam staat in contact met alle relevante afdelingen van de groep.

De al in 2019 aangestelde klimaatcontacten in de kernlanden blijven nauw samenwerken met het kernteam Sustainable Finance, maar zullen ook opereren onder de Corporate Sustainability-coördinator, die in elk kernland het belangrijkste aanspreekpunt is voor het kernteam Sustainable Finance.

Een stuurgroep ziet toe op het programma. Het wordt voorgezeten door de CFO, die ook lid is van de ISB, met permanente vertegenwoordigers van Group Finance, Group Risk en Group Credit Risk samen met Group Corporate Sustainability. Alle beslissingen over beleidsgerelateerde onderwerpen, de klimaatgerelateerde strategie en de te nemen maatregelen worden genomen binnen de ISB. Onder meer via het KBC Sustainability Dashboard wordt de voortgang van het programma regelmatig besproken in het Directiecomité en de Raad van Bestuur. Die laatste evalueert jaarlijks het statusrapport van het programma. De stand van zaken wordt bovendien jaarlijks besproken in de supervisory boards van de belangrijkste groepsmaatschappijen in de verschillende kernlanden van de groep.

Een externe Sustainability Board adviseert Group Corporate Sustainability over alle duurzaamheidsthema's, inclusief alle aspecten van ons klimaatbeleid.

De milieu- en klimaataspecten van ons duurzaamheidsbeleid

Een overzicht van onze belangrijke KBC-duurzaamheidsbeleidslijnen is opgenomen in het hoofdstuk Onze rol in de samenleving.

Milieuverantwoordelijkheid betekent dat we ons inzetten om de directe en indirecte milieu-impact van onze activiteiten op een verantwoorde manier te beheren. In overeenstemming met onze algemene duurzaamheidsstrategie willen we daarbij waar mogelijk onze positieve impact vergroten en onze negatieve impact op het milieu beperken en op die manier de overgang naar een duurzame, koolstofneutrale economie ondersteunen.

Belangrijke elementen uit ons klimaat- en milieubeleid zijn:

- het toepassen en regelmatig herzien van een strikt beleid om de negatieve milieu-impact van onze activiteiten te beperken, onder meer via onze specifieke beleidslijnen met betrekking tot energie en andere maatschappelijk gevoelige sectoren, (zoals palmolie en soja, mijnbouw en ontbossing), het volgen van de Equator Principles bij projectfinancieringen en de KBC-Blacklist;
- de ontwikkeling van specifieke bank-, verzekerings- en beleggingsproducten en -diensten die een duurzame, koolstofarme en klimaatbestendige samenleving ondersteunen (voorbeelden: zie tabel);
- het creëren van bewustzijn van milieuverantwoordelijkheid bij onze interne (medewerkers) en externe (klanten, leveranciers, enz.) stakeholders;
- de aanpassing van onze activiteiten om de wereldwijde temperatuurstijging te beperken in overeenstemming met het Klimaatverdrag van Parijs en onze toetreding tot de Collective Commitment to Climate Action van de VN;
- het opvolgen van de aanbevelingen van de TCFD: we brengen onze klimaatrisico's in kaart en spelen tegelijk in op kansen die de groene transitie biedt. We dragen bij aan de ontwikkeling van methodologieën die de impact van het klimaat op ons bedrijfsmodel meten met het oog op het vaststellen van onderbouwde doelstellingen.

Een belangrijke uitdaging is het integreren van klimaatgerelateerde risico's, opportuniteiten en doelstellingen in onze sectorbenadering.

- In een eerste fase zijn we gestart met het analyseren van onze kredietportefeuille, en in een tweede fase volgen onze beleggings- en verzekeringsportefeuilles. Op basis van een materialiteitsbeoordeling, zoals bepaald in de TCFD, hebben we besloten ons te richten op de sectoren die meer dan 5% van het klimaatgevoelige en CO2-intensieve deel van de industriële kredietportefeuille vertegenwoordigen. Het doel is om een grondige analyse vanuit klimaatperspectief uit te voeren van deze sectoren om een strategie en doelstellingen te bepalen die onze klimaatverbintenis in het kader van het Akkoord van Parijs de facto moeten helpen waarmaken. Omdat we die oefening zijn gestart met een open geest en een blanco blad noemden we ze 'white papers'.
- Vertrekkend vanuit de grondige analyse van de situatie in een kernland, werden de resultaten daarvan vervolgens in de andere landen vertaald rekening houdend met de lokale context, om vervolgens beleidsbeslissingen te nemen voor de volledige portefeuille van de groep.
- We hebben white papers voorbereid voor de sectoren energie, commercieel vastgoed, landbouw, voedselproductie, bouw & constructie, chemie, transport en metalen en voor drie productlijnen voor particulieren: woningkredieten, autoleningen en autoleasing. Die sectoren vertegenwoordigen ongeveer 80% van alle broeikasgasemissies in onze kernlanden.
- In 2021 worden de oefeningen verder uitgebreid voor de verzekerings- en investeringsactiviteiten van de groep.

We rapporteren over onze aanpak, vooruitgang en uitdagingen op milieugebied, onder meer in ons duurzaamheidsverslag, in dit jaarverslag en met duurzaamheidsvragenlijsten (waaronder CDP, RobecoSAM, Sustainalytics, Vigeo). We verscherpen regelmatig onze aanpak, rekening houdend met wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen, maatschappelijke trends en de veranderende opvattingen van onze stakeholders en laten ons ook op geregelde tijdstippen challengen door onze Externe Duurzaamheidsraad.

Doorheen onze upstream en downstream waardeketen treden we ook in dialoog met verschillende stakeholders. Zo gaan we actief in gesprek met onze klanten om hen bewust te maken en hun engagement met betrekking tot de klimaatverandering te vergroten. We richten ons ook op het ontwikkelen van bedrijfsoplossingen die een positieve invloed hebben op het milieu en gaan ook hierover in interactie met onze klanten. In de tabel vindt u enkele voorbeelden van recente milieugerelateerde producten, diensten en initiatieven.

Voorbeelden van producten en initiatieven, die met duurzaamheid te maken hebben, KBC-groep	
Groene obligatielening – juni 2020	Het betreft een uitgifte van 500 miljoen euro met een looptijd van 7 jaar. Met de opbrengsten zullen leningen voor duurzame investeringen, zoals woningkredieten en hernieuwbare energieprojecten, worden gefinancierd. De vermeden jaarlijkse Co2-emissies bedragen 120 337 ton.
Duurzame beleggingsfondsen	Veelzijdig aanbod van duurzame beleggingsfondsen, variërend van Best-in-Class-fondsen en fondsen met duurzaamheidsthema's tot een meer recent <i>Impact Investing</i> -fonds. We voeren een diepgaande doorlichting uit om te bepalen welke bedrijven en landen behoren tot het beleggingsuniversum voor duurzame en verantwoorde beleggingsoplossingen. Daarnaast worden sinds dit jaar alle bedrijven die gelinkt kunnen worden aan fossiele brandstoffen uitgesloten uit alle duurzame beleggingsfondsen.
Groene Projectfinanciering	We zijn actief betrokken bij de financiering van hernieuwbare energieprojecten in alle kernlanden. In België bijvoorbeeld bereikte KBC Securities Project Finance de kaap van 1 miljard euro financiering aan groene-energieprojecten, waarvan ruim 900 miljoen voor windmolenparken. Daarmee is het inzake projectfinancieringen een van de koplopers in België. In Hongarije financierden we de bouw van 7 nieuwe fotovoltaïsche centrales met een totaal geïnstalleerd vermogen van 28 MWp. Het hele project werd ontwikkeld door een groep Tsjechische investeerders en vormt een mooi voorbeeld van grensoverschrijdende samenwerking tussen KBC-entiteiten op het gebied van de financiering van hernieuwbare energiebronnen.
ČSOB Green Grants	In Tsjechië ondersteunt ČSOB ondernemers bij de voorbereiding van energie-audits en het opstellen van bijhorende documentatie. In 2020 werden 30 energiebesparende projecten ondersteund met groene subsidies (Green Grants) voor een totaalbedrag van 38 miljoen euro.
Schadeverzekeringen productkenmerken die verband houden met klimaat	– In de woningverzekeringen in België waarborgt de standaardpolis alle vormen van hernieuwbare energie zoals zonnepanelen, warmtepompen en laadpalen alsook de meerkosten voor het herbouwen na zware schade volgens de meest recente geldende bouwnormen. Voor bedrijfsgebouwen geldt dat er een gratis gelimiteerde waarborg wordt aangeboden voor de meerkosten bij herbouw na zware schade volgens de meest recente bouwnormen. KBC-klanten in Vlaanderen kunnen zich ook laten verzekeren tegen schade aan gewassen en fruit door extreme en ongunstige weeromstandigheden via de zogenaamde brede weersverzekering, met subsidieondersteuning van de Vlaamse overheid.
Proxy voting door KBC Asset Management	KBC Asset Management neemt via proxy voting zijn verantwoordelijkheid om onze klanten, die via onze aandelenfondsen investeren in bedrijven, te vertegenwoordigen op de aandeelhoudersvergaderingen.
Groene leningen en groene obligaties voor bedrijfsklanten	KBC Bank promoot duurzame financieringsoplossingen bij zijn bedrijfsklanten, waaronder Groene en Duurzame obligaties en Groene leningen en duurzaamheidsgerelateerde leningen. Die worden gestructureerd volgens de ICMA Green/Sustainability Bond Principles of de LMA Green/Sustainability-linked Loan Principles. Specifiek in 2020 trad KBC Bank bijvoorbeeld op als arranger onder meer van duurzame leningen voor Elia, Euronav en Proximus, alsook een nieuwe duurzame obligatie voor de Vlaamse Gemeenschap en een sociale obligatie voor het Waalse Gewest.

We hebben onze ambitie recent een versnelling hoger geschakeld. We willen voor onze klanten een partner zijn in hun transformatie naar een duurzamere toekomst. In 2019 hebben we in België een project opgestart om bedrijven te ondersteunen bij hun overgang naar een groenere economie en hebben in die context 377 gesprekken gevoerd. Op basis van die aanpak en de strategische sectorprojecten ('White Papers') hebben ook de andere kernlanden een gelijkaardige aanpak uitgewerkt. In een

eerste fase is die gericht op opleiding van de relatiebeheerders inzake duurzaamheid en klimaatproblematiek. Vervolgens worden de eerste gesprekken met klanten gevoerd. Dat wordt voortgezet in 2021. De gesprekken met klanten zijn gericht op de strategische duurzaamheidsaanpak en op specifieke thema's zoals de impact van de richtlijn inzake niet-financiële rapportering, de EU-Taxonomie, groene leningen, enz.

Ook onze leveranciers zijn belangrijke stakeholders en wij wensen dat zij sociale, ethische en milieucriteria integreren. Voor informatie over onze gedragslijn voor leveranciers en onze interne procedure bij de screening van leveranciers verwijzen we naar het hoofdstuk Focus op mensenrechten. In het proces zijn ook milieueisen voor producten ingebed, onder andere door de verplichting om KBC te informeren over nieuwe milieuvriendelijke producten en het gebruik van milieuvriendelijk verpakkingsmateriaal. We betrekken onze leveranciers ook bij het opzetten van circulaire inkoopmodellen.

Een van de pijlers van ons duurzaamheids- en klimaatbeleid is onze focus op duurzaam beleggen. Onze medewerkers bieden naast de traditionele beleggingen ook duurzame beleggingen aan, waardoor de bewustwording van onze klanten wordt vergroot en de klant een weloverwogen keuze kan maken. Alle duurzame KBC-beleggingsfondsen kregen de 'Towards Sustainability'-kwaliteitsstandaard van Febelfin voor duurzaam beleggen. KBC Asset Management heeft zich in 2020 aangesloten bij Climate Action 100+, een wereldwijd initiatief van vermogensbeheerders om bedrijven met een aanzienlijke uitstoot van broeikasgassen te sensibiliseren rond klimaatverandering.

In overeenstemming met onze duurzaamheidsstrategie en acties, nemen we onze verantwoordelijkheid in verschillende internationale organisaties en initiatieven en rapporteren daarover onder meer in ons duurzaamheidsverslag.

- We onderschreven in december 2017 de TCFD-aanbevelingen.
- We volgen en implementeren de verschillende acties die voortvloeien uit het EU-Actieplan voor Duurzame Financiering om particulier kapitaal te mobiliseren ter ondersteuning van een veerkrachtig, koolstofarm, hulpbronnefficiënt en inclusief Europa.
- We zijn lid van het UN Environment Program Finance Initiative (UNEP FI) en een Founding Signatory van de UNEP FI Principles on Responsible Banking (PRB's). We onderschreven daarnaast de Collective Commitment to Climate Action (CCCA), die ingebed is in de PRB's. De CCCA verenigt 38 banken die samen hun schouders zetten onder het streven om tegen 2050 een volledige klimaatneutrale economie en samenleving te realiseren. We zijn gestart met de eerste pilootprojecten om gezamenlijke methodologieën verder te ontwikkelen om de impact van de klimaatverandering in kaart te brengen (zie elders in dit hoofdstuk).
- We onderschreven tevens de UNEP FI Principles for Responsible Insurance en de Principles for Responsible Investment.
- Als bestuurslid van de International Capital Markets Association (ICMA) werken we mee aan de ontwikkeling van groene obligaties in de EU.
- We zijn sinds 2004 lid van de Equator Principles en hebben die principes geïntegreerd in ons algemene kredietbeleid.

Ons klimaatrisicomanagement

In het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's, vindt u meer informatie over hoe we omgaan met klimaatgerelateerde risico's.

Onze maatstaven en doelen

Om de transitie naar een koolstofarme samenleving te ondersteunen en dus bij te dragen aan de klimaatdoelstellingen van Parijs, hebben we al sinds jaren diverse doelstellingen gedefinieerd op het gebied van duurzaamheid en klimaat. U vindt een overzicht van die doelen en realisaties in het jaarverslag van KBC Groep. Het betreft zowel doelen om onze eigen directe milieu-impact te beperken (reductie eigen broeikasgasuitstoot enz.) als doelen die gaan over onze indirecte impact (volume duurzame fondsen, aandeel kredieten voor hernieuwbare energie en afbouw steenkoolgerelateerde kredietverlening).

Om onze ambities te realiseren, is het cruciaal om over de juiste meetinstrumenten en definities te beschikken die door alle banken op uniforme wijze worden gehanteerd. Vandaag staan heel wat methodologieën nog niet helemaal op punt: niet alle benaderingen zijn even geschikt voor alle sectoren, productiewijzen of technologieën, sommige klantsegmenten beschikken niet over de middelen of mogelijkheden om alle gevraagde data consistent en systematisch op te leveren, enz. Daarom neemt KBC deel aan pilootprojecten voor de implementatie van nieuwe meetinstrumenten zoals PACTA ('Paris Agreement Capital Transition Assessment'), UNEP FI's TCFD Banking Pilot en PCAF ('Partnership for Carbon Accounting Financials'). Die laatste testten we al intensief uit op delen van onze kredietportefeuille. We gebruikten ook PACTA als methodologie om de klimaatimpact van bepaalde sectoren en de transitie in de kredietportefeuille beter in kaart te brengen. KBC Asset Management test ook een methodiek, aangeleverd door TRUCOST, om de klimaatimpact van alle beleggingsfondsen in zijn portfolio in kaart te brengen.

Ook zullen nieuwe gegevens nodig zijn voor de identificatie van groene activa (andere dan hernieuwbare energie), op basis van technische milieucriteria onder meer van de aankomende EU-Taxonomie. Ook hier starten we met een gestructureerde aanpak.

Onze eigen milieuvoetafdruk

Hierna vindt u gegevens met betrekking tot onze eigen milieuoetafdruk. De data en berekeningen van de broeikasgasemissies werden geverifieerd door Vinçotte conform ISO 14064-3. Meer informatie over onze milieuoetafdruk inclusief verdere detaillering, methodologie en scope van de berekeningen, vindt u in het duurzaamheidsverslag.

Eigen milieuoetafdruk, KBC-groep*	2020	2019
Elektriciteitsverbruik (in duizend GJ)	507	548
Gas- en stookolieverbruik (in duizend GJ)	264	295
Woon-werkverkeer en dienstverplaatsingen (in miljoen km)	267	371
Papierverbruik (in ton)	2 234	2 821
CO ₂ e-emissies (in duizend ton, zie tabel hierna)	56	73

Eigen milieuoetafdruk (broeikasgasemissies, in ton CO ₂ e), KBC-groep*	2020	2019
Scope 1-emissies omvatten emissies uit direct energieverbruik, emissies van koelvloeistoffen en emissies van dienstverplaatsingen en woon-werkverkeer met de eigen vloot.	25 200	34 739
Scope 2-emissies omvatten emissies uit indirect energieverbruik (elektriciteit, stadswarmte, koeling en stoom).	17 748	17 006
Scope 3-emissies zoals hier vermeld omvatten alleen emissies van dienstverplaatsingen en woon-werkverkeer (met uitzondering van de emissies van de eigen vloot die vervat zijn in de scope 1-emissies), emissies van papier- en waterverbruik en afvalverwerking.	18 903	21 024
Totaal	55 850	72 769
Totaal per vte	1,5	2,0
ISO 14001 in elk kernland	✓	✓

* Details over de gebruikte methodologie : zie Duurzaamheidsverslag. De gegevens betreffen de periode 1 oktober [t-1] – 30 september [t] en zijn dus voor 2020 nog exclusief OTP Banka Slovensko.

Focus op mensenrechten (KBC Groep)

We nemen onze verantwoordelijkheid om mensenrechten, sociale rechtvaardigheid en rechten in verband met werk in de hele groep te respecteren en we verbinden ons tot het naleven van de letter en de geest van: (i) de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens; (ii) de principes inzake fundamentele rechten vastgelegd in de acht kernverdragen van de Internationale Arbeidsorganisatie en uiteengezet in de Verklaring inzake de Fundamentele Principes en Rechten op het Werk, (iii) de VN-Verklaring over de Rechten van Inheemse Volkeren (iv) en de Britse Wet op Moderne Slavernij, waarvoor KBC sinds 2017 een verklaring over moderne slavernij publiceert. Daarnaast zijn we lid van de UN Global Compact en hebben we de tien principes inzake mensenrechten, arbeid, milieu en anti-corruptie opgenomen in onze beleidslijnen, zodat ze toegepast worden in al onze activiteiten. Sinds 2006 publiceren we jaarlijkse onze vorderingen in het UN Global Compact Statement of Continued Support. Vanzelfsprekend houden we ons aan de lokale wetten, regels en voorschriften die gelden in de landen waar we actief zijn en aan internationale en regionale mensenrechtenverdragen die internationaal erkende normen bevatten waaraan het bedrijfsleven zich moet houden.

Om ons mensenrechtenbeleid, zoals omschreven in de KBC Group Policy on Human Rights, op te volgen gebruiken we het UN Guiding Principles Reporting Framework van de VN. Ons mensenrechtenbeleid is van toepassing op onze activiteiten (klanten en leveranciers) en ook op onze eigen bedrijfsvoering (medewerkers).

KBC beschouwt voor zijn medewerkers het recht op vrijheid van vereniging, het recht op collectieve onderhandeling, het recht op een gezonde en veilige werkplek en het recht op vrijwaring van discriminatie als fundamenteel. We zetten ons dan ook ten volle in om de mensenrechten van onze medewerkers te respecteren en te handhaven. Daarnaast verwachten we ook van onze medewerkers dat ze in hun werk de mensenrechten toepassen en respecteren. Die principes lichten we toe in de KBC-Gedragslijn voor de groep (op www.kbc.com). In al onze kernlanden zijn er strikte nationale en internationale wetten en regelgeving voor de bescherming van de mensenrechten. We verwachten van onze medewerkers dat ze handelen volgens de regelgeving en dat ze zich verantwoord gedragen in alles wat ze doen. We hebben bovendien specifieke procedures om de naleving te waarborgen en om klachten te behandelen, waaronder het beleid voor de bescherming van klokkenluiders. U vindt diverse gegevens met betrekking tot onze medewerkers (inclusief diverse KPI's in verband met gender, betrokkenheid, ziekteverzuim en werknemersverloop, opleiding, enz.) in het hoofdstuk Onze medewerkers, kapitaal, netwerk en relaties.

Onze leveranciers zijn een belangrijke stakeholder in onze waardeketen. We werken dan ook nauw samen met hen. Onze strikte regels en kaders rond inkoop-, verkoop- en uitbestedingsactiviteiten bij leveranciers zijn samengevat in de KBC Code of Conduct

for Suppliers en zijn van toepassing in al onze kernlanden. Die Code of Conduct geeft onze leveranciers een duidelijk beeld van onze verwachtingen inzake duurzaamheid.

We hebben onze gedragslijn voor leveranciers vertaald naar een interne procedure in de vorm van een stappenplan, waarmee onze aankoopafdeling aan de slag kan. Leveranciers waarmee we samenwerken worden gescreend op de KBC-Blacklist, de lijst met controversiële bedrijven waarmee KBC geen zaken wil doen. Verder doen we een beroep op Worldcheck en een gestandaardiseerde vragenlijst (over mensenrechten, arbeid, milieu en anti-corruptie) voor het screenen van onze belangrijkste leveranciers. Leveranciers die aan onze verwachtingen voldoen, krijgen een positieve evaluatie en ondertekenen de KBC Sustainability Code of Conduct for Suppliers. Als er tijdens de contractuele periode inbreuken worden vastgesteld die niet binnen een redelijke termijn fundamenteel kunnen worden opgelost, beëindigen we de overeenkomst.

Van onze klanten verwachten we als minimale norm dat ze de lokale en internationale wetten en regels respecteren. Dat wordt gecontroleerd door onze afdeling Compliance. Verder passen we in al onze dagelijkse activiteiten de KBC Group Policy on Blacklisted Companies en de KBC Group Policy on Controversial regimes toe. Het betreft bedrijven en landen die worden uitgesloten op basis van betrokkenheid bij onder meer een ernstige vorm van schending van de mensenrechten en de betrokkenheid bij controversiële wapensystemen. We besteden ook veel aandacht aan privacy en databescherming (zie De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur) en volgen de naleving ervan nauw op.

Voor internationale projectfinancieringen gelden de Equator Principles. Dit zijn een set principes die door de deelnemende financiële instellingen gehanteerd worden voor het bepalen, beoordelen en beheren van milieu- en sociaal gerelateerde risico's bij projectfinanciering.

Waar relevant vragen we aan onze klanten om aan te tonen dat ze voldoen aan bepaalde beleidslijnen en industriestandaarden, waarbij respect voor mensenrechten een belangrijk aspect zijn. We hebben een specifiek due diligence proces ontwikkeld voor kredieten, verzekeringsactiviteiten en adviesdiensten. Dat omvat ook procedures voor het geval dat er inbreuken vastgesteld worden, zoals uitsluiting van bedrijven voor al onze activiteiten, het toepassen van een exit-strategie of speciale voorwaarden op bestaande kredieten of verzekeringen. In geval van twijfel wordt er advies van de directie Corporate Sustainability ingewonnen. Ook onze investeringsactiviteiten (vermogensbeheer en eigen beleggingen) ondergaan een interne screening. Duurzame beleggingsfondsen worden bovendien onderworpen aan een bijkomende controle.

Door die strikte toepassing van de bovenvermelde duurzaamheidsregels waken we over het reputatie- en financiële risico als gevolg van een mogelijke schending van de mensenrechten en andere controverses in onze kernactiviteiten. Zie ook het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?, onder Bedrijfs- en strategisch risico. U vindt onze richtlijnen met betrekking tot mensenrechten, blacklists en dergelijke op www.kbc.com.

Indicatoren in verband met mensenrechten, KBC Groep	2020	2019
Klanten		
Projectfinancieringen onderworpen aan de Equator Principles (categorie A/B/C) ²	0/7/15	1/5/11
Aantal adviezen van afdeling Corporate Sustainability over ESG-dossiers (positief advies, positief onder strikte voorwaarden of negatief advies)	158/22/41	148/6/67
Leveranciers		
Aantal leveranciers dat de Code of Conduct for Suppliers heeft ondertekend	2 553	2 289

¹ Meer personeelsindicatoren vindt u in het hoofdstuk Onze medewerkers, kapitaal, netwerk en relaties.

² categorie A: projecten met potentieel significante negatieve milieu- en sociale effecten en/of ernstige gevolgen, categorie B: projecten met potentieel beperkte negatieve milieu- en sociale effecten en/of gevolgen die minder ernstig zijn; categorie C: risico's die als minimaal worden beschouwd en projecten die in het land van uitvoering aan de wettelijke voorschriften voldoen.

We willen onze ambities waarmaken binnen een strikt risicobeheer (KBC Groep)

Het beheren van risico's maakt volledig deel uit van onze strategie en ons besluitvormingsproces.

- We voeren risicoscans uit om alle toprisico's te identificeren.
- We bepalen duidelijk tot waar onze risicobereidheid gaat.
- We vertalen dat naar een strikte limietopvolging per activiteit en per divisie.
- We bewaken het risicoprofiel van bestaande en nieuwe producten door een Product Approval Process.
- We onderwerpen het periodieke planningsproces aan stresstests.
- In alle relevante delen van onze organisatie hebben we onafhankelijke Chief Risk Officers.

Hoewel de activiteiten van een grote financiële groep zijn blootgesteld aan risico's die pas achteraf duidelijk worden, zien we op dit moment een aantal belangrijke uitdagingen voor onze groep. Die beschrijven we in het deel Ons bedrijfsmodel, onder In welke omgeving zijn we actief?

Daarnaast zijn we als bank-verzekeraar blootgesteld aan typische risico's voor de sector zoals kredietrisico's, marktrisico's van zowel trading- als niet-tradingactiviteiten, verzekeringstechnische risico's, liquiditeitsrisico's, solvabiliteitsrisico's, niet-financiële risico's (waaronder operationele, compliance- en reputatierisico's), bedrijfs- en strategische risico's en klimaat- en andere ESG-risico's. Een overzicht daarvan vindt u in de tabel. De omschrijving van elke risicosoort vindt u in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?

Typische risico's voor de sector	Hoe gaan we daarmee om?
 Kredietrisico	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaan van een degelijk beheerskader; • Boeken van waardeverminderingen, nemen van risicobeperkende maatregelen, optimalisering van het algemene kredietrisicoprofiel, rapportering, stresstesting, enz.; • Limietsystemen om concentratierisico binnen de kredietportefeuille te beheersen, enz.
 Marktrisico van niet-tradingactiviteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaan van een degelijk beheerskader; • Basis-Point-Value (BPV), gevoeligheid van de Net Interest Income, sensitiviteit per risicotype, stresstests, limietopvolging voor cruciale indicatoren, enz.
 Niet-financiële risico's (operationeel risico, compliancerisico, reputatierisico, bedrijfsrisico, strategisch risico)	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaan van een degelijk beheerskader; • <i>Group key controls</i>, Risicoscans, <i>Key Risk Indicators</i>, enz. • Risicoscans en opvolging van risicosignalen • Strikt acceptatiebeleid, stresstests, monitoring, enz.
 Marktrisico van tradingactiviteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaan van een degelijk beheerskader; • <i>Historical VaR</i>-methode, BPV- en basisrisicolimieten, <i>greeks</i> en scenariolimieten voor producten met opties, stresstests, enz.
 Liquiditeitsrisico	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaan van een degelijk beheerskader; • Opstellen en testen van noodplannen voor het beheersen van een liquiditeitscrisis; • Liquiditeitsstresstests, beheer van financieringsstructuur, enz.
 Verzekeringstechnische risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaan van een degelijk beheerskader; • Acceptatie-, tarifierings-, schadereserverings-, herverzekerings- en schaderegelingsbeleid, enz.
 Klimaat- en andere ESG-risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Graduele integratie in bestaande beheerskaders, • Lopende initiatieven binnen het Sustainable Finance programma • Nemen van risicobeperkende maatregelen, inclusief beleidslijnen voor kredietverlening en investeringsportefeuille • Inschatten van korte- en langetermijnrisico's aan de hand van scenario- en sensitiviteitsanalyses, enz.

De belangrijkste kernindicatoren (KPI's) die te maken hebben met solvabiliteit en liquiditeit vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

Ons financieel rapport

- In dit hoofdstuk bespreken we de geconsolideerde resultaten en balans. De niet-geconsolideerde resultaten en balans vindt u in het deel Vennootschappelijke jaarrekening.
- De totale invloed op het nettoresultaat van wisselkoersverschillen van de belangrijkste niet-euromunten samen was beperkt.
- KBC Verzekeringen en KBC Bank gebruiken hetzelfde geconsolideerde resultaten- en balansschema als hun moedermaatschappij KBC Groep. Dat is een reflectie van de KBC-groep als geïntegreerde bank-verzekeraar.
- Informatie omtrent de belangrijke gebeurtenissen die na het einde van het boekjaar hebben plaatsgevonden: zie Geconsolideerde jaarrekening, Toelichting 6.8.
- Overzicht van de invloed van de 'overlay' benadering op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening: zie Geconsolideerde jaarrekening onder de geconsolideerde winst-en-verliesrekening.
- Alle aandelen van KBC Verzekeringen zijn direct in handen van KBC Groep. Als slotdividend over 2019 betaalde KBC Verzekeringen 156 miljoen euro uit aan KBC Groep.

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

De geconsolideerde resultatenrekening van de KBC Verzekeringsgroep ziet er als volgt uit:

(in miljoenen euro)	Toelichting	2020	2019
Nettorente-inkomsten	3.1	452	462
<i>Rente-inkomsten</i>	3.1	498	513
<i>Rentelasten</i>	3.1	- 46	- 51
Verzekeringen Niet-leven (vóór herverzekering)	3.7	882	774
<i>Verdiende premies</i>	3.7	1 795	1 741
<i>Technische lasten</i>	3.7	- 913	- 967
Verzekeringen Leven (vóór herverzekering)	3.7	11	- 5
<i>Verdiende premies</i>	3.7	1 223	1 324
<i>Technische lasten</i>	3.7	- 1 212	- 1 329
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	3.7	- 20	- 25
Dividendinkomsten	3.2	34	47
Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde via w&v	3.3	1	103
<i>Waarvan resultaat op aandelen (overlaybenadering)</i>	3.3	- 14	93
Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstr. tegen reële waarde via OCI	-	0	0
Nettoprovisie-inkomsten	3.5	- 364	- 349
<i>Provisie-inkomsten</i>	3.5	147	165
<i>Provisielasten</i>	3.5	- 512	- 515
Overige netto-inkomsten	3.6	79	67
TOTALE OPBRENGSTEN		1 074	1 075
Exploitatiekosten	3.8	- 487	- 471
<i>Personeelskosten</i>	3.8	- 228	- 230
<i>Algemene beheerskosten</i>	3.8	- 242	- 226
<i>Afschrijvingen vaste activa</i>	3.8	- 17	- 15
Bijzondere waardeverminderingen	3.10	- 11	- 3
<i>op financiële activa tegen AC en tegen reële waarde via OCI</i>	3.10	- 6	1
<i>op goodwill</i>	3.10	0	0
<i>op overige</i>	3.10	- 5	- 4
Aandeel in het resultaat van geass. ondernemingen en joint ventures	3.11	0	6
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN		576	607
Belastingen	3.12	- 126	- 127
Nettoresultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	-	0	0
RESULTAAT NA BELASTINGEN		450	480
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	-	0	0
<i>Waarvan m.b.t. beëindigde bedrijfsactiviteiten</i>	-	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	-	450	480
<i>Waarvan m.b.t. beëindigde bedrijfsactiviteiten</i>	-	0	0

Nettoresultaat

Het geconsolideerde resultaat van de KBC-verzekeringsgroep voor 2020 bedraagt 450 miljoen euro, tegenover 480 miljoen euro het jaar voordien.

De daling met 30 miljoen euro in het resultaat komt voornamelijk voort uit lagere beleggingsopbrengsten en hogere exploitatiekosten, deels goedge maakt door een hoger technisch resultaat Niet-Leven:

- De verdiende premies Niet-Leven groeien met 3%. Vooral de premie in cascoverzekeringen en reisverzekeringen zijn negatief beïnvloed door de coronacrisis. Niettemin groeit globaal de verdiende premie in elke entiteit.

De technische lasten zijn positief beïnvloed door de lagere schadegevallen door de lockdowns en de daaruit komende lagere economische activiteit en dalen met 6%. Het resultaat uit afgestane herverzekering is licht beter dan vorig jaar. Al deze elementen samen resulteren in een uitzonderlijk gunstige gecombineerde ratio van 84,5%, exclusief verhoogde eenmalige doorrekening herziening waarderingsregels software bij KBC Groep (tegenover 89,9% voor boekjaar 2019).

- De verdiende levensverzekeringspremies bedragen 1 223 miljoen euro in 2020. Daarbij zijn evenwel, conform IFRS, bepaalde types levensverzekeringen uitgesloten (vereenvoudigd: de levensverzekeringen gekoppeld aan beleggingsfondsen). Als we de premie-inkomsten voor die producten meetellen, bedragen de totale premie-inkomsten uit levensverzekeringen ruim 2 miljard euro, 8% hoger dan in 2019. De tak 23 producten groeien met 32% ten opzichte van 2019, waarbij de sterke groei in België en Bulgarije deels tenietgedaan wordt in de andere landen. De interest gegarandeerde producten dalen met 8%, dit is voornamelijk het resultaat van de opschorting van de Life Future 8 producten sinds augustus 2019 in België. In de andere landen is de daling minder uitgesproken. Lagere schadelast is vooral gedreven door lagere premie inkomsten (voornamelijk het sluiten van LF8 in België) en in mindere mate aan een lagere uprenting (door afbouw van de Life Capital portefeuille in België en een lagere gegarandeerde rentevoet (zowel recurrent als koopsompolissen)).
- Het resultaat uit beleggingen daalt ten opzichte van 2019. De daling situeert zich voornamelijk bij hogere waardeverminderingen op de aandelenportefeuille, gelinkt aan de impact van de coronacrisis op de beurs in het eerste kwartaal van 2020. Daarnaast liggen de dividendinkomsten lager dan in 2019 (ook corona gerelateerd). Tot slot zijn er ook minder rente-inkomsten door de dalende opbrengst van obligaties gelinkt aan de lagere marktrentevoeten, echter deels gecompenseerd door een eenmalige positieve en retroactieve correctie (periode 2012 – 2020) met betrekking tot de boekingswijze van inflatie-gelinkte obligaties.
- De exploitatiekosten stijgen met 3% ten opzichte van 2019. Deze stijging is voornamelijk te wijten aan een eenmalige verhoogde facturatie vanuit KBC Groep naar aanleiding van gewijzigde waarderingsregels met betrekking tot software. Daarnaast zorgde ook de start van de verzekeringsactiviteiten in Ierland voor een stijging van de exploitatiekosten.

Bespreking van het technische en niet-technische resultaat

(in miljoenen euro)	Leven	Niet-leven	Niet-technische rekening	Totaal
2020				
Verdiende verzekeringspremies vóór herverzekering	1 223	1 795	0	3 019
waarvan wijziging in voorzieningen voor niet-verdiende verzekeringspremie	- 2	- 28	0	- 30
Verzekeringstechnische lasten vóór herverzekering	- 1 212	- 913	0	- 2 126
Uitkeringen	- 1 137	- 806	0	- 1 943
Wijzigingen in technische voorzieningen	- 53	- 101	0	- 154
Ander technisch resultaat	- 22	- 6	0	- 28
Nettoprovisie-inkomsten	- 19	- 346	0	- 364
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	- 2	- 18	0	- 20
Algemene beheerskosten	- 151	- 266	- 2	- 419
Interne schaderegelingskosten	- 9	- 63	0	- 71
Indirecte acquisitiekosten	- 32	- 71	0	- 104
Administratiekosten	- 110	- 132	0	- 242
Beheerskosten voor beleggingen	0	0	- 2	- 2
Technisch resultaat	- 161	253	- 2	89
Beleggingsopbrengsten	359	95	32	486
Technisch-financieel resultaat	198	348	29	576
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	-	-	0	0
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	198	348	29	576
Belastingen	-	-	-	- 126
RESULTAAT NA BELASTINGEN	-	-	-	450
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	-	-	-	-
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	-	-	-	450
2019				
Verdiende verzekeringspremies vóór herverzekering	1 324	1 741	0	3 065
waarvan wijziging in voorzieningen voor niet-verdiende verzekeringspremie	- 1	- 53	0	- 54
Verzekeringstechnische lasten vóór herverzekering	- 1 329	- 967	0	- 2 296
Uitkeringen	- 1 119	- 848	0	- 1 966
Wijzigingen in technische voorzieningen	- 267	- 113	0	- 380
Ander technisch resultaat	57	- 7	0	50
Nettoprovisie-inkomsten	- 18	- 332	0	- 349
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	- 3	- 22	0	- 25
Algemene beheerskosten	- 145	- 253	- 3	- 400
Interne schaderegelingskosten	- 8	- 62	0	- 70
Indirecte acquisitiekosten	- 35	- 76	0	- 110
Administratiekosten	- 102	- 116	0	- 218
Beheerskosten voor beleggingen	0	0	- 3	- 3
Technisch resultaat	- 170	167	- 3	- 6
Beleggingsopbrengsten	479	88	39	606
Technisch-financieel resultaat	309	255	37	601
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	-	-	6	6
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	309	255	43	607
Belastingen	-	-	-	- 127
RESULTAAT NA BELASTINGEN	-	-	-	480
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	-	-	-	-
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	-	-	-	480

Beleggingsopbrengsten bestaan uit (in miljoen euro, voor 2020 en 2019, respectievelijk): nettorente-inkomsten (452, 462), netto-dividendinkomsten (34, 47), nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (1, 103), netto gerealiseerd resultaat van schuldinstrumenten tegen reële

waarde met verwerking via OCI (0, 1), overige netto-inkomsten (11, -3) en bijzondere waardeverminderingen (-11, -3). De niet-technische rekening bevat ook de resultaten van niet-verzekeringsdochtermaatschappijen zoals VAB groep en ADD en een aantal vastgoedvennootschappen. Ze worden opgenomen bij de toelichting over 'verzekeringsactiviteiten' omdat ze dochtermaatschappijen zijn van KBC Verzekeringen (maar omdat ze niet aan 'Leven' of 'Niet-leven' kunnen worden toegewezen, worden ze opgenomen bij de niet-technische rekening). Bovendien bevat de niet-technische rekening de beleggingsopbrengst van het eigen vermogen (dat laatste heeft grotendeels te maken met rente-opbrengsten van obligaties).

Resultaat schadeverzekeringen

Het resultaat vóór belastingen van schadeverzekeringen voor 2020 (348 miljoen euro) is beduidend hoger dan in 2019 (255 miljoen euro).

In 2020 bedragen de verdiende premies van schadeverzekeringen 1 795 miljoen euro, een lichte toename van 3% in vergelijking met 2019. De verandering in België bedraagt +2%, in Tsjechië +7% en in de drie andere Centraal- en Oost-Europese markten samen +2%. De negatieve impact van de coronacrisis (en de bijhorende vermindering van economische activiteiten) is sterk merkbaar bij het premievolume in cascoverzekeringen en reisverzekeringen.

De technische lasten van schadeverzekeringen bedragen -913 miljoen euro in 2020, een daling van 6% in vergelijking met 2019. De verlaagde economische activiteit, omwille van de coronacrisis, heeft een grote impact op de technische lasten.

De toename van de algemene beheerskosten (+5%) is te wijten aan de impact van een verhoogde éénmalige doorrekening van KBC Groep naar aanleiding van een herziening van de waarderingsregels software ten opzichte van vorig jaar. De impact hiervan op de algemene beheerskosten Schadeverzekeringen bedraagt -15 miljoen euro. Uitgezonderd deze verhoogde éénmalige doorrekening dalen de algemene beheerskosten lichtjes met 1%, ondanks de toename van de verdiende premie.

De coronacrisis heeft een positieve impact op het resultaat schadeverzekeringen van 2020. De gecombineerde ratio van 84,5% (exclusief verhoogde éénmalige doorrekening herziening waarderingsregels software bij KBC Groep) (beduidend beter dan de reeds gunstige 89,9% van 2019) toont dat de lage technische last de groeivertraging van de premie meer dan compenseert. KBC toont in elk land waar ze aanwezig is een gecombineerde ratio onder de 90%.

Niet Leven in %	2020	2019
Netto schade-ratio	54,2%	59,4%
Netto kostenratio (t.o.v. netto uitgegeven premie)	30,3%	30,5%
Netto gecombineerde ratio	84,5%	89,9%

Voetnoot bij de tabel: Netto kostenratio en Netto gecombineerde ratio voor 2020 uitgezonderd verhoogde éénmalige doorrekening herziening waarderingsregels software.

Resultaat levensverzekeringen

Het resultaat vóór belastingen van levensverzekeringen voor 2020 (198 miljoen euro) ligt 36% onder het resultaat voor 2019 (309 miljoen euro).

In 2020 bedragen de verdiende premies van levensverzekeringen 1 223 miljoen euro, een daling met 8% ten opzichte van 2019.

De verkopen in Leven (inclusief tak 23) stijgen met 8% in vergelijking met vorig jaar. De producten met rentegarantie dalen met 8% (voornamelijk door de opschorting van Life Future 8 producten), terwijl de tak 23 producten daarentegen stijgen met 32% (dankzij sterke groei in België gedreven door gebrek aan beleggingsalternatieven bij de producten met rentegarantie in lage rente omgeving en commerciële acties in retail). Deze trend speelt voornamelijk in België (rentegarantie -9%; tak 23 +53%) en Bulgarije (rentegarantie -1%; tak 23 +12%), terwijl we in Tsjechië, Slowakije en Hongarije een sterke daling zien van de tak 23 producten en een beperktere daling in de producten met rentegarantie. In totaal maakten de producten met rentegarantie in 2020 iets meer dan 51% uit van de verkopen en namen de levensverzekeringen gekoppeld aan beleggingsfondsen bijna 49% voor hun rekening, terwijl in 2019 de verhouding 60% rentegarantie versus 40% beleggingsfondsen was.

Lagere schadelast is vooral gedreven door lagere premie inkomsten (voornamelijk het sluiten van LF8 in België) en in mindere mate aan een lagere uprenting (door afbouw van de Life Capital portefeuille in België en een lagere gegarandeerde rentevoet (zowel recurrent als koopsompolissen)).

Het resultaat uit beleggingen daalt ten opzichte van 2019. De daling situeert zich voornamelijk bij hogere waardeverminderingen op de aandelenportefeuille, gelinkt aan de impact van de coronacrisis op de beurs in het eerste kwartaal van 2020. Daarnaast liggen de dividendinkomsten lager dan in 2019 (ook corona gerelateerd) net als de rente-inkomsten door de dalende opbrengst van obligaties gelinkt aan de lagere marktrentevoeten.

Niet-technisch resultaat

Het niet-technische resultaat (29 miljoen euro) voor 2020 is lager dan in 2019 en bevat geen uitzonderlijke elementen.

Belastingen

De belastingen voor 2020 bedragen -126 miljoen euro, hetgeen resulteert in een belastingdruk van bijna 22%. Deze belastingdruk ligt in lijn met de belastingdruk van 2019 (21%).

Geconsolideerde balans

(in miljoenen euro)	Toelichting	31-12-2020	31-12-2019
ACTIVA			
Geldmiddelen, tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen	-	277	227
Financiële activa	4.0	35 985	36 824
<i>Geamortiseerde kostprijs</i>	4.0	8 254	7 582
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via OCI</i>	4.0	12 576	13 183
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening</i>	4.0	15 150	16 058
<i>Waarvan aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.0	11	13
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.0	4	1
Deel van de herverzekeraar in technische voorzieningen, verzekeringen	5.6	145	121
Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt tegen renterisico	-	0	0
Belastingvorderingen	5.2	37	45
<i>Actuele belastingvorderingen</i>	5.2	32	37
<i>Uitgestelde belastingvorderingen</i>	5.2	5	9
Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten	5.11	0	28
Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	5.3	0	3
Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen	5.4	296	298
Goodwill en andere immateriële vaste activa	5.5	152	142
Overige activa	5.1	672	681
TOTAAL ACTIVA		37 565	38 369
VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN			
Financiële verplichtingen	4.0	13 761	15 211
<i>Tegen geamortiseerde kostprijs</i>	4.0	991	1 555
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening</i>	4.0	12 730	13 621
<i>Waarvan aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.0	6	12
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.0	39	35
Technische voorzieningen vóór herverzekering	5.6	18 724	18 565
Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt tegen renterisico	-	0	0
Belastingverplichtingen	5.2	406	368
<i>Actuele belastingverplichtingen</i>	5.2	30	36
<i>Uitgestelde belastingverplichtingen</i>	5.2	375	332
Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten	5.11	0	0
Voorzieningen voor risico's en kosten	5.7	3	5
Overige verplichtingen	5.8	857	797
TOTAAL VERPLICHTINGEN		33 750	34 947
Totaal eigen vermogen	5.10	3 815	3 422
Eigen vermogen van de aandeelhouders	5.10	3 815	3 422
Minderheidsbelangen	-	0	0
TOTAAL VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN		37 565	38 369

Eind 2020 bedroeg het geconsolideerd balanstotaal van KBC Verzekeringen 37 565 miljoen euro, 2,1% lager dan eind 2019.

De beleggingen gerelateerd aan tak 23 en de effectenportefeuille (obligaties en aandelen) vormen samen bijna 89% van de activa.

Effectenportefeuille (exclusief gerelateerd aan tak 23)

(In miljoenen euro)	31-12-2020	31-12-2019
Geamortiseerde kostprijs	5 585	4 767
OCI	12 576	13 183
Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeverminderingen in de winst-en-verliesrekening	1 309	1 461
Totaal	19 470	19 411
Aandelen	7,0%	7,7%
Obligaties	93,0%	92,3%

De effectenportefeuille (geen rekening houdend met beleggingen gerelateerd aan tak 23 producten) ligt in lijn met vorig jaar, met additionele investeringen voornamelijk ter vervanging van obligaties op vervaldag en verkochte aandelen. Het merendeel van de effectenportefeuille blijft belegd in obligaties.

Technische voorzieningen en financiële verplichtingen tak 23

De financiële verplichtingen gerelateerd aan tak 23 producten dalen met 6,5% of 886 miljoen euro voornamelijk als gevolg van een daling van de marktwaarde van de portefeuille, terwijl de netto productie ook lager lag dan in 2019.

De technische voorzieningen Niet Leven stijgen met bijna 3% of 104 miljoen euro, gelinkt aan de stijging van de verzekeringspremies in schadeverzekeringen.

De technische voorzieningen Leven liggen in lijn met 2019. Dit is het resultaat van een eenmalige stijging in Hongarije (vanaf 2020 wordt er geen margin deposit accounting meer toegepast), premie inkomsten voor universal life in België (zowel groep als individueel), grotendeels tenietgedaan door uitstroom van life capital in België (afkopen en interne verschuiving naar tak 23 producten zonder discretionaire winstdeelname).

(In miljoenen euro)	31-12-2020	31-12-2019
Financiële verplichtingen tak 23	12 724	13 610
Technische andere voorzieningen dan tak 23	18 724	18 565
Voorzieningen Niet Leven	3 682	3 578
Voorzieningen Leven	15 042	14 988
Totaal	31 448	32 175

Het deel van de herverzekeraars in de technische voorzieningen stijgt met 24 miljoen, in lijn met de nog te recupereren bedragen van de herverzekeraar.

Belastingverplichtingen

De uitgestelde belastingverplichtingen stijgen met 43 miljoen euro, voornamelijk door een toegenomen marktwaarde van de financiële activa gewaardeerd aan reële waarde via OCI.

Eigen vermogen

(In miljoenen euro)	31-12-2020	31-12-2019
Totaal eigen vermogen	3 815	3 422

Het geconsolideerde eigen vermogen stijgt met 393 miljoen euro, met een aantal compenserende elementen, zie onderstaande tabel.

(In miljoenen euro)	31-12-2020
Totaal wijziging eigen vermogen	393
Aandeel van de groep in het resultaat van het boekjaar	450
Uitgekeerde dividenden	- 156
OCI rechtstreeks erkend in eigen vermogen	99

Het gaat hierbij om:

- Het aandeel van de groep in het resultaat van het boekjaar, ten belope van +450 miljoen euro.
- Een uitkering van een slotdividend van 156 miljoen euro.
- Een stijging van de herwaarderingsreserves met 99 miljoen euro. Voornaamste bewegingen zijn de toename vanuit de obligaties (+133 miljoen euro), terwijl de aandelenreserves dalen (-30 miljoen euro).

Een gedetailleerd overzicht van de wijzigingen in het eigen vermogen vindt u in het deel Geconsolideerde jaarrekening, onder Geconsolideerde vermogensmutaties.

Solvabiliteit (volgens Solvency II)

(In miljoenen euro)	31-12-2020	31-12-2019
Beschikbaar kapitaal	3 868	3 496
Kapitaalvereiste	1 747	1 727
Solvency II ratio	222%	202%
Solvabiliteitssurplus	2 121	1 769

De stijging in solvabiliteitsratio van 202% vorig jaar tot 222% einde 2020 is voornamelijk het gevolg van:

- Beslissing om geen winsten uit keren over 2020 (geen dividend uitbetaling), zorgt voor een stijging van het beschikbaar kapitaal en dus een stijging van de ratio
- Daling van de aandelenmarkten (Eurostoxx 600 daalde met 4%), leidt tot minder beschikbaar en benodigd kapitaal. Aangezien het benodigd kapitaal zwaarder doorweegt, zorgt de daling van de aandelenmarkten voor een stijging van de ratio.
- Model en parameter updates met betrekking tot het waarderen van leningen respectievelijk best estimates, hebben een positief effect op de ratio.
- Daling van de interestvoeten (-45 basispunten op het 10-jaarspunt) heeft een negatieve impact op de ratio. Dit effect wordt nog versterkt doordat de interestvoeten op lange termijn meer dalen dan deze op korte termijn.

Bestemming van het resultaat van KBC Verzekeringen NV over 2020

Voor boekjaar 2020 bedraagt het te bestemmen resultaat +358 miljoen euro op basis van de enkelvoudige jaarrekening. De Raad van Bestuur zal aan de Algemene Vergadering voorstellen een bedrag van 355 miljoen euro over te dragen naar het volgend boekjaar en 3 miljoen euro uit te keren als werknemersparticipatie.

Omstandigheden die de ontwikkeling van de vennootschap aanzienlijk kunnen beïnvloeden

Verzekeringsactiviteiten brengen typische risico's met zich mee, zoals kredietrisico's, marktrisico's, liquiditeitsrisico's en verzekeringstechnische risico's, maar ook operationele risico's. Die risico's beheersen is een van de meest cruciale opdrachten voor het management. Voor meer informatie over het beheer van deze risico's verwijzen we naar het hoofdstuk "Risicobeheer".

Onderzoek en ontwikkeling

Als groep moeten we blijven inspelen op de wisselende behoeftes van de cliënt en op de voortdurend veranderende marktomstandigheden. De commerciële relatie met onze cliënten wordt meer en meer bepaald door een stringent wettelijk kader dat de cliënt wil beschermen en zijn belangen verdedigen. Voldoen aan die regelgeving is uiteraard het minimum, maar het vertrouwen in KBC zal vooral worden bepaald door hoe de cliënt de dienstverlening van KBC ervaart.

In verschillende vennootschappen van de groep worden activiteiten inzake onderzoek en ontwikkeling verricht die kaderen binnen een programma dat tot doel heeft om nieuwe en innovatieve financiële producten en diensten te ontwikkelen. We lanceerden in de afgelopen jaren tal van succesvolle mobiele en andere innovatieve toepassingen.

Informatie over bijkantoren

KBC Verzekeringen heeft sinds 2019 een bijkantoor in Ierland.

Overige informatie

Informatie over het gebruik van financiële instrumenten en *hedge accounting* vindt u in het deel Geconsolideerde jaarrekening, onder meer Toelichting 1.2, 3.3 en 4.0, en in het hoofdstuk Risicobeheer.

Hoe beheren we onze risico's?

KBC Verzekeringen is blootgesteld aan een aantal typische risico's voor de sector, zoals interestrisico, wisselkoersrisico, risico van aangegane verzekeringsverplichtingen, kredietrisico, operationele risico's enz.

In dit hoofdstuk concentreren we ons op ons risicobeleidsmodel en op de belangrijkste risico's die we lopen.

Uitgebreidere informatie vindt u in het Solvency and Financial Condition Report (SFCR), dat eind april 2021 beschikbaar zal zijn, en in het Risk Report van KBC, dat beschikbaar is op www.kbc.com (het Risk Report werd niet geauditeerd door de commissaris).

Onze externe accountants hebben de informatie in deze sectie, die deel uitmaakt van de IFRS-jaarrekening, gecontroleerd, te weten:

- Risicobeleid;
- Verzekeringstechnisch risico;
- Kredietrisico: de inleiding, de tabel Samenstelling beleggingsportefeuille KBC Verzekeringen en de tabel Kredietrisico op (her)verzekeraars, per risicoklasse;
- Marktrisico van niet-tradingactiviteiten: de delen Beheer van het marktrisico van niet-tradingactiviteiten, Bouwstenen voor het beheer van marktrisico in niet-tradingactiviteiten, en Overzicht blootstelling aan overheidsobligaties;
- de Tabel Solvabiliteit, KBC Verzekeringen (geauditeerde delen zijn aangegeven in een voetnoot bij de tabel), ORSA en Stresstests.

Vooraleer we het risicobeleid en de details per risicotype beschrijven, belichten we twee gebeurtenissen die het afgelopen jaar hebben gekenmerkt. De voortdurende ontwikkeling van digitalisering en innovatie en de coronacrisis hebben bepaalde evoluties in een stroomversnelling gebracht en dat komt ook tot uiting in de manier waarop we aan risicobeheer doen.

Risico-innovatie, -transformatie en straight-through processing

Met zijn nieuwe datagestuurde en digitale strategie speelt KBC in op het snel veranderende gedrag van klanten en de concurrentieomgeving. Die strategie leidt ook tot nieuwe uitdagingen en risico's voor KBC. Daarom evolueert de risicofunctie mee met de algemene transformatie van KBC en met de veranderende omgeving, zodat ze risico's proactiever en dynamischer kan identificeren om ervoor te zorgen dat het risicoprofiel van KBC in overeenstemming blijft met de algemene risicobereidheid.

De risicofunctie past het risicobeheerkader van KBC en de onderliggende risicobeheerprocessen regelmatig aan en versterkt ze verder. Zo kunnen we de risico's in verband met nieuwe technologieën, producten en diensten correct en proactief inschatten en beperken (onder meer via een sterk productgoedkeuringsproces).

Daarnaast gebruiken we ook nieuwe technologieën om onze risicobeheertools uit te breiden en de efficiëntie van onze risicobeheerprocessen te verbeteren, met aandacht voor straight-through processing (STP). Omdat we op een snelle, efficiënte en kwalitatieve manier een volledig zicht moeten hebben op de risico's van de hele groep en van de afzonderlijke entiteiten, hebben we ons de voorbije jaren actief toegelegd op de invoering van groepswijde tools, procesvereenvoudigingen en automatisering in alle risicodomeinen. Voor die STP-initiatieven zijn nieuwe technologieën en oplossingen nodig, en een nauwe samenwerking met andere diensten. Zo is er een nieuwe groepswijde tool uitgerold ter ondersteuning van het productgoedkeuringsproces, wat heeft geleid tot een algemene verbetering van de efficiëntie en transparantie van het proces en een beter risicobeheer (met inbegrip van een meer gedigitaliseerd toezicht en een efficiëntere samenvoeging en rapportering van risicogegevens).

Daar komt nog bij dat de risicofunctie ook haar inspanningen versnelt om de beschikbare data in de risicotools te benutten om het risicobeheer verder te verbeteren en de efficiëntie nog te verhogen. Er werd een groepswijd initiatief opgestart om verdere mogelijkheden met data-analyse, machine learning en AI te onderzoeken om het risicobeheer voor de verschillende risicotypes te moderniseren en de overstap naar een meer proactief, continu en dynamisch risicobeheer te ondersteunen.

In dat verband is er een nauwe samenwerking tussen verschillende functies, verschillende landen en met onze afdelingen voor toegepaste data-analyse en IT. Daarnaast verkent de risicofunctie ook actief de samenwerking met bedrijven op het vlak van regelgevingstechnologie (RegTech) om de risicotoolset aan te vullen.

Ten slotte verhogen we ook structureel het bewustzijn inzake innovatie in de risicofunctie en bouwen we expertise op in nieuwe trends en technologieën. Die kennis bundelen we in opleidingen voor onze medewerkers, zoals cursussen over artificiële intelligentie en robotgestuurde procesautomatisering. Wij blijven investeren in kennis over innovatie en (technologische) trends om onze risicobeheerpraktijken verder te versterken en te verzekeren dat onze risicobeheermedewerkers de relevante digitale vaardigheden verwerven zodat ze goed toegerust blijven om gedegen risicoadvies te geven.

Coronacrisis

Hoewel we de risico's binnen de groep grondig beoordelen en die beoordelingen onderbouwen, is de wereldwijde uitbraak van de coronaviruspandemie een gebeurtenis zonder voorgaande die deze beoordeling en de onderbouwing ervan op de proef heeft gesteld. KBC werd in zijn geheel aan de realiteitstoets onderworpen, maar er waren drie expliciete domeinen: kredietrisico, liquiditeitsrisico, marktrisico en daarnaast de ruimere operationele veerkracht. Op alle gebieden hebben we de test goed doorstaan. Ook onze kapitaalpositie bleef zeer solide tijdens de coronacrisis.

De wereldwijde economische uitdagingen die uit deze crisis voortvloeien, hebben ongetwijfeld de grootste invloed op de kredietverliezen in het algemeen, met inbegrip van de kredietverliezen van de groep, nu en in de komende jaren. Die kredietverliezen omvatten, maar zijn niet beperkt tot kredietverliezen in onze kredietportefeuille (zie ook het hoofdstuk Kredietrisico). Naast het kredietrisico in het algemeen zal de coronacrisis ook een negatief effect hebben op het kredietrisico van tegenpartijen, aangezien bepaalde tegenpartijen door deze crisis negatief zullen worden beïnvloed, waardoor ze hun financiële verplichtingen tegenover onze groep niet zullen kunnen nakomen.

Hoewel wij natuurlijk ook te maken kunnen krijgen met mogelijke verliezen uit financiële instrumenten waaraan we via onze trading- en niet-tradingactiviteiten zijn blootgesteld, wordt dat risico momenteel niet beduidend hoger ingeschat als rechtstreeks gevolg van de huidige coronacrisis (zie ook de hoofdstukken Marktrisico in niet-tradingactiviteiten en Marktrisico in tradingactiviteiten).

Het financierings- en liquiditeitsrisico neemt ook toe tijdens een crisis, omdat het vertrouwen tussen financiële instellingen kan afnemen of verdwijnen, wat een invloed kan hebben op onze financieringsmogelijkheden in de markt en op onze liquiditeitspositie. Onze liquiditeitspositie bleef evenwel heel solide (zie ook het hoofdstuk Liquiditeitsrisico).

Ook andere risico's zullen worden beïnvloed door de coronacrisis, zoals het operationele risico, zowel binnen KBC als bij derden waaraan wij onze activiteiten hebben uitbesteed. Andere operationele risico's houden verband met bedrijfscontinuïteitsbeheer, informatiebeveiliging en IT-risico (zie ook het hoofdstuk Operationeel risico).

De coronacrisis heeft de interactie met het management en onze stakeholders veranderd. Daarom werd een Crisiscomité op groepsniveau (GCC) opgericht, bestaande uit het Directiecomité en de Country CEO's, om de pandemie van nabij te volgen, zodat er snel kon worden beslist over maatregelen. De overgang naar nieuwe manieren van werken als gevolg van deze crisis (bv. op afstand, vanop back-uplocaties en thuis) verliep goed georganiseerd zonder grote incidenten. Er werden vlot nieuwe informatiestromen opgezet om het management te voorzien van de meest actuele en relevante informatie.

De coronaviruspandemie heeft ook geleid tot ontwikkelingen in de regelgeving in de rechtsgebieden waar we actief zijn. Voorbeelden daarvan zijn onder meer de maatregelen en besluiten van de Belgische federale regering met betrekking tot het verlenen van betalingsuitstel, bijkomende kredietlijnen en andere vormen van financiële steun verleend door de Belgische financiële sector. Ook in onze andere kernlanden hebben de plaatselijke overheden in nauwe samenwerking met de nationale toezichthouder betalingsuitstel, garantieregelingen en liquiditeitssteunmaatregelen goedgekeurd.

Al die risico's hebben reeds een negatieve invloed gehad en kunnen die blijven hebben op de rentabiliteit en de prestaties van onze groep.

Risicobeleid

Het risicobeleid van KBC Verzekeringen zit volledig vervat in het risicobeleid van de KBC-groep. Hieronder geven we het risicobeidsmodel van de KBC-groep.

De voornaamste onderdelen van ons risicobeidsmodel zijn:

- de Raad van Bestuur, bijgestaan door het Risico- en Compliancecomité (RCC), die jaarlijks beslist over en toezicht houdt op de risicobereidheid en de risicostrategie. De Raad zorgt ook voor de ontwikkeling van een gezonde en consistente groepswijde risicocultuur, gestoeld op een volledig begrip van de risico's die de groep loopt en hoe ze worden beheerd, en van de risicobereidheid van de groep;
- het Directiecomité, ondersteund door activiteitgebonden risicocomités, dat als hoogste managementcomité risicobeheer verbindt met risicobereidheid, strategie en het bepalen van performancedoelstellingen;
- het Managementcomité CRO-diensten (MC CRO-diensten) en activiteitgebonden risicocomités gemandateerd door het Directiecomité;
- risicobewuste commerciële managers die optreden als eerste verdedigingslinie voor een gezond risicobeheer. Dat houdt in dat aan risico-onderwerpen voldoende prioriteit en capaciteit moet worden toegekend, dat de kwaliteit van zelfbeoordelingen toereikend moet zijn, en dat de juiste controles op de juiste manier moeten worden uitgevoerd;
- één enkele, onafhankelijke risicofunctie die de chieff risk officer van de groep (groeps-CRO), lokale CRO's en risicofuncties en de groepsrisicofunctie omvat. De risicofunctie vormt (een deel van) de tweede verdedigingslinie. Met inachtneming van strenge normen ontwikkelt de risicofunctie een risicobeheerkader, legt ze het op en bewaakt ze de consequente uitvoering ervan. In dat kader beschrijft ze de processen, methodes en tools om risico's te identificeren, te meten en erover te rapporteren. De derde verdedigingslinie (interne audit) verschaft de Raad van Bestuur redelijke

zekerheid dat de algemene internecontroleomgeving doeltreffend is en dat de beleidslijnen en processen aanwezig zijn, doeltreffend zijn en consequent worden toegepast in de hele groep.

Relevante risicobeheerorganen:

- Directiecomité:
 - doet voorstellen aan de Raad van Bestuur over de risicobereidheid, inclusief de risicostrategie, en het bedrijfsrisicobeheerkader;
 - beslist over de voor specifieke risicotypes opgestelde risicobeheerkaders en ziet toe op de implementatie ervan in de hele groep;
 - treedt op als het belangrijkste risicocomité en behandelt essentiële onderwerpen die de ondersteunende comités doorsturen;
 - bewaakt de voornaamste risicoblootstelling van de groep zodat die blijft overeenstemmen met de risicobereidheid.
- Businesscomités:
 - Het Groeps-ALCO behandelt onderwerpen die betrekking hebben op ALM en liquiditeitsrisico.
 - Het Global IT Committee behandelt onderwerpen die betrekking hebben op informatietechnologie en informatiebeveiligingsrisico's.
 - De Interne Duurzaamheidsraad behandelt onderwerpen met betrekking tot milieu-, sociale en bestuurlijke (ESG) risico's.
- Risicocomités:
 - Het Managementcomité CRO-diensten helpt het Directiecomité te beoordelen of het risicobeheerkader van KBC volstaat en nageleefd wordt, en bepaalt en implementeert de visie, missie en strategie voor de CRO-diensten van de KBC-groep.
 - De activiteitgebonden Groepsrisicocomités (respectievelijk voor kredietverlening (GLC), markten (GMC) en verzekeringen (GIC)) ondersteunen het Directiecomité bij het vaststellen en bewaken van limieten voor die activiteiten op groepsniveau. Liquiditeits- en ALM-kwesties met betrekking tot die activiteiten worden behandeld door het Groeps-ALCO.
 - Het Groepscomité Interne Controle (GICC) ondersteunt het Directiecomité bij het bewaken en verbeteren van de kwaliteit en effectiviteit van het internecontrolesysteem van KBC.

Om de risicofunctie een krachtigere stem te geven en ervoor te zorgen dat de beslissingsorganen van de bedrijfsentiteiten passend worden uitgedaagd op het vlak van risicobeheer en daarover deskundig advies krijgen, heeft KBC in de hele groep onafhankelijke chieff risk officers (CRO's) ingezet. Een nauwe samenwerking met de business is verzekerd, omdat ze deelnemen aan het lokale beslissingsproces en hun vetorecht kunnen uitoefenen als dat nodig is. De onafhankelijkheid van de CRO's is verzekerd door hun rechtstreekse rapportering aan de Groeps-CRO. Voor elk belangrijk risicotype is op groepsniveau een risicocompetentiecentrum opgericht. De meeste van die competentiecentra zijn uitgebreide virtuele teams die bestaan uit zowel groeps- als lokale experts die samenwerken.

Meer informatie over risicobeheer vindt u in ons Risk Report op www.kbc.com.

Onderdelen van een gezond risicobeheer

Risicobeheer verwijst naar het gecoördineerde geheel van activiteiten om de vele risico's die de groep kunnen treffen in zijn vermogen om zijn doelstellingen te bereiken proactief te identificeren en te beheren, en om de verwezenlijking van de groepsstrategie te ondersteunen.

Het risicobeheerkader (RBK) van KBC bepaalt een strikte governance en duidelijke regels en procedures voor de manier waarop risicobeheer in de hele groep moet worden uitgevoerd. Het verwijst ook naar een reeks minimumnormen en risicomethoden, -processen en -tools die alle entiteiten en risicospecifieke RBK's moeten naleven en waarvoor Risico Groep in de eerste plaats verantwoordelijk is.

In het risicobeheerproces volgen de processtappen elkaar niet strikt op en werken ze op elkaar in.

Hieronder vindt u de algemene processtappen van het risicobeheer, die voor elk risicotype afzonderlijk nader worden beschreven.

Risico identificatie

Risico-identificatie is het systematisch en proactief ontdekken, herkennen, beoordelen en beschrijven van risico's, zowel binnen als buiten KBC, die een negatieve invloed zouden kunnen hebben op de strategische doelstellingen van de groep, vandaag en in de toekomst.

Een van de instrumenten die we gebruiken voor risico-identificatie is het New and Active Products Process (NAPP). Dat proces is opgezet om alle risico's in verband met nieuwe en bestaande producten en diensten, die een negatieve impact kunnen hebben op de klant en/of KBC, te identificeren en te beperken. Het NAPP is een formeel proces dat in de hele groep moet worden toegepast. Binnen de groep kan geen product/proces/dienst worden gecreëerd, gekocht, gewijzigd of verkocht zonder een goedkeuring in overeenstemming met het NAPP-beleid. Op periodieke basis worden alle NAPP-voorstellen zowel door de lokale risicoafdeling als op groepsniveau geëvalueerd om de impact van die voorstellen op het risicoprofiel van de groep te beoordelen.

Het proces werd in 2020 verder versterkt door de risico-identificatie en de registratie van risicoacceptaties te verbeteren, door meer nadruk te leggen op het perspectief van de klant en door de opvolging van de NAPP-beslissingen te versterken. De proceswijzigingen zullen begin 2021 in werking treden. In alle belangrijke entiteiten van de groep is een workflowtool uitgerold die het hele proces, tot en met het toezicht en de rapportering ondersteunt.

Risico meting

Risicometing heeft tot doel de verschillende risico's waaraan we zijn blootgesteld te meten. Zodra de risico's in kaart zijn gebracht, kunnen met behulp van risicomaatstaven bepaalde kenmerken worden beoordeeld, zoals de impact, de waarschijnlijkheid dat ze zich voordoen, de omvang van de blootstelling, enz. Elk risicobeheerkader voor een specifiek risicotype geeft een overzicht van de risicomaatstaven die binnen de groep worden gebruikt (zowel reglementaire als intern bepaalde).

De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren

Hoeveel risico we bereid zijn te nemen en onze risicotolerantie zitten vervat in het begrip risicobereidheid. Het is een belangrijk instrument in ons algemene (risico)beheer, gezien het uitdrukkelijk uitspreken hoeveel en welke risico's – zowel kwalitatief als kwantitatief – we willen nemen, ons ondersteunt in het beter begrijpen en beheren van de risico's.

De mogelijkheid om risico te aanvaarden (de risicodragende capaciteit) wordt beperkt door zowel financiële verplichtingen (beschikbaar kapitaal, liquiditeitsprofiel, enz.) als niet-financiële verplichtingen (reglementen, wetten, enz.), terwijl de bereidheid om risico te aanvaarden afhankelijk is van de belangen van de verschillende stakeholders. Een belangrijke factor bij de bepaling van de risicobereidheid is dan ook dat de organisatie haar belangrijkste stakeholders en hun verwachtingen kent.

De risicobereidheid van de groep wordt beschreven in een risicobereidheidsverklaring (Risk Appetite Statement, RAS), die wordt opgesteld op groeps- en lokaal niveau. De RAS weerspiegelt de visie van de Raad van Bestuur en het topmanagement over risico's nemen in het algemeen, en over het aanvaardbare niveau en de samenstelling van risico's, om te verzekeren dat ze coherent zijn met het gewenste rendement. De verklaring is gebaseerd op risicobereidheidsdoelstellingen die rechtstreeks gekoppeld zijn aan de bedrijfsstrategie en geeft een kwalitatieve beschrijving van het speelveld van KBC. Die overkoepelende risicobereidheidsdoelstellingen worden verder gespecificeerd in kwalitatieve en kwantitatieve verklaringen voor de verschillende risicotypes. De risicobereidheid op lange termijn wordt ingedeeld als Hoog, Medium of Laag op basis van de metrics en drempels die worden bepaald in de risicobereidheidsondersteunende oefening die wordt uitgevoerd voor de belangrijkste risicotypes. Tot slot wordt de risicobereidheid vertaald in risicospecifieke groepslimieten/-doelstellingen, die naar de lagere entiteiten worden uitgewaaierd.

De risicobereidheidsoefening voor 2020 werd gekenmerkt door twee belangrijke gebeurtenissen: de coronacrisis en de lancering van de strategie-update "Differently, the Next Level". Ondanks die gebeurtenissen heeft de Raad van Bestuur besloten de risicobereidheid ongewijzigd te laten ten opzichte van vorig jaar. Hij geeft daarmee aan dat de groep in de toekomst niet méér risico's wil nemen en benadrukt de intentie om de belangrijkste risico's die onze strategie negatief kunnen beïnvloeden (voornamelijk binnen het operationeel risico en het compliancerisico) adequaat te beheren.

Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging

Risicoanalyse en -rapportering zijn bedoeld om het management meer transparantie te verschaffen door te zorgen voor een allesomvattend, toekomstgericht en ex-post beeld van de ontwikkeling van het risicoprofiel en de context waarin de groep actief is.

Naast de interne rapportering worden er ook externe rapporten opgesteld voor de verschillende stakeholders. Omdat van het management wordt verwacht dat het op basis van de risicoanalyse en -rapportering relevante acties onderneemt, moet de output volledig, evenwichtig en gemakkelijk te begrijpen zijn en gericht zijn op kernboodschappen/voorgestelde acties. Wat dat laatste betreft, is het essentieel om de inhoud af te stemmen op de stakeholder.

Stresstesting

Stresstesting is een proces dat de besluitvorming ondersteunt en waarbij allerlei technieken worden gebruikt om de mogelijke negatieve invloed op de (financiële) toestand van KBC te beoordelen van specifieke gebeurtenissen en/of ontwikkelingen in risicofactoren, gaande van aannemelijk tot uitzonderlijk of zelfs extreem.

Verzekeringstechnisch risico

Beheer van het verzekeringstechnische risico

Het competentiecentrum voor verzekeringsrisico zorgt voor de ontwikkeling en uitrol van een groepskader voor het beheer van verzekeringsrisico's. Het is verantwoordelijk voor het ondersteunen van de lokale implementatie en het functioneel aansturen van het verzekeringsrisicobeheer van de verzekeringsdochtermaatschappijen.

Verzekeringstechnische risico's vloeien voort uit de onzekerheid over de frequentie en de ernst van schadegevallen. Al die risico's worden onder controle gehouden door een gepast acceptatie-, tarifierings-, schadereserverings-, herverzekerings- en schaderegelingsbeleid van het lijnmanagement enerzijds en een onafhankelijk verzekeringsrisicobeheer anderzijds.

Het risico-identificatieproces bestaat deels uit een betrouwbare classificatie van alle verzekeringsrisico's waartoe (her)verzekeringscontracten aanleiding kunnen geven. Ingevolge de Solvency II-richtlijn worden de verzekeringsactiviteiten opgesplitst in drie hoofdcategorieën, namelijk Leven, Niet-leven en Gezondheid, met telkens een onderverdeling in catastroferisico's en niet-catastroferisico's.

De bouwstenen voor het beheer van het verzekeringstechnische risico

We hebben een aantal groepswijde bouwstenen bepaald om het verzekeringstechnische risico correct te beheren:

- **Risico-identificatie:** de identificatie en analyse van belangrijke verzekeringsrisico's door onder andere de analyse van nieuw opduikende risico's, concentratie- of accumulatie-risico's, de ontwikkeling van vroege waarschuwingssignalen en diepgaande onderzoeken (deep dives). Daarnaast worden deep dives uitgevoerd om meer inzicht te krijgen in technische verzekeringen en in allerlei onderwerpen. Er wordt bijzondere aandacht besteed aan de toereikendheid van de technische voorzieningen (zie verder).
- **Risicometing:** het verzekeringstechnische risico wordt gemeten aan de hand van zowel reglementaire maatstaven zoals de solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR) en de Best Estimate-waardering van verzekeringsverplichtingen, als interne maatstaven voor bijvoorbeeld de economische winstgevendheid van verzekeringsportefeuilles en kapitaalvereisten voor Niet-leven op basis van interne stochastische modellen. Deze maatstaven voor het verzekeringsrisico worden in de hele groep consequent gebruikt.
- **De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren:** de risicobereidheid voor verzekeringstechnisch risico wordt bepaald in overeenstemming met de algemene vereisten die zijn opgenomen in ons overkoepelende risicobeheerkader en staat onder toezicht van het Groepscomité Verzekeringen (GIC). In het GIC worden de vastgestelde limieten herzien en gerapporteerd. De verzekeringsrisicolimieten worden bepaald en vastgelegd op groepsniveau en vervolgens uitgewaaierd naar de lokale entiteiten. De nodige nalevingscontroles worden uitgevoerd.
- **Risicoanalyse, -bewaking, -rapportering en -opvolging:** als het risicoprofiel niet overeenstemt met de risicobereidheid, moet de reden daarvoor worden opgespoord en geanalyseerd (bv. welke bedrijfstakken dragen bij tot het afwijkende risicoprofiel) en moet het resultaat samen met de corrigerende maatregelen worden besproken in het GIC. Een regelmatige rapportering en opvolging van de risicometingen gebeurt in het geïntegreerde verzekeringsrisicorapport (IIRR), dat elk kwartaal wordt voorgelegd aan het Groepscomité Verzekeringen. Daarnaast worden relevante risicosignalen en de solvabiliteitspositie van de verzekeraar ook gerapporteerd aan het Risico- en Compliancecomité (RCC) en de Raad van Bestuur als onderdeel van het Group Integrated Risk Report.
- **Stresstesting:** Er worden stresstests en gevoeligheidsanalyses uitgevoerd en de resultaten van die tests worden gerapporteerd in het jaarlijkse ORSA-rapport. Door de coronacrisis voerde KBC in 2020 naast de gebruikelijke stresstests (wettelijke stresstests, spreadverhogingen, rentewijzigingen, impact van natuurrampen, enz.) ook milde en zware tests van een pandemiescenario uit, die de solide kapitaalpositie van de KBC-verzekeringsgroep bevestigden.

Herverzekering

De verzekeringsportefeuilles worden beschermd tegen de invloed van grote schadeclaims of de opeenstapeling van verliezen door:

- limieten per polis;
- spreiding van de portefeuille over productlijnen en geografische regio's;
- herverzekering.

Herverzekeringsprogramma's kunnen worden onderverdeeld in drie grote blokken, namelijk zaakschade-, aansprakelijkheids- en personenverzekeringen. Het overgrote deel van de herverzekeringscontracten is op niet-proportionele basis afgesloten, waardoor de impact van grote schadegebeurtenissen wordt afgedekt.

Het is de opdracht van de onafhankelijke verzekeringsrisicofunctie om:

- te adviseren over de hervorming van het herverzekeringsprogramma tijdens de jaarlijkse onderhandelingen;
- het management elk kwartaal te informeren over de belangrijkste schadeclaims door natuurrampen en de wijze waarop deze zijn beheerd en beperkt;
- ad-hocanalyses/deep dives uit te voeren naar aanleiding van risicosignalen of verzoeken van het management om mogelijke trends in natuurrampen te analyseren.

Gevolgen van de coronacrisis voor het verzekeringstechnische risico

Bij de uitbraak van de coronacrisis in maart 2020 hebben we een groepswijde rapportering opgezet om de ontwikkeling van verschillende sleutelindicatoren in het verzekeringsbedrijf te volgen, zoals kapitaalpositie, businessvolumes, schadegevallen, afkopen, enz. Die nieuwe rapportering gebeurde niet alleen aan ons eigen management, maar ook maandelijks aan de NBB.

Het verzekeringstechnische risico in schadeverzekeringen werd positief beïnvloed door de coronacrisis, aangezien de frequentie van de schadeclaims aanzienlijk daalde tijdens de lockdownperiodes, vooral voor autoverzekeringen en in mindere mate voor zaakschade- en reisverzekeringen. Wat levensverzekeringen betreft, hebben wij slechts een beperkt negatief effect op het verzekeringstechnische risico vastgesteld.

Toereikendheid van de technische voorzieningen

In het kader van de onafhankelijke bewaking van de verzekeringsrisico's voert de groepsrisicofunctie regelmatig diepgaande analyses en onderzoeken uit. Die bevestigen dat de aangelegde technische voorzieningen voor Leven en Niet-leven van de groepsmaatschappijen met een hoge graad van waarschijnlijkheid toereikend zijn.

Eerst worden toereikendheidstoetsen uitgevoerd die in overeenstemming zijn met de lokale en IFRS-vereisten voor technische voorzieningen. De berekeningen zijn gebaseerd op het best estimate-model en houden rekening met een verdisconteringsvoet die per verzekeringsentiteit is bepaald en waarbij de lokale macro-economische toestand en regelgeving in acht zijn genomen.

Ten tweede worden schadeafwikkelingsdriehoeken ontwikkeld die de schadeafwikkelingsgegevens in Niet-leven tonen over de laatste jaren:

- in de schadeafwikkelingsgegevens werden alle bedragen meegenomen die aan individuele schadegevallen kunnen worden toegewezen, inclusief de incurred but not reported (IBNR)- en incurred but not enough reserved (IBNER)-voorzieningen en de bedragen voor externe beheerskosten voor het regelen van schadegevallen, maar niet de bedragen in verband met interne schaderegelingskosten en de voorzieningen voor verwachte recuperaties;
- alle voorzieningen voor te betalen schadevergoedingen aan het einde van 2020 zijn opgenomen en zijn vóór herverzekering, gezuiverd voor intercompanybedragen met betrekking tot KBC Group Re. KBC Group Re is de interne herverzekeraar van de KBC-groep, wat het mogelijk maakt om de herverzekeringsrisico's eerst intern te poolen en vervolgens, in een volgende fase, naar de herverzekeringsmarkt te gaan.

De schadeafwikkelingsdriehoeken vindt u in de tabel hieronder. De eerste rij in de tabel geeft de totale schadelast (uitkeringen plus voorzieningen) weer voor de schadegevallen die plaatsvonden tijdens een bepaald jaar, zoals geraamd aan het einde van het voorvaljaar. De volgende rijen geven de situatie aan het einde van de volgende kalenderjaren weer. We hebben de bedragen herberekend tegen de wisselkoersen op 31 december 2020.

Schadeafwikkelingsdriehoeken, KBC Verzekeringen (in miljoenen euro)	Voorvalsjaar									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Raming aan het einde van het voorvalsjaar	749	844	908	984	934	1 018	994	1 065	1 141	1 010
1 jaar later	658	737	763	874	790	882	875	932	1 011	–
2 jaar later	616	702	693	819	745	819	842	887	–	–
3 jaar later	597	678	671	799	714	804	826	–	–	–
4 jaar later	585	664	667	783	702	800	–	–	–	–
5 jaar later	578	658	658	775	692	–	–	–	–	–
6 jaar later	575	651	657	774	–	–	–	–	–	–
7 jaar later	570	639	654	–	–	–	–	–	–	–
8 jaar later	561	634	–	–	–	–	–	–	–	–
9 jaar later	561	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Huidige raming	561	634	654	774	692	800	826	887	1 011	1 010
Cumulatieve betalingen	504	556	578	675	571	622	626	654	678	428
Huidige voorzieningen	57	79	76	99	121	179	201	233	333	581

De actuariële functie

Solvency II eist dat er in elke verzekeringsentiteit en op het niveau van de verzekeringsgroep naast de risicofunctie ook een actuariële functie wordt opgericht. Een actuariëlefunctiehouder wordt aangesteld om de activiteiten van de actuariële functie op zich te nemen. Die functie moet er eigenlijk voor zorgen dat de Raad van Bestuur van de vennootschap op onafhankelijke wijze volledig is ingelicht.

De hoofdtaken van de actuariële functie zijn:

- de berekening van de technische voorzieningen coördineren;
- ervoor zorgen dat de gebruikte methoden en onderliggende modellen en de bij de berekening van de technische voorzieningen gehanteerde aannames juist zijn;
- de toereikendheid en kwaliteit van de bij de berekening van de technische voorzieningen gebruikte gegevens beoordelen;
- best estimates vergelijken met ervaring;
- het bestuur, het management of de toezichthouder in kennis stellen van de betrouwbaarheid en toereikendheid van de berekening van de technische voorzieningen;
- toezicht houden op de berekening van de technische voorzieningen als er onvoldoende gegevens van voldoende kwaliteit zijn om een betrouwbare actuariële methode toe te passen;
- een oordeel geven over het algemene acceptatiebeleid;
- een oordeel geven over de toereikendheid van herverzekeringsafspraken; en
- meewerken aan de effectieve implementatie van het risicobeheersysteem, met name met betrekking tot de risicomodellering die ten grondslag ligt aan de berekening van de kapitaalvereisten.

Reglementair kapitaal

Solvency II bepaalt de reglementaire kapitaalvereisten voor de verzekeringsmaatschappijen. Voor de Solvency II-resultaten en meer details over de ratio's verwijzen we naar ons Risk Report op www.kbc.com.

Specifieke informatie over de verzekeringsactiviteiten vindt u in het deel Geconsolideerde jaarrekening in toelichtingen 3.7 en 5.6.

Kredietrisico

Kredietrisicobeheer

Het kredietrisico wordt in de hele groep beheerd op basis van strikte governanceregels en -procedures die zijn vastgelegd in het KBC-Kredietrisicobeheerkader. Het Competentiecentrum Kredietrisico binnen de afdeling Kredietrisico Groep (GCRD) stelt het Kredietrisicobeheerkader (CRMF) en de onderliggende bouwstenen ervan op. GCRD waarborgt de geschiktheid van het CRMF, alsook de naleving van de wettelijke en reglementaire vereisten via groepswijde kredietrisiconormen. Dat gebeurt in nauwe samenwerking met de lokale CRO's en risicoafdelingen, die verantwoordelijk zijn voor de lokale toepassing van het CRMF. Bedrijfsentiteiten worden geraadpleegd voor die onderdelen van het CRMF die gevolgen hebben voor de bedrijfsprocessen en/of governance.

Kredietrisico is het risico dat betrekking heeft op de wanbetaling of wanprestatie door een contractpartij als gevolg van de insolventie of de onwil van die partij om te betalen of haar prestatie te leveren, of als gevolg van maatregelen van politieke of monetaire autoriteiten in een bepaald land.

Het CRMF wordt jaarlijks herzien om te verzekeren dat het relevant en doeltreffend blijft in de toekomst. Het kader bevat een duidelijke afbakening van verantwoordelijkheden, zowel op lokaal als op groepsniveau, tussen de business in de eerste lijn (inclusief de kredietafdelingen), de kredietrisicodiensten en interne audit. Kredietbeslissingen worden genomen na onafhankelijk kredietadvies en op basis van acceptatie- en beoordelingsprocessen waarbij rekening wordt gehouden met de kennis van de klant en de resultaten van modellen. Belangrijke kredietbeslissingen worden geadviseerd en genomen op groepsniveau binnen de afdeling Kredietrisico Groep.

Kredietrisico's verbonden aan de verzekeringsactiviteiten

Voor de verzekeringsactiviteiten zijn er vooral kredietrisico's in de beleggingsportefeuille en ten aanzien van herverzekeraars. We hebben richtlijnen vastgelegd om het kredietrisico in de beleggingsportefeuille te beheersen, bijvoorbeeld met betrekking tot de portefeuillesamenstelling en de ratings. Het bovenste deel van de onderstaande tabel geeft de marktwaarde van de beleggingsportefeuille van de verzekeringsentiteiten uitgesplitst naar activatype volgens Solvency II, terwijl het onderste deel meer details geeft over de obligaties en andere vastrentende effecten in die portefeuille.

Samenstelling beleggingsportefeuille van KBC Verzekeringen (in miljoenen euro, marktwaarde) ¹	31-12-2020	31-12-2019
---	------------	------------

Per activatype (Solvency II)		
Effecten	20 466	20 331
Obligaties en dergelijke	19 230	18 988
aandelen	1 231	1 341
Derivaten	5	1
Leningen en hypotheke	3 074	3 133
Leningen en hypotheke aan klanten	2 506	2 513
Leningen aan banken	568	619
Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen	315	286
Tak 23-beleggingen ²	13 831	14 477
Investerings in geassocieerde ondernemingen	242	264
Overige beleggingen	12	13
Totaal	37 939	38 503
Details over obligaties en soortgelijke effecten		
Per externe rating ³		
Investment grade	99%	98%
Non-investment grade	1%	2%
Zonder rating	0%	0%
Per sector ³		
Overheden	65%	64%
Financieel ⁴	23%	23%
Overige	13%	13%
Per restlooptijd ³		
Maximaal 1 jaar	8%	11%
Tussen 1 en 3 jaar	16%	15%
Tussen 3 en 5 jaar	16%	17%
Tussen 5 en 10 jaar	30%	31%
meer dan 10 jaren	30%	27%

¹ De totale boekwaarde bedroeg 36 317 miljoen euro eind 2020 en 37 053 miljoen euro eind 2019. Cijfers wijken af van die in toelichting 4.1 in het deel Geconsolideerde jaarrekening als gevolg van de rapportering per activaklasse volgens Solvency II.

² Deze post vertegenwoordigt de actiefzijde van tak 23-producten en wordt volledig gespiegeld aan de passiefzijde. Er is geen kredietrisico voor KBC Verzekeringen.

³ Exclusief beleggingen verbonden aan tak 23-levensverzekeringen. In bepaalde gevallen gebaseerd op extrapolaties en schattingen.

⁴ Inclusief gedekte obligaties en financiële bedrijven die geen banken zijn.

We zijn ook blootgesteld aan een kredietrisico ten aanzien van (her)verzekeraars, aangezien die in gebreke zouden kunnen blijven voor hun verplichtingen die voortvloeien uit met ons gesloten (her)verzekeringscontracten. Dat type van kredietrisico meten we onder meer aan de hand van een nominale benadering (het maximale verlies) en het verwachte verlies (EL). Er gelden naamconcentratielimieten. De kans op een in gebreke blijven (PD), en bij uitbreiding het verwachte verlies, wordt berekend op basis van de interne of externe ratings. De Exposure at Default (EAD) bepalen we door de nettoschadereserves en de premies op te tellen, en het Loss Given Default (LGD)-percentage is vastgesteld op 50%.

Kredietrisico op (her)verzekeraars, per risicoklasse ¹ :	EAD	EL	EAD	EL
EAD en EL ² (in miljoenen euro)	2020	2020	2019	2019
AAA tot en met A-	232	0,09	218	0,09
BBB+ tot en met BB-	21	0,03	11	0,01
Lager dan BB-	0	0	0	0
Zonder rating	0	0,00	1	0,01
Totaal	253	0,12	230	0,11

¹ Op basis van interne ratings.

² EAD-gegevens zijn geauditeerd, EL-gegevens zijn niet geauditeerd.

Blotstelling aan overheidsobligaties

We hebben een belangrijke portefeuille overheidsobligaties, voornamelijk als gevolg van ons aanzienlijke liquiditeitsoverschot en de herbelegging van verzekeringsreserves in vastrentende instrumenten. In het deel Marktrisico van niet-tradingactiviteiten onder Creditspreadrisico geven we een uitsplitsing per land, samen met de economische invloed van een stijging van de spread met 100 basispunten.

Marktrisiko in niet-tradingactiviteiten

Beheer van het marktrisiko in niet-tradingactiviteiten

Bij KBC behoort het beheer van de ALM-risicostrategie tot de verantwoordelijkheid van het Directiecomité, ondersteund door het MC CRO-diensten en deels door het Groeps-ALCO. Het Directiecomité beslist over het kader voor marktrisiko in niet-tradingactiviteiten, dat de specifieke risicorichtlijnen vastlegt.

Om een goede en efficiënte integratie van alle taken die zijn toegewezen aan de lokale en groepsafdelingen die verantwoordelijk zijn voor het toezicht op het marktrisiko in niet-tradingactiviteiten tot stand te brengen, te vergemakkelijken, te bevorderen en te ondersteunen, is een managementvergadering van het groepswijde Uitgebreide Competentiecentrum ALM en Liquiditeitsrisico ingesteld, voorgezeten door de CRO Treasury. Die managementvergadering wordt de ALM- en Liquiditeitsrisicoraad genoemd.

Marktrisiko is het risico dat verband houdt met wijzigingen in het niveau of de volatiliteit van marktprijzen. Het beheersproces van onze structurele marktrisiko's in niet-tradingactiviteiten omvat het renterisiko, het gaprisico, het basisrisico, het optierisiko (zoals het risico van vervroegde aflossing), het muntrisiko, het aandelenkoersrisico, het vastgoedprijrisico, het creditspreadrisico en het inflatierisiko. Met structurele risico's worden alle risico's bedoeld die inherent deel uitmaken van onze commerciële activiteit of onze langetermijnposities (bank en verzekeringen). De tradingactiviteiten vallen daar dus niet onder.

Bouwstenen voor het beheer van marktrisiko in niet-tradingactiviteiten

We hebben een aantal groepswijde bouwstenen bepaald om het marktrisiko in niet-tradingactiviteiten correct te beheren:

- **Risico-identificatie:** marktrisiko's die verband houden met niet-tradingposities vloeien voort uit:
 - onevenwichtigheden in de verzekeringsactiviteiten tussen de verplichtingen in het Leven- en Niet-levenbedrijf en de ter afdekking daarvan aangehouden beleggingsportefeuilles;
 - de risico's verbonden aan het aanhouden van een beleggingsportefeuille ter herbelegging van het eigen vermogen (de zogenaamde strategische positie);
 - de structurele wisselkoerspositie die voortvloeit uit de activiteiten in het buitenland (participaties in vreemde valuta's, geboekte resultaten van buitenlandse vestigingen, wisselrisico gekoppeld aan de valutaonevenwichtigheid tussen verplichtingen en beleggingen bij de verzekeraar).

De volgende instrumenten worden gebruikt in het risico-identificatieproces voor het marktrisiko in niet-tradingactiviteiten: het New and Active Products Process (NAPP), de risicoscan, het risicosignaal- en vroegwaarschuwingproces, de parameterherzieningen en materialiteitsbeoordelingen op basis van diepgaande analyse en deep dives.

- **Risicometingen:** Risico Groep en de lokale risicoafdelingen meten het ALM-risico en signaleren de huidige en toekomstige risicoposities. Een gemeenschappelijk reglement, dat het kader aanvult voor technische aspecten, en een gedeelde meetinfrastructuur verzekeren dat die risico's in de hele groep op dezelfde manier worden gemeten. Dat omvat een brede waaier van risicomeetmethodes, zoals:
 - Basis-Point-Value (BPV) voor renterisiko;
 - gapanalyse voor renterisiko, gaprisico en inflatierisiko;
 - economische gevoeligheden voor muntrisiko, aandelenkoersrisico en vastgoedprijrisico;
 - simulaties van nettorente-inkomsten over een periode van meerdere jaren die binnen de budgetterings- en risicoprocessen worden gebruikt.
- **Bepaling van de risicobereidheid:** de primaire limieten voor het renterisiko, het aandelenrisico, het vastgoedrisico en het wisselkoersrisico voor de geconsolideerde entiteiten worden goedgekeurd door de Raad van Bestuur en de limieten voor elke lokale entiteit worden goedgekeurd door het Directiecomité.

De treasurydiensten, die optreden als eerste verdedigingslinie, meten en beheren het renterisiko binnen een door de risicobereidheid en de limieten begrensd speelveld. Ze houden rekening met de meting van het risico van vervroegde aflossing en andere optierisiko's in de bankportefeuille en beheren een evenwichtige beleggingsportefeuille. Het beheer van de posities impliceert dat de treasuryfunctie gebruikmaakt van derivaten om zich in te dekken tegen onevenwichtigheden als gevolg van rente- en valutarisiko's. Om de volatiliteit van winst en verlies als gevolg van de verschillende boekhoudkundige verwerking van beleggingsposten op de balans en derivaten te vermijden, worden op grote schaal afdekkingstechnieken toegepast.
- **Risicoanalyse, -reactie en -opvolging:** naast de wettelijk verplichte rapportering is er een structurele rapportering aan het ALCO. Het rapporteringsproces omvat een aftekeningsproces om de nauwkeurigheid van de gegevens te waarborgen.
- **Stresstesting:** jaarlijks wordt een evenwichtig stresstestprogramma opgesteld, waarover op kwartaalbasis wordt gerapporteerd. Dat omvat:
 - de backtesting van vervroegde aflossingen;
 - simulaties van de nettorente-inkomsten volgens verschillende marktscenario's voor het renterisiko. Het effect op de nettorente-inkomsten en de gevoeligheden worden ook gebruikt om het basisrisico te meten;

- o kapitaalgevoeligheden die ontstaan uit posities in de bankportefeuille die invloed hebben op het beschikbare reglementaire kapitaal (bv. reële waarde met verwerking van waardeveranderingen via other comprehensive income) worden gebruikt voor spreadrisico, renterisico en aandelenrisico.

Gevolgen van de coronacrisis voor het marktrisico in niet-tradingactiviteiten

De coronacrisis versterkte het 'low for longer'-sentiment, d.w.z. de verwachting dat de rentevoeten voor langere tijd laag zullen blijven. Ze verhoogde ook de volatiliteit op de aandelenmarkten. Ze vormde zo een zeer uitdagende omgeving voor de niet-tradingactiviteiten en had invloed op het vermogen om nettorente-inkomsten te genereren. In 2020 hebben de evenwichtige structuur van de bankportefeuilles, de acties van de treasurydiensten en maatregelen van de ECB ervoor gezorgd dat de impact op het marktrisico in niet-tradingactiviteiten beperkt bleef en ons huidige risicoprofiel laag.

Hieronder vindt u de verschillende subrisicotypes waarvoor meer details en cijfers worden verstrekt.

Renterisico en gaprisico

De belangrijkste techniek die we gebruiken om renterisico's te meten, is de 10 BPV-methode. Die geeft de waardeverandering van de portefeuille weer bij een stijging van de rentevoeten over de volledige swapcurve met tien basispunten (negatieve cijfers wijzen op een daling van de waarde van de portefeuille). Daarnaast hanteren we ook technieken zoals gapanalyses, durationbenadering, scenarioanalyse en stresstesting (zowel wat reglementair kapitaal als netto-inkomsten betreft).

Invloed van een parallelle stijging van de swapcurve ² met 10 basispunten voor KBC Verzekeringen (in miljoenen euro)	Invloed op de waarde ¹	
	2020	2019
Totaal	29	23

¹ Volledige marktwaarde, ongeacht de boekhoudkundige categorie of waardeverminderingregels.

² Gebaseerd op een risicovrije curve (swapcurve).

De vastrentende beleggingen voor de Niet-levenreserves worden belegd in overeenstemming met de verwachte uitbetalingspatronen voor claims, op basis van uitgebreide actuariële analyses.

De tak 21-Levenactiviteiten combineren een rentegarantie met een discretionaire, door de verzekeringsmaatschappij te bepalen winstdeling. De belangrijkste risico's waaraan de verzekeraar in dat soort activiteiten is blootgesteld, zijn het lagerenterisico (het risico dat de beleggingsopbrengst beneden het gegarandeerde renteniveau zakt) en het risico dat de beleggingsopbrengst niet volstaat om een concurrentiële winstdeling te verzekeren. Het lagerenterisico wordt beheerd via cashflow matching, toegepast op het deel van de Levenportefeuilles dat door vastrentende effecten wordt gedekt. Tak 23-beleggingsverzekeringen bespreken we hier niet, omdat die activiteit geen marktrisico's met zich meebrengt voor KBC.

In de tabel geven we een overzicht van het renterisico in ons Levenbedrijf. De activa en passiva met betrekking tot levensverzekeringen met rentegarantie zijn ingedeeld naar het verwachte tijdstip van de kasstromen.

Verwachte kasstromen, niet-verdisconteerd, Levenbedrijf (in miljoenen euro)	0-5 jaar	5-10 jaar	10-15 jaar	15-20 jaar	> 20 jaar	Totaal
31-12-2020						
Vastrentende activa ter afdekking van verplichtingen met rentegarantie	6 077	3 809	2 390	1 640	830	14 746
Verplichtingen volgend uit rentegarantie	5 492	3 263	2 213	1 412	3 179	15 559
Verschil in verwachte kasstromen	585	546	177	228	-2 349	-813
Gemiddelde duration van activa						7,71 jaar
Gemiddelde duration van passiva						10,33 jaar
31-12-2019						
Vastrentende activa ter afdekking van verplichtingen met rentegarantie	7 073	3 797	1 923	1 875	880	15 548
Verplichtingen volgend uit rentegarantie	5 599	3 602	2 358	1 789	2 978	16 326
Verschil in verwachte kasstromen	1 474	195	-435	86	-2 099	-778
Gemiddelde duration van activa						7,29 jaar
Gemiddelde duration van passiva						10,03 jaar

Zoals hierboven vermeld, ligt het belangrijkste renterisico voor de verzekeraar in de daling van de rentevoeten. We concentreren ons in onze ALM-benadering op het beperken van het renterisico in overeenstemming met de risicobereidheid van KBC. Voor het resterende renterisico voeren we een beleid dat rekening houdt met de mogelijke negatieve gevolgen van een aanhoudende rentedaling en bouwden we al belangrijke supplementaire reserves op.

Indeling van de reserves voor tak 21 naar rentegarantie	31-12-2020	31-12-2019
5,00% en hoger	3%	3%
Meer dan 4,25% tot en met 4,99%	8%	8%
Meer dan 3,50% tot en met 4,25%	4%	5%
Meer dan 3,00% tot en met 3,50%	10%	10%
Meer dan 2,50% tot en met 3,00%	3%	4%
2,50% en lager	70%	69%
0,00%	2%	2%
Totaal	100%	100%

Creditspread risico

We beheren het creditspreadrisico van onder meer de portefeuille overheidsobligaties door op te volgen in hoeverre de waarde van de overheidsobligaties zou veranderen als de credit spreads over de hele curve met 100 basispunten zouden stijgen. De onderstaande tabel toont die economische gevoeligheid.

Herwaarderingsreserve tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen via other comprehensive income (FVOCI) op 31 december 2020: de boekwaarde van de totale portefeuille overheidsobligaties gewaardeerd tegen FVOCI omvatte een herwaarderingsreserve van 0,9 miljard euro, vóór belastingen (363 miljoen euro voor België, 211 miljoen euro voor Frankrijk, 79 miljoen euro voor Italië, 33 miljoen euro voor Slowakije en 218 miljoen euro voor de andere landen samen).

Blootstelling aan overheidsobligaties op jaareinde 2020, boekwaarde¹ (in miljoenen euro)

Totaal, per portefeuille						Economische invloed van +100 basispunten ³
	Tegen ge-amortiseerde kostprijs	Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in other comprehensive income (FVOCI)	Aangehouden voor handelsdoel-einden	Totaal	Ter vergelijking: totaal einde 2019	
KBC kernlanden						
België	1 749	2 534	0	4 284	4 441	-436
Tsjechië	322	651	0	973	845	-70
Hongarije	99	98	1	198	205	-9
Slowakije	199	232	0	431	381	-32
Bulgarije	51	181	1	232	205	-14
Ierland	0	167	0	167	206	-19
Overige landen						
Frankrijk	617	1265	0	1883	1942	-195
Spanje	54	288	0	342	351	-25
Italië	33	628	0	662	648	-34
Polen	43	235	0	279	303	-11
VS	0	0	0	0	0	0
Overige ²	916	1 078	0	1994	1 777	-125
Totale boekwaarde	4 084	7 359	2	11 444	11 305	-
Totale nominale waarde	4 084	6 275	2	10 360	10 412	-

¹ In de tabel is de blootstelling aan supranationale entiteiten van de geselecteerde landen uitgesloten. Er zijn geen belangrijke waardeverminderingen op de overheidsobligaties in portefeuille.

² Som van landen met een individuele blootstelling van minder dan 1 miljard euro op het einde van 2020.

³ Geeft de theoretische economische invloed op de reële waarde weer van een parallele stijging van de spread met 100 basispunten over de volledige looptijdstructuur. Die invloed wordt maar gedeeltelijk weerspiegeld in de winst-en-verliesrekening en/of het eigen vermogen

Naast de portefeuille overheidsobligaties heeft de KBC-groep een portefeuille niet-overheidsobligaties (banken, bedrijven, supranationale entiteiten). De gevoeligheid van de waarde van die bankportefeuille voor een wijziging van de credit spread met 100 basispunten wordt weergegeven in de volgende tabel.

Blootstelling aan niet-overheidsobligaties op jaareinde, per rating: economische invloed van +100 basispunten (in miljoenen euro)	31-12-2020	31-12-2019
Obligaties met rating AAA	-44	-44
Obligaties met rating AA+, AA, AA-	-95	-75
Obligaties met rating A+, A, A-	-102	-103
Obligaties met rating BBB+, BBB, BBB-	-46	-47
Obligaties met rating Non-investment grade en zonder rating	-12	-10
Totale boekwaarde (exclusief tradingportefeuille)	6 639	6 606

Aandelenrisico

Het grootste aandelenrisico ligt in het verzekeringsbedrijf, waar de ALM-strategieën gebaseerd zijn op een risicorendementberekening, rekening houdend met het marktrisico dat verbonden is aan open aandelenposities. Een groot deel van de aandelenportefeuille wordt aangehouden als een economische afdekking van langlopende verplichtingen. Hieronder vindt u meer informatie over de totale niet-tradingaandelenposities

Aandelenportefeuille KBC Verzekeringen (per sector, in procenten)			
		31-12-2020	31-12-2019
Financiële sectoren		16%	23%
Niet-cyclische consumentensectoren		12%	9%
Communicatie		4%	3%
Energie		1%	4%
Industriële sectoren		37%	43%
Nutsbedrijven		2%	3%
Cyclische consumentensectoren		19%	11%
Basismaterialen		4%	4%
Overige en niet bepaald		6%	0%
Totaal		100%	100%
(in miljarden euro)		1,32	1,45
Waarvan niet-genoteerd		0,05	0,08 ¹

¹ Het niet-beursgenoteerde bedrag voor 2019 is aangepast van 0,02 miljard euro naar 0,08 miljard euro.

Invloed van een 25%-daling van de aandelenkoersen (in miljoenen euro)			Invloed op de waarde	
			2020	2019
Totaal			-329	-362

Niet-tradingaandelenpositie (in miljoenen euro)	Netto gerealiseerde winst (in winst-en-verliesrekening)		Netto niet-gerealiseerde winst op posities op het einde van het jaar (in eigen vermogen)	
	31-12-2020	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2019
Totaal	116	117	337	370

Vastgoedrisico

De vastgoedactiviteiten van de groep houden een beperkte vastgoedbeleggingsportefeuille aan. KBC Verzekeringen houdt ook een gediversifieerde vastgoedportefeuille aan als belegging voor zowel Niet-levenreserves als Levenactiviteiten op lange termijn. De vastgoedpositie wordt daarbij gezien als een langetermijnafdekking van inflatierisico's en als een manier om het risicorendementprofiel van die portefeuilles te optimaliseren. De tabel geeft een overzicht van de gevoeligheid van de economische waarde voor schommelingen op de vastgoedmarkten.

Invloed van een 25%-daling van de vastgoedprijzen (in miljoenen euro)			Invloed op de waarde	
			2020	2019
Totaal			--93	-98

Inflatie risico

Inflatie heeft in veel opzichten indirect invloed op bedrijven, net als andere parameters (bijvoorbeeld de economische groei of het werkloosheidspercentage). Als concept van marktrisico is het niet gemakkelijk kwantificeerbaar. Bepaalde financiële producten of instrumenten zijn echter rechtstreeks gekoppeld aan inflatie en hun waarde wordt rechtstreeks beïnvloed door een verandering in de marktverwachtingen. Bij KBC Verzekeringen is ze specifiek verbonden met de arbeidsongevallenverzekering, waar met name bij blijvende of langdurige arbeidsongeschiktheid een lijfrente-uitkering aan de verzekerde wordt uitbetaald (waarbij de lijfrente wettelijk gekoppeld is aan de inflatie). KBC Verzekeringen beperkt de risico's gedeeltelijk door te beleggen in inflatiegerelateerde obligaties, zodat een eventuele stijging van de verplichtingen als gevolg van de oplopende inflatie wordt gecompenseerd door een stijging van de waarde van de obligaties. Die verplichtingen zijn echter langlopend en overschrijden aanzienlijk de beleggingshorizon van zulke indexgerelateerde obligaties. Daarom vult KBC Verzekeringen zijn inflatieafdekkingsprogramma aan met beleggingen in vastgoed en aandelen, omdat die activa traditioneel gecorreleerd zijn met de inflatie en geen einddatum hebben.

Voor de verzekeringactiviteiten werd de niet-gedisconteerde waarde van de inflatiegevoelige kasstromen geschat op 572 miljoen euro. Daartegenover werd een portefeuille van 391 miljoen euro aan geïndexeerde obligaties en een portefeuille van 30 miljoen euro in (in)direct vastgoed aangehouden. In de komende jaren zullen de beleggingen in inflatiegerelateerde obligaties nog verhoogd worden.

Wisselkoersrisico

Bij het beheer van de structurele wisselposities volgen we een voorzichtig beleid. De belangrijke wisselposities in de ALM-boeken van de bankentiteiten met een tradingportefeuille worden via interne transacties overgedragen naar de tradingportefeuille, waar ze worden beheerd binnen de toegekende tradinglimieten. De wisselpositie van bankentiteiten zonder tradingportefeuille, en van verzekerings- en andere entiteiten moet worden afgedekt als ze van betekenis is. Aandelen in niet-euromunten die zijn opgenomen in de beleggingsportefeuille hoeven evenwel niet te worden afgedekt, omdat de volatiliteit van de wisselkoersen wordt gezien als deel van de beleggingsopbrengst.

Sinds 2019 concentreert KBC zich op de stabilisatie van de common equity ratio voor wisselkoersschommelingen, wat de capaciteit van KBC om externe schokken op te vangen verbetert en gunstig is voor alle stakeholders. Dat betekent een vermindering van de afdekkingsparticipaties. Met het oog op de consistentie tussen bank- en verzekeringsentiteiten worden de strategische verzekeringsparticipaties ook niet meer afgedekt, aangezien ze geen invloed hebben op de common equity ratio volgens de Deense compromismethode.

Invloed van een daling van de valutawaarde met 10%* (in miljoenen euro)	Invloed op de waarde	
	31-12-2020	31-12-2019
CZK	-18	-17
HUF	-5	-5
BGN	-10	-9
USD	-36	-33
GBP	-18	-17

* Blootstelling voor valuta's waarvan de invloed meer dan 10 miljoen euro bedraagt

Hedge accounting

Balansbeheer maakt gebruik van derivaten om rente- en valutarisico's te beperken. Het doel van hedge accounting is de volatiliteit van de winst-en-verliesrekening als gevolg van het gebruik van die derivaten te verminderen.

KBC heeft besloten geen hedge accounting toe te passen op krediet- en aandelenrisico's. Wanneer aan de noodzakelijke criteria is voldaan, wordt het toegepast om de boekhoudkundige mismatch tussen het afdekkingsinstrument en de afgedekte positie weg te nemen. Meer informatie over hedge accounting vindt u in de Toelichtingen in verband met de grondslagen voor financiële verslaggeving in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

Risicocategorieën waarvoor hedge accounting van toepassing is

Rentevoeten

Afdekkingsderivaten worden gebruikt om een renterisico te beperken dat voortvloeit uit een verschil in het renteprofiel van activa en hun financieringspassiva. De hedge-accountingstatus van een afdekking kan gekoppeld zijn aan de actiefpost of de passiefpost.

Rentederivaten kunnen worden aangemerkt als:

- afdekkingen van de reële waarde van activa of passiva. Wijzigingen in de reële waarde van derivaten die worden aangemerkt en kwalificeren als reëlewaardeafdekkingen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, samen met de veranderingen in de reële waarde van het afgedekte actief of passief die toe te schrijven zijn aan het afgedekte risico. De winst of het verlies met betrekking tot het niet-effectieve deel wordt eveneens opgenomen in de winst-en-verliesrekening.
- afdekkingen van de kasstroom van opgenomen activa en passiva die ofwel zekere, ofwel zeer waarschijnlijke verwachte transacties zijn. Het effectieve deel van de wijzigingen in de reële waarde van derivaten die worden aangemerkt en kwalificeren als kasstroomafdekkingen, wordt opgenomen in de afdekkingsreserve van kasstroomafdekkingen in het eigen vermogen. De winst of het verlies met betrekking tot het niet-effectieve deel wordt rechtstreeks opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

KBC gebruikt macrostrategieën voor hedge accounting voor homogene portefeuilles van kleinere elementen, waarbij de frequentie van optreden of de relatief kleine omvang van de gemiddelde transactie de één-op-één-relatie suboptimaal maakt. Dat is onder meer het geval voor hypotheekleningen, leningen aan kmo's of deposito's van klanten. Macrostrategieën kunnen dynamisch zijn en frequent veranderen, onder meer op basis van een balancering van de portefeuille (open portfolio hedge).

Microafdekking wordt gebruikt wanneer grote individuele activa of passiva worden afgedekt. Typische activa zijn grote bedrijfsleningen en obligatieaankopen waarvoor het creditspreadprofiel relevant is. Passiva kunnen eigen emissies van KBC zijn of specifieke langetermijnfaciliteiten aangeboden door een centrale bank. Microafdekkingen zijn gebaseerd op de reële waarde of op kasstromen.

Valuta

KBC heeft strategische beleggingen in niet-euromunten. De netto-inventariswaarde van belangrijke deelnemingen wordt deels in de lokale munt gefinancierd met deposito's en valutaderivaten om de stabiliteit van de CET1-ratio te verzekeren. Door gebruik te maken van afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten wordt de valutacomponent in het eigen vermogen opgenomen tot de realisatie (afwikkeling van de financiering als gevolg van liquidatie, dividenduitkeringen of andere verminderingen van de netto-inventariswaarde).

Afdekkingseffectiviteit

De afdekkingseffectiviteit wordt bepaald bij het aangaan van de afdekkingsrelatie, en ook door periodieke prospectieve en retrospectieve effectiviteitsbeoordelingen om ervoor te zorgen dat er een relevante relatie blijft bestaan tussen de afgedekte positie en het afdekkingsinstrument.

Effectiviteitscontrole

Voor rentevoeten worden verschillende prospectieve en retrospectieve controles uitgevoerd om ervoor te zorgen dat de relatie tussen de afgedekte positie en het afdekkingsinstrument in aanmerking komt voor de hedge-accountingstrategie.

Prospectieve tests zijn meestal gebaseerd op een gevoeligheidsanalyse (waarbij wordt nagegaan of de basis point value van de afgedekte portefeuille ten opzichte van het afdekkingsinstrument binnen het interval van 80-125% blijft) of op volumetests (als de hoofdsom van de voor afdekking in aanmerking komende instrumenten hoger is dan het nominale volume van de afdekkingsinstrumenten waarvan wordt verwacht dat ze in elke gespecificeerde tijdschik worden geherprijsd of terugbetaald).

Voor macrokasstroomafdekkingen wordt aan de hand van uitgebreide toekomstgerichte analyses beoordeeld of het voldoende waarschijnlijk is dat het toekomstige volume van afgedekte posities het volume van de afdekkingsinstrumenten grotendeels zal dekken. Voor elke afdekkingsstrategie wordt een afdekkingsratio berekend, die meet welke proportie van een portefeuille met derivaten wordt afgedekt.

De retrospectieve effectiviteitscontrole van de afdekkingsrelatie wordt periodiek uitgevoerd door de verandering in de reële waarde van de portefeuille van afdekkingsinstrumenten te vergelijken met de verandering in de reële waarde van de afgedekte in aanmerking komende posities die toe te rekenen zijn aan het afgedekte risico over een bepaalde periode (de verhouding van de veranderingen in reële waarde blijft binnen het interval van 80-125%).

Voor de afdekking van valutarisico's wordt de effectiviteit verzekerd door de som van het nominale bedrag van de financieringstransacties en valutaderivaten aan te passen aan het beoogde afdekkingsbedrag van de strategische deelnemingen.

Bronnen van niet-effectieve afdekking

Ineffectiviteit voor renteswaps kan optreden als gevolg van:

- verschillen in relevante aspecten tussen de afgedekte positie en het afdekkingsinstrument (kan verschillen in rentecurves en periodiciteit omvatten);
- een daling van het volume van de afgedekte positie tot onder het volume van de afdekkingsinstrumenten voor een tijdschik;
- de aanpassing van de kredietwaardering van de renteswap die niet wordt gecompenseerd door de lening. De afdekkingsswaps worden echter volledig gedekt door een onderpand of verhandeld via clearinginstellingen en de aanpassing van de kredietwaardering is beperkt.

Wat de afdekking van de netto-investering in vreemde valuta betreft, kan de rentecomponent van de afdekkingsinstrumenten een bron van inefficiëntie zijn.

Stopzetting van hedge accounting

Hedge-accountingstrategieën die de effectiviteitscontrole niet doorstaan, worden stopgezet. Een niet langer aangemerkt afdekkingsinstrument kan in een nieuwe afdekkingsrelatie opnieuw worden aangemerkt. Effectieve hedge-accountingstrategieën kunnen ook om technische of strategische redenen worden beëindigd. Invloeden op de winst-en-verliesrekening die voortvloeien uit de niet-effectieve afdekking en de stopzetting ervan worden aan het ALCO gerapporteerd.

Rentevoetbenchmarks

Rentevoetbenchmarks zijn referentierentevoeten die een sleutelrol spelen in de goede werking van de financiële markten. Ze worden veel gebruikt door banken en andere marktdeelnemers. Momenteel worden die benchmarks grondig hervormd en bevinden ze zich in een overgangsfase. In de Europese Unie zijn in de benchmarkverordening (EU 2016/1011, "BMR", die eind 2021 in werking moet treden) herziene richtsnoeren en verordeningen opgenomen met betrekking tot de geschiktheid van een

benchmarkberekingsmethode. De European Security and Markets Association (ESMA) kreeg de rol van toezichthouder op deze hervorming.

De overgang van de rentevoetbenchmark binnen de KBC-groep verloopt in alle entiteiten volgens plan. De overgang van EONIA naar Euro Short-Term Rate (ESTR) werd in 2020 in de systemen ingevoerd en de wijziging zal vanaf 1 januari 2021 van kracht zijn. In de loop van 2021 zal KBC de documentatie met bilaterale tegenpartijen verder bijwerken voor de migratie van EONIA naar ESTR. Andere entiteiten van de KBC-groep hebben geen of een zeer beperkte blootstelling aan EONIA en daarover wordt met de klanten opnieuw onderhandeld.

Het overgangsproces van LIBOR naar risicovrije rentevoeten moet volgens de planning vóór 1 januari 2022 afgerond zijn, ondanks de berichten over een verlenging van de deadline tot 2023 voor USD LIBOR. In de loop van 2020 zijn de centrale tegenpartijen overgestapt van een verdiscontering tegen LIBOR naar een verdiscontering tegen de Secured Overnight Financing Rate (SOFR) en dat is met succes geïmplementeerd binnen KBC Bank. De grootste blootstelling aan LIBOR hebben we in de Belgische entiteiten van KBC. KBC Bank België zal de overgang dan ook in de tweede helft van 2021 uitvoeren.

KBC Bank gaat er momenteel van uit dat de vervanger van LIBOR een samengestelde rentevoet op basis van transacties uit het verleden (backward-looking) zal zijn, hoewel de lookbackmethodologie nog moet worden bepaald. KBC merkt echter op dat er recent marktoverleg is geweest over mogelijke vervangers voor LIBOR op basis van een verwachte rente (forward-looking).

Hoewel EURIBOR volgens de EU-benchmarkverordening in aanmerking blijft komen, merkt KBC op dat recente openbare raadplegingen en opmerkingen van de ECB erop wijzen dat de markt uiteindelijk misschien zal overstappen van EURIBOR naar een risicovrije rentevoet.

Niet-financiële risico's

Operationeel risico

Operationeel risico

Het competentiecentrum voor operationeel risico, dat bestaat uit onafhankelijke risico-experts op groeps- en lokaal niveau, werkt samen met andere expertfuncties in specifieke domeinen om het volledige spectrum van operationeel risico te dekken. Er is een werkomgeving gecreëerd waarin risico-experts elkaar ontmoeten en samenwerken met andere experts in specifieke domeinen (zoals informatierisicobeheer, bedrijfscontinuïteit en disaster recovery, fraudebestrijding, juridische en fiscale zaken, boekhouding en risicobeheer van modellen en datakwaliteit).

Operationeel risico is het risico van ontoereikendheden of tekortkomingen in de interne werkwijzen en systemen, menselijke fouten of plotse externe gebeurtenissen met een menselijke of natuurlijke oorzaak. Operationele risico's omvatten juridische risico's, maar niet bedrijfs-, strategische, compliance- en reputatierisico's

Bouwstenen voor het operationeelrisicobeheer

We hebben een aantal groepswijde bouwstenen bepaald om de operationele risico's adequaat te beheren:

- **Risico-identificatie:** om operationele risico's te identificeren, volgen we de wetgeving op, maken we gebruik van het New and Active Products Process (NAPP), analyseren we belangrijke risico-indicatoren (Key Risk Indicators), voeren we onafhankelijke controlebewakingsactiviteiten uit en 'root cause' analyses van near misses en verliezen en andere risicogebeurtenissen. Er bestaat een gestructureerde set van top risico's (Group Key Risks) en daarmee samenhangende controledoelstellingen op groepsniveau (Group Key Control Objectives, GKC's) om top-down minimumstandaarden te bepalen voor de risico- en controleomgeving. De zelfbeoordelingen worden uitgevoerd door de eerste verdedigingslinie. De GKC's dekken alle processen van de groep en zijn bedoeld om de belangrijke operationele risico's te beheren. Er worden regelmatig herzieningen uitgevoerd om de set aan te passen aan nieuwe of opduikende operationele risico's. De entiteiten vertalen die groepscontroledoelstellingen naar hun operationele procesomgeving en versterken ze zo nodig met aanvullende, lokale operationele controles. Er zijn dynamische, trigger-based risicobeoordelingen ingevoerd, die gebaseerd zijn op de voortdurende screening van zowel interne als externe risicogebeurtenissen.
- **Risicometing:** omdat operationeel risico in alle facetten van de organisatie aanwezig is, zijn er uniforme metrics en schalen op groepsniveau beschikbaar die helpen om niet alleen het risicoprofiel van een entiteit, maar ook de individuele operationeelrisiconiveaus van de processen te bepalen en ondersteunen. Ook de maturiteitsstatus van individuele controledoelstellingen om die risico's in de processen te beperken, wordt voor de hele groep op uniforme wijze bepaald. Daarnaast wordt een groepswijde uniforme schaal gebruikt om de algemene internecontrolestatus van elk proces in elke belangrijke entiteit en de algemene internecontrolestatus van de entiteit uit te drukken. De drie verdedigingslijnen gebruiken groepswijde tools om de kernactiviteiten van operationeelrisicobeheer te ondersteunen. Er is een gestandaardiseerd proces voor het verzamelen van gegevens over near misses en verliezen, met inbegrip van 'root cause' analyses en passende reacties.
- **De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren:** de risicobereidheid inzake operationele risico's wordt bepaald in overeenstemming met de algemene vereisten die zijn opgenomen in het overkoepelende risicobeheerkader.
- **Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging:** er is een uniforme aanpak, sterk gebaseerd op de verantwoordelijkheid van de eerste verdedigingslinie (business), challenges door de tweede verdedigingslinie (Risico, Compliance, Juridische Zaken en andere experts) en garantie door de derde verdedigingslinie (Interne Audit), met een risicogeoriënteerde opvolging op zowel lokaal als groepsniveau. Er zijn minimumnormen bepaald voor het rapporteringsproces voor operationeelrisicobeheer. Naast de wettelijk verplichte rapportering is er elk kwartaal een structurele rapportering aan de groepsrisicocomités. De kwaliteit van de internecontroleomgeving en de daarmee gepaard gaande risicoblootstelling worden gemeld aan het senior management van KBC via een managementdashboard en aan de NBB en de ECB via de jaarlijkse Internal Control Statement (Verklaring Effectieve Leiding).
- **Stresstests:** elk jaar wordt een stresstest uitgevoerd om na te gaan of het operationeelrisicokapitaal volgens pijler 1 volstaat (Own Risk and Solvency Assessment (ORSA)).

Het brede spectrum van operationele risico's is onderverdeeld in een aantal subrisicotypes, in overeenstemming met de Basel-vereisten en de praktijken in de sector. In 2020 werd specifieke aandacht besteed aan de belangrijkste subrisicotypes, zoals hieronder vermeld.

Informatierisicobeheer

Informatierisico's omvatten informatiebeveiliging, IT-gerelateerde risico's en bedrijfscontinuïteitsbeheer, inclusief crisismangement. Het informatiebeveiligingsrisico, in het bijzonder 'fraude door cybercriminaliteit', is een van de belangrijkste risico's waarmee financiële instellingen vandaag de dag wordt geconfronteerd.

De missie van het competentiecentrum voor informatierisicobeheer (IRM) van KBC is KBC te beschermen tegen bedreigingen met betrekking tot gegevens en informatie, zoals verlies van integriteit, verlies van vertrouwelijkheid en onbedoelde

beschikbaarheid. Het competentiecentrum heeft ook een Group Cyber Expertise & Response Team (CERT), dat internationaal erkend en gecertificeerd is.

Uitbestedingsrisicobeheer (outsourcing risk management)

Meer samenwerking met derden enerzijds en strategische nearshoring binnen de KBC-groep anderzijds, hebben de focus op het uitbestedingsrisico verhoogd. Vanuit het standpunt van de toezichthouder wordt nearshoring volledig gelijkgesteld aan outsourcing.

Om het uitbestedingsrisico te beheren, heeft KBC een groepswijde standaard om ervoor te zorgen dat het risico in alle entiteiten correct wordt beheerd, in overeenstemming met de EBA-richtlijnen voor uitbesteding. Er zijn belangrijke controledoelstellingen gedefinieerd voor het beheer van zowel interne als externe uitbestedingsrisico's tijdens de volledige levenscyclus. Er zijn verschillende initiatieven genomen om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de algemene governance en het beheer van de uitbestede activiteiten wordt gewaarborgd. Er is een groepswijd uitbestedingsregister voor de hele groep, dat actief wordt beheerd.

Modelrisicobeheer

Het toenemende gebruik van geavanceerde modellen in de financiële sector en ook bij KBC, verhoogt het modelrisico. Er worden nieuwe soorten complexe (AI-) modellen ontwikkeld en die zullen in toenemende mate worden gebruikt in de meeste, zo niet alle bedrijfsdomeinen.

De standaard voor modelrisicobeheer wordt toegepast in alle domeinen (bank-, verzekerings- en vermogensbeheeractiviteiten) en voor de verschillende soorten modelvormingstechnieken (regressie, machine learning, expertgebaseerd, enz.). We beschikken daarom over een modelinventaris, die een volledig overzicht geeft van alle gebruikte modellen, inclusief het betreffende risico. Om het modelrisico te bepalen, houden we rekening met de intrinsieke modelonzekerheid, de materialiteit, het gebruik en de maturiteit van de governance die van toepassing is op een model. Dat vormt de basis voor het bepalen van prioriteiten en van specifieke actieplannen per domein en per land.

Bedrijfscontinuïteitsbeheer, inclusief crisisbeheer

Om te garanderen dat kritieke diensten beschikbaar blijven, beschikt KBC over een incidentbeheerproces. Dat zorgt ervoor dat er regelmatig een businessimpactanalyse wordt uitgevoerd en dat er hersteltijd-doelstellingen worden bepaald en toegepast.

Daarnaast is er een crisisbeheerproces opgezet, waarbij de nadruk ligt op zowel preventie als respons. Crisispreventie is erop gericht de kans op een crisis te verkleinen, terwijl crisisrespons is gericht op effectief en efficiënt optreden wanneer zich een crisis voordoet. Om dat mogelijk te maken, worden beproefde en inge oefende crisisbeheersingscapaciteiten ingezet.

Er bestaan processen om gepast te reageren op rampen die de continuïteit van kritieke bedrijfsactiviteiten en de beschikbaarheid van informatie in gevaar brengen (bv. een pandemie, het gedeeltelijk of volledig uitvallen van een datacentrum, een ernstige verstoring van de dienstverlening als gevolg van cyberaanvallen, enz.).

Er is een dashboard om de crisisparaatheid in alle kernlanden te volgen.

Operationeelrisicobeheer in de specifieke context van de coronaviruspandemie

Door de coronaviruspandemie is er een verhoogde aandacht voor operationele risico's, vooral voor het te allen tijde garanderen van de operationele continuïteit en de veiligheid van onze klanten en ons personeel. Als reactie op de pandemie zijn diverse maatregelen genomen om de bedrijfscontinuïteit te waarborgen, zoals (gedeeltelijk) thuiswerken en bankieren en verzekeren op afstand. De daarmee samenhangende wijzigingen in processen en procedures (waaronder ook de steunmaatregelen van de overheid) zijn op een risicobewuste wijze uitgevoerd. Het New and Active Products Process (NAPP) heeft zijn doeltreffendheid bewezen bij het beheer van nieuwe en opkomende risico's veroorzaakt door proces- en productwijzigingen in een crisissituatie. Voor alle deelgebieden van operationeel risico werd een regelmatige crisisbewaking ingevoerd. Dat omvatte o.a.

- bewaking van de werking van IT-systemen en de gezondheid van werknemers om de operationele continuïteit en kritische diensten te waarborgen;
- verscherpte aandacht voor coronagerelateerde fraude en cyberincidenten om te voorkomen dat cybercriminelen en andere fraudeurs misbruik maken van de crisis en zich richten op werknemers en klanten, bijvoorbeeld via phishing/smishing, of via kwaadwillige coronawebsites;
- bewaking van de uitvoering van uitbestede activiteiten om te voorkomen dat KBC negatieve gevolgen zou kunnen ondervinden van coronagerelateerde incidenten bij derden;
- bewaking van de risico- en controleomgeving met specifieke aandacht voor procesveranderingen (bv. implementatie van betalingsuitstel en steunmaatregelen);
- frequente opvolging van schaderegistraties en -trends.

Deze specifieke acties met betrekking tot operationele risico's werden gecombineerd met een doeltreffend crisisbeheer. Het crisisbeheer werkte goed op het moment dat de noodplannen werden geactiveerd, waarbij werd overgeschakeld naar een nieuwe manier van werken en het "nieuwe normaal" (binnen enkele dagen slaagde de KBC-groep erin om wereldwijd een groot deel van zijn medewerkers thuis te laten werken). Samen met specifieke acties ten aanzien van operationele risico's toont dat de zeer solide operationele veerkracht van de groep aan.

KBC blijft de operationele risico's in de context van de coronacrisis van nabij opvolgen. Op de datum van dit verslag zijn er, dankzij de gepaste maatregelen in alle operationeelrisicodomeinen, waaronder een intensievere bewaking en beheer van cyberaanvallen, geen grote problemen of incidenten gemeld en blijven de operationele verliezen goed onder controle.

Compliancerisico

De compliancefunctie vervult een tweeledige rol: enerzijds geeft ze advies vanuit een onafhankelijke invalshoek over de interpretatie van wet- en regelgeving die betrekking heeft op de domeinen waarin ze actief is. Vanuit die preventieve rol vaardigt ze Group Compliance Rules uit, die minimumvereisten definiëren voor de hele groep, stelt ze procedures en instructies en opleidingen op maat op, geeft ze dagelijkse adviezen en onafhankelijke opinies in het New and Active Products Process, levert ze informatie aan de governanceorganen over nieuwe regelgevende ontwikkelingen, en ondersteunt ze de groepsstrategie en de implementatie van de wettelijke en regelgevende vereisten door de verschillende betrokken businesses. Anderzijds voert de compliancefunctie als tweede verdedigingslinie een risicogebaseerde controle uit om de toereikendheid van het internecontrolesysteem te waarborgen. Meer specifiek laat de controle toe om na te gaan of de wettelijke en reglementaire vereisten correct worden nageleefd in de compliancedomeinen. Het heeft ook tot doel de doeltreffendheid en efficiëntie te waarborgen van de controles die de eerste verdedigingslinie uitvoert. Bovendien worden in de belangrijkste entiteiten van de groep kwaliteitscontroles uitgevoerd om de Raad van Bestuur ervan te verzekeren dat het compliancerisico naar behoren wordt beoordeeld.

Compliancerisico is het risico van schade of sancties als gevolg van het niet-naleven van wet- en regelgeving die integriteit bevorderen, en van de interne beleidslijnen en gedragscodes die de eigen waarden van de instelling weerspiegelen, zoals bepaald in het Group Compliance Framework. Het omvat het gedragsrisico, d.w.z. het huidige of toekomstige risico van schade als gevolg van de ongepaste levering van financiële diensten, met inbegrip van gevallen van opzettelijk of nalatig wangedrag.

Er is in 2020 veel aandacht besteed aan het schaalbaar en futureproof maken van de compliancefunctie. Dat werd bereikt door meer processen te vereenvoudigen, de samenwerking tussen teams in de hele groep te bevorderen en door automatisering en artificiële intelligentie. Daarom is als eerste stap in België en de Centraal-Europese entiteiten een gemeenschappelijk geïntegreerd platform uitgerold om het beheer van het witwasrisico te verbeteren, zowel wat de "Know Your Customer" als de transacties betreft. Op basis van modellen en machine learning kan daarmee onder andere ongewoon gedrag beter worden opgespoord. In België werden de middelen verdubbeld, waardoor het Compliance Monitoring-programma aanzienlijk kon worden versterkt. De coördinatie van het Groepskader voor fraudebeheer is opgezet en zal naar verwachting tegen 2023 op volle toeren draaien. Daarbij zal men ook kunnen profiteren van de ontwikkelingen op het vlak van artificiële intelligentie.

De waarden die de groep verdedigt en de belangrijkste vereisten worden verder uitgewerkt in het Integriteitsbeleid. Ze worden aangevuld met een inhoudelijke strategie en met kwalitatieve en kwantitatieve belangrijkerisico-indicatoren (Key Risk Indicators)/prestatie-indicatoren die rekening houden met zowel het verleden als de toekomst, om het risicoprofiel van de organisatie beter te onderbouwen en om het uiteindelijke doel van conformiteit met de letter en de geest van de wet weer te geven.

De voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, inclusief embargo's, was de afgelopen twee jaar een topprioriteit voor de compliancefunctie en zal ook in 2021 een prioriteit blijven. Het is een domein waar kennis van de klant (Know Your Customer, KYC), het updaten van hun profiel en het opvolgen van transacties (Know Your Transaction, KYT) essentieel zijn. Er worden ononderbroken inspanningen geleverd om de organisatie aan te passen aan een voortdurend veranderende regelgeving, in het bijzonder ten aanzien van klanten die een verhoogd risico vormen en voor wie aanvullende informatie nodig is. De recente ontwikkelingen met betrekking tot KYC utilities (KUBE - KYC Utilities for Banks and Enterprises), die grote banken de mogelijkheid bieden geharmoniseerde KYC-gegevens over bedrijven te delen, zijn veelbelovend en zouden het client onboarding-proces tegen eind 2021 kunnen vergemakkelijken. Vergelijkbare mogelijkheden worden onderzocht met betrekking tot natuurlijke personen met de Belgische digitale identificatie-app "Itsme".

KBC zal ook zijn groepswijde programma voortzetten om zijn risicogebaseerde aanpak te verfijnen in overeenstemming met de vierde en vijfde Europese antiwitwasrichtlijn. Tegelijkertijd zal het zijn modellen op basis van artificiële intelligentie verder verbeteren om ongewone transactiepatronen beter te kunnen opsporen.

Het spreekt voor zich dat het belang van de klant primeert. Daarom zorgen de controlefuncties er in het kader van het New and Active Products Process voor dat de lancering van nieuwe producten in overeenstemming is met de vele wettelijke en reglementaire bepalingen, zoals MiFID II, de Verzekeringsdistributierichtlijn en andere lokale en EU-regelgeving, en ook met de

waarden van KBC. Er werd bijzondere aandacht besteed aan tijdelijke, meer aangepaste procedures in het kader van de coronacrisis.

In 2019 stonden gegevensbeschermingsaspecten centraal om te verzekeren dat de GDPR maximaal wordt nageleefd. Het belang daarvan werd benadrukt met gerichte bewustmakingscampagnes. In 2020 ging de meeste aandacht naar de lancering van de digitale assistente Kate, waarbij het juiste evenwicht werd bewaard tussen de reglementaire vereisten en de technologische ontwikkelingen die inherent zijn aan een datagedreven strategie, nu en in de toekomst.

Reputatierisico

Reputatie is een waardevol goed in het bedrijfsleven en dat geldt zeker voor de financiële dienstensector, die in hoge mate drijft op vertrouwen. Het reputatierisico is doorgaans een secundair of afgeleid risico, omdat het meestal verbonden is aan en zich alleen voordoet samen met een ander risico. Om het reputatierisico te beheersen, blijven we ons richten op duurzame en rendabele groei, bevorderen we een sterke bedrijfscultuur die verantwoord gedrag aanmoedigt, klantgerichtheid hoog in het vaandel voert en vertrouwen opbouwt door de klant eerlijk en oprecht te behandelen.

Het reputatierisicobeheerkader is in overeenstemming met het risicobeheerkader van KBC. De business is verantwoordelijk voor het proactieve en reactieve beheer van het reputatierisico en wordt daarin bijgestaan door heel wat gespecialiseerde afdelingen (waaronder Communicatie Groep en Compliance Groep).

Reputatierisico ontstaat uit het verlies van vertrouwen van of een negatieve perceptie bij stakeholders (zoals KBC-medewerkers en -vertegenwoordigers, (niet-)klanten, aandeelhouders, beleggers, financieel analisten, ratingbureaus, de lokale gemeenschap waarin het actief is, enz.) – al dan niet correct – die een nadelige invloed kunnen hebben op de mogelijkheid van een bedrijf om bestaande zakelijke of klantenrelaties te onderhouden of nieuwe relaties op te bouwen en om blijvend toegang te hebben tot financieringsbronnen.

Bedrijfsomgevings- en strategisch risico

Bedrijfsomgevingsrisico's worden beoordeeld als onderdeel van het strategische planningproces. Daarbij wordt vertrokken van een gestructureerde risicoscan die de belangrijkste financiële en niet-financiële risico's blootlegt. De blootstelling aan die bedrijfsomgevingsrisico's wordt doorlopend bewaakt. Naast de risicoscan worden de bedrijfsomgevingsrisico's ook doorlopend bewaakt door risicosignalen te melden aan het topmanagement. Deze risico's worden bovendien ook besproken tijdens de aligned planning cycle (APC) en gekwantificeerd als onderdeel van diverse stresstestscenario's en resultaatsberekeningen op lange termijn.

Bedrijfsomgevingsrisico is het risico dat het gevolg is van veranderingen in externe factoren (de macro-economische omgeving, de regelgeving, het gedrag van klanten, het concurrentielandschap, de sociodemografische omgeving, het klimaat, enz.) die de vraag naar en/of de winstgevendheid van onze diensten en producten beïnvloeden. Strategisch risico is het risico dat ontstaat door geen strategische beslissing te nemen, door een strategische beslissing te nemen die niet het gewenste effect heeft, of door een strategische beslissing niet te implementeren zoals het hoort.

Om ons voor te bereiden op en gepast om te gaan met veranderingen in de externe omgeving en het strategische risico te beheren, beschikken we over sterke en doeltreffende strategische processen om zowel risico's als kansen te identificeren (bijvoorbeeld door een trendboek op te stellen) en die te vertalen naar de KBC-strategie en -innovatieroadmaps die regelmatig worden herzien.

De geüpdatete strategie 'Differently, the Next Level' is het strategische antwoord van KBC om in de snel veranderende bedrijfsomgeving zijn sterke punten en kansen uit te spelen en om zwakke punten en bedreigingen aan te pakken. De coronacrisis heeft bewezen dat de vorige strategie 'More of the same, but differently' KBC goed heeft voorbereid om de crisis het hoofd te bieden (zowel operationeel als in de dienstverlening aan onze klanten via digitale kanalen). De strategie-update moet KBC naar een hoger niveau tillen.

De algemene bedrijfsomgevingsrisico's (die verband houden met de macro-economische situatie, concurrentie, regelgeving, enz.) omschrijven we ook in het hoofdstuk Ons bedrijfsmodel.

Een belangrijke bedrijfsgebeurtenis in de afgelopen jaren is de Brexit, zoals in de volgende paragraaf wordt beschreven.

Brexit

Viereneenhalf jaar nadat het Verenigd Koninkrijk voor de Brexit had gestemd, verliet het land de interne markt van de EU. Op 24 december 2020 werd op de valreep nog een handelsovereenkomst gesloten, waardoor goederen vanaf januari 2021 verhandeld kunnen worden tegen nultarieven (zij het met de nodige douane- en productcontroles, sanitaire regels, enz.).

Hoewel het "no deal"-scenario en alle rechtsonzekerheid die daarmee gepaard gaat, nu van tafel is, is het werk nog niet gedaan. Het handelsakkoord bevat geen afspraken over financiële diensten, noch over gelijkwaardigheid van regelgeving ('regulatory equivalence') waarmee de EU de Britse regelgeving voor verschillende regels erkent. Dat gebrek aan erkenning van gelijkwaardigheid heeft gevolgen, voornamelijk voor grensoverschrijdende financiële activiteiten tussen het VK en de EU.

Het is de bedoeling om tegen eind maart 2021 een memorandum van overeenstemming over financiële diensten te hebben, maar daarover rijzen nu al heel wat twijfels in de markt. Ook hierover mogen we harde politieke onderhandelingen verwachten, waarbij het VK waarschijnlijk zal proberen af te wijken van (delen van) de toekomstige regelgeving, terwijl de EU wellicht zal afwachten of het gebrek aan gelijkwaardigheid ernstige negatieve gevolgen zal hebben, rekening houdend met haar voornemen om eigen financiële centra in Parijs, Frankfurt en Dublin te ontwikkelen om met Londen te kunnen concurreren.

Voor KBC lag de focus tot eind 2020 op operationele paraatheid om niet voor verrassingen te komen staan in geval van een no deal-scenario. Dat hield in dat er binnen KBC 13 domeinen werden opgevolgd, waarbij de belangrijkste aandachtspunten waren:

- de voortzetting van de activiteiten van KBC London, met extra aandacht voor specifieke domeinen zoals depositogarantiestelsels, MiFID-transactierapportering en andere regelgedreven informatie aan de Britse toezichthouders;
- de verdere overgang van LCH (London Clearing House) naar EUREX Clearing in Frankfurt voor de derivatenclearingactiviteiten, die oorspronkelijk in 2019 was begonnen;
- het mogelijke besmettingsrisico voor Ierland in geval van een no deal, waarvoor KBC Ireland een permanente Brexit-paraatheidswerkgroep had opgezet;
- de extra aandacht voor kredietportefeuilles waarvoor in de hele groep nieuwe sectorale follow-ups werden georganiseerd in zowel het Corporate- als het kmo-segment;
- de voortdurende opvolging van juridische risico's met bijzondere aandacht voor de continuïteit van contracten in geval van een no deal.

Aangezien de onderhandelingen over de financiële diensten in 2021 waarschijnlijk weer lang zullen duren, verwacht KBC niet dat ze een grote invloed op zijn activiteiten zullen hebben. Om onze positie te handhaven, is onze aandacht nu verschoven naar de opvolging van de beslissingen over de gelijkwaardigheid van regelgeving en de afwijking van de regelgeving die het VK mogelijk wil nastreven.

Liquiditeitsrisico

Beheer van het liquiditeitsrisico

De voornaamste doelstelling van het liquiditeitsbeheer van KBC is de groep te financieren en ervoor te zorgen dat de kernactiviteiten van de groep zelfs in ongunstige omstandigheden inkomsten blijven voortbrengen. Sinds de financiële crisis is er in de hele financiële sector meer aandacht voor liquiditeitsrisicobeheer. Voor verzekeringsentiteiten wordt het liquiditeitsrisico besproken in Solvency II.

Het liquiditeitsrisico is het risico dat een bedrijf niet in staat zal zijn om zijn schulden en verplichtingen tijdig na te komen zonder hoger dan verwachte verliezen te lijden.

Treasury Groep en de lokale treasuryfunctie treden op als eerste verdedigingslinie en zijn verantwoordelijk voor het algemene liquiditeits- en financieringsbeheer van KBC. Treasury Groep bewaakt en stuurt het liquiditeitsprofiel dagelijks en bepaalt de beleidslijnen en aansturingsmechanismen voor het financieringsbeheer (intragroepsfinanciering, funds transfer pricing). Die beleidslijnen geven het lokale management een drijfveer om te streven naar een gezond financieringsprofiel. Daarnaast bewaakt Treasury Groep actief zijn collateral op groepsniveau. De risicofunctie is de tweede verdedigingslinie. Gezien de specifieke kenmerken van het Treasury-domein en ter ondersteuning van de groeps-CRO, werd een CRO Treasury aangesteld die specifiek verantwoordelijk is voor de Treasury-activiteiten. Het groepswijde Uitgebreide Competentiecentrum ALM en Liquiditeitsrisico is op zijn beurt verantwoordelijk voor de invoering van de principes voor liquiditeitsrisicobeheer, die zijn vastgelegd in een liquiditeitsrisicobeheerskader op groepsniveau dat het speelveld inzake liquiditeitsrisico afbakt.

Verzekeringsentiteiten hebben doorgaans stabielere passiva dan bankentiteiten. De liquiditeit van een verzekeringsentiteit wordt beheerd door de kasstromen op elkaar af te stemmen (cashflow matching) en erop toe te zien dat er voldoende wordt belegd in liquide activa, zodat onverwacht hoge afkopen gedekt kunnen worden door het verkopen of repoiing van liquide activa. Bijgevolg zijn verzekeringsactiviteiten minder gevoelig voor 'echt' liquiditeitsrisico.

Bouwstenen voor het liquiditeitsrisicobeheer

We hebben een aantal groepswijde bouwstenen bepaald om het liquiditeitsrisico correct te beheren.

- **Risico-identificatie:** Risicosignalen worden, als ze relevant zijn, meegedeeld in Treasury Risk Reports en Integrated Risk Reports. Jaarlijks wordt een beoordeling gemaakt van de belangrijkste risicofactoren die de liquiditeit beïnvloeden.
- **Risicometing:** vastgestelde liquiditeitsrisico's worden gemeten aan de hand van interne maatstaven voor bijvoorbeeld de afhankelijkheid van repofinanciering.
- **De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren:** Het Groepscomité Assets & Liabilities (Groeps-ALCO) speelt een prominente rol bij het voorstellen en bewaken van liquiditeitsrisicolimieten.
- **Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging:** de maatstaven van het liquiditeitsrisico worden opgevolgd en gerapporteerd in Treasury Risk Reports en Integrated Risk Reports met een gepaste frequentie.
- **Stresstesting:** Liquiditeitsstresstests beoordelen het liquiditeitscontingencyrisico van KBC door te meten hoe de liquiditeitsbuffer van de verzekeringsentiteiten van de groep verandert in extreme stresssituaties. Die buffer is gebaseerd op veronderstellingen betreffende liquiditeitsuitstroom en -instroom als gevolg van liquiditeitsverhogende acties. De liquiditeitsbuffer moet volstaan om de liquiditeitsbehoeften over een langere periode van stress te dekken.

Impact van de coronavirus crisis op liquiditeitsrisico

Extreme marktomstandigheden of markten onder stress kunnen bijvoorbeeld worden veroorzaakt door de coronaviruspandemie. Tot dusver was de liquiditeitspositie van KBC bestand tegen de stress van de coronacrisis en blijft ze heel sterk.

Klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's

Het risicobeheerkader van KBC omvat ook de milieu-, sociale en governance-risico's (ESG), die geleidelijk worden ingebed in de bestaande risicobeheerprocessen.

ESG-risico's, met inbegrip van klimaatgerelateerde risico's, zijn opgenomen in onze risicotaxonomie, maar niet gedefinieerd als een afzonderlijk risicotype. Ze spelen een belangrijke rol in de externe omgeving die zich zal manifesteren via (alle) andere risicodomeinen, zoals kredietrisico, liquiditeitsrisico en verzekeringstechnisch risico.

Het afgelopen jaar ging onze aandacht vooral uit naar klimaatgerelateerde risico's. Rekening houdend met de aanbevelingen van de Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD), maken we een onderscheid tussen:

- transitierisico's: risico's die voortvloeien uit verstoringen en verschuivingen die gepaard gaan met de overgang naar een koolstofarme, klimaatbestendige of milieuduurzame economie, waaronder beleidsveranderingen, juridische veranderingen, technologische veranderingen/voortgang of gedragsveranderingen. Deze risico's kunnen de kredietwaardigheid van onze klanten en de stabiliteit van onze portefeuilles op korte tot middellange termijn aantasten;
- fysieke risico's: risico's in verband met mogelijke financiële gevolgen van fysieke verschijnselen die gepaard gaan met zowel klimaatrends (chronisch) zoals veranderende weerspatronen, een stijging van de zeespiegel, stijgende temperaturen, chronische hittegolven, enz. als extreme weersomstandigheden (acuut) zoals stormen, overstromingen, branden, hittegolven of droogteperiodes die activiteiten, waardeketens of eigendommen kunnen verstoren. Die risico's kunnen gevolgen hebben voor de verzekerde verliezen van KBC en voor de kredietwaardigheid van onze klanten, maar ook voor de waarde van onze activa of zekerheden op middellange tot lange termijn.

ESG-risico's zijn de risico's van (huidige of toekomstige) milieu-, sociale of (corporate) governance-factoren die een invloed hebben op KBC, rechtstreeks of via zijn tegenpartijen/blootstellingen.

- Milieurisico's zijn de risico's die voortvloeien uit klimaatverandering (klimaatrisico) of uit andere aantastingen van het milieu.
- Sociale risico's zijn de risico's die voortvloeien uit veranderende verwachtingen inzake relaties met werknemers, leveranciers, klanten en de samenleving als geheel.
- Governance-risico's zijn de risico's die voortvloeien uit veranderende verwachtingen inzake corporate governance (bedrijfsbeleid, gedragscodes).

Beleid

De manier waarop KBC risicobeheer benadert, steunt op een solide risicogovernance:

- Het beheer van klimaatgerelateerde risico's zit volledig vervat in ons bestaande risicobeheerbeleid.
- De risicofunctie maakt deel uit van het kernteam van het Sustainable Finance-programma, dat focust op de integratie van klimaatgerelateerde onderwerpen in de groep.
- De directeurs van Risico Groep en Kredietrisico Groep zijn lid van de stuurgroep van het Sustainable Finance-programma en een van hen zetelt ook in de Interne Duurzaamheidsraad.

De Raad van Bestuur, het Risico- en Compliancecomité en het Directiecomité ontvangen de diverse resultaten van de belangrijkste risicobeheerprocessen (bv. via ORSA, geïntegreerde risicorapportering, risicobereidheid, enz.). Aangezien klimaatgerelateerde risico's zijn aangemerkt als een top risk, worden ze opgenomen in al die risicobeheerprocessen en -rapporten.

Risico-identificatie

Wij gebruiken diverse benaderingen en processen om nieuwe, opkomende en veranderende risico's, waaronder klimaatgerelateerde risico's, in kaart te brengen. We scannen de interne en externe omgeving voortdurend op nieuwe en opduikende risico's waaraan we zijn blootgesteld op korte termijn (1 tot 3 jaar), middellange (4 tot 10 jaar) en lange termijn (langer dan 10 jaar), en kijken daarbij ook vooruit. Bij dat groepswijde proces zijn alle noodzakelijke stakeholders betrokken, waaronder entiteiten van de business, duurzaam ondernemen en vermogensbeheer.

Om een proactieve identificatie van klimaatgerelateerde risico's in een geïntegreerde omgeving te waarborgen:

- zorgen we voor interne communicatie naar en opleiding van (risico)medewerkers en leidinggevenden;
- hebben we de Sustainable Finance Legal Working Group opgericht om de nieuwe en veranderende regelgeving op te volgen (bv. de betreffende publicaties van de ECB en de EBA);
- houden we rekening met de duurzaamheids- en klimaatbeleidslijnen bij de beslissing over nieuwe producten of diensten;
- hebben we een milieu- en sociale sectorheatmap ontwikkeld;
- rapporteren we regelmatig over klimaatgerelateerde risicosignalen aan het senior management.

Dat proces van voortdurende risico-identificatie wordt aangevuld met een strategische risicoscan om de top risks aan het licht te brengen die onze strategie, financiële stabiliteit en duurzaamheid op lange termijn kunnen ondermijnen, maar die ook een grote mate van onzekerheid inhouden. De geïdentificeerde risico's worden gebruikt als input voor verschillende andere risicobeheeroefeningen en -instrumenten, zoals de bepaling van de risicobereidheid, stresstests, scenarioanalyse, planning, enz. Klimaatrisico wordt al verscheidene jaren als top risk aangemerkt.

Risico meting

We werken samen met externe partijen aan een reeks instrumenten en methodologieën om klimaatgerelateerde risico's beter te kunnen meten en analyseren (zie Focus op klimaat in het hoofdstuk Onze strategie).

De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren

Onze doelstellingen inzake risicobereidheid ondersteunen de groep bij het bepalen en realiseren van zijn strategische duurzaamheidsdoelstellingen. Daartoe behoren het bevorderen van een sterke bedrijfscultuur die verantwoord ecologisch en sociaal gedrag aanmoedigt, het realiseren van duurzame groei op lange termijn en het verzekeren van stabiele winst en gezonde financiën (kapitaal en liquiditeit), ondersteund door een gepast promotie- en vergoedingsbeleid. Om minder kwetsbaar te zijn voor veranderingen in de externe omgeving – inclusief klimaatverandering – streven we naar diversiteit en flexibiliteit in onze activiteitenmix, klantsegmenten, distributiekanaalen en regio's, waarbij we ons niet concentreren op winst op korte termijn ten koste van stabiliteit op lange termijn. We beheren de volatiliteit van de nettoresultaten door een sterk risicobeheerkader/gezonde risicobereidheid te definiëren om de financiële en operationele veerkracht op korte, middellange en lange termijn te waarborgen.

De high-level risicobereidheidsdoelstellingen worden voor een aantal risicotypes verder uitgewerkt in overeenstemming met ons klimaatbeleid en zullen geleidelijk verbeterd worden op basis van nieuwe inzichten:

- Er is een groepswijd nultolerantiebeleid voor nieuwe zaken met een bedrijf dat op de KBC-Blacklist staat. Dat beleid is volledig ingebed in de organisatie als onderdeel van het operationeelrisicobeheerkader.
- Controversiële activiteiten (bv. met betrekking tot thermische steenkool, biomassatechnologie, de productie van palmolie of mensenrechten) zoals gedefinieerd in onze Standards on Sustainable and Responsible Lending, worden beheerd door middel van degelijke kredietverlenings- en verzekeringsprocessen, acceptatiebeleidslijnen en productkenmerken en worden actief gescreend door de business, met kwaliteitscontroles door de tweede en derde verdedigingslinie. Ze bepalen ook het speelveld voor krediet- en verzekeringsrisico's.
- KBC heeft de ambitie om al zijn operationele, compliance- en gedragsrisico's laag te houden en wil goed voorbereid zijn op diverse crisissituaties (om een verstoring van de dienstverlening te voorkomen), waaronder ESG- en klimaatgerelateerde risico's.

Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging

Indicatoren van klimaatgerelateerde risico's en opportuniteiten zijn opgenomen in het KBC Sustainability Dashboard, waardoor we de voortgang in de uitvoering van onze duurzaamheidsstrategie kunnen volgen en waar nodig kunnen bijsturen. Klimaatgerelateerde risico's zullen verder worden geïntegreerd in onze interne risicorapporten, ORSA en externe rapporten, met bijzondere aandacht voor stresstests.

De gevolgen van extremere weersomstandigheden zijn al geïntegreerd in de verzekeringsactiviteiten, waar we een aantal interne en externe maatregelen en stresstests gebruiken om de potentiële invloed van (acute) natuurrampen op onze schadeverzekeringsportefeuille te analyseren. Voor het modelleren van natuurrampen worden in alle KBC-verzekeringsentiteiten modellen van externe brokers en vendors gebruikt. KBC gaat actief de dialoog aan om klimaatverandering op te nemen in de scenarioanalyse van deze leveranciers.

Toekomstgerichte trends, zoals veranderingen in storm- en neerslagpatronen en in de frequentie van overstromingen worden opgevolgd als onderdeel van het verzekeringsrisicobeheerkader en daarmee samenhangende processen. Fysieke risico's in andere delen van de wereld worden ook nauwlettend opgevolgd, omdat ze invloed kunnen hebben op de wereldwijde herverzekeringmarkt waarop KBC vertrouwt. Klimaatverandering vormt geen belangrijk verzekeringstechnisch risico voor KBC op korte tot middellange termijn, voornamelijk door de sterke diversificatie in de levens- en schadeverzekeringsactiviteiten van KBC Verzekeringen, de focus op onze kernmarkten in België en Centraal-Europa en de jaarlijkse hernieuwing van polissen en bijbehorende herverzekeringscontracten. De effecten op middellange tot lange termijn van veranderende weerspatronen worden geanalyseerd aan de hand van stresstests en deep dives. Ook het overstromingsrisico voor onze vastgoedportefeuille in Vlaanderen werd geanalyseerd.

Stress testing

Aangezien stresstests en gevoeligheidsanalyses heel belangrijke instrumenten zijn in de risicobeheertools, nemen we klimaatgerelateerde risico's geleidelijk actiever in die analyses op. Daarbij houden we ook rekening met andere ESG-factoren, zoals een falende gegevensbescherming of operationele verliezen als gevolg van mogelijke cyberhacks.

Naast een aantal meer risicospecifieke stressscenario's, zoals extremere natuurrampen of de impact van greenwashing op ons liquiditeits- en financieringsrisico, hebben we een aantal holistische scenario's op groepsniveau beoordeeld om het effect/impact op de kapitaaltoereikendheid en de winstgevendheid te beoordelen (zie Risk Report).

Door de huidige pandemie zouden de samenleving en de toezichthouders zelfs meer aandacht kunnen gaan besteden aan milieu-, sociale en governanceoverwegingen, met een versnelling van de overgang naar een duurzamere samenleving tot gevolg.

Milieugegevens vindt u in het deel Verslag van de Raad van Bestuur, hoofdstuk Onze strategie.

Hoe beheren we ons kapitaal?

ORSA

Naast de geïntegreerde aanpak op groepsniveau voeren KBC Verzekeringen en zijn verzekerings- en herverzekeringsdochtermaatschappijen jaarlijks een beoordeling van hun eigen risico en solvabiliteit (Own Risk and Solvency Assessment, ORSA) uit, zoals vereist door Solvency II. Het doel van de ORSA is erop toe te zien en ervoor te zorgen dat de business op een gezonde en voorzichtige manier wordt geleid en dat de KBC-verzekeringsgroep voldoende gekapitaliseerd is, rekening houdend met zijn risicoprofiel en de kwaliteit van zijn risicobeheer- en controleomgeving. ORSA maakt grotendeels gebruik van dezelfde kernprocessen als ICAAP, zoals APC, bepaling van de risicobereidheid en bedrijfs-, risico- en kapitaalbeheerprocessen.

Waar nodig worden die processen aangepast om rekening te houden met de specifieke aard van de (her)verzekeringsactiviteiten en te voldoen aan de Solvency II-vereisten.

Stress testing

Stresstests vormen een belangrijk risicobeheerinstrument dat een meerwaarde biedt voor zowel strategische processen als het dagelijkse risicobeheer. Stresstests maken daarom integraal deel uit van ons risicobeheerkader en zijn een belangrijk onderdeel van onze ORSA.

Voor ons is stresstesting een proces dat managementbeslissingen ondersteunt. Het gebruikt daarbij allerlei technieken om de mogelijke negatieve invloed op de (financiële) toestand van KBC te beoordelen van specifieke gebeurtenissen en/of ontwikkelingen in risicofactoren, gaande van aannemelijk tot extreem, uitzonderlijk of onwaarschijnlijk.

Het is dus een belangrijk instrument om oorzaken van kwetsbaarheid op te sporen en vervolgens te beoordelen of we over voldoende kapitaal beschikken om de risico's die we lopen, te dekken. Daarom bevat de APC ook gevoeligheden voor kritieke veronderstellingen die worden gebruikt in het basisscenario. Daarnaast wordt de APC aangevuld met een speciale geïntegreerde stresstest die gelijktijdig wordt uitgevoerd. De gevoeligheden en stresstests zijn ontworpen om te garanderen dat:

- de beslissingen over de financiële planning en de risicobereidheid en -begrenzing niet alleen gebaseerd zijn op een basisscenario, maar ook rekening houden met de invloed van moeilijkere macro-economische en financiële marktscenario's;
- het kapitaal en de liquiditeit op groepsniveau ook in moeilijke omstandigheden op een aanvaardbaar niveau blijven.

De kapitaalratio's die eruit voortvloeien, worden vergeleken met interne en reglementaire kapitaaldoelstellingen.

In de context van het herstelplan (recovery plan) worden nog strengere scenario's en gevoeligheden onderzocht. Die scenario's focussen op gebeurtenissen die ertoe leiden dat de reglementaire kapitaalvereisten niet gehaald worden. Op die manier geeft het herstelplan een bijkomend inzicht in belangrijke kwetsbaarheden van de groep en in de risicoverminderende maatregelen die het management kan nemen als het omschreven risicoscenario zich zou voordoen.

KBC voert nog heel wat andere stresstests uit, die waardevolle informatie opleveren om de kapitaaltoereikendheid van de groep te beoordelen. Het gaat dan onder meer over reverse stresstests, wettelijk verplichte stresstests, ad hoc geïntegreerde stresstests en stresstests voor specifieke risicotypes of portefeuilles op groepsniveau en lokaal niveau. Die stresstestresultaten zijn een waardevolle input bij het bepalen van gevoeligheden in de APC-planning.

Verklaring deugdelijk bestuur

Samenstelling van de Raad van Bestuur en zijn comités op 31 december 2020*

Naam	Functie	Periode in de Raad in 2020	Einde huidige Mandaat	Bijgewoone Raads-vergaderingen	Niet-Uitvoerende bestuurders	Vertegenwoordigers aandeelhouders	Onafhankelijke bestuurders	Leden DC	AC	RCC
Aantal vergaderingen in 2020				14					8	9
DEBACKERE Koenraad	Voorzitter (1)	Volledig jaar	2023	14	●					
DEPICKERE Franky	Ondervoorzitter van de Raad	Volledig jaar	2023	14	●	●				9(v)
THIJS Johan	Voorzitter Directiecomité / Gedelegeerd bestuurder	Volledig jaar	2021	14				●(v)		
FALQUE Daniel	Gedelegeerd bestuurder	Volledig jaar	2024	14				●		
HOLLOWS John	Gedelegeerd bestuurder	Volledig jaar	2021	14				●		
LUTS Erik	Gedelegeerd bestuurder	Volledig jaar	2021	13				●		
POPELIER Luc	Gedelegeerd bestuurder	Volledig jaar	2021	14				●		
SCHEERLINCK Hendrik	Gedelegeerd bestuurder	Volledig jaar	2021	14				●		
VAN RIJSSEGHEM Christine	Gedelegeerd bestuurder	Volledig jaar	2022	14				●		
BOSTOEN Alain	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2024	14	●	●				
CALLEWAERT Katelijjn	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2021	14	●	●				
CLINCK Erik	Niet-uitvoerend bestuurder	8 maanden	2024	7	●	●				
DE BECKER Sonja	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2024	14	●	●				
DONCK Frank	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2024	14	●	●				
HUBBE Morten	Onafhankelijk bestuurder	Volledig jaar	2021	14	●		●		8	9
LANGFORD Andrew	Onafhankelijk bestuurder	Volledig jaar	2022	14	●		●		8	9
OKKERSE Liesbet	Niet-uitvoerend bestuurder	8 maanden	2024	7	●	●				
ROUSSIS Theodoros	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2024	14	●	●				
VLERICK Philippe	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2024	14	●	●				
WITTEMANS Marc	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2024	14	●	●			8(v)	

* Thomas Leysen en Matthieu Vanhove waren bestuurder tot 29 april 2020. Ze namen deel aan 7 vergaderingen van de Raad.

(1) Voorzitter van de Raad met ingang van 1 november 2020.

Commissaris : PwC Bedrijfsrevisoren BV, vertegenwoordigd door Yves Vandenplas en Tom Meuleman. Secretaris Raad van Bestuur: Wilfried Kupers.

Afkortingen: Raad van Bestuur: Raad ; Directiecomité: DC ; Auditcomité: AC ; Risk & Compliance Comité: RCC; (v) Voorzitter van dit comité

Wijzigingen in de Raad in 2020

- Thomas Leysen en Matthieu Vanhove namen ontslag na afloop van de algemene vergadering van 29 april 2020.
- Koenraad Debackere werd benoemd tot Voorzitter van de Raad van Bestuur met ingang van 1 november 2020.
- Alain Bostoën, Sonja De Becker, Frank Donck, Daniel Falque, Theodoros Roussis, Philippe Vlerick en Marc Wittemans werden herbenoemd als bestuurder voor een nieuw mandaat van 4 jaar.
- Erik Clinck en Liesbet Okkerse werden benoemd als bestuurder voor een mandaat van vier jaar.

Wijzigingen in de comités van de Raad in 2020

Er waren geen wijzigingen in de samenstelling van het AC en het RCC.

Voorgestelde wijzigingen in de Raad in 2021

- Peter Andronov en David Moucheron worden, op advies van het Benoemingscomité, door de Raad voorgedragen voor benoeming als bestuurder voor een mandaat van 4 jaar. Zij worden ingevolge hun benoeming als lid van het DC, uitvoerend bestuurder.
- Op advies van het Benoemingscomité wordt Peter Hermann door de Raad voorgedragen voor benoeming als onafhankelijk bestuurder voor een mandaat van 4 jaar in vervanging van de heer Morten Hübbe wiens mandaat afloopt met ingang na afloop van de algemene vergadering.
- Op advies van het Benoemingscomité worden Katelijjn Callewaert, Johan Thijs, Luc Popelier en Erik Luts voorgedragen voor een herbenoeming als bestuurder voor een nieuw mandaat van 4 jaar, dat afloopt na de algemene vergadering van 2025, en wordt John Hollows voorgedragen voor een herbenoeming als bestuurder voor een nieuw mandaat van 1 jaar, dat afloopt na de algemene vergadering van 2022.
- De mandaten van Hendrik Scheerlinck en Daniel Falque lopen af na afloop van de algemene vergadering. De Raad wenst zijn grote erkentelijkheid en dank te betuigen voor de bijdrage die zij hebben geleverd aan onze groep.

Curriculum vitae van de nieuwe bestuurders.

- Peter Andronov, geboren in Dobrich (Bulgarije) in 1969, studeerde af als Master in Finance aan de University of National and World Economy in Sofia (Bulgarije). Tussen 1994 en 1997 werkt hij als analist in een aantal commerciële banken. Van 1997 tot 2007 bekleedde hij diverse functies (tot hoofd van het Banking Supervision Department) in de Nationale Bank van Bulgarije. Van 2005 tot 2007 leidde hij het Bazel II project voor Bulgarije en was hij lid van het Committee of European Banking Supervisors (CEBS) en van het Banking Supervision Committee van de ECB. In 2007 werd hij CRO en sinds 2008 CEO van Cibank. Sinds 2011 is hij country manager van de KBC groep in Bulgarije en sedert 2017 CEO van United Bulgarian Bank (UBB). Daarnaast heeft hij ook een rijke academische ervaring.
- David Moucheron, geboren in Bergen in 1973, behaalde een Master in Rechten aan de Université Catholique de Louvain (Louvain-La-Neuve), een Master in Tax Law aan de EHSAL School of Business (Brussel) en een LL.M. aan de Columbia Law School (New York). Van 1996 tot 1999 was hij advocaat in het kantoor De Bandt, van Hecke & Lagae (nu Linklaters). Tussen 2000 tot 2005 werkte hij als consultant bij McKinsey & Company. Van 2006 tot 2008 was hij Executive Committee Secretary & Group CEO Chief of Staff van Fortis Group (nu BNP Paribas Fortis). Daarna was hij tussen 2009 en 2015 CEO van bpost bank (Brussel). Hij kwam in de KBC groep in 2015 als CEO van CBC Banque & Assurance. Sedert 2017 is hij CEO van K&H Bank en country manager van de KBC groep in Hongarije.
- Peter Hermann, geboren in Kopenhagen (Denemarken) in 1973, behaalde een Master of Science in Actuarial Mathematics aan de Universiteit van Kopenhagen, een Graduate Diploma in Organisation and Management aan de Copenhagen Business School en een MBA aan het Scandinavian International Management Institute. Van 1997 tot 2011 werkte hij in diverse functies bij PFA Pension. Van 2011 tot 2013 was hij bestuurder en COO van Nordea Liv & Pension. Tussen 2014 en 2016 was hij verantwoordelijk voor de divisie Prevention, Health & Actuarial Department van PFA Pension. In 2016 werd hij CEO van Topdanmark Livsforsikring en sedert 2018 is hij groep CEO van Topdanmark A/S (in Denemarken de tweede grootste verzekeraar niet-leven en de vierde grootste pensioen- en levensverzekeraar met een notering op Nasdaq Copenhagen).

Samenstelling van het DC (op 31.12.2020)

Het Directiecomité telt 7 leden: Johan Thijs (Groeps CEO/Voorzitter van het Directiecomité), Daniel Falque (CEO Divisie België), John Hollows (CEO Divisie Tsjechië), Erik Luts (Chief Innovation Officer), Luc Popelier (CEO Divisie Internationale Markten), Hendrik Scheerlinck (Chief Financial Officer), Christine Van Rijsseghem (Chief Risk Officer).

Wijzigingen vanaf 28 april 2021:

- Hendrik Scheerlinck en Daniel Falque nemen ontslag als lid van het DC. De Raad dankt hen voor de bijdrage die zij gedurende vele jaren aan de KBC groep hebben geleverd.
- Peter Andronov en David Moucheron worden door de Raad benoemd tot lid van het DC.

Met ingang van 28 april 2021 worden volgende wijzigingen doorgevoerd met betrekking tot de samenstelling van het DC:

- Luc Popelier wordt CFO (en blijft ook bevoegd voor KBC Securities en Markten).
- Peter Andronov wordt CEO divisie Internationale Markten (waaronder KBC Securities en Markten niet langer ressorteren).
- David Moucheron wordt CEO Divisie België.

Ingevolge deze benoemingen en wijzigingen zal de samenstelling van het DC er als volgt uitzien:

- Johan Thijs, CEO (chief executive officer),
- Luc Popelier, CFO (chief financial officer),
- Christine Van Rijsseghem, CRO (chief risk officer),
- Peter Andronov, CEO divisie Internationale Markten,
- John Hollows, CEO divisie Tsjechië,
- Erik Luts, Chief Innovation Officer,
- David Moucheron, CEO divisie België.

Commissaris

De commissaris, PwC Bedrijfsrevisoren BV (PwC), wordt vertegenwoordigd door Roland Jeanquart en Tom Meuleman.

Overige informatie

- Ingevolge de verwerving op 23 december 2015, bezit KBC Verzekeringen 48.889 eigen aandelen. Belangenconflicten die onder de artikelen 7:115, 7:116 en 7:117 van het Belgisch Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen vallen: in 2020 waren er geen dergelijke belangenconflicten.
- Kwijting bestuurders en commissaris: aan de Algemene Vergadering wordt gevraagd aan de bestuurders en de commissaris kwijting te verlenen voor het in het boekjaar 2020 uitgeoefende mandaat.
- Op 31 december 2020 bestond het AC uit volgende leden:
 - Wittemans Marc, niet-uitvoerend bestuurder, licentiaat in de Toegepaste Economische Wetenschappen, grauaat in de Fiscale Wetenschappen en in de Actuariële Wetenschappen, gedelegeerd bestuurder van MRBB CVBA, holdingmaatschappij van de Boerenbond. Hij is voorzitter van het AC.
 - Morten Hübbe, onafhankelijk bestuurder, Master in Finance and Accounting (1996). Hij werkt sinds 1991 in de verzekeringswereld. Hij begon zijn carrière bij Zürich Nordic als controller (1991-1997). Daarna werd hij financieel analist bij Alm. Brand Forsikring AS (1997-1999). In 1999 keerde hij terug naar Zürich Nordic als operations manager – Nordic Investment Department (1999-2000). Hij werd er vice-CFO (2000-2001) en vervolgens CFO (2001-2002). In 2002 stapte hij over naar Tryg, een beursgenoteerde Deense verzekeringsmaatschappij als groeps-CFO (2002-2011). Hij speelde er een belangrijke rol in het Risicocomité en het Auditcomité. Sinds 2011 is hij de CEO van de groep. Hij is vice-voorzitter van de Raad van Bestuur van Simcorp.
 - Andrew Langford, onafhankelijk bestuurder, graduate in Commerce en Fellow of the Institute of Chartered Accountants. Hij was Finance Director FBD Insurance van 2003 tot 2008. Hij was Group Chief Executive of FBD Holdings plc en Chief Executive of FBD Insurance plc tot 2015. Hij is sedert september 2017 Executive Director van Version 1 Software UK Limited, een technology partner voor binnenlandse en internationale ondernemingsklanten afkomstig uit alle industriële sectoren in het VK en Ierland.

Zij beschikken op grond van hun opleiding en uiteenlopende bedrijfservaring over de nodige individuele en collectieve deskundigheid op het gebied van de activiteiten van KBC Verzekeringen en op het gebied van boekhouding en audit.

- Op 31 december 2020 bestond het RCC uit de volgende leden:
 - Franky Depickere, ondervoorzitter van de Raad, licentiaat in Commerciële en Financiële Wetenschappen, (Antwerpen UFSIA) en master in Financieel Management (VLEKHO Business School). Hij was intern auditor in CERA Bank en heeft functies en mandaten uitgeoefend in verschillende financiële instellingen. Hij is thans gedelegeerd bestuurder van Cera en KBC Ancora. Hij is voorzitter van het RCC.
 - Andrew Langford, onafhankelijk bestuurder
 - Morten Hübbe, onafhankelijk bestuurder

Rekening houdend met de profielen en competenties van de leden kan worden besloten dat de leden individueel en het RCC in zijn geheel over de nodige vaardigheden en ervaring beschikken.

- In toepassing van de reglementering inzake de onverenigbaarheidsregeling voor de leiders van verzekeringsondernemingen geven we hierna, in overeenstemming met de circulaire PPB-2006-13-CPB-CPA van de Nationale Bank van België over de uitoefening van externe functies door de leiders van gereguleerde ondernemingen, in bijlage, de externe functies weer die de effectieve leiders en de bestuurders van KBC Verzekeringen uitoefenen in andere vennootschappen.

Externe mandaten van de niet-uitvoerende bestuurders KBC Verzekeringen NV per 31.12.2020

Naamloze vennootschap: KBC Verzekeringen NV

Ondernemingsnummer : RPR 0403.552.563

naam van de maatschappij	zetel	sector	functie	geno- teerd	kapitaal- band
Alain Bostoën, bestuurder				(N= neen)	
Quatorze Juillet bvba	België	accountancy & consulting	gedelegeerd bestuurder	N	N
Callewaert Katelijn, bestuurder					
Cera Beheersmaatschappij nv	België	management	gedelegeerd bestuurder	N	N
Almancora Beheersmaatschappij NV	België	management	gedelegeerd bestuurder	N	N
Cera cvba	België	management	lid van het Directiecomité	N	N
Erik Clinck, bestuurder					
Cera Beheersmaatschappij nv	België	management	gedelegeerd bestuurder	N	N
Prieel 18	België	management	gedelegeerd bestuurder	N	N
Van Breda Risk & Benefits	België	onafh. verzekeringsmakelaar en risicoconsultant	bestuurder	N	N
Sonja De Becker, bestuurder					
SBB Accountants en Belastingconsulenten BV cvba	België	accountancy & consulting	voorzitter Raad van Bestuur	N	N
M.R.B.B. cvba	België	holding	voorzitter Raad van Bestuur	N	N
SBB Bedrijfsdiensten BV cvba	België	accountancy & consulting	gedelegeerd bestuurder	N	N
BB-Patrim cvba	België	holding	voorzitter Raad van Bestuur	N	N
Agri Investment Fund cvba	België	holding	bestuurder	N	N
Acerta cvba	België	holding	bestuurder	N	N
Koenraad Debackere, voorzitter van de Raad van Bestuur					
Umicore	België	materiaaltechnologie	bestuurder	Euronext	N
Holding Wetenschapspark Waterschei NV	België	holding	bestuurder	N	N
Franky Depickere, bestuurder					
Almancora Beheersmaatschappij nv	België	management	gedelegeerd bestuurder	N	N
Cera cvba	België	management	gedelegeerd bestuurder	N	N
Cera Beheersmaatschappij nv	België	management	gedelegeerd bestuurder	N	N
Euro Pool System International BV	Nederland	verpakking	bestuurder	N	N
BRS Microfinance Coop cvba	België	financiering	bestuurder	N	N

naam van de maatschappij	zetel	sector	functie	geno- teerd	kapitaal- band
Frank Donck, bestuurder					
3D NV	België	investeringsmaatschappij	gedelegeerd bestuurder	(N= neen) N	N
3D Real Estate	België	bemiddeling bij aankoop van onroerende goederen	bestuurder	N	N
Anchorage nv	België	investeringsmaatschappij	bestuurder	N	N
Atenor NV	België	vastgoed	voorzitter	Euronext	N
Elia Group NV	België	elektriciteit en gas, productie, verkoop en transport	bestuurder	Euronext	N
Elia Asset NV	België	elektriciteit en gas, productie, verkoop en transport	bestuurder	N	N
Huon & Kauri nv	België	vastgoed	gedelegeerd bestuurder	N	N
Iberanfra bvba	België	vastgoed	bestuurder	N	N
Ibervest nv	België	investeringsmaatschappij	gedelegeerd bestuurder	N	N
Ter Wyndt cvba	België	golf	bestuurder	N	N
Group Ter Wyndt BV	België	golf	voorzitter	N	N
Tris nv	België	vastgoed	gedelegeerd bestuurder	N	N
Winge Golf NV	België	golf club	voorzitter	N	N
Barco NV	België	technologie	bestuurder	Euronext	N
3D Private Investerings NV	België	investeringsmaatschappij	gedelegeerd bestuurder	N	N
Academie Vastgoedontwikkeling NV	België	vastgoed	bestuurder	N	N
Bowinvest NV	België	vastgoed	bestuurder	N	N
Dragonfly Belgium NV	België	financiële holding	onafhankelijk bestuurder	N	N
3D Land NV	België	vastgoed	bestuurder	N	N
Tasco NV	België	IT	bestuurder	N	N
Elia Transmission Belgium NV	België	elektriciteit en gas, productie, verkoop en transport	bestuurder	N	N
ForAtenor SA	België	leasing	voorzitter	N	N
Dossche Immo NV	België	vastgoed	bestuurder	N	N
Luxepart SA	Luxemburg	investeringsmaatschappij	bestuurder	LuxSe	N
3D Skywalkers BV	België	investeringsmaatschappij	gedelegeerd bestuurder	N	N
Force Awakened BV	Nederland	investeringsmaatschappij	bestuurder	N	N
Imdoma BV	België	investeringsmaatschappij	bestuurder	N	N
Mado NV	België	investeringsmaatschappij	bestuurder	N	N
Immobiëlen Donck NV	België	investeringsmaatschappij	bestuurder	N	N
Morten Hübbe, bestuurder					
Tryg Limited	Denemarken	verzekeringen	gedelegeerd bestuurder	Y	N
Simcorp as	Denemarken	ICT	vice voorzitter raad van bestuur	Y	N
Siteimprove ltd	Denemarken	software	voorzitter raad van bestuur	N	N
Conscia ltd	Denemarken	ICT	voorzitter raad van bestuur	N	N
Andrew Langford, onafhankelijk bestuurder					
Version 1 Software Limited	Ierland	ICT	gedelegeerd bestuurder	N	N
Sionnach Limited	Ierland	ICT	gedelegeerd bestuurder	N	N
Version 1Software UK Limited	GB	ICT	gedelegeerd bestuurder	N	N
Version 1 Limited	Ierland	ICT	gedelegeerd bestuurder	N	N
Version 1 Solutions Limited	GB	ICT	gedelegeerd bestuurder	N	N
Version 1 Holdings Limited	Ierland	ICT	gedelegeerd bestuurder	N	N
Version 1 Community Trust Company Limited by Guarantee	Ierland	non-profit	gedelegeerd bestuurder	N	N
Tomas Limited	Ierland	ICT	gedelegeerd bestuurder	N	N
Cedar Consulting (UK) Limited	GB	ICT	gedelegeerd bestuurder	N	N
Cedar Consulting Holdco Limited	GB	ICT	gedelegeerd bestuurder	N	N
Version 1 Analytics UK Limited	GB	ICT	bestuurder	N	N
Version 1 Analytics Ireland Limited	Ierland	ICT	bestuurder	N	N
Version 1 Enterprise Services Limited	GB	ICT	gedelegeerd bestuurder	N	N
Version 1 Digital Limited	Ierland	ICT	gedelegeerd bestuurder	N	N
Singlepoint Holdings Limited	Ierland	Holding	gedelegeerd bestuurder	N	N
Liesbet Okkerse, bestuurder					
Cera Beheersmaatschappij nv	België	management	bestuurder	N	N
Almancora Beheersmaatschappij nv	België	management	bestuurder	N	N

naam van de maatschappij	zetel	sector	functie	geno- teerd	kapitaal- band
Theo Roussis, bestuurder					
Asphalia NV	België	management	gedelegeerd bestuurder	N	N
Pentahold	België	investeringsmaatschappij	bestuurder	N	N
Philippe Vlerick, ondervoorzitter					
Besix Group nv	België	bouw	bestuurder	N	N
Exmar nv	België	handel	bestuurder	Euronext	N
Point nv	België	textiel	voorzitter Raad van Bestuur	N	N
Smartphoto Group nv	België	foto-ontwikkeling	voorzitter Raad van Bestuur	Euronext	N
Cecan nv	België	holding	gedelegeerd bestuurder	N	N
Midelco nv	België	holding	voorzitter Raad van Bestuur	N	N
Vlerick Investeringsmaatschappij cvba	België	investeringsmaatschappij	voorzitter Raad van Bestuur	N	N
Vlerick Vastgoed nv	België	vastgoed	gedelegeerd bestuurder	N	N
Raymond UCO denim Private Ltd	India	textiel	voorzitter Raad van Bestuur	N	N
Pentahold nv	België	investeringsmaatschappij	voorzitter Raad van Bestuur	N	N
BMT NV	België	metaalverwerking	bestuurder	N	N
BMT International	Luxemburg	machinebouw	bestuurder	N	N
Mediahuis NV	België	uitgeverij	bestuurder	N	N
LVD Company nv	België	metaalverwerking	bestuurder	N	N
Vobis Finance nv	België	holding	voorzitter Raad van Bestuur	N	N
B.I.C. Carpets nv	België	textielindustrie	voorzitter Raad van Bestuur	N	N
Concordia Textiles NV	België	textiel	bestuurder	N	N
De Robaertbeek NV	België	textiel	bestuurder	N	N
Bareldam SA	Luxemburg	holding	bestuurder	N	N
Sapient Investment Managers Ltd	Cyprus	holding	voorzitter Raad van Bestuur	N	N
UCO nv	België	textiel	voorzitter Raad van Bestuur	N	N
Cecan Invest nv	België	holding	gedelegeerd bestuurder	N	N
Arteveld bvba	België	immobiliën	zaakvoerder	N	N
Oxurion	België	biopharma	bestuurder	Euronext	N
Marc Wittemans, bestuurder					
Aktiefinvest cvba	België	vastgoed	gedelegeerd bestuurder/CEO - voorzitter Raad van Bestuur	N	N
Arda Immo nv	België	vastgoed	voorzitter Raad van Bestuur	N	N
SBB Accountants en Belastingconsulenten	België	accountancy & consulting	bestuurder	N	N
SBB Bedrijfsdiensten bv cvba	België	accountancy & consulting	bestuurder	N	N
M.R.B.B. cvba	België	holding	gedelegeerd bestuurder/CEO	N	N
Agri Investment Fund cvba	België	holding	bestuurder	N	N
Acerta cvba	België	holding	bestuurder	N	N
Acerta Consult cvba	België	HR-dienstverlening	bestuurder	N	N
Acerta Public bv	België	informaticadiensten en software	bestuurder	N	N
Acerta Verzekeringen cvba	België	verzekeringen	bestuurder	N	N
Shéhérazade développement cvba	België	informaticadiensten en software	bestuurder	N	N
Aveve NV	België	land- en tuinbouw	bestuurder	N	N
Hans Verstraete, Algemeen Directeur					
ADD NV	België	verzekeringsmakelaar	voorzitter Raad van Bestuur	N	100,00%
Pensioenfondsvonds KBC OFP	België	pensioenfondsvonds	voorzitter Raad van Bestuur	N	N
Pensioenfondsvonds Senior Management OFP	België	pensioenfondsvonds	voorzitter Raad van Bestuur	N	N
VAB NV	België	rijschool/reisbijstand	bestuurder	N	100,00%
Groep VAB NV	België	rijschool/reisbijstand	voorzitter Raad van Bestuur	N	100,00%
VAB Fleet Services NV	België	rijschool/reisbijstand	voorzitter Raad van Bestuur	N	70,00%
Maatschappij voor brandherverzekering cvt	België	herverzekeringen	voorzitter Raad van Bestuur	N	90,10%

Geconsolideerde jaarrekening

Gebruikte afkortingen

- AC: Geamortiseerde kostprijs
- AFS: Voor verkoop beschikbaar (IAS 39)
- ALM: Asset Liability Management
- ECL: Verwachte kredietverlies
- FA: Financiële Activa
- FV: Reële waarde
- FVO: Fair Value Option
- FVOCI: waardering tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen via OCI
- FVPL: reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening
- FVPL – overlay: reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening - overlaybenadering
- GCA: Bruto-boekwaarde
- HFT: Aangehouden voor handelsdoeleinden
- OCI: Wijzigingen in de reële waarde van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen
- POCI: Aangekochte of uitgegeven activa met verminderde kredietwaardigheid
- SPPI: Beoordeling of contractuele kasstromen uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen
- SRB: Single Resolution Board
- R/E: Overgedragen resultaat
- w&v: winst- en verliesrekening

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

(in miljoenen euro)	Toelichting	2020	2019
Nettorente-inkomsten	3.1	452	462
<i>Rente-inkomsten</i>	3.1	498	513
<i>Rentelasten</i>	3.1	- 46	- 51
Verzekeringen Niet-leven (vóór herverzekering)	3.7	882	774
<i>Verdiende premies</i>	3.7	1 795	1 741
<i>Technische lasten</i>	3.7	- 913	- 967
Verzekeringen Leven (vóór herverzekering)	3.7	11	- 5
<i>Verdiende premies</i>	3.7	1 223	1 324
<i>Technische lasten</i>	3.7	- 1 212	- 1 329
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	3.7	- 20	- 25
Dividendinkomsten	3.2	34	47
Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde via w&v	3.3	1	103
<i>Waarvan resultaat op aandelen (overlaybenadering)</i>	3.3	- 14	93
Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstr. tegen reële waarde via OCI	-	0	0
Nettoprovisie-inkomsten	3.5	- 364	- 349
<i>Provisie-inkomsten</i>	3.5	147	165
<i>Provisielasten</i>	3.5	- 512	- 515
Overige netto-inkomsten	3.6	79	67
TOTALE OPBRENGSTEN		1 074	1 075
Exploitatiekosten	3.8	- 487	- 471
<i>Personeelskosten</i>	3.8	- 228	- 230
<i>Algemene beheerskosten</i>	3.8	- 242	- 226
<i>Afschrijvingen vaste activa</i>	3.8	- 17	- 15
Bijzondere waardeverminderingen	3.10	- 11	- 3
<i>op financiële activa tegen AC en tegen reële waarde via OCI</i>	3.10	- 6	1
<i>op goodwill</i>	3.10	0	0
<i>op overige</i>	3.10	- 5	- 4
Aandeel in het resultaat van geass. ondernemingen en joint ventures	3.11	0	6
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN		576	607
Belastingen	3.12	- 126	- 127
Nettoresultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	-	0	0
RESULTAAT NA BELASTINGEN		450	480
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	-	0	0
<i>Waarvan m.b.t. beëindigde bedrijfsactiviteiten</i>	-	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	-	450	480
<i>Waarvan m.b.t. beëindigde bedrijfsactiviteiten</i>	-	0	0

- We lichten de belangrijkste elementen van de resultatenrekening toe in het Verslag van de Raad van Bestuur, in het hoofdstuk Ons financieel rapport. De commissaris heeft dit hoofdstuk niet geauditeerd.
- De verdeling van de rente-inkomsten en -lasten op financiële instrumenten berekend volgens de effectieve rentevoet en op andere financiële instrumenten (niet berekend volgens de effectieve rentevoet) vindt u in toelichting 3.1.
- Overzicht van de invloed van de overlaybenadering op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening: op de aandelen die aangehouden worden door de verzekeringsondernemingen in de groep wordt de overlaybenadering toegepast. Die aandelen werden volgens IAS 39 voornamelijk geclassificeerd als Voor verkoop beschikbaar, en zouden volgens IFRS 9 worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Zolang IFRS 17 niet is ingevoerd, herclassificeert de overlaybenadering de extra volatiliteit die resulteert uit de toepassing van IFRS 9 van de winst-en-verliesrekening naar OCI. De extra volatiliteit als gevolg van IFRS 9, die wordt geherclassificeerd van het nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening naar de 'herwaarderingsreserve FVPL aandelen – overlay', verwijst naar de niet-gerealiseerde reëlewaardeschommelingen voor een bedrag van -25 miljoen euro in 2020 (-27 miljoen euro vóór belastingen). Dat is het verschil tussen (°) het IFRS 9-resultaat zonder toepassing van de overlaybenadering, namelijk -39 miljoen euro (waarvan -41 miljoen euro aan gerealiseerde en niet-gerealiseerde reëlewaardeschommelingen opgenomen in Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening en +2 miljoen euro belastingen) en (°) het IAS 39-resultaat, namelijk -14 miljoen euro (bestaande uit een netto gerealiseerd resultaat van +116 miljoen euro en een bijzondere waardevermindering van -131 miljoen euro). Meer informatie vindt u in toelichting 1.2.

Beleggingsaandelen van de verzekeraar in 2020: Illustratie van de overlaybenadering (in miljoenen euro)	Onder IAS39	Onder IFRS 9 zonder overlay (keuze FVPL)	Impact overlay	Onder IFRS 9 met overlay
Gerealiseerde resultaten via de winst-en-verliesrekening	116	116	-	116
Niet-gerealiseerde resultaten via de winst-en-verliesrekening	-	- 158	- 158	-
Waardeverminderingen via winst-en-verliesrekening	- 131	-	131	- 131
Gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten via OCI	- 27	-	27	- 27
Belastingen (via winst-en-verliesrekening of OCI)	2	2	-	2
Totaal via winst-en-verliesrekening en OCI	- 39	- 39	0	- 39

Geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten *(comprehensive income)*

(in miljoenen euro)	2020	2019
RESULTAAT NA BELASTINGEN	450	480
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	450	480
OCI DIE NAAR DE W&V KAN WORDEN OVERGEBOKT	98	554
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVOCI schuldinstrumenten	133	365
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	171	484
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	- 43	- 118
Overboeking van reserve naar nettoresultaat	5	- 1
Bijzondere waardeverminderingen	5	- 1
Nettowinsten of -verliezen bij vervreemding	0	0
Uitgestelde belastingen	0	0
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVPL aandelen - overlay	- 25	191
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	- 42	288
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	2	- 4
Overboeking van reserve naar nettoresultaat	14	- 93
Bijzondere waardeverminderingen	131	24
Nettowinsten of -verliezen bij vervreemding	- 116	- 117
Uitgestelde belastingen	0	0
Nettowijziging van de afdekkingsreserve (kasstroomafdekkingen)	0	0
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	0	0
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	0	0
Overboeking van reserve naar nettoresultaat	0	0
Brutobedrag	0	0
Uitgestelde belastingen	0	0
Nettowijziging van de omrekeningsverschillen	- 10	3
Brutobedrag	- 10	3
Uitgestelde belastingen	0	0
Afdekking van een netto-investering in buitenlandse entiteiten	0	- 1
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	0	- 7
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	0	2
Overboeking van reserve naar nettoresultaat	0	4
Brutobedrag	0	4
Uitgestelde belastingen	0	0
Nettowijziging m.b.t. geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	- 5
Brutobedrag	0	- 7
Uitgestelde belastingen	0	1
Overige mutaties	0	2

(in miljoenen euro)	2020	2019
OCI DIE NIET NAAR DE W&V ZAL WORDEN OVERGEBOKT	1	28
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVOCI aandelen	- 1	1
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	- 1	1
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	0	0
Nettowijziging van de toegezegdpensioenregelingen	4	26
Wijzigingen	5	35
Uitgestelde belastingen op wijzigingen	- 1	- 9
Nettowijziging van het eigen kredietrisico	0	0
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	0	0
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	0	0
Nettowijziging m.b.t. geassocieerde ondernemingen en joint ventures	- 2	0
Wijzigingen	- 2	1
Uitgestelde belastingen op wijzigingen	0	0
TOTAAL GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN	549	1 062
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	549	1 062

- Herwaarderingsreserves in 2020: nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVPL aandelen – overlaybenadering (-25 miljoen euro) is vooral te verklaren door negatieve reëlewaardewijzigingen, deels gecompenseerd door overboekingen naar het nettoresultaat (bijzondere waardeverminderingen deels gecompenseerd door verkopen). De nettowijziging in de herwaarderingsreserve FVOCI schuldinstrumenten (+133 miljoen euro) werd positief beïnvloed door een algemene renteverlaging. De nettowijziging van de omrekeningsverschillen (-10 miljoen euro) is voornamelijk veroorzaakt door de verzwakking van de Tsjechische kroon (CZK) en Hongaarse forint (HUF) ten opzichte van de euro.
- Herwaarderingsreserves in 2019: Nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVPL aandelen - *overlaybenadering*: de stijging van 191 miljoen euro is vooral te verklaren door positieve reëlewaardewijzigingen, deels gecompenseerd door overboekingen naar het nettoresultaat (meerwaarden op verkopen deels gecompenseerd door bijzondere waardeverminderingen). De herwaarderingsreserve FVOCI schuldinstrumenten steeg met 365 miljoen euro, positief beïnvloed door een algemene renteverlaging. De nettowijziging in toegezegdpensioenregelingen (+26 miljoen euro) houdt voornamelijk verband met het positieve rendement op de fondsbeleggingen, deels tenietgedaan door de lagere verdisconteringsvoet.

Geconsolideerde balans

(in miljoenen euro)	Toelichting	31-12-2020	31-12-2019
ACTIVA			
Geldmiddelen, tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen	-	277	227
Financiële activa	4.0	35 985	36 824
<i>Geamortiseerde kostprijs</i>	4.0	8 254	7 582
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via OCI</i>	4.0	12 576	13 183
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening</i>	4.0	15 150	16 058
<i>Waarvan aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.0	11	13
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.0	4	1
Deel van de herverzekeraar in technische voorzieningen, verzekeringen	5.6	145	121
Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt tegen renterisico	-	0	0
Belastingvorderingen	5.2	37	45
<i>Actuele belastingvorderingen</i>	5.2	32	37
<i>Uitgestelde belastingvorderingen</i>	5.2	5	9
Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten	5.11	0	28
Investeringen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	5.3	0	3
Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen	5.4	296	298
Goodwill en andere immateriële vaste activa	5.5	152	142
Overige activa	5.1	672	681
TOTAAL ACTIVA		37 565	38 369
VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN			
Financiële verplichtingen	4.0	13 761	15 211
<i>Tegen geamortiseerde kostprijs</i>	4.0	991	1 555
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening</i>	4.0	12 730	13 621
<i>Waarvan aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.0	6	12
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.0	39	35
Technische voorzieningen vóór herverzekering	5.6	18 724	18 565
Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt tegen renterisico	-	0	0
Belastingverplichtingen	5.2	406	368
<i>Actuele belastingverplichtingen</i>	5.2	30	36
<i>Uitgestelde belastingverplichtingen</i>	5.2	375	332
Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten	5.11	0	0
Voorzieningen voor risico's en kosten	5.7	3	5
Overige verplichtingen	5.8	857	797
TOTAAL VERPLICHTINGEN		33 750	34 947
Totaal eigen vermogen	5.10	3 815	3 422
Eigen vermogen van de aandeelhouders	5.10	3 815	3 422
Minderheidsbelangen	-	0	0
TOTAAL VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN		37 565	38 369

Geconsolideerde vermogensmutaties

(in miljoenen euro)	Geplaatst en volgestort aandelen- kapitaal	Uitgifte- premie	Eigen aandelen	Overgedragen resultaat	Totaal herwaarderings- reserves	Eigen vermogen van aandeel- houders	Additionele tier 1- instrumenten in eigen vermogen	Minderheids- belangen	Totaal eigen vermogen
2020									
Saldo aan het einde van het vorige jaar	65	1 086	- 203	1 321	1 154	3 422	0	0	3 422
Nettoresultaat over de periode	0	0	0	450	0	450	0	0	450
OCI erkend in eigen vermogen over de periode	0	0	0	0	99	99	0	0	99
Subtotaal	0	0	0	450	99	549	0	0	549
Dividenden	0	0	0	- 156	0	- 156	0	0	- 156
Overboeking van reserve naar ingehouden resultaat bij realisatie	0	0	0	2	- 2	0	0	0	0
Wijzigingen in minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal wijzigingen	0	0	0	295	97	392	0	0	393
Saldo aan het einde van het jaar	65	1 086	- 203	1 616	1 251	3 815	0	0	3 815
2019									
Saldo aan het einde van het vorige jaar	65	1 086	- 203	1 207	574	2 728	0	0	2 728
Nettoresultaat over de periode	0	0	0	480	0	480	0	0	480
OCI erkend in eigen vermogen over de periode	0	0	0	2	580	583	0	0	583
Subtotaal	0	0	0	482	580	1 062	0	0	1 062
Dividenden	0	0	0	- 368	0	- 368	0	0	- 368
Overboeking van reserve naar overgedragen resultaat bij realisatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wijzigingen in minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal wijzigingen	0	0	0	114	580	694	0	0	694
Saldo aan het einde van het jaar	65	1 086	- 203	1 321	1 154	3 422	0	0	3 422

- Voor een betere leesbaarheid hebben we de tabel wat herwerkt. De samenstellende bestanddelen van de kolom Totale herwaarderingsreserves worden nu in een aparte tabel hierna getoond. Uitleg bij de wijzigingen in de herwaarderingsreserves: zie onder Geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten.
- Structuur van het aandeelhouderschap: zie deel Vennootschappelijke jaarrekening en overige informatie, onder Toelichting 3, en deel Verslag van de Raad van Bestuur, in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur.
- Eigen aandelen en aantal aandelen: zie Toelichting 5.10.
- De post Dividenden in 2020 (156 miljoen euro) bevat het slotdividend voor 2019. De post Dividenden in 2019 (368 miljoen euro) bevat het slotdividend van 132 miljoen euro voor 2018 (betaald in mei 2019) alsook de uitbetaling van een interim-dividend van 235 miljoen euro als voorschot op het finale dividend voor 2019 (dat in 2020 werd uitbetaald). In navolging van de aanbevelingen van de ECB van 15 december 2020 (en de circulaire van de NBB_2021_005), die de dividenuitkering beperkt, zal over het boekjaar 2020 geen dividend worden uitbetaald.

(in miljoenen euro)	31-12-2020	31-12-2019	01-01-2019
Herwaarderingsreserve FVOCI schuldinstrumenten	913	781	422
Herwaarderingsreserve FVPL aandelen - overlay	325	350	159
Herwaarderingsreserve FVOCI aandelen	7	12	10
Afdekkingsreserve kasstroomafdekkingen	0	0	0
Omrekeningsverschillen	0	10	7
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit	1	1	1
Wijziging in toegezegdpensioenregelingen	5	2	- 25
Eigen kredietrisico via eigen vermogen	0	0	0
Totaal herwaarderingsreserves	1 251	1 154	574

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(in miljoenen euro)	Toelichting (1)	2020	2019
BEDRIJFSACTIVITEITEN			
Resultaat vóór belastingen	Geconsolideerde w&v	576	607
Aanpassingen voor:			
resultaat vóór belastingen m.b.t. beëindigde bedrijfsactiviteiten	Geconsolideerde w&v	284	338
		0	0
bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen van materiële en immateriële activa, vastgoedbeleggingen en effecten	3.3, 3.10, 4.2, 5.4, 5.5	175	58
winst of verlies uit de vervreemding van beleggingen		- 10	- 5
wijziging in waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten	3.10	1	0
wijziging in technische voorzieningen vóór herverzekering	5.6	237	444
wijziging in deel van de herverzekeraar in technische voorzieningen	5.6	- 23	1
wijzigingen in overige voorzieningen	5.7	- 1	1
overige niet-gerealiseerde winst of verlies		- 95	- 156
opbrengsten van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	3.11	0	- 6
Kasstroom uit bedrijfswinst vóór belastingen en vóór wijzigingen in bedrijfsactiva en -verplichtingen		860	945
Wijzigingen in bedrijfsactiva (exclusief geldmiddelen en kasequivalenten)		1 706	- 953
Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs, zonder schuldpapier	4.1	144	- 12
Financiële activa FVOCI	4.1	742	- 279
Financiële activa FVPL	4.1	815	- 645
<i>Waarvan financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.1	1	- 1
Afdekkingsderivaten	4.1	- 4	2
Bedrijfsactiva m.b.t. groepen activa die worden afgestoten en overige activa		9	- 18
Wijzigingen in bedrijfsverplichtingen (exclusief geldmiddelen en kasequivalenten)		- 1 359	590
Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	4.1	- 563	20
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde via waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	4.1	- 864	656
<i>Waarvan financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.1	- 5	- 5
Afdekkingsderivaten	4.1	5	3
Technische voorzieningen vóór herverzekering	5.6	- 6	- 267
Bedrijfsverplichtingen m.b.t. groepen activa die worden afgestoten en overige verplichtingen		70	177
Betaalde belastingen	3.12	- 122	- 124
Nettokasstroom uit of aangewend bij bedrijfsactiviteiten		1 084	457
INVESTERINGSACTIVITEITEN			
Aankoop van schuldpapier gewaardeerd tegen AC	4.1	- 1 671	- 819
Opbrengst van de terugbetaling van schuldpapier gewaardeerd tegen AC	4.1	833	717
Overname van een dochteronderneming of een bedrijfsonderdeel zonder de overgenomen geldmiddelen (inclusief stijgingen in participatiepercentages)	6.6	0	0
Opbrengst van de afgestoting van een dochteronderneming of bedrijfsonderdeel zonder de afgestoten geldmiddelen (incl. dalingen in participatiepercentages)		0	0
Aankoop van aandelen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures		0	0
Opbrengst verkoop van aandelen in geassoc. ondernemingen en joint ventures		0	0
Dividenden ontvangen van geassocieerde ondernemingen en joint ventures		0	17
Aankoop van vastgoedbeleggingen	5.4	- 39	- 16
Opbrengst van de verkoop van vastgoedbeleggingen	5.4	24	4
Aankoop van immateriële vaste activa (exclusief goodwill)	5.5	- 22	- 17
Opbrengst van de verkoop van immateriële vaste activa (exclusief goodwill)	5.5	0	0
Aankoop van materiële vaste activa	5.4	- 5	- 8
Opbrengst van de verkoop van materiële vaste activa	5.4	1	13
Nettokasstroom uit of aangewend bij investeringsactiviteiten		- 878	- 108

(in miljoenen euro)	Toelichting (1)	2020	2019
FINANCIERINGSACTIVITEITEN			
Inkoop of verkoop van eigen aandelen	Geconsol. vermogensmut.	0	0
Uitgifte of terugbetaling van promessen en andere schuldbewijzen	4.1	0	0
Opbrengst van of terugbetaling van achtergestelde schulden	4.1	0	0
Kapitaalaflossingen van financiële leasing	-	0	0
Opbrengst van de uitgifte van aandelenkapitaal	Geconsol. vermogensmut.	0	0
Uitgifte van additionele tier 1-instrumenten	Geconsol. vermogensmut.	0	0
Opbrengst van de uitgifte van bevoorrechte aandelen	Geconsol. vermogensmut.	0	0
Uitgekeerde dividenden	Geconsol. vermogensmut.	- 156	- 368
Coupon op additionele tier 1-instrumenten	Geconsol. vermogensmut.	0	0
Nettokasstromen uit of aangewend bij financieringsactiviteiten		- 156	- 368
MUTATIE VAN GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN			
Nettotoename of -afname van geldmiddelen en kasequivalenten	-	50	- 19
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het begin van het boekjaar	-	229	247
Gevolgen van wisselkoerswijzigingen op geldmiddelen en kasequivalenten	-	0	0
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het einde van de periode	-	278	229
OVERIGE INFORMATIE			
Betaalde rente	3.1	- 46	- 51
Ontvangen rente	3.1	498	513
Ontvangen dividenden (inclusief vermogensmutatiemethode)	3.2, 5.3	34	64
COMPONENTEN VAN GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN			
Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen	Geconsol. balans	277	227
Termijnleningen aan banken in minder dan drie maanden, excl. reverse repo's	4.1	1	2
Reverse repo's met kredietinstel. & beleggingsondermemingen in minder dan drie maanden	4.1	0	0
Bankdeposito's terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar	4.1	0	0
Geldmiddelen en kasequivalenten in groepen activa die worden afgestoten	-	0	0
Totaal	-	278	229
<i>Waarvan niet beschikbaar</i>	-	0	0

(1) De toelichtingen waarnaar wordt verwezen, bevatten niet altijd de exacte bedragen zoals opgenomen in de kasstroomtabel. Op die bedragen worden immers onder meer correcties aangebracht in het kader van overnames/afstotingen van dochters zoals bepaald in IAS 7.

(2) De betaalde en de ontvangen rente worden in dit overzicht gelijkgesteld met de rentelasten en -inkomsten zoals vermeld in de geconsolideerde w&v. Gezien de veelheid van onderliggende contracten aan de basis van de rentelasten en -inkomsten zou een exacte bepaling van de effectieve kasstromen een zeer grote administratieve inspanning vragen. Bovendien is het redelijk te veronderstellen dat voor een bank-verzekeraar de effectieve kasstromen niet in belangrijke mate afwijken van de geprorateerde rentelasten en -inkomsten, omdat de meeste renteproducten een periodieke rentebetaling inhouden binnen het jaar.

- KBC brengt verslag uit over kasstromen van bedrijfsactiviteiten volgens de indirecte methode.
- Nettokasstromen uit of aangewend bij bedrijfsactiviteiten:
 - Omvatten in 2020 onder meer het gerealiseerd resultaat in combinatie met lagere uitstaande schuldinstrumenten tegen reële waarde via OCI.
 - Omvatten in 2019 onder meer het gerealiseerd resultaat, deels gecompenseerd door hogere uitstaande schuldinstrumenten tegen reële waarde via OCI.
- Nettokasstromen uit of aangewend bij investeringsactiviteiten omvatten zowel in 2020 als in 2019 voornamelijk bijkomende investeringen in schuldpapier tegen geamortiseerde kostprijs.
- Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten omvatten zowel in 2020 als in 2019 de dividenduitkering (-156 miljoen euro, resp. -368 miljoen euro).

1.0 Toelichtingen in verband met de grondslagen voor financiële verslaggeving

Toelichting 1.1: Verklaring van overeenstemming

De Raad van Bestuur keurde de geconsolideerde jaarrekening van KBC Verzekeringen NV, inclusief alle toelichtingen, op 18 maart 2021 goed voor publicatie. De jaarrekening werd opgesteld volgens de International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd voor toepassing in de EU (endorsed IFRS) en bevat vergelijkende informatie over een jaar. Alle bedragen zijn uitgedrukt in miljoenen euro en afgerond op het miljoen (tenzij anders vermeld).

In 2020 werden de volgende wijzigingen in de voorstelling en de grondslagen van de financiële verslaggeving toegepast:

- In het kader van fase 1 en 2 van de IBOR-hervorming heeft de IASB een aantal wijzigingen aan IAS 39 (en gerelateerde standaarden) aangebracht. Die bieden een tijdelijke vrijstelling van de toepassing van specifieke vereisten inzake hedge accounting op hedge relaties die rechtstreeks worden beïnvloed door de IBOR hervorming. KBC heeft besloten naast de wijzigingen van fase 1 ook de wijzigingen van fase 2 vervoegd toe te passen. Voor meer informatie verwijzen we naar het hoofdstuk 'Hoe beheren we onze risico's?'. De wijzigingen aan IAS 39 met betrekking tot IBOR hadden geen belangrijke invloed op onze hedge accounting, aangezien de meeste afdekkingsderivaten gebaseerd zijn op EURIBOR (zie toelichting 4.8.2. voor de posities in afdekkingsderivaten).

De volgende IFRS-normen werden gepubliceerd, maar zijn nog niet van kracht in 2020. KBC zal die normen toepassen zodra dat verplicht wordt.

- IFRS 17: in mei 2017 publiceerde de IASB IFRS 17 (Verzekeringscontracten), een omvattende nieuwe boekhoudnorm voor verzekeringscontracten die de grondslagen bevat voor opname en waardering, voorstelling en informatievervalsing. Zodra IFRS 17 van kracht is, zal hij IFRS 4 (Verzekeringscontracten) vervangen, die werd gepubliceerd in 2005. IFRS 17 geldt voor alle types verzekeringscontracten, ongeacht het type entiteiten waardoor ze worden uitgegeven, en voor bepaalde garanties en financiële instrumenten met discretionaire winstdeling. Daarop zullen enkele uitzonderingen gelden. De algemene doelstelling van IFRS 17 is een boekhoudkundig model voor verzekeringscontracten te bieden dat nuttiger en consistent is voor verzekeraars. In tegenstelling tot de verplichtingen van IFRS 4, die grotendeels gebaseerd zijn op grandfathering van de vroegere lokale grondslagen van de financiële verslaggeving, biedt IFRS 17 een compleet model voor verzekeringscontracten dat alle relevante boekhoudkundige aspecten omvat. De kern van IFRS 17 is het algemene model, aangevuld met een specifieke aanpassing voor contracten met directe winstdeling (de variabelevergoedingsaanpak) en een vereenvoudigde aanpak (de premieallocatieaanpak) vooral voor contracten met een korte looptijd. IFRS 17 zal gelden voor de verslagperiodes die beginnen op of na 1 januari 2023 (onder voorbehoud van goedkeuring door de EU), en waarvoor vergelijkende cijfers zijn vereist. KBC heeft in 2018 een groepswijd project opgestart om IFRS 17 te implementeren. Het project is opgebouwd uit deelprojecten zoals data aanlevering, lokale rapportering, impact op business en strategische gevolgen, richtlijnen en ondersteuning, geconsolideerde rapportering en IFRS 17-berekeningstool. Het project wordt aangestuurd door de verzekeringsbusiness en Finance samen en betreft alle afdelingen en entiteiten op groeps- en lokaal niveau die ermee te maken hebben. In het voorbije jaar lag de focus op de verdere uitwerking van een eenduidige interpretatie van de IFRS 17-standaard en de verdere implementatie van een IFRS17-conform proces voor de boekhoudkundige afsluiting. De interpretatie van de IFRS 17-standaard werd gaandeweg bijgestuurd waar nodig wanneer nieuwe informatie ter beschikking kwam van externe of interne bronnen. Zo houden we nu eveneens rekening met de wijzigingen aan de originele standaard die door de IASB gepubliceerd werden in juni 2020. Wat de Europese ratificatie van de 'gewijzigde' IFRS 17-standaard betreft, publiceerde de EFRAG (European Financial Reporting Advisory Group) eind september 2020 zijn ontwerp van advies. Na verwerking van de feedback van de stakeholders is de verwachting dat de EFRAG zijn definitieve advies eind maart 2021 zal overmaken aan de Europese Commissie.
- Overige: de IASB heeft enkele beperkte aanpassingen aan bestaande IFRS-normen en IFRIC's gepubliceerd. Ze zullen worden toegepast zodra dat verplicht is, maar we gaan er momenteel van uit dat hun impact verwaarloosbaar zal zijn.

Toelichting 1.2: Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving

Algemeen / Basisprincipe

De algemene boekhoudkundige principes van KBC Verzekeringen NV ('KBC') zijn gebaseerd op de International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals aangenomen door de Europese Unie, en op de IFRS-grondslagen. De jaarrekening van KBC is gebaseerd op de *going concern*-veronderstelling. KBC presenteert elke belangrijke categorie van soortgelijke posten afzonderlijk, ongelijksoortige posten worden afzonderlijk gepresenteerd, tenzij ze niet van wezenlijk belang zijn, en posten worden alleen gesaldeerd als de IFRS in kwestie dat expliciet voorschrijft of toestaat.

Financiële activa

KBC past met ingang van 1 januari 2018 alle voorschriften van IFRS 9 toe, met uitzondering van afdekkingstransacties (*hedge accounting*), die nog altijd worden geboekt in overeenstemming met IAS 39.

Financiële activa – in- en uitboekingen

Opname in de balans: financiële activa en verplichtingen worden in de balans opgenomen als KBC een betrokken partij wordt met betrekking tot de contractuele voorzieningen van de instrumenten. Aan- en verkopen van alle financiële activa die volgens standaardmarktconventies worden afgewikkeld, worden in de balans verwerkt op de afwikkelingsdatum. Alle financiële activa, behalve de financiële activa die worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, worden bij hun eerste opname in de balans gewaardeerd tegen reële waarde vermeerderd met de transactiekosten die rechtstreeks zijn toe te rekenen aan de verwerving ervan.

Verwijderen uit de balans en herziening: KBC verwijdert financiële activa uit de balans wanneer de contractueel vastgelegde kasstromen eruit aflopen of wanneer KBC zijn contractuele rechten op het ontvangen van de kasstromen uit de financiële activa overdraagt in een transactie waarbij nagenoeg alle risico's en voordelen van eigendom worden overgedragen. Bij wijziging van de voorwaarden tijdens de looptijd van een financieel actief beoordeelt KBC of de nieuwe voorwaarden aanzienlijk verschillen van de oorspronkelijke voorwaarden en of de wijziging inhoudt dat de oorspronkelijke rechten op de ontvangst van de kasstromen uit het instrument zijn verlopen. Als wordt besloten dat de voorwaarden aanzienlijk verschillen, wordt de transactie geboekt als verwijdering van een financieel actief, wat inhoudt dat het bestaande financiële actief uit de balans wordt verwijderd en op basis van de gewijzigde voorwaarden een nieuw financieel actief wordt opgenomen. Als KBC daarentegen oordeelt dat de voorwaarden niet aanzienlijk verschillen, wordt de transactie geboekt als herziening van een financieel actief.

Classificatie van aandelen en schuldinstrumenten

Bij de eerste opname van een financieel actief beoordeelt KBC eerst de contractuele voorwaarden van het instrument om het te classificeren als een aandeel of een schuldinstrument. Onder aandeel wordt elk contract verstaan op grond waarvan een overblijvend belang in de nettoactiva van een andere entiteit wordt verkregen. Om na te gaan of aan die voorwaarde is voldaan, controleert KBC of het instrument niet gepaard gaat met een contractuele verplichting voor de emittent om geldmiddelen te leveren of financiële activa of financiële verplichtingen te ruilen met een andere entiteit onder voorwaarden die potentieel nadelig zijn voor de emittent. Alle instrumenten die niet voldoen aan de criteria om als aandelen te worden aangemerkt, worden door KBC geclassificeerd als schuldinstrument, tenzij het derivaten betreft.

Classificatie en waardering – schuldinstrumenten

Als KBC besluit dat een financieel actief een schuldinstrument is, kan het bij eerste opname in een van de volgende categorieën worden ondergebracht:

- gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (FVPL);
 - verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (MFVPL); dit bevat ook aangehouden voor handelsdoeleinden (HFT);
 - bij eerste opname aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (FVO);
 - gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening – overlaybenadering (FVPL - overlay);-
- gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI (FVOCI);
- gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (AC).

Schuldinstrumenten moeten worden geclassificeerd in de categorie FVPL als (i) ze niet worden aangehouden binnen een bedrijfsmodel dat erop gericht is activa aan te houden om contractuele kasstromen te ontvangen of binnen een bedrijfsmodel waarvan het doel wordt bereikt door zowel contractuele kasstromen te ontvangen als financiële activa te verkopen, of (ii) ze worden aangehouden binnen een dergelijk bedrijfsmodel, maar de contractuele voorwaarden van het instrument op bepaalde data aanleiding geven tot kasstromen die niet uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen.

Voorts kan KBC in sommige gevallen een financieel actief dat voldoet aan de voorwaarden om te worden gewaardeerd tegen AC of FVOCI, bij eerste opname onherroepelijk aanduiden als gewaardeerd tegen reële waarde (FVO), als die keuze een boekhoudkundige mismatch voorkomt of aanzienlijk beperkt.

Een schuldinstrument wordt alleen gewaardeerd tegen FVOCI als het niet is aangeduid voor waardering tegen FVO en aan beide onderstaande voorwaarden voldoet:

- het actief wordt aangehouden binnen een bedrijfsmodel waarvan het doel wordt bereikt door zowel contractuele kasstromen te ontvangen als financiële activa te verkopen; en
- op bepaalde data geven de contractvoorwaarden van het financiële actief aanleiding tot kasstromen die uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen.

Een schuldinstrument wordt alleen gewaardeerd tegen AC als het aan beide van volgende voorwaarden voldoet en niet is aangeduid voor waardering tegen FVO:

- het actief wordt aangehouden binnen een bedrijfsmodel dat erop gericht is activa aan te houden om contractuele kasstromen te ontvangen; en
- op bepaalde data geven de contractvoorwaarden van het financiële actief aanleiding tot kasstromen die uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen.

Een schuldinstrument wordt geclassificeerd als FVPL – overlay wanneer het wordt aangehouden in het kader van een bedrijfsactiviteit die verband houdt met contracten die onder het toepassingsgebied van IFRS 4 vallen en als het op grond van IFRS 9 wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, maar krachtens IAS 39 niet integraal zou zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening en het een instrument betreft waarvoor KBC heeft besloten de overlaybenadering toe te passen. Meer informatie over de overlaybenadering is te vinden in de paragraaf 'overlaybenadering'.

Businessmodelbeoordeling

De beoordeling van het bedrijfsmodel wordt gebruikt om na te gaan of schuldinstrumenten mogen worden gewaardeerd tegen AC of FVOCI. Bij de beoordeling licht KBC op portefeuilleniveau de doelstelling van het bedrijfsmodel door in het kader waarvan een actief wordt aangehouden, omdat dit het best weerspiegelt hoe de bedrijfsactiviteiten worden beheerd en informatie aan het bestuur wordt verstrekt. De in aanmerking genomen informatie behelst:

- het beleid en de doelstellingen die voor de portefeuille zijn vooropgesteld en hoe dat beleid in de praktijk wordt gebracht, en in het bijzonder of de strategie van het bestuur erop is gericht contractuele rente-inkomsten te verwerven, een bepaald renteprofiel in stand te houden, de rentegevoeligheid van de financiële activa in overeenstemming te houden met die van de verplichtingen waarmee die activa zijn gefinancierd of kasstromen te realiseren door de activa te verkopen;
- hoe de prestatie van de portefeuille wordt beoordeeld en gerapporteerd aan het Directiecomité en de Raad van Bestuur van KBC;
- de risico's die van invloed zijn op de prestaties van het bedrijfsmodel (en van de binnen dat bedrijfsmodel aangehouden financiële activa) en de wijze waarop deze risico's worden beheerd;
- hoe bestuurders van het bedrijf worden beloond – bijvoorbeeld of de beloning is gebaseerd op de reële waarde van de beheerde activa, dan wel op de ontvangen contractuele kasstromen; en
- de frequentie, het volume en het tijdstip van de verkopen in voorgaande perioden, de redenen voor die verkopen en de verwachtingen van KBC betreffende toekomstige verkoopactiviteiten. Informatie over de verkopen wordt evenwel niet afzonderlijk beschouwd, maar in aanmerking genomen in het kader van een globale beoordeling van de wijze waarop het doel dat KBC met het beheer van de financiële activa beoogt, wordt bereikt en van de wijze waarop kasstromen worden gerealiseerd.

Financiële activa die worden aangehouden voor handelsdoeleinden of waarvan de prestaties worden beoordeeld op basis van de reële waarde, worden gewaardeerd tegen FVPL, omdat zij noch worden aangehouden om contractuele kasstromen te ontvangen, noch om zowel contractuele kasstromen te ontvangen als financiële activa te verkopen.

Beoordeling of contractuele kasstromen uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen (SPPI)

In het kader van deze beoordeling wordt 'hoofdsom' gedefinieerd als de reële waarde van het financiële actief bij eerste opname. 'Rente' wordt gedefinieerd als een vergoeding voor de tijdswaarde van geld, voor het tijdens een bepaalde periode aan de uitstaande hoofdsom verbonden kredietrisico en voor andere met kredietverlening samenhangende basisrisico's en -kosten (bv. het liquiditeitsrisico en administratieve kosten), alsook een winstmarge. Om te beoordelen of contractuele kasstromen uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen, houdt KBC rekening met de contractvoorwaarden van het instrument, wat een beoordeling inhoudt of het financiële actief een contractvoorwaarde bevat die het tijdstip of het bedrag van contractuele kasstromen kan wijzigen waardoor het instrument niet aan deze voorwaarde zou voldoen. Bij die beoordeling houdt KBC rekening met:

- onvoorziene gebeurtenissen die het tijdstip of het bedrag van de kasstromen kunnen wijzigen;
- hefboomwerking;
- voorwaarden voor vervroegde aflossing en verlenging;
- voorwaarden die de vordering van KBC op kasstromen uit nader omschreven activa beperken (bv. overeenkomsten aangaande activa zonder verhaalrechten); en
- kenmerken die de vergoeding voor de tijdswaarde van geld wijzigen (bv. periodieke herziening van de rente).

Herclassificaties

Financiële activa worden na eerste opname niet geherclassificeerd, behalve in een periode volgend op een besluit van KBC om zijn bedrijfsmodel voor het beheer van financiële activa te wijzigen, wat zich kan voordoen wanneer KBC een voor zijn bedrijfsactiviteiten belangrijke activiteit begint of stopt (bv. wanneer KBC een bedrijfsactiviteit verwerft, afstoot of beëindigt). De herclassificatie gaat in bij aanvang van de verslagperiode onmiddellijk na de wijziging.

Classificatie en waardering – aandelen

Financiële aandelen worden ondergebracht in een van de volgende categorieën:

- verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (MFVPL): dit bevat alleen de aandelen aangehouden voor handelsdoeleinden (HFT);
- aandelen waarvoor gekozen is voor waardering tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI (FVOCI);
- aandelen die worden aangehouden in het kader van een activiteit die verband houdt met de verzekeringsactiviteit, die KBC waardeert tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening – overlay (FVPL - overlay).

KBC kan aandelen die verband houden met de verzekeringsactiviteit toewijzen aan de categorie FVPL - overlay tot de datum van inwerkingtreding van IFRS 17. Elk aandeel dat de verzekeringsactiviteit van KBC classificeert als FVPL – overlay, moet aan beide onderstaande criteria voldoen:

- het wordt op grond van IFRS 9 gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, maar zou krachtens IAS 39 niet integraal zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening; en
- het wordt niet aangehouden in het kader van een activiteit die geen verband houdt met een verzekeringscontract.

Meer informatie over de overlaybenadering is te vinden in de paragraaf 'overlaybenadering'. De keuze om aandelen op te nemen in de categorie FVOCI is onherroepelijk bij eerste opname en kan gebeuren per instrument, wat door KBC wordt geïnterpreteerd als per aandeel. Als FVOCI geclassificeerde aandelen worden nadien gewaardeerd tegen reële waarde met opname van alle waardeveranderingen in OCI en kunnen niet worden overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening, zelfs niet wanneer het instrument van de hand wordt gedaan. De enige uitzondering betreft dividendinkomsten, die worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de post 'Dividendinkomsten'.

Classificatie en waardering – derivaten (handelsdoeleinden en afdekkingsdoeleinden)

KBC kan derivaten opnemen voor handelsdoeleinden of voor afdekkingsdoeleinden. Derivaten kunnen, afhankelijk van hun actuele marktwaarde, als activa of verplichtingen worden geboekt.

Derivaten voor handelsdoeleinden

Derivaten worden altijd gewaardeerd tegen reële waarde en KBC maakt het volgende onderscheid:

- Derivaten die worden aangehouden met het oog op afdekking, maar waarvoor geen hedge accounting wordt (kan worden) toegepast (economische afdekkingen): afdekkingsinstrumenten kunnen worden verworven om een externe blootstelling economisch af te dekken zonder toepassing van hedge accounting. De rentecomponent van die derivaten wordt opgenomen onder 'Nettorente-inkomsten', terwijl alle andere wijzigingen in de reële waarde worden opgenomen onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'.
- Derivaten die niet voor afdekkingsdoeleinden worden aangehouden (derivaten voor handelsdoeleinden): operationele eenheden van KBC kunnen ook derivatencontracten aangaan die niet tot doel hebben een positie economisch af te dekken. Dat kan gebeuren in het kader van de nakende sluiting of verkoop van een externe positie of om op korte termijn winst te genereren. Alle wijzigingen in de reële waarde (inclusief interest) van dergelijke derivaten worden opgenomen onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'.

Afdekkingsderivaten

Afdekkingsderivaten zijn derivaten die uitdrukkelijk zijn aangeduid als onderdeel van een afdekkingsconstructie. Het proces voor de boeking van dergelijke derivaten wordt uitvoerig beschreven in 'Hedge accounting'.

Financiële activa – Bijzondere waardeverminderingen

Definitie van default

KBC hanteert dezelfde definitie van het begrip financiële activa waarbij sprake is van default als voor interne risicobeheerdoeleinden, overeenkomstig de leidraden en standaarden van toezichthouders op de financiële sector. Bij een financieel actief is er sprake van default wanneer aan minstens een van de volgende voorwaarden is voldaan:

- Er is een aanzienlijke verslechtering van de kredietwaardigheid.
- Het actief is aangeduid als actief dat geen rente meer opbouwt.
- Het actief is een geherstructureerd actief en voldoet aan de criteria van default volgens het interne beleid inzake herstructurering (bijvoorbeeld wanneer aan een geherstructureerd actief dat nog niet de defaultstatus heeft binnen een periode van 2 jaar na het toekennen van een eerste herstructurering een extra herstructurering wordt toegekend, of wanneer een dergelijk actief binnen de 2 jaar meer dan 30 dagen achterstallig wordt).
- KBC heeft de rechtbank verzocht de kredietnemer failliet te verklaren.
- De tegenpartij heeft het faillissement of een gelijkaardige bescherming tegen haar schuldeisers aangevraagd.
- De aan de klant verleende kredietopening wordt beëindigd.

KBC hanteert een 'backstop' voor kredietopeningen met een betalingsachterstand van 90 dagen of meer. Onder 'backstop' wordt in dit kader een laatste controle verstaan om te garanderen dat alle activa die moeten worden aangemerkt als 'activa waarbij sprake is van default', dat ook daadwerkelijk zijn.

Model van te verwachten kredietverliezen (ECL) - algemeen

Het model voor bijzondere waardeverminderingen van financiële activa heet 'het model van te verwachten kredietverliezen', behalve voor schuldinstrumenten en aandelen die verband houden met de verzekeringsactiviteit, waarvoor KBC heeft besloten de overlaybenadering toe te passen. Het beleid inzake bijzondere waardeverminderingen voor deze instrumenten wordt besproken in 'Overlaybenadering'.

Het toepassingsgebied van het model van te verwachten kredietverliezen is gebaseerd op de classificatie van de financiële activa. Het model van te verwachten kredietverliezen is van toepassing op de volgende financiële instrumenten:

- schuldinstrumenten gewaardeerd tegen AC en FVOCI;
- verplichtingen uit hoofde van leningen en financiële garantiecontracten;
- vorderingen voor financiële leasing;
- handels- en overige vorderingen.

Voor beleggingen in aandelen worden geen te verwachten verliezen berekend.

Op financiële activa waarop het model van te verwachten kredietverliezen van toepassing is, wordt een bijzondere waardevermindering geboekt ten belope van de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen als het kredietrisico na de eerste opname significant toeneemt. In andere gevallen komt de voorziening voor verliezen overeen met de binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen (zie hierna voor nadere toelichting van het begrip 'significante toename van het kredietrisico').

Om een onderscheid te maken tussen de verschillende categorieën met het oog op de kwantificering van de te verwachten kredietverliezen, gebruikt KBC de internationaal aanvaarde terminologie voor indeling van financiële activa in stages of categorieën: categorie 1, categorie 2 en categorie 3.

Tenzij het activa met verminderde kredietwaardigheid betreft, worden alle financiële activa bij eerste opname geclassificeerd in categorie 1 en geboekt met de binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen. Zodra zich een significante toename van het kredietrisico voordoet na de eerste opname, wordt het actief ondergebracht in categorie 2 en geboekt met de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen. Zodra een actief aan de definitie van default voldoet, wordt het ondergebracht in categorie 3.

Voor handelsvorderingen staat IFRS 9 het gebruik van een praktisch hulpmiddel toe. De te verwachten kredietverliezen voor handelsvorderingen kunnen worden gewaardeerd als een bedrag dat overeenkomt met hun tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen. KBC past dit praktische hulpmiddel toe op handels- en overige vorderingen.

Bijzondere waardeverminderingswinsten en -verliezen op financiële activa worden opgenomen onder de noemer 'Bijzondere waardeverminderingen' in de winst-en-verliesrekening.

Financiële activa die worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden in de balans gepresenteerd tegen hun nettoboekwaarde, die overeenkomt met de brutoboekwaarde verminderd met de bijzondere waardeverminderingen. Schuldinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI worden in de balans gepresenteerd tegen hun boekwaarde, die overeenkomt met hun reële waarde op de datum van verslaggeving. De aanpassing voor te verwachten verliezen wordt opgenomen als een herclassificatie-aanpassing tussen de winst-en-verliesrekening en OCI.

Significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname

In overeenstemming met het model van te verwachten kredietverliezen worden financiële activa geboekt met de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen zodra hun kredietrisico na de eerste opname significant toeneemt. Bijgevolg bepaalt de beoordeling van wat 'een significante toename van het kredietrisico' uitmaakt hoe financiële activa in categorieën worden ingedeeld. De beoordeling van een significante toename van het kredietrisico is een relatieve beoordeling op basis van het kredietrisico dat bij de eerste opname werd toegewezen. Dit is een beoordeling op grond van meerdere factoren en dienovereenkomstig heeft KBC een benadering met meerdere niveaus ontwikkeld.

Benadering met meerdere niveau's – obligatieportefeuille

Voor de obligatieportefeuille bestaat de benadering uit drie niveau's:

- Uitzondering voor laag kredietrisico: obligaties worden altijd geboekt met de binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen als ze op de datum van verslaggeving een laag kredietrisico hebben (d.w.z. categorie 1). KBC gebruikt de uitzondering voor laag kredietrisico voor obligaties met een rating van beleggingskwaliteit.
- Interne rating: [alleen van toepassing als niet aan het eerste niveau wordt voldaan] dit is een relatieve beoordeling die de kans op default bij de eerste opname vergelijkt met die op de datum van verslaggeving. KBC voert voor elke verslagperiode de beoordeling uit op het niveau van de faciliteit. De relatieve verandering van PD om een wijziging van categorie (staging) te triggeren, is een verhoging met twee PD-notches.
- Beoordeling door het bestuur: tot slot bestudeert en beoordeelt het bestuur de significante toename van het kredietrisico van financiële activa op individueel niveau (tegenpartij) en op portefeuilleniveau, wanneer wordt geconcludeerd dat er in de eerste twee niveaus van de benadering met meerdere niveaus onvoldoende rekening wordt gehouden met idiosyncratische gebeurtenissen. Voorbeelden van idiosyncratische gebeurtenissen zijn een onverwachte evolutie van de macro-economische omgeving (zoals als gevolg van de coronacrisis), onzekerheden over geopolitieke gebeurtenissen en de secundaire impact van belangrijke defaults (bv. op leveranciers, klanten en medewerkers van een defaulted bedrijf).

Als geen van deze beoordelingen leidt tot een overheveling naar categorie 2, blijft de obligatie in categorie 1. Er wordt van uitgegaan dat er sprake is van default bij een financieel actief (d.w.z. het financieel actief wordt geacht tot categorie 3 te behoren) zodra het aan de definitie van default voldoet. De benadering met meerdere niveaus is symmetrisch, wat betekent dat kredieten die zijn overgeheveld naar categorie 2 of 3, kunnen terugkeren naar categorie 1 of 2 als op een latere datum van verslaggeving niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden die tot de overheveling hebben geleid.

Kredietportefeuille

Voor de kredietportefeuille gebruikt KBC een benadering met vijf niveaus. Deze benadering met meerdere niveaus is een getrappt systeem (als de beoordeling van het eerste niveau niet leidt tot overheveling naar categorie 2, wordt het tweede niveau beoordeeld, enz.). Als na beoordeling van alle niveaus overheveling naar categorie 2 niet nodig is gebleken, blijft het financieel actief in categorie 1.

- Interne rating: de interne rating wordt gebruikt als het voornaamste criterium om een toename van het kredietrisico te beoordelen. Dit is een relatieve beoordeling die de kans op default bij de eerste opname vergelijkt met die op de datum van verslaggeving. KBC voert voor elke verslagperiode de beoordeling uit op het niveau van de faciliteit (i.e. contract). De relatieve verandering van PD om een wijziging van categorie (staging) te triggeren, is een verhoging met twee PD-notches.
- Kredietherstructurering: geherstructureerde financiële activa worden altijd beschouwd als categorie 2, tenzij ze reeds aan de definitie van default voldoen. In dat geval worden ze overgeheveld naar categorie 3.
- Aantal dagen betalingsachterstand: KBC gebruikt de 'backstop' zoals omschreven in de standaard. Een financieel actief met meer dan 30 dagen betalingsachterstand wordt overgeheveld naar categorie 2.
- Interne rating als 'backstop': KBC gebruikt een absolute waarde van de kans op default als 'backstop' voor financiële activa die moeten worden overgeheveld naar categorie 2. Deze 'backstop' stemt overeen met de hoogste kans op default (d.w.z. PD 9 op basis van de interne rating van KBC), vooraleer een financieel actief als default beschouwd wordt.
- Beoordeling door het bestuur: tot slot bestudeert en beoordeelt het bestuur de significante toename van het kredietrisico van financiële activa op individueel niveau (tegenpartij) en op portefeuilleniveau, wanneer wordt geconcludeerd dat er in de eerste vier niveaus van de benadering met meerdere niveaus onvoldoende rekening wordt gehouden met idiosyncratische gebeurtenissen (enkele voorbeelden: zie hierboven).

Er wordt van uitgegaan dat er sprake is van default bij een financieel actief (d.w.z. het financieel actief wordt geacht tot categorie 3 te behoren) zodra het aan de definitie van default voldoet. De benadering met meerdere niveaus is symmetrisch, wat betekent dat kredieten die zijn overgeheveld naar categorie 2 of 3, kunnen terugkeren naar categorie 1 of 2 als op de datum van verslaggeving niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden die tot de overheveling hebben geleid.

Waardering van te verwachten kredietverliezen

De te verwachten kredietverliezen worden berekend als het product van probability of default (PD), estimated exposure at default (EAD) en loss given default (LGD).

De te verwachten kredietverliezen worden berekend als weergave van:

- een objectief en kansgewogen bedrag;
- de tijdswaarde van geld; en
- informatie over gebeurtenissen uit het verleden, de heersende omstandigheden en prognoses van economische omstandigheden.

De tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen komen overeen met de som van alle tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet.

De binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen komen overeen met het deel van de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen dat voortvloeit uit een default binnen de periode van twaalf maanden die volgt op de datum van verslaggeving.

KBC gebruikt om de te verwachten kredietverliezen te berekenen specifieke IFRS 9-modellen voor probability of default (PD), estimated exposure at default (EAD) en loss given default (LGD). In de mate van het mogelijke en om de efficiëntie te bevorderen gebruikt KBC modelvormingstechnieken die vergelijkbaar zijn met de technieken die werden ontwikkeld voor prudentiële doeleinden (d.w.z. de Baselmodellen). KBC ziet er niettemin op toe dat de Baselmodellen worden aangepast om te voldoen aan IFRS 9. Zo

- maakt KBC geen gebruik van de voorzichtigheidsmarges die de toezichthouder voor de Baselmodellen voorschrijft;
- brengt KBC aanpassingen aan om rekening te houden met de impact van macro-economische factoren op het resultaat om te garanderen dat de IFRS 9-modellen een raming op een bepaald tijdstip weerspiegelen (point-in-time) en geen raming over de cyclus als geheel (through-the-cycle), in tegenstelling tot de toezichthouder;
- KBC maakt in de modellen gebruik van macro-economische prognoses.

Voor de dossiers die in default zijn, wordt de ECL eveneens berekend als het product van PD, EAD en LGD. Maar in dit specifieke geval wordt de PD bepaald op 100%, is de EAD bekend gezien de defaultstatus en houdt de LGD rekening met de netto contante waarde van het (niet-) recupereerbare bedrag.

KBC gebruikt de IRB en gestandaardiseerde modellen om de Basel PD toe te wijzen, die vervolgens dient als input voor de IFRS 9 ECL-berekeningen en staging. Als er geen Basel PD-model is met een modelscope die vergelijkbaar is met het IFRS 9-model, wordt voor alle faciliteiten in de portefeuille de op lange termijn waargenomen default rate als PD gebruikt. Voor portefeuilles met een lage default rate kan het voorkomen dat er zich in de beschouwde periode geen of slechts een klein aantal wanbetalingen heeft voorgedaan. In dat geval wordt de PD bepaald op basis van deskundige input en externe ratings.

De toekomstgerichte informatie wordt weerspiegeld in de macro-economische variabelen, die voor elk land afzonderlijk worden bepaald, en in de beoordeling van het management voor idiosyncratische gebeurtenissen.

KBC neemt bij de berekening van de te verwachten kredietverliezen ook drie verschillende macro-economische toekomstscenario's met verschillende gewichten in aanmerking. Het macro-economische basisscenario komt overeen met de meest waarschijnlijke ontwikkelingen volgens KBC en fungeert ook als primair uitgangspunt voor andere interne en externe doeleinden.

De maximale periode voor waardering van de te verwachten kredietverliezen is de maximale contractuele periode (inclusief verlengingsopties), behalve voor specifieke financiële activa die bestaan uit een opgenomen en een opvraagbaar niet-opgenomen bedrag, waarbij de blootstelling aan het kredietrisico niet beperkt wordt tot de contractuele periode in verband met de contractuele mogelijkheid van KBC om terugbetaling van het opgenomen bedrag te vragen en het niet-opgenomen bedrag te annuleren. Alleen voor dergelijke activa kan de waarderingsperiode langer zijn dan de contractuele periode.

Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (Purchased or Originated Credit impaired, POCI)

KBC definieert verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI) als financiële activa waarop bijzondere waardevermindering conform IFRS 9 van toepassing is en waarbij reeds bij de creatie sprake was van default (d.w.z. die op het ogenblik van creatie aan de definitie van default beantwoordden). POCI-activa worden bij eerste opname erkend tegen een nettobedrag van waardeverminderingen en worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van een effectieve interestvoet die aangepast wordt voor de kredietwaardigheid. In volgende periodes wordt elke wijziging in tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen erkend in de resultatenrekening. Gunstige wijzigingen worden erkend als terugname van

waardevermindering, zelfs als de tijdens de looptijd te verwachte kredietverliezen op rapporteringsdatum lager zijn dan deze op moment van uitgifte.

Belangrijke beoordelingen en onzekerheden

De berekening van de te verwachten kredietverliezen (en de significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname) vereist een belangrijke oordeelsvorming over verschillende aspecten, waaronder de financiële situatie en aflossingscapaciteit van de kredietnemer, de realiseerbare waarde van waarborgen, prognoses en macro-economische informatie. KBC past een neutrale, onbevooroordeelde benadering toe ten aanzien van onzekerheden en bij het nemen van beslissingen op basis van verregaande oordeelsvorming.

Overlaybenadering

In overeenstemming met de wijziging van IFRS 4, die werd gepubliceerd in september 2016, gebruikt KBC de overlaybenadering om de tijdelijke gevolgen op te vangen van het feit dat IFRS 9 en IFRS 17 (ter vervanging van IFRS 4) niet op dezelfde datum in werking treden. Dienovereenkomstig gebruikt KBC de overlaybenadering, waardoor de extra volatiliteit in verband met de toepassing van IFRS 9 wordt geherclassificeerd van de winst-en-verliesrekening naar de niet-gerealiseerde resultaten. De geherclassificeerde bedragen worden opgenomen in de overlayreserve van OCI. De overlaybenadering wordt toegepast op de financiële activa uit de verzekeringsactiviteit van KBC die daarvoor in aanmerking komen. Dat wordt bepaald aan de hand van de volgende criteria:

- activa die op grond van IFRS 9 worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, maar krachtens IAS 39 niet integraal zouden zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening;
- alle activa, uitgezonderd activa die worden aangehouden in het kader van een activiteit die geen verband houdt met contracten die binnen het toepassingsgebied van IFRS 4 vallen.

Op financiële activa kan de overlaybenadering worden toegepast tot:

- het instrument niet langer wordt opgenomen in de balans;
- het instrument niet langer wordt aangehouden in het kader van een activiteit die verband houdt met verzekeringscontracten;
- KBC bij aanvang van een boekjaar beslist om op dat specifieke instrument de overlaybenadering niet toe te passen; of
- de datum van inwerkingtreding van IFRS 17.

Toepassing van de overlaybenadering vereist dat sommige grondslagen van de financiële verslaggeving voor financiële activa uit IAS 39 moeten worden behouden, namelijk:

- Bijzondere waardevermindering van aandelen: aandelen aangehouden door de verzekeringsactiviteit van KBC werden uit hoofde van IAS 39 doorgaans geclassificeerd als voor verkoop beschikbaar, terwijl ze uit hoofde van IFRS 9 worden geclassificeerd als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Wanneer aandelen worden aangemerkt voor de overlaybenadering, moeten de regels inzake bijzondere waardevermindering van IAS 39 erop worden toegepast. Bij de overlaybenadering worden alle wijzigingen in de reële waarde opgenomen in de overlayreserve, maar wordt, wanneer de afname significant is in vergelijking met de aanschaffingskosten (meer dan 30%) of langdurig is (langer dan een jaar), het verlies aan reële waarde opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Elke latere afname wordt eveneens rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening opgenomen, terwijl toenames worden opgenomen in de overlayreserve.
- Opname van winsten en verliezen in de winst-en-verliesrekening bij het afstoten van aandelen: door de aandelen die verband houden met de verzekeringsactiviteit van KBC bij verkoop aan te merken als onder de overlaybenadering vallend, wordt de in OCI opgebouwde overlayreserve overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening, zodat dezelfde resultaten worden bekomen als krachtens IAS 39.

Geldmiddelen, tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen

Geldmiddelen omvat contanten en direct opvraagbare deposito's, zoals cheques, kasmiddelen en saldi bij centrale banken en andere banken.

Financiële verplichtingen

Financiële instrumenten of hun componenten worden bij eerste opname geïnclassificeerd als verplichting of als eigen vermogen op grond van de bepalingen van de contractuele overeenkomsten en de definities van financiële verplichtingen en eigenvermogeninstrumenten. Een financieel instrument wordt geïnclassificeerd als een verplichting als:

- KBC een contractuele verplichting heeft om aan de houder ervan geldmiddelen of een ander financieel actief te leveren of met de houder een ander financieel instrument te ruilen onder voorwaarden die potentieel nadelig zijn voor KBC; of
- KBC een contractuele verplichting heeft om het financiële instrument af te wikkelen in een variabel aantal van zijn eigen aandelen.

Een financieel instrument wordt geïnclassificeerd als een aandeel indien aan geen van beide voorwaarden is voldaan. In dat geval wordt het administratief verwerkt zoals omschreven in 'Eigen vermogen'.

Financiële verplichtingen – in- en uitboeking

KBC neemt een financiële verplichting op wanneer het partij wordt bij de contractuele bepalingen van het instrument, wat doorgaans de ontvangstdatum is van de ontvangen vergoeding in de vorm van geldmiddelen of een ander financieel actief. Bij eerste opname wordt de financiële verplichting gewaardeerd tegen reële waarde verminderd met de transactiekosten die direct aan de uitgifte van het instrument kunnen worden toegerekend, behalve voor financiële verplichtingen die worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.

Financiële verplichtingen worden uit de balans verwijderd wanneer ze tenietgaan worden, dat wil zeggen wanneer de in het contract vastgelegde verplichting nagekomen of ontbonden wordt, dan wel afloopt. KBC kan ook een financiële verplichting uit de balans verwijderen en een nieuwe financiële verplichting in de balans opnemen wanneer een ruil plaatsvindt tussen KBC en de kredietgever van de financiële verplichting, waarbij sprake is van aanzienlijk afwijkende voorwaarden of in geval van aanzienlijke wijziging van de voorwaarden van een bestaande financiële verplichting. Om te bepalen of de voorwaarden verschillen, vergelijkt KBC de contante waarde van de kasstromen onder de nieuwe voorwaarden, met inbegrip van het saldo van betaalde en ontvangen provisies gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet, met de contante waarde van de resterende kasstromen van de oorspronkelijke financiële verplichting. Als het verschil 10% of meer bedraagt, verwijdert KBC de oorspronkelijke financiële verplichting uit de balans en neemt het een nieuwe financiële verplichting in de balans op. Indien een ruil van schuldinstrumenten of wijziging van voorwaarden wordt geboekt als schulddelging, worden gemaakte kosten of provisies opgenomen als deel van de winst of het verlies op de gedelgde schuld.

Financiële verplichtingen – classificatie en waardering

KBC brengt opgenomen financiële verplichtingen onder in drie verschillende categorieën, zoals voorgeschreven door IFRS 9.

- Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden (HFT). Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden zijn financiële verplichtingen die hoofdzakelijk worden aangegaan om winst te behalen uit prijsschommelingen op korte termijn of uit de handelsmarge. Een verplichting wordt ook beschouwd als voor handelsdoeleinden aangehouden als ze deel uitmaakt van een portefeuille van afzonderlijk door de handelsdesk voor handelsdoeleinden aangehouden financiële instrumenten waarvoor aanwijzingen bestaan van een recent patroon van winstnemingen op korte termijn. Voor handelsdoeleinden aangehouden verplichtingen kunnen verplichtingen zijn in de vorm van derivaten, shortposities in schuldinstrumenten en aandelen, termijndeposito's en schuldcertificaten. Verplichtingen in de vorm van derivaten worden door KBC opgedeeld in derivaten voor handelsdoeleinden en derivaten voor afdekkingsdoeleinden, net als bij activa in de vorm van derivaten. Bij eerste opname worden voor handelsdoeleinden aangehouden verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde. Op het einde van de verslagperiode worden voor handelsdoeleinden aangehouden verplichtingen in de vorm van derivaten gewaardeerd tegen reële waarde. Aanpassingen van de reële waarde worden altijd opgenomen in de winst-en-verliesrekening.
- Financiële verplichtingen bij eerste opname door de entiteit aangeduid als tegen reële waarde gewaardeerd met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (FVO). Krachtens IFRS 9 kan een financiële verplichting of groep van financiële verplichtingen bij eerste opname worden gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij wijzigingen in de reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, behalve voor wijzigingen in de reële waarde die betrekking hebben op wijzigingen in het eigen kredietrisico, die afzonderlijk worden gepresenteerd in OCI. KBC gebruikt de waardering tegen reële waarde om de volgende redenen:
 - beheerd op basis van de reële waarde: KBC waardeert een financiële verplichting of een groep van financiële verplichtingen tegen reële waarde wanneer die wordt beheerd en de prestaties ervan worden beoordeeld op basis van de reële waarde. Ze wordt gebruikt voor de administratieve verwerking van (ontbundelde) depositocomponenten (d.w.z. financiële verplichtingen die geen discretionaire winstdeling bevatten);
 - boekhoudkundige mismatch: waardering tegen reële waarde mag worden gebruikt wanneer dat een opname- of waarderingsinconsistentie voorkomt of aanzienlijk beperkt die anders zou zijn ontstaan indien de waardering van activa of verplichtingen of de opname van de winsten en verliezen hierop op basis van verschillende grondslagen had plaatsgevonden;
 - hybride instrumenten: een financieel instrument wordt als hybride beschouwd wanneer het een of meer besloten derivaten omvat die geen nauw verband vertonen met het basiscontract. Waardering tegen reële waarde kan worden gebruikt wanneer het niet mogelijk is om de in een contract besloten derivaten zonder nauw verband te scheiden van het basiscontract, in welk geval het volledige hybride instrument mag worden aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde. Dat betekent dat zowel de in het contract besloten derivaten als het basiscontract worden gewaardeerd tegen reële waarde. KBC gebruikt deze mogelijkheid wanneer gestructureerde producten besloten derivaten zonder nauw verband met het basiscontract omvatten. In dat geval worden zowel het basiscontract als de in het contract besloten derivaten gewaardeerd tegen reële waarde.
- Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (AC). Deze financiële verplichtingen worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs, wat overeenkomt met de reële waarde van de ontvangen vergoeding, inclusief transactiekosten. Later worden ze gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, wat overeenkomt met het bedrag waartegen de financieringsverplichting bij eerste opname werd gewaardeerd, verminderd met de hoofdsomaflossingen en vermeerderd of verminderd met de cumulatieve amortisatie van het eventuele verschil tussen dat eerste bedrag en het aflossingsbedrag. Het verschil tussen het ter beschikking gestelde bedrag en de nominale waarde wordt pro rata temporis opgenomen als een rentelast. De reeds opgelopen maar nog niet betaalde rentelasten worden geboekt op de overlopende rekeningen.

Financiële verplichtingen – eigen kredietrisico

Voor financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde schrijft IFRS 9 voor dat de financiële verplichting bij eerste opname tegen reële waarde moet worden gewaardeerd. Latere wijzigingen in reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, behalve voor wijzigingen die betrekking hebben op wijzigingen in het eigen kredietrisico, die afzonderlijk worden gepresenteerd in OCI.

Dienovereenkomstig worden mutaties in OCI op verschillende plaatsen gepresenteerd: wijzigingen in het eigen kredietrisico worden gepresenteerd in de niet-gerealiseerde resultaten en alle andere wijzigingen in reële waarde worden gepresenteerd in de winst-en-verliesrekening onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'. De in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedragen met betrekking tot het eigen kredietrisico worden niet omgeboekt naar de winst-en-verliesrekening, zelfs niet als de verplichting uit de balans wordt verwijderd en de bedragen worden gerealiseerd. Hoewel overboeking niet is toegelaten, hevelt KBC de in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedragen wel over naar het overgedragen resultaat in het eigen vermogen wanneer de verplichting uit de balans wordt verwijderd. De enige situatie waarin opname van het eigen kredietrisico in de niet-gerealiseerde resultaten niet wordt toegepast, is wanneer dat een boekhoudkundige mismatch in de winst-en-verliesrekening zou veroorzaken. Dat kan zich voordoen wanneer er een nauw economisch verband bestaat tussen de tegen reële waarde gewaardeerde financiële verplichting (waarvoor het eigen kredietrisico is opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten) en het financiële actief, waarvan alle wijzigingen in de reële waarde worden gewaardeerd en opgenomen tegen reële waarde in de winst-en-verliesrekening. Dat

is het geval bij tak 23-beleggingsovereenkomsten, waar wijzigingen in de reële waarde van de verplichting volledig worden gesaldeerd met het actief.

Financiële verplichtingen – Financiële garantiekontract

Een financiële garantiekontract is een contract op grond waarvan KBC verplicht is bepaalde betalingen te verrichten om de houders te compenseren voor verliezen die zij lijden omdat een bepaalde debiteur zijn betalingsverplichting uit hoofde van de oorspronkelijke of herziene voorwaarden van een schuldinstrument niet nakomt. Een financiële garantiekontract wordt bij eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde en later gewaardeerd tegen het hoogste van de volgende bedragen: (a) het bedrag dat is bepaald overeenkomstig de bepalingen van IFRS 9 inzake bijzondere waardeverminderingen (zie 'Financiële activa – Bijzondere waardevermindering') en (b) het oorspronkelijk opgenomen bedrag, verminderd met, in voorkomend geval, de cumulatieve amortisatie die in overeenstemming met het beginsel van IFRS 15 inzake de opname van opbrengsten is opgenomen.

Reverse repo's en repo's

Reverse repo's: wanneer KBC een financieel actief heeft gekocht en tegelijkertijd een overeenkomst is aangegaan om het actief (of een vergelijkbaar actief) tegen een vaste prijs op een datum in de toekomst te verkopen, wordt de overeenkomst geboekt als een lening of voorschot en de onderliggende waarde wordt niet opgenomen in de jaarrekening.

Repo's: zijn transacties waarbij KBC een effect verkoopt en tegelijkertijd ermee instemt om het opnieuw te kopen (of een actief dat in essentie hetzelfde is) tegen een vaste prijs op een toekomstige datum. KBC blijft de effecten volledig in de balans opnemen omdat het vrijwel alle risico's en voordelen van eigendom behoudt. De ontvangen geldelijke vergoeding wordt opgenomen als een financieel actief en de financiële verplichting wordt opgenomen voor de verplichting om de terugkoop prijs te betalen.

Compensatie (offsetting)

KBC saldeert en presenteert in zijn balans voor een financieel actief en een financiële verplichting uitsluitend een nettobedrag indien (i) het op dat ogenblik een in rechte afdwingbaar recht heeft om de opgenomen bedragen te compenseren; en (ii) het voornemens is om de verplichting op nettobasis af te wikkelen of om het actief te realiseren op hetzelfde moment dat de verplichting wordt afgewikkeld.

Reële waarde

KBC definieert 'reële waarde' als 'de prijs die zou worden ontvangen uit de verkoop van een actief of die zou worden betaald om een verplichting over te dragen in een regelmatige transactie tussen marktdeelnemers op de waarderingsdatum'. De reële waarde is niet het bedrag dat een entiteit zou ontvangen of betalen op grond van een gedwongen transactie, een onvrijwillige liquidatie of een gedwongen verkoop. Een onevenwichtigheid tussen vraag en aanbod (bv. minder kopers dan verkopers, waardoor de prijzen dalen) is niet hetzelfde als een gedwongen transactie of een gedwongen verkoop.

Wijzigingen van de marktwaarde worden opgenomen voor alle posities die worden gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij wijzigingen in reële waarde worden gerapporteerd in de winst-en-verliesrekening of in OCI. Ze houden verband met afwikkelingskosten, aanpassingen voor posities of markten met verminderde liquiditeit, wijzigingen van waarderingen op basis van een modellenbenadering, tegenpartijrisico (aanpassing van kredietwaardering) en financieringskosten:

- Aanpassingen van kredietwaardering (CVA's) worden gebruikt bij het waarderen van derivaten om te garanderen dat hun marktwaarde wordt aangepast om het kredietrisico van de tegenpartij te weerspiegelen. Daarbij worden zowel de huidige vervangingswaarde van het contract (mark-to-market) als de verwachte toekomstige marktwaarde van het contract in rekening genomen. Die waarderingen worden gewogen op basis van de kredietwaardigheid van de tegenpartij, die bepaald wordt door middel van een gequoteerde Credit Default Swap (CDS)-spread, of, als die er niet is, afgeleid wordt uit obligaties waarvan de emittenten karakteristieken vertonen vergelijkbaar met die van de tegenpartij van het financiële instrument (rating, sector, geografische ligging). Een aanpassing van de schuldwaardering vindt plaats voor contracten waarbij de tegenpartij is blootgesteld aan KBC. Die is gelijkaardig aan de CVA, waarbij de verwachte toekomstige negatieve marktwaarde van de contracten in rekening wordt gebracht.
- Een FVA (funding value adjustment) is een aanpassing van de marktwaarde van niet door waarborgen gedekte derivaten om bij de waardering rekening te houden met de (toekomstige) financieringskosten of -opbrengsten die gepaard gaan met het aangaan en afdekken van dergelijke instrumenten.

Hedge accounting

KBC kiest ervoor om gebruik te maken van de grondslagen van hedge accounting van IAS 39 (de EU-carve-out-versie). KBC wijst bepaalde voor risicobeheerdoeleinden aangehouden derivaten en bepaalde niet-afgeleide financiële instrumenten aan als afdekkingsinstrumenten die in aanmerking komen voor afdekkingsconstructies. Bij de eerste aanduiding van de afdekking legt KBC formeel de relatie vast tussen de afdekkingsinstrumenten en de afgedekte posities, inclusief de risicobeheerdoelstelling en -strategie bij het aangaan van de afdekkingstransactie, evenals de methode die zal worden gebruikt om de effectiviteit van de afdekkingsrelatie te beoordelen. KBC beoordeelt zowel bij aanvang van de afdekkingsrelatie als daarna doorlopend of de door de afdekkingsinstrumenten gerealiseerde compensatie van de wijzigingen in de reële waarde of kasstromen van de overeenkomstige afgedekte posities tijdens de periode waarvoor de afdekking is aangewezen als zeer effectief kan worden aangemerkt of naar verwachting als zodanig zal kunnen worden aangemerkt, en of de werkelijke resultaten van elke afdekking binnen een vork van 80 tot 125% liggen. KBC beoordeelt voor een kasstroomafdekking van een verwachte toekomstige transactie of het zeer waarschijnlijk is dat die zal plaatsvinden en een blootstelling aan kasstroomschommelingen inhoudt die uiteindelijk van invloed zou kunnen zijn op de winst-en-verliesrekening.

KBC gebruikt de volgende afdekkingstechnieken: cash flow hedge, micro-hedge op basis van reële waarde, fair value hedges voor een portefeuille met renterisico en afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten.

Cash flow hedges: als een derivaat is aangeduid als afdekkingsinstrument bij een afdekking van kasstroomschommelingen die toe te rekenen zijn aan een bepaald risico dat aan een opgenomen actief, verplichting of zeer waarschijnlijke, verwachte toekomstige transactie verbonden is en dat invloed zou kunnen hebben op de winst-en-verliesrekening, wordt het effectieve deel van wijzigingen in de reële waarde van het derivaat opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten en gepresenteerd in de afdekkingsreserve (cash flow hedge) van OCI. Het niet-effectieve deel van wijzigingen in de reële waarde van een derivaat wordt onmiddellijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Het in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedrag wordt geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening (als een herclassificatie-aanpassing in de periode waarin de afgedekte kasstromen de winst-en-verliesrekening beïnvloeden) onder 'Nettore resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'. Als het voor afdekkingsdoeleinden aangehouden derivaat afloopt of wordt verkocht, beëindigd of uitgeoefend, als de afdekking niet langer aan de criteria voor cash flow hedge voldoet of als de aanduiding als afdekking wordt ingetrokken, worden de afdekkingstransacties prospectief beëindigd. Een cumulatieve winst die of een cumulatief verlies dat op dat ogenblik deel uitmaakt van OCI, blijft in OCI en wordt opgenomen wanneer de verwachte toekomstige transactie uiteindelijk wordt opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Wanneer verwacht wordt dat een verwachte transactie zich niet meer zal voordoen, wordt de cumulatieve winst die of het cumulatieve verlies dat in OCI was gerapporteerd, onmiddellijk overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening.

Micro-hedging op basis van reële waarde: wanneer een derivaat is aangewezen als afdekkingsinstrument voor het afdekken van de verandering in de reële waarde van een opgenomen actief of verplichting of een portefeuille van opgenomen activa of verplichtingen of een vaststaande toezegging die van invloed kan zijn op de winst-en-verliesrekening, worden veranderingen in de reële waarde van het derivaat onmiddellijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening, evenals de veranderingen in de reële waarde van de afgedekte positie die toerekenbaar zijn aan het afgedekte risico (in dezelfde post van de winst-en-verliesrekening als de afgedekte positie). Maar de geprorateerde rente van renteswaps wordt opgenomen in 'Nettorente-inkomsten'. Als het voor afdekkingsdoeleinden aangehouden derivaat afloopt of wordt verkocht, beëindigd of uitgeoefend, als de afdekking niet langer aan de criteria voor reëlewaardeafdekking voldoet of als de aanduiding als afdekking wordt ingetrokken, worden de afdekkingstransacties prospectief beëindigd. Elke aanpassing van een afgedekte positie waarvoor de effectieve rentevoet wordt gebruikt, wordt tot op het ogenblik van beëindiging geamortiseerd naar de winst-en-verliesrekening als onderdeel van de herberekende effectieve rentevoet van de positie over haar resterende looptijd of rechtstreeks opgenomen wanneer de afgedekte positie niet langer wordt opgenomen.

Fair value hedges voor een portefeuille met renterisico (macro-hedging): de uitzondering voor de EU inzake macro-hedging betekent dat een groep van derivaten (of delen van derivaten) mag worden beschouwd als combinatie en gezamenlijk als afdekkingsinstrument mag worden aangeduid, en neemt een deel van de beperkingen op reëlewaardeafdekkingen met betrekking tot de afdekking van kerndeposito's en op onderafdekking gerichte strategieën weg. Krachtens de uitzondering voor de EU mogen afdekkingstransacties worden toegepast op kerndeposito's en zijn ze alleen ineffectief wanneer de herziene raming van het bedrag van de kasstromen in geplande tijdsintervallen daalt tot onder het aangewezen bedrag voor dat tijdsinterval. KBC dekt het renterisico van een portefeuille van leningen en een portefeuille van deposito's van particulieren af met renteswaps. Renteswaps worden gewaardeerd tegen reële waarde en wijzigingen in de reële waarde worden gerapporteerd in de winst-en-verliesrekening. De geprorateerde rente van renteswaps wordt opgenomen in 'Nettorente-inkomsten'. Het afgedekte bedrag aan leningen wordt eveneens gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij de wijzigingen van de reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. De reële waarde van het afgedekte bedrag wordt in de balans opgenomen als een aparte post bij de activa of de verplichtingen. Als een afdekking niet effectief is, wordt de cumulatieve wijziging in de reële waarde van het afgedekte bedrag geamortiseerd in de winst-en-verliesrekening over de resterende looptijd van de afgedekte activa of onmiddellijk uit de balans verwijderd als de ineffectiviteit voortvloeit uit het feit dat de overeenkomstige leningen niet langer worden opgenomen.

Afdekking van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten: wanneer een derivaat of een niet-afgeleid financieel instrument wordt aangeduid als afdekkingsinstrument voor afdekking van een netto-investering in een buitenlandse activiteit met een andere functionele munt dan die van de directe holdingmaatschappij van de buitenlandse activiteit, wordt het effectieve deel van

wijzigingen in de reële waarde van het afdekkingsinstrument opgenomen in de afdekkingsreserve (investeringen in buitenlandse activiteiten) in OCI. Het niet-effectieve deel van de wijzigingen in de reële waarde van het derivaat wordt onmiddellijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Het in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedrag wordt geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening als een herclassificatie-aanpassing bij vervreemding van de buitenlandse activiteit (inclusief een dividenduitkering of kapitaalverlaging).

Verzekeringscontracten

Algemeen

De waarderingsregels van IFRS 4 'Verzekeringscontracten' zijn van toepassing op zowel de verzekeringscontracten (inclusief herverzekeringscontracten) die KBC als verzekeraar aangaat als op de herverzekeringscontracten die KBC als verzekeringnemer aangaat. Ze zijn ook van toepassing op financiële instrumenten met discretionaire winstdeling die KBC aanhoudt.

Een herverzekeringscontract is een vorm van verzekeringscontract, aangezien alle herverzekeringscontracten die het verzekeringsrisico overdragen op zich ook verzekeringscontracten zijn.

Sommige overeenkomsten die krachtens de plaatselijke algemeen aanvaarde boekhoudingsprincipes worden geboekt als verzekeringcontract, zullen krachtens de IFRS niet langer als verzekeringcontract worden beschouwd. Overeenkomsten die KBC niet blootstellen aan enig verzekeringsrisico (bv. zuivere belegging zonder bijkomende (verzekerings-)voordelen/dekking) worden verwerkt als financiële instrumenten, met of zonder discretionaire winstdeling.

De financiële instrumenten zonder discretionaire winstdeling en de depositocomponent van tak 23-verzekeringscontracten worden opgenomen volgens de beginselen van deposit accounting, gezien ze onder IFRS 9 vallen.

Deposit accounting is van toepassing op de depositocomponent van aandelenverzekeringscontracten (de verzekeringscomponent wordt verwerkt conform IFRS 4 als een verzekeringcontract).

KBC ontbundelt de componenten als beide onderstaande voorwaarden zijn vervuld:

- het is mogelijk de depositocomponent te waarderen (inclusief eventuele besloten afkoopopties), dat wil zeggen zonder rekening te houden met de verzekeringscomponent;
- de grondslagen van de financiële verslaggeving vereisen niet dat alle verplichtingen en rechten die uit deposit accounting voortvloeien, worden opgenomen.

Ontbundeling is niet toegestaan als de depositocomponent niet afzonderlijk kan worden gewaardeerd.

Bij KBC worden verzekeringcontracten die geen unit-linked (of tak 23) verzekeringen zijn niet ontbundeld tot een depositocomponent en een verzekeringscomponent. De verzekeringscomponent van tak 23-verzekeringen (zie verder), ongeacht of dat verzekeringcontracten of beleggingsovereenkomsten zijn, wordt verwerkt als een verzekeringcontract. Tak 23-financiële instrumenten zonder overlijdensprestatie of winstdeelneming worden in overeenstemming met IFRS 9 geclassificeerd als 'financiële verplichtingen die worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening' (ook deposit accounting genoemd) en worden dienovereenkomstig gewaardeerd tegen reële waarde.

Een tak 23-financieel instrument tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening vertegenwoordigt de verplichting ten aanzien van de polishouder wiens ontvangen premies worden belegd in een beleggingsfonds. Dat laatste is geklasseerd als financieel actief Verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (lijn 'Beleggingscontracten, verzekeringen' in toelichting 4.1). De waardering van de financiële activa gerelateerd aan tak 23-contracten is gespiegeld in de wijzigingen in de gerelateerde verplichtingen. Tak 23-contracten zijn polissen waarbij het rendement wordt bepaald op basis van beleggingen of een index, en waarbij de polishouder het risico draagt.

Wijzigingen in de reële waarde (activa en verplichtingen), inclusief alle componenten die verband houden met wijzigingen in wisselkoersen, worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening als 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'. De waarde van het deelbewijs wordt geacht de reële waarde te zijn. Alleen de verdiende management fees en provisies worden erkend in de winst-en-verliesrekening als margin deposit accounting bij de Nettoprovisie-inkomsten.

Financiële instrumenten met discretionaire winstdeling en de verzekeringscomponent van tak 23-beleggingsovereenkomsten worden behandeld als verzekeringcontracten onder IFRS 4. Op balansdatum worden de verplichtingen die voortkomen uit deze financiële instrumenten of verzekeringcontracten onderworpen aan de 'liability adequacy test' om na te gaan of ze afdoende zijn. Als de boekwaarde van deze verplichtingen lager is dan hun geschatte toekomstige verdisconteerde kasstromen, zal het tekort erkend worden in de resultatenrekening ten opzichte van een toename van de verplichting.

Een actief in de vorm van een herverzekering ondergaat uitsluitend een bijzondere waardevermindering als:

- er objectieve aanwijzingen zijn dat KBC, als gevolg van een gebeurtenis na de eerste opname van de herverzekering, mogelijk niet alle bedragen zal ontvangen die op grond van de voorwaarden van het contract zijn verschuldigd;

- die gebeurtenis betrouwbaar te bepalen gevolgen heeft voor de bedragen die KBC van de herverzekeraar zal ontvangen. Als een herverzekering een bijzondere waardevermindering ondergaat, vermindert KBC de boekwaarde ervan evenredig en wordt het betreffende bijzonderewaardeverminderingsverlies in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Bij de invoering van IFRS 4 heeft KBC besloten om de toenmalige plaatselijke algemeen aanvaarde boekhoudingprincipes te volgen en geen gebruik te maken van:

- waardering van verzekeringsverplichtingen op niet-verdisconteerde basis;
- niet-uniforme grondslagen voor financiële verslaggeving voor de verzekeringscontracten van dochterondernemingen. Als die grondslagen voor financiële verslaggeving niet uniform zijn, mag een verzekeraar ze wijzigen indien de grondslagen voor financiële verslaggeving als gevolg van de wijziging niet verder uiteen gaan lopen en voor zover aan de andere vereisten van IFRS 4 'Verzekeringscontracten' is voldaan.

KBC is van mening dat het voldoende voorzichtigheid aan de dag legt bij de waardering van zijn verzekeringscontracten. KBC neemt geen voorzieningen voor mogelijke toekomstige vorderingen tot schadevergoeding als een verplichting op, als die vorderingen tot schadevergoeding voortvloeien uit verzekeringscontracten die op de datum van verslaggeving niet bestonden, zoals catastrofe- en egalisatievoorzieningen.

Een verzekeringsverplichting (of een deel van een verzekeringsverplichting) wordt door KBC uitsluitend uit de balans verwijderd als ze tenietgaat – dat wil zeggen wanneer de in het contract vastgelegde verplichting nagekomen of ontbonden wordt, dan wel afloopt.

Herverzekeringsactiva en de daarmee verband houdende verzekeringsverplichtingen worden niet gesaldeerd, noch worden baten of lasten uit hoofde van herverzekeringscontracten en lasten of baten uit hoofde van de daarmee verband houdende verzekeringscontracten gesaldeerd.

Technische voorzieningen – verzekeringscontracten

De technische voorzieningen omvatten de ramingen op balansdatum van de verplichtingen van de vennootschap ten aanzien van verzekerden, begunstigen en verzekeringnemers, inclusief de omrekeningsverschillen op de technische voorzieningen in vreemde valuta.

Voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's (Niet-leven)

Voorziening voor niet-verdiende premies (Niet-leven)

Deze voorziening omvat het deel van de brutopremies dat moet worden toegewezen aan een latere periode om vorderingen tot schadevergoeding, administratieve kosten en beheerkosten van beleggingen die verband houden met de onderliggende polissen te dekken. Voor rechtstreekse zaken wordt de voorziening voor niet-verdiende premies in principe voor elk contract afzonderlijk berekend op dagelijkse basis aan de hand van de brutopremies. Voor ontvangen herverzekeringscontracten wordt de voorziening voor niet-verdiende premies voor elk contract afzonderlijk berekend. Deze is gebaseerd op informatie die wordt meegedeeld door de cederende onderneming, aangevuld met de eigen opgedane ervaring van de vennootschap met betrekking tot de ontwikkeling van risico's in de tijd.

Voorziening voor lopende risico's (Niet-leven)

Deze post is een bijkomende voorziening als aanvulling op de voorziening voor niet-verdiende premies. Ze wordt aangelegd als het geraamde totale bedrag van de vorderingen tot schadevergoeding en de administratieve kosten met betrekking tot de lopende contracten in de volgende periode naar verwachting hoger zal zijn dan het totaal van de niet-verdiende premies en de te innen premies. Voor ontvangen herverzekering worden contractuele stipulaties bekeken en indien nodig worden de onderliggende voorzieningen aangepast.

Voorzieningen voor levensverzekeringen

Deze voorziening heeft uitsluitend betrekking op levensverzekeringsactiviteiten, uitgezonderd het tak 23-levenbedrijf. Ze omvat de geschatte actuariële waarde van de verplichtingen van KBC en de al toegekende winstdeling, verminderd met de geschatte actuariële waarde van de verplichtingen van de verzekeringnemers. De acquisitiekosten worden niet in mindering gebracht op de voorziening.

Deze post omvat ook de voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's, de voorziening voor veroudering, de voorzieningen voor te betalen maar nog niet verschuldigde renten (inclusief de interne schadeafwikkelingskosten) voor aanvullende levensverzekeringen en de voorzieningen voor rust- en overlevingsrenten.

Waardering volgens de retrospectieve methode wordt toegepast op (i) de voorziening van conventionele niet-tak 23-levensverzekeringen, (ii) universele niet-tak 23-levensverzekeringsspolissen die een gewaarborgde rente bieden op toekomstige premiebetalingen, en (iii) de voorziening voor extralegale voordelen voor personeelsleden ten aanzien van lopende renten.

Waardering volgens de retrospectieve methode wordt toegepast op de voorzieningen van moderne niet-tak 23-universele levensverzekeringen en op de voorziening voor extralegale voordelen voor personeelsleden met betrekking tot nieuwe, aanvullende premiebetalingen.

De voorziening wordt voor elk verzekeringscontract afzonderlijk berekend.

Voorziening voor uitstaande vorderingen tot schadevergoeding

Voor de aangegeven schade wordt de voorziening per schadegeval berekend, op basis van de bekende elementen van het schadedossier, ten belope van de nog verschuldigde sommen aan de slachtoffers of begunstigen en verhoogd met de externe kosten nodig voor de afhandeling van de schadegevallen. Wanneer prestaties moeten worden uitbetaald in de vorm van een rente, worden de daartoe te reserveren bedragen berekend met behulp van erkende actuariële methodes.

Voor 'opgelopen maar nog niet gerapporteerde schadegevallen' op de balansdatum wordt een IBNR-voorziening ('incurred but not reported') aangelegd. Voor het rechtstreekse bedrijf is die IBNR-voorziening gebaseerd op een forfaitaire som per verzekeringstak, afhankelijk van opgedane ervaringen en de ontwikkeling van de verzekerde portefeuille. Voor buitengewone gebeurtenissen worden bijkomende bedragen toegevoegd aan de IBNR-voorziening.

Voor 'opgelopen schadegevallen waarvoor onvoldoende voorzieningen aangelegd waren' op de balansdatum wordt een IBNER-voorziening ('incurred but not enough reserved') aangelegd als de toereikendheidstoets aantoont dat de overige voorzieningen voor schadegevallen niet volstaan om aan de toekomstige verplichtingen te voldoen. Deze voorziening omvat bedragen voor schade die al is gemeld, maar die om technische redenen nog niet kon worden geregistreerd in het schadedossier.

Een voorziening voor de interne schadeafwikkelingskosten wordt berekend als een percentage op basis van opgedane ervaring.

Er worden ook bijkomende voorzieningen aangelegd conform de nationale wettelijke voorschriften (KB van 17 november 1994 betreffende de jaarrekening van verzekeringsondernemingen), zoals een voorziening voor arbeidsongevallen in België.

Leasing

Alle leaseovereenkomsten moeten worden geclassificeerd als financiële leasing of operationele leasing. De classificatie uit hoofde van IFRS 16 is gebaseerd op de mate waarin de aan de eigendom van een geleased actief verbonden risico's en voordelen bij de leasinggever of de leasingnemer liggen. Een financiële lease draagt nagenoeg alle aan de eigendom van een actief verbonden risico's en voordelen over.

Deze classificatie is cruciaal voor posities als leasinggever. Voor posities als leasingnemer is deze classificatie van minder belang omdat beide classificaties resulteren in een gelijkaardige behandeling, zowel op de balans als in de resultatenrekening.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen vertegenwoordigt het overblijvende belang in de totale activa van KBC na aftrek van alle verplichtingen (samen de nettoactiva) en omvat alle door KBC uitgegeven aandelen, aan de houders van de aandelen toerekenbare reserves en de minderheidsbelangen.

KBC classificeert alle uitgegeven financiële instrumenten als eigen vermogen of als een financiële verplichting op basis van de bepalingen van de contractuele overeenkomsten. Het cruciale kenmerk om een financiële verplichting te onderscheiden van een aandeel is of KBC een onvoorwaardelijk recht heeft om te voorkomen dat de afwikkeling van een contractuele verplichting verloopt door middel van de levering van geldmiddelen of een ander financieel actief.

Minderheidsbelangen vertegenwoordigen het eigen vermogen in een dochteronderneming dat niet toerekenbaar is aan de houders van de aandelen van KBC. Wanneer het aandeel van minderheidsbelangen in het eigen vermogen wijzigt, past KBC de boekwaarde van de controlerende belangen en de minderheidsbelangen aan om wijzigingen in hun relatieve belangen in de geconsolideerde vennootschappen te weerspiegelen. KBC neemt in het eigen vermogen elk verschil op tussen het bedrag waarmee de minderheidsbelangen worden aangepast en de reële waarde van de betaalde of ontvangen vergoeding, en rekent dat toe aan het controlerende belang.

Personeelsbeloningen

Personeelsbeloningen op korte termijn

Personeelsbeloningen op korte termijn, zoals salarissen, betaalde vakantie, prestatiegebonden geldelijke voordelen en socialezekerheidsbijdragen, worden opgenomen in de periode waarin de werknemers de overeenkomstige diensten verlenen. De bijbehorende uitgaven worden gepresenteerd in de winst-en-verliesrekening onder de post 'Exploitatiekosten' in de rubriek 'Personeelskosten'.

Vergoedingen na uitdiensttreding

KBC biedt zijn personeelsleden pensioenplannen aan in de vorm van toegezegdebijdragenregelingen of toegezegdpensioenregelingen. Uit hoofde van de toegezegdebijdragenregelingen is de in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting van KBC beperkt tot de toegezegde bijdrage aan het fonds. Het bedrag van de vergoedingen na uitdiensttreding dat de werknemer ontvangt, wordt bepaald door het bedrag van de bijdragen die KBC en de werknemer zelf betalen aan een regeling inzake vergoedingen na uitdiensttreding, evenals het beleggingsrendement dat resulteert uit de bijdragen. Het actuariële risico wordt gedragen door de werknemer.

Daarentegen heeft KBC bij toegezegdpensioenregelingen de verplichting de overeengekomen vergoedingen aan huidige en voormalige werknemers te verschaffen en vallen het actuariële risico en het beleggingsrisico ten laste van KBC. Dat betekent dat als de opbrengst vanuit actuariële of beleggingsoogpunt slechter is dan verwacht, de verplichting van KBC kan worden verhoogd.

In België gaan toegezegdebijdragenregelingen gepaard met een wettelijk gewaarborgd minimumrendement en kan het werkelijke rendement lager liggen dan het wettelijk voorgeschreven rendement. Bovendien vertonen deze regelingen kenmerken van toegezegdpensioenregelingen en verwerkt KBC ze administratief als toegezegdpensioenregelingen.

Verplichtingen in het kader van de toegezegdpensioenregelingen en de Belgische toegezegdebijdrageregelingen (of pensioenverplichtingen) worden opgenomen in de post 'Overige verplichtingen' en hebben betrekking op verplichtingen voor rust- en overlevingspensioenen, bruggpensioenen en vergelijkbare pensioenen en renten.

De pensioenverplichtingen jegens werknemers uit hoofde van de toegezegdpensioenregelingen worden berekend met behulp van de 'projected unit credit'-methode, waarbij elke dienstprestatieperiode bijkomende pensioenrechten genereert.

De actuariële waardering wordt elke verslagperiode uitgevoerd. De verplichtingen uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen worden verdisconteerd op basis van een disconteringsvoet die is gebaseerd op hoogwaardige bedrijfsobligaties in de valuta waarin de vergoedingen zullen worden uitbetaald en met een vergelijkbare looptijd als de overeenkomstige pensioenverplichtingen.

Wijzigingen in de nettoverplichtingen/-activa uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen, uitgezonderd kasmutaties, worden gegroepeerd in drie hoofdcategorieën en worden geboekt in de exploitatiekosten (pensioenkosten), de rentelasten (nettorentelasten) en de niet-gerealiseerde resultaten (herwaarderingen).

Nettoprovisie-inkomsten

Het grootste deel van de nettoprovisie-inkomsten valt onder het toepassingsgebied van IFRS 15 Opbrengsten uit contracten met klanten, aangezien ze betrekking hebben op diensten die KBC aan zijn klanten verleent en buiten het toepassingsgebied van andere IFRS-normen vallen. Voor de verantwoording van opbrengsten identificeert KBC het contract en bepaalt het wat de beloften (prestatieverplichtingen) in de transactie zijn. Opbrengsten worden alleen verantwoord als KBC de prestatieverplichting heeft vervuld.

De opbrengsten die als Effecten en assetmanagement worden voorgesteld, vallen onder het toepassingsgebied van IFRS 15 en houden in beginsel in dat KBC activa bewaart in een trust voor de begunstigde ('fonds') en verantwoordelijk is voor het beleggen van de van de klant ontvangen bedragen ten voordele van de klant. Die transacties zijn duidelijk omdat KBC een reeks afzonderlijke diensten verricht die de klant gelijktijdig verbruikt wanneer hij de voordelen ontvangt. KBC ontvangt daarvoor een maandelijks of driemaandelijks beheersvergoeding die wordt berekend als een vast percentage van de netto-inventariswaarde, of een inschrijvingsvergoeding die van de begunstigde wordt ingehouden. De vergoedingen omvatten geen variabele component.

Opbrengsten gerapporteerd als Provisies i.v.m. beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling vertegenwoordigen het gerealiseerde bedrag op de beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling. Dat wil zeggen dat een vast percentage of vast bedrag wordt ingehouden op de betalingen van klanten, zodat de verzekeringsmaatschappij haar uitgaven kan dekken.

Betalingsdiensten waarbij KBC de klant een vergoeding aanrekent voor verschillende transacties met zijn zichtrekeningen, voor binnenlandse of buitenlandse betalingen, betalingsdiensten via geldautomaten, enz. worden meestal afgerond wanneer de eigenlijke transactie is uitgevoerd, zodat de betreffende vergoeding op dat tijdstip direct kan worden verantwoord.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden opgenomen wanneer met redelijke zekerheid kan worden gesteld dat de subsidie zal worden ontvangen en dat aan de hieraan gekoppelde voorwaarden zal worden voldaan. Overheidssubsidies worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening op een systematische basis die strookt met de manier waarop KBC de kosten opneemt die de subsidies beogen te compenseren.

Heffingen

Overheden kunnen KBC diverse heffingen opleggen. Het bedrag van de heffingen kan afhankelijk zijn van het bedrag van de opbrengsten (voornamelijk rentebaten) van KBC, het bedrag van de van klanten aangenomen deposito's en het totale balansvolume, inclusief correcties op basis van bepaalde specifieke ratio's. In overeenstemming met IFRIC 21 worden heffingen opgenomen wanneer de tot een verplichting leidende gebeurtenis die opname van de verplichting teweegbrengt zich heeft

voorgedaan zoals vermeld in de wetgeving ter zake. Afhankelijk van de tot een verplichting leidende gebeurtenis kunnen heffingen worden opgenomen op een bepaald punt in de tijd of gespreid in de tijd. De meeste heffingen die aan KBC worden opgelegd, moeten worden opgenomen op een bepaald punt in de tijd, meestal het begin van het boekjaar. KBC neemt de heffingen op in de 'Exploitatiekosten'.

Winstbelasting

Winstbelasting bestaat uit drie elementen: over de verslagperiode betaalde/verschuldigde belastingen, te weinig/te veel aangelegde voorzieningen in voorgaande jaren en wijzigingen in uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen. Winstbelasting wordt verwerkt in de winst-en-verliesrekening of in de niet-gerealiseerde resultaten, afhankelijk van de manier waarop de posten die tot de belasting hebben geleid, zijn geboekt. Winstbelastingen die voor het eerst worden verwerkt in de niet-gerealiseerde resultaten en die betrekking hebben op winsten of verliezen die later worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, worden omgeboekt naar de winst-en-verliesrekening in de periode waarin die post wordt verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Uitgestelde en actuele belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd wanneer er zowel een juridisch recht tot saldering bestaat als een voornemen om tot afwikkeling op nettobasis over te gaan of om de vordering te realiseren op hetzelfde moment dat de verplichting wordt afgewikkeld.

Actuele belastingvorderingen/-verplichtingen

Actuele belastingen voor de verslagperiode worden gewaardeerd tegen het bedrag dat naar verwachting zal worden betaald aan/terugggevorderd van de belastingautoriteiten, op basis van de belastingtarieven die tijdens de verslagperiode van kracht zijn.

Uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen

Uitgestelde belastingverplichtingen worden geboekt voor alle belastbare tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde en de fiscale waarde van de activa en de verplichtingen. Ze worden gewaardeerd op basis van de belastingtarieven die op de datum van verslaggeving wettelijk zijn vastgelegd en die naar verwachting van toepassing zullen zijn bij de realisatie van de vordering of de afwikkeling van de verplichting waarop zij betrekking hebben en die de fiscale gevolgen weerspiegelen die voortvloeien uit de wijze waarop de entiteit op de balansdatum de boekwaarde van de onderliggende activa of verplichtingen verwacht te realiseren of af te wikkelen.

Bij de opname van uitgestelde belastingvorderingen wordt rekening gehouden met alle verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen en hun fiscale boekwaarde, evenals de voorwaartse compensatie van niet-gecompenseerde fiscale verliezen en de voorwaartse compensatie van ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden, voor zover het waarschijnlijk is dat er belastbare winst beschikbaar zal zijn waarmee het verrekenbare tijdelijke verschil kan worden verrekend. KBC berekent uitgestelde belastingvorderingen voor de voorwaartse compensatie van niet-gecompenseerde fiscale verliezen. Bij het beoordelen van de periode waarover fiscale verliezen kunnen worden verrekend met toekomstige belastbare winsten gebruikt KBC prognoses voor een periode van acht tot tien jaar.

Uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen die betrekking hebben op bedrijfscombinaties worden rechtstreeks geboekt als goodwill.

Uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen worden niet verdisconteerd.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs (inclusief direct toerekenbare acquisitiekosten). KBC waardeert in daaropvolgende verslagperiodes materiële vaste activa tegen de initiële kostprijs verminderd met de geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingspercentages worden bepaald op basis van de geschatte gebruiksduur en worden toegepast volgens de lineaire methode vanaf het ogenblik waarop de activa gebruiksklaar zijn. Materiële vaste activa worden uit de balans verwijderd na vervreemding of wanneer het actief in kwestie permanent buiten gebruik wordt gesteld en er geen toekomstige economische voordelen worden verwacht bij de vervreemding ervan. Winsten of verliezen als gevolg van de verwijdering uit de balans worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin de activa uit de balans worden verwijderd.

Materiële vaste activa zijn onderhevig aan bijzondere waardevermindering wanneer er een aanwijzing is dat het actief in bijzondere mate in waarde is gedaald.

Afschrijvingskosten, bijzondere waardeverminderingverliezen en winsten of verliezen bij vervreemding worden opgenomen in de post 'Exploitatiekosten' van de winst-en-verliesrekening, met uitzondering van activa die worden geleased uit hoofde van operationele leasing (KBC als leasinggever), waarvoor de kosten worden opgenomen in de post Overige netto-inkomsten. Wanneer een vervreemding voldoet aan de definitie van een beëindigde bedrijfsactiviteit, wordt het nettoresultaat opgenomen in een enkele post in de winst-en-verliesrekening (zie het hoofdstuk over beëindigde bedrijfsactiviteiten).

Vastgoedbeleggingen

Een vastgoedbelegging wordt gedefinieerd als vastgoed dat door KBC wordt gebouwd, gekocht of verworven uit hoofde van een financiële lease en wordt aangehouden om huuropbrengsten of een waardestijging te realiseren en niet om door KBC te worden gebruikt voor de levering van diensten of voor bestuurlijke doeleinden.

Vastgoedbeleggingen worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs (inclusief rechtstreeks toerekenbare kosten). KBC waardeert vastgoedbeleggingen in daaropvolgende verslagperiodes tegen initiële kostprijs verminderd met geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingskosten worden opgenomen in de post Overige netto-inkomsten van de winst-en-verliesrekening.

Immateriële activa

Immateriële activa omvatten goodwill, intern ontwikkelde software, extern ontwikkelde software en andere immateriële activa. Immateriële activa kunnen (i) worden verworven als onderdeel van een bedrijfscombinatie (zie 'Bedrijfscombinaties en goodwill' hierna), (ii) afzonderlijk worden verworven of (iii) intern worden ontwikkeld.

Afzonderlijk verworven immateriële activa (voornamelijk extern ontwikkelde software) worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs. Intern ontwikkelde immateriële activa (voornamelijk intern ontwikkelde software) worden alleen opgenomen als ze voortvloeien uit ontwikkeling en KBC het volgende kan aantonen:

- de technische haalbaarheid om het immateriële vermogensbestanddeel te voltooien;
- de intentie om het immateriële vermogensbestanddeel te voltooien en te gebruiken of te verkopen;
- het vermogen om het immateriële vermogensbestanddeel te gebruiken of te verkopen;
- de wijze waarop de immateriële activa toekomstige economische voordelen zullen genereren;
- de beschikbaarheid van adequate technische, financiële en andere middelen om de ontwikkeling te voltooien en de immateriële activa te gebruiken of te verkopen;
- de uitgaven die aan de immateriële activa kunnen worden toegerekend tijdens de ontwikkeling ervan kunnen op een betrouwbare wijze worden gewaardeerd.

Intern gegenereerde immateriële activa worden bij eerste opname gewaardeerd tegen de ontwikkelingskosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan het ontwerpen en testen van de unieke software waarover KBC de zeggenschap heeft.

Rechtstreeks toerekenbare kosten die worden gekapitaliseerd als onderdeel van de intern ontwikkelde software omvatten personeelskosten voor softwareontwikkeling en rechtstreeks toerekenbare algemene kosten.

Onderzoekskosten, overige ontwikkelingsuitgaven, kosten in verband met de handhaving van software en investeringsprojecten (grootschalige projecten die een belangrijke bedrijfsdoelstelling of een belangrijk bedrijfsmodel introduceren of vervangen) die niet aan de criteria voor opname voldoen, worden opgenomen als kosten in de periode waarin ze zijn ontstaan.

Immateriële activa worden in latere verslagperiodes geboekt tegen kostprijs verminderd met geaccumuleerde afschrijvingen en geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingen. De afschrijving vangt aan wanneer het actief gebruiksklaar is zoals door het management bedoeld. De afschrijving van software gebeurt als volgt:

- Systeemsoftware (oorspronkelijk aangekochte software die onlosmakelijk verbonden is met hardware) wordt afgeschreven tegen hetzelfde percentage als hardware.
- Standaardsoftware en door een derde partij of intern ontwikkelde maatsoftware worden lineair afgeschreven over vijf jaar vanaf het moment dat de software beschikbaar is voor gebruik.
- Kernsystemen (doorgaans toepassingen voor de verwerking van depositorekeningen, leningen en kredieten, interfaces met het grootboek en tools voor rapportering) worden lineair afgeschreven over acht jaar.

Bijzondere waardeverminderingen van niet-financiële activa

Wanneer KBC zijn jaarrekening opmaakt, ziet het erop toe dat de boekwaarde van het niet-financiële actief niet meer bedraagt dan het bedrag dat zou kunnen worden verkregen door het te gebruiken of verkopen ('realiseerbare waarde'). Materiële vaste activa, vastgoedbeleggingen en software worden alleen doorgelicht op bijzondere waardeverminderingen wanneer er objectieve bewijzen van bijzondere waardevermindering bestaan. Goodwill en immateriële activa met een onbepaalde gebruiksduur worden minstens jaarlijks doorgelicht op bijzondere waardeverminderingen en bovendien driemaandelijks doorgelicht op aanwijzingen van bijzondere waardevermindering.

Aanwijzingen dat een bijzonder waardeverminderverslies moet worden opgenomen kunnen afkomstig zijn van een interne bron (bv. de toestand van het actief) of een externe bron (bv. nieuwe technologie of een aanzienlijke afname van de marktwaarde van het actief).

Wanneer een aanwijzing van bijzondere waardevermindering aanwezig is, licht KBC de realiseerbare waarde van het actief door en wordt een bijzondere waardevermindering op het actief geboekt indien de realiseerbare waarde ervan lager is dan de boekwaarde op de datum van verslaggeving. De realiseerbare waarde wordt gedefinieerd als het hoogste van de volgende twee bedragen: de bedrijfswaarde of de reële waarde verminderd met de verkoopkosten.

De bedrijfswaarde wordt gedefinieerd als de gediscoteerde toekomstige kasstromen die naar verwachting een actief of een kasstroom genererende eenheid zal leveren.

Een bijzondere waardevermindering wordt opgenomen op het niveau van het individuele actief, maar wanneer het individuele actief geen instroom van kasmiddelen genereert die in ruime mate onafhankelijk is van de instroom van kasmiddelen van andere activa of groepen van activa, wordt de realiseerbare waarde bepaald voor de zogeheten 'kasstroom genererende eenheid' waartoe het actief of de groep van activa behoort. Om de kasstroom genererende eenheden tot stand te brengen, bepaalt KBC naar zijn eigen oordeel de kleinste identificeerbare groep activa die een instroom van kasmiddelen genereert die in ruime mate onafhankelijk is van de instroom van kasmiddelen uit andere activa of groepen van activa. Dit proces is voornamelijk van toepassing op goodwill die werd opgenomen in het kader van overnames.

Bijzondere waardeverminderingverliezen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin ze zich voordoen. Een bijzonder waardeverminderingverlies kan worden teruggenomen als de voorwaarde die tot het bijzondere waardeverminderingverlies heeft geleid niet langer aanwezig is, behalve voor goodwill, die nooit kan worden teruggenomen. Bijzondere waardeverminderingwinsten worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin zij zich voordoen.

Voorzieningen, voorwaardelijke verplichtingen en voorwaardelijke activa

Voorzieningen worden uitsluitend opgenomen op de datum van verslaggeving als aan de volgende criteria is voldaan:

- Er is een bestaande (in rechte afdwingbare of feitelijke) verplichting ten gevolge van een gebeurtenis in het verleden.
- Het is waarschijnlijk dat een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen vereist zal zijn om de verplichting af te wikkelen.
- Het bedrag van de verplichting kan op betrouwbare wijze worden geschat.

Het bedrag dat als voorziening wordt opgenomen, is de beste schatting van de uitgaven die vereist zijn om de bestaande verplichting op de balansdatum af te wikkelen. Wanneer de tijd een essentiële factor is, komt het als voorziening opgenomen bedrag overeen met de netto actuele waarde van de beste schatting.

Het is inherent aan de aard van een voorziening dat oordeelsvorming van het bestuur vereist is om het bedrag en het tijdstip te bepalen van de waarschijnlijke uitstroom van economische middelen in de toekomst.

Geconsolideerde jaarrekening / tussentijdse jaarrekening

Alle materiële operationele eenheden (inclusief gestructureerde operationele eenheden) waarover KBC rechtstreeks of onrechtstreeks zeggenschap uitoefent zoals gedefinieerd in IFRS 10, worden geconsolideerd volgens de integrale consolidatiemethode. Veranderingen in eigendomsbelangen (die niet leiden tot verlies van zeggenschap) worden verwerkt als eigenvermogenstransacties. Ze hebben geen invloed op goodwill of winst of verlies.

Dochterondernemingen die wegens hun immateriële aard niet zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening, worden geclassificeerd als aandelen tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten, waarbij alle wijzigingen in de reële waarde worden gerapporteerd in de niet-gerealiseerde resultaten, met uitzondering van dividendinkomsten, die worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Materiële ondernemingen waarover rechtstreeks of onrechtstreeks gezamenlijke zeggenschap wordt uitgeoefend en materiële investeringen in geassocieerde deelnemingen (ondernemingen waarover KBC een invloed van betekenis uitoefent), worden allemaal verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode.

Geconsolideerde materialiteitscriteria: dochterondernemingen worden opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening volgens de integrale consolidatiemethode als minstens twee van de volgende materialiteitscriteria zijn overschreden:

- aandeel van de groep in het eigen vermogen: 2 500 000 euro;
- aandeel van de groep in het resultaat: 1 000 000 euro (absolute waarde);
- aandeel van de groep in het balanstotaal: 100 000 000 euro.

Om te vermijden dat te veel operationele eenheden worden uitgesloten, controleert KBC of het gecombineerde balanstotaal van de van consolidatie uitgesloten operationele eenheden niet meer bedraagt dan 1% van het geconsolideerde balanstotaal.

Bedrijfscombinaties en goodwill

Bedrijfscombinaties worden verwerkt volgens de overnamemethode. Volgens deze methode wordt de kostprijs van een overname gewaardeerd als de som van de betaalde overnameprijs (gewaardeerd tegen reële waarde op datum van de overname) en het bedrag van eventuele minderheidsbelangen in de verworven entiteit. Voor de waardering van minderheidsbelangen kan KBC voor elke bedrijfscombinatie apart beslissen of het minderheidsbelang wordt gewaardeerd tegen reële waarde of tegen het proportionele aandeel van KBC in de identificeerbare nettoactiva van de verworven entiteit. De wijze waarop het minderheidsbelang wordt gewaardeerd op de verwervingsdatum, is van invloed op de boeking van de acquisitie als gevolg van de berekening van de goodwill.

Goodwill is het surplus van de aanschaffingskosten boven op de reële waarde van de aangekochte identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen, zoals verondersteld op de datum van de aankoop. Om de boekhoudkundige verwerking van de overname te voltooien en de goodwill te bepalen, past KBC een waarderingsperiode van twaalf maanden toe. De classificatie van de verworven financiële activa en de overgenomen financiële verplichtingen in de bedrijfscombinatie is gebaseerd op feiten en omstandigheden op de overnamedatum (behalve voor lease- en verzekeringscontracten, die worden geclassificeerd op basis van de contractuele voorwaarden en andere factoren bij de totstandkoming van het contract in kwestie).

Goodwill wordt gepresenteerd in de post 'Goodwill en andere immateriële activa' en wordt geboekt tegen kostprijs verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen. Goodwill wordt niet afgeschreven, maar wordt minstens jaarlijks of wanneer er objectieve (externe of interne) bewijzen zijn dat een bijzondere waardevermindering op goodwill moet worden geboekt, getoetst op bijzondere waardevermindering. Als de verwerking van de overname niet is voltooid omdat de waarderingsperiode van twaalf maanden nog niet is verstreken, wordt de goodwill niet als definitief beschouwd en alleen getoetst op bijzondere waardevermindering als er objectief bewijs is dat de voorlopige goodwill aan bijzondere waardevermindering onderhevig is.

Om goodwill te toetsen op bijzondere waardevermindering wordt hij toegerekend aan elke kasstroom genererende eenheid van KBC die naar verwachting voordeel zal halen uit de synergie in de bedrijfscombinatie, ongeacht het feit of er activa of verplichtingen van de overgenomen entiteit aan die eenheden zijn toegekend. Die worden toegepast als de boekwaarde van de kasstroom genererende eenheden waartoe de goodwill behoort hoger is dan zijn realiseerbare waarde. Bijzondere waardeverminderingen op goodwill kunnen niet worden teruggenomen.

Effecten van wijzigingen in wisselkoersen

De functionele en presentatievaluta van KBC is de euro. Monetaire activa en verplichtingen, uitgedrukt in vreemde valuta's, worden omgerekend in hun tegenwaarde in de functionele valuta tegen de contantkoers op de balansdatum. Negatieve en positieve waarderingsverschillen, met uitzondering van waarderingsverschillen die betrekking hebben op de financiering van aandelen en deelnemingen van geconsolideerde ondernemingen in een vreemde munt, worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. De niet-monetaire bestanddelen, gewaardeerd op basis van hun historische kostprijs, worden omgerekend in de functionele munt tegen de wisselkoers van de transactiedatum. Niet-monetaire posten geboekt tegen reële waarde worden omgerekend tegen de contantkoers op de datum waarop de reële waarde werd bepaald. Omrekeningsverschillen worden samen met wijzigingen in de reële waarde gerapporteerd. Opbrengsten en kosten in vreemde valuta's worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening tegen de wisselkoers op het tijdstip van opname.

Waarderingsverschillen worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening of in de niet-gerealiseerde resultaten. Waarderingsverschillen die voor het eerst worden verwerkt in de niet-gerealiseerde resultaten en die betrekking hebben op winsten of verliezen die later worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, worden overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening in de periode waarin die post wordt verwerkt in de winst-en-verliesrekening. De balansen van buitenlandse dochterondernemingen worden omgerekend naar de presentatievaluta tegen de contantkoers op de datum van verslaggeving (met uitzondering van het eigen vermogen, dat wordt omgerekend tegen de historische koers). De winst-en-verliesrekening wordt omgerekend tegen de gemiddelde koers van het boekjaar, als beste benadering van de wisselkoers op de transactiedatum.

Transacties met verbonden partijen

Een met KBC verbonden partij is een partij waar KBC zeggenschap over heeft of invloed van betekenis op uitoefent of een partij die zeggenschap heeft over of invloed van betekenis uitoefent op KBC. KBC definieert zijn verbonden partijen als volgt:

- dochterondernemingen van KBC en andere entiteiten van de KBC-Groep (voornamelijk KBC Bank NV en KBC Groep NV)
- geassocieerde deelnemingen en joint ventures van KBC;
- managers op sleutelposities bij KBC (zijnde de raad van bestuur en het directiecomité van KBC Verzekeringen NV).

Transacties met verbonden partijen moeten gebeuren conform het objectiviteitsbeginsel.

Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, verplichtingen met betrekking tot groepen activa die worden afgestoten en beëindigde bedrijfsactiviteiten

Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, verplichtingen met betrekking tot groepen activa die worden afgestoten

Vaste activa of groepen van activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop zijn die waarvan de door KBC te realiseren boekwaarde afkomstig is uit een verkooptransactie die naar verwachting binnen een jaar als een verkoop zal worden aangemerkt, en niet uit het voortgezette gebruik ervan. Vaste activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop worden op het einde van de verslagperiode afzonderlijk van de overige activa en verplichtingen in de balans gerapporteerd.

Beëindigde bedrijfsactiviteiten

Een beëindigde bedrijfsactiviteit is een onderdeel van KBC dat werd afgestoten of is geclassificeerd als aangehouden voor verkoop en:

- een afzonderlijke belangrijke bedrijfsactiviteit of geografisch operationeel gebied vertegenwoordigt; of
- deel uitmaakt van een enkel gecoördineerd plan om een afzonderlijke belangrijke bedrijfsactiviteit of geografisch operationeel gebied af te stoten; of
- een dochteronderneming is die uitsluitend is overgenomen met de bedoeling te worden doorverkocht.

Resultaten uit beëindigde bedrijfsactiviteiten worden afzonderlijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening en in de niet-gerealiseerde resultaten en omvatten:

- de winst of het verlies na belastingen van de beëindigde bedrijfsactiviteiten; en
- de winst na belastingen die of het verlies na belastingen dat wordt opgenomen bij de waardering tegen reële waarde vermindert met de kosten voor de verkoop of vervreemding van de activa of groep van activa.

Gebeurtenissen na de verslagperiode

Gebeurtenissen na de verslagdatum zijn gunstige of ongunstige gebeurtenissen die plaatsvinden tussen de verslagdatum en de datum waarop de jaarrekening wordt goedgekeurd voor publicatie. Er zijn twee soorten gebeurtenissen na de verslagdatum:

- gebeurtenissen die wijzen op omstandigheden die bestonden op de verslagdatum (gebeurtenissen die leiden tot aanpassing van de jaarrekening);
- gebeurtenissen die wijzen op omstandigheden die zijn ontstaan na de verslagdatum (gebeurtenissen die niet leiden tot aanpassing van de jaarrekening).

De impact van gebeurtenissen die leiden tot aanpassing van de jaarrekening is al weerspiegeld in de financiële positie en het resultaat van het lopende jaar. De impact en gevolgen van gebeurtenissen die niet leiden tot aanpassing van de jaarrekening, worden vermeld in de toelichtingen bij de jaarrekening.

Gebruikte wisselkoersen

	Wisselkoers op 31-12-2020		Wisselkoersgemiddelde in 2020	
	1 EUR = vreemde munt	Wijziging ten opzichte van 31-12-2019 Positief: appreciatie tegenover EUR Negatief: depreciatie tegenover EUR	1 EUR = vreemde munt	Wijziging ten opzichte van het gemiddelde in 2019 Positief: appreciatie tegenover EUR Negatief: depreciatie tegenover EUR
BGN	1,9558	0%	1,9558	0%
CZK	26,242	-3%	26,463	-3%
GBP	0,89903	-5%	0,88734	-1%
HUF	363,89	-9%	352,66	-8%
USD	1,2271	-8%	1,1427	-2%

* Afgeronde cijfers.

Toelichting 1.3: Belangrijke schattingen en significante oordelen

Bij het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening en het toepassen van de KBC-grondslagen voor financiële verslaggeving moet het management beoordelingen, schattingen en assumpties maken die een effect hebben op de gerapporteerde bedragen van activa, verplichtingen, opbrengsten en kosten. Enige mate van onzekerheid is inherent aan bijna alle gerapporteerde bedragen. De schattingen zijn gebaseerd op ervaring en assumpties, waarbij het KBC-management erop vertrouwt dat ze redelijk zijn op het moment dat de jaarrekening voorbereid wordt.

Bijsturingen van boekhoudkundige schattingen worden erkend in de periode waarin die worden herzien en in elke volgende periode die daardoor beïnvloed wordt. Belangrijke schattingen en beoordelingen toegepast in de grondslagen voor financiële verslaggeving die de sterkste invloed hebben op de bedragen in de geconsolideerde jaarrekening, vindt u onder meer in Toelichtingen 1.4, 3.3, 3.7, 3.10, 4.2, 4.4 t.e.m. 4.8, 5.2, 5.5 t.e.m. 5.7, 5.9 en 6.1.

Toelichting 1.4: Invloed van de coronacrisis

De coronaviruspandemie heeft een opeenvolging van gebeurtenissen in de markten op gang gebracht die leidde tot een aanzienlijke verslechtering van de economische groei en vooruitzichten en tot dan toe ongekende beleidsreacties van de centrale banken en regeringen over de hele wereld.

Overzicht van de belangrijkste impact van de coronacrisis op onze resultaten in 2020

Posten	Impact van de coronacrisis	Zie verder in toelichting/hoofdstuk:
Nettorente-inkomsten	Negatief beïnvloed door de algemeen lage langetermijnrentes.	3.1
Schadeverzekeringen	Hoger technisch resultaat, ondersteund door een laag schadeniveau als gevolg van de mindere economische activiteit tijdens de lockdownperiodes.	3.7
Levensverzekeringen	Uitdagende context voor de verkoop van levensverzekeringen door de lagerenteomgeving.	3.7
Financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	Sterk verlaagd resultaat als gevolg van de gedaalde aandelenmarkten in 1KW 2020.	3.3
Exploitatiekosten	Lagere exploitatiekosten als gevolg van diverse kostenbesparende maatregelen (die onder meer hebben geleid tot een daling van de voorzieningen voor variabele vergoedingen en minder vte's) en lagere marketing-, reis-, facilitaire en event-kosten (direct gerelateerd aan de verminderde activiteit door de lockdowns). Deze lagere exploitatiekosten werden evenwel meer dan gecompenseerd door de éénmalige verhoogde doorrekening vanuit KBC Groep in verband met software.	3.8
Waardeverminderingen op kredieten (financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde via OCI)	Beperkte toename gelet op de aard van de portefeuille.	3.10 en 4.2
Waardeminderings op goodwill	Onze jaarlijkse beoordelingen met betrekking tot indicatoren van waardeverminderingen op goodwill (gebaseerd op de discounted cash flow methode) gaven geen aanwijzing voor waardeverminderingen op goodwill.	3.10 en 5.5
Herwaarderingsreserves	Daling van de herwaarderingsreserves FVPL eigenvermogensinstrumenten (overlaybenadering) en de omrekeningsverschillen. Voor meer informatie, zie de tekst onder de tabel Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten.	Geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten.
Solvabiliteit	Behoud van een sterke solvabiliteit. Eind 2020 bedroeg de Solvency II-ratio 222%, ruim het dubbele tegenover de minimumvereiste van 100%.	6.7 en hoofdstuk Hoe beheren we ons kapitaal?

Overzicht van de impact van de coronacrisis op onze activiteiten in 2020

In het deel Verslag van de Raad van bestuur vindt u bijkomende informatie over de gevolgen van de coronacrisis op de activiteiten en stakeholders van de groep, meer bepaald inzake:

- ons bedrijfsmodel: zie Hoe creëren we duurzame waarde? en Onze belangrijkste uitdagingen
- de macro-economische context: zie In welke omgeving zijn we actief?
- onze klanten: zie De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur
- onze medewerkers: zie Onze medewerkers, kapitaal, netwerk en relaties
- ons risicobeheer: zie Hoe beheren we onze risico's?
- dividenduitkering: zie Onze medewerkers, kapitaal, netwerk en relaties

2.0 Toelichtingen in verband met segmentinformatie

Niet van toepassing bij KBC Verzekeringen, maar wel bij KBC Groep en KBC Bank.

3.0 Toelichtingen bij de winst-en-verliesrekening

Toelichting 3.1: Netto-rente-inkomsten

(in miljoenen euro)	2020	2019
Totaal	452	462
Rente-inkomsten	498	513
Rente-inkomsten op financiële instrumenten berekend volgens de effectieve rentevoet		
Financiële activa tegen AC	237	247
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via OCI	232	239
Afdekkingsderivaten	1	1
Financiële verplichtingen (negatieve rente)	21	19
Overige	0	0
Rente-inkomsten op andere financiële instrumenten		
Financiële activa verplicht aan reële waarde (niet voor handelsdoeleinden)	0	0
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	8	7
<i>Waarvan economische afdekkingen</i>	8	6
Overige financiële activa tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening	0	0
Rentelasten	- 46	- 51
Rentelasten op financiële instrumenten berekend volgens de effectieve rentevoet		
Financiële verplichtingen tegen AC	- 9	- 8
Financiële activa (negatieve rente)	- 13	- 12
Afdekkingsderivaten	- 12	- 12
Overige	- 2	- 2
Rentelasten op andere financiële instrumenten		
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	- 10	- 17
<i>Waarvan economische afdekkingen</i>	- 10	- 17
Financiële verplichtingen tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening	0	0
Nettorentelasten m.b.t. toegezegd pensioenregelingen	0	- 1

Toelichting 3.2: Dividendinkomsten

(in miljoenen euro)	2020	2019
Totaal	34	47
Aandelen verplicht tegen reële waarde andere dan aangehouden voor handelsdoeleinden	30	43
Aandelen aangehouden voor handelsdoeleinden	0	0
Aandelen gewaardeerd tegen reële waarde via OCI	3	4

Toelichting 3.3: Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening

(in miljoenen euro)	2020	2019
Totaal	1	103
Opdeling naar IFRS portefeuille		
Fin. instrumenten MFVPL andere dan aangehouden voor handelsdoeleinden en overlay	- 438	860
Fin. instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden (incl. rente op niet-ALM tradingderivaten en marktwaardeveranderingen van alle instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden)	2	10
Financiële instrumenten waarvoor de overlay wordt toegepast	- 14	93
Meer- of minderwaarden als gevolg van verkoop	116	117
Bijzondere waardeverminderingen	- 131	- 24
Financiële instrumenten tegen reële waarde via w&v	451	- 860
Wisselbedrijf	0	0
Resultaten uit de verwerking van afdekkingstransacties	0	0
<i>Opdeling afdekkingstransacties</i>	0	0
Microhedge reëlewaardeafdekkingen	0	0
Reëlewaardeveranderingen van de afgedekte instrumenten	- 1	4
Reëlewaardeveranderingen van de afdekkingsderivaten	1	- 4
Kasstroomafdekkingen	0	0
Reëlewaardeveranderingen van afdekkingsinstrumenten, niet-effectief deel	0	0
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit, niet-effectief deel	0	0
Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille	0	0
Reëlewaardeveranderingen van de afgedekte instrumenten	0	0
Reëlewaardeveranderingen van de afdekkingsderivaten	0	0
Stopzetting van hedge accounting in geval van reëlewaardeafdekking	0	0
Stopzetting van hedge accounting in geval van kasstroomafdekking	0	0

- ALM-afdekkingsderivaten (opgenomen in hedge accounting): het rentegedeelte van deze afdekkingsderivaten wordt weergegeven onder Netto-rente-inkomsten. De reëlewaardeveranderingen van deze afdekkingsderivaten, met uitzondering van die waarvoor een effectieve kasstroomafdekkingsrelatie geldt, worden weergegeven onder Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Ook de reëlewaardeveranderingen van de afgedekte activa worden in een reëlewaardeafdekkingstransactie in diezelfde post weergegeven en daar gebeurt een opheffing voor zover het een effectieve afdekking betreft. De ALM-afdekkingsderivaten die niet in hedge accounting zijn opgenomen (en dus als tradinginstrumenten worden geklasseerd) volgen hetzelfde stramien, met uitzondering dat de meeste gerelateerde activa niet tegen reële waarde (d.w.z. niet marked-to-market) worden geboekt.
- Dag 1-winsten: wanneer de transactieprijs op een niet-actieve markt verschillend is van de reële waarde van andere observeerbare markttransacties in hetzelfde instrument of van de reële waarde gebaseerd op een waarderingstechniek waarvan de variabelen alleen data van observeerbare markten bevatten, dan wordt het verschil tussen de transactieprijs en de reële waarde (een dag 1-winst) opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Als dat niet het geval is (als de variabelen dus niet alleen data van observeerbare markten bevatten), wordt de dag 1-winst gereserveerd en opgenomen in de winst-en-verliesrekening tijdens de looptijd en uiterlijk op de eindvervaldag van het financiële instrument, indien significant. De invloed daarvan is voor KBC verwaarloosbaar.
- Financiële instrumenten waarvoor de *overlay*-benadering wordt toegepast: zie tekst onder de geconsolideerde winst-en-verliesrekening.
- Het wisselbedrijf omvat alle gerealiseerde en niet-gerealiseerde wisselkoersresultaten (bij herwaardering van de monetaire activa en passiva), ongeacht de IFRS-portefeuille, met uitzondering van financiële activa en passiva die aan reële waarde in de winst-en-verliesrekening worden gewaardeerd, waarvoor de herwaardering in de reële waardeverandering is opgenomen. Merk op dat (ongerealiseerde) wisselkoerswinsten/-verliezen op schadereserves (verzekeringen) en op de financiële instrumenten ter dekking van de schadereserves worden opgenomen onder Technische lasten. (Ongerealiseerde) wisselkoerswinsten/-verliezen op het aandeel van herverzekeraars in schadereserves en op de financiële instrumenten ter afdekking van deze schadereserves worden opgenomen onder Nettoresultaat uit afgestane herverzekering.
- Beleggingscontracten (verzekeringen) zijn onder invloed van IFRS 9 verschoven naar Financiële activa verplicht tegen reële waarde, in overeenstemming met hun businessmodel 'beheerd op basis van de reële waarde', terwijl de schulden m.b.t. beleggingscontracten blijven opgenomen in Financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Dat geeft aanleiding tot compenserende bedragen in de bovenstaande tabel op de lijnen 'Financiële instrumenten verplicht tegen reële waarde andere dan aangehouden voor handelsdoeleinden en overlay' en 'Financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening' (respectievelijk -441 en +441 miljoen euro in 2020 en respectievelijk +832 en -832 miljoen euro in 2019). De aan 2019 tegengestelde beweging in 2020 wordt verklaard door het gunstige beursklimaat in 2019 terwijl het beursjaar 2020 een daling van de aandelenkoersen liet optekenen.

- Effectiviteit van afdekkingen: we bepalen de effectiviteit aan de hand van de volgende methodes:
 - Voor *micro-hedge*-reëlewaardeafdekkingen gebruiken we op kwartaalbasis de *dollaroffset*methode, waarbij reëlewaardeschommelingen van de afgedekte positie en reëlewaardeschommelingen van het afdekkingsinstrument elkaar compenseren binnen een marge van 80%-125%.
 - Voor kasstroomafdekkingen vergelijken we het aangegeven afdekkingsinstrument met een *perfect hedge* van de afgedekte kasstromen. Die vergelijking gebeurt prospectief (via BPV-meting) en retrospectief (via vergelijking van de reële waarde van het aangegeven afdekkingsinstrument met de *perfect hedge*). De effectiviteit van beide tests moet zich binnen een marge van 80%-125% bevinden.
 - Voor reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille beoordelen we de effectiviteit volgens de regels voorgeschreven in de Europese versie van IAS 39 (*carve-out*). IFRS staat niet toe nettoposities weer te geven als afgedekte posities, maar staat wel toe om de afdekkingsinstrumenten toe te wijzen aan de brutopositie van activa (of eventueel de brutopositie van verplichtingen). Concreet zorgen we ervoor dat het volume activa (of verplichtingen) in elk looptijdsegment groter is dan het volume afdekkingsinstrumenten dat aan hetzelfde segment wordt toegewezen.

Toelichting 3.4: Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstrumenten tegen reële waarde via OCI

- In 2020 en 2019 waren er geen belangrijke gerealiseerde resultaten uit schuldinstrumenten tegen reële waarde via OCI.

Toelichting 3.5: Nettoprovisie-inkomsten

(in miljoenen euro)	2020	2019
Totaal	- 364	- 349
Ontvangen provisies	147	165
Betaalde provisies	- 512	- 515
Indeling naar type		
Vermogensbeheerdiensten	16	30
Ontvangen provisies	30	44
Betaalde provisies	- 14	- 14
Bankdiensten	- 6	- 6
Ontvangen provisies	2	2
Betaalde provisies	- 8	- 8
Distributie	- 374	- 374
Ontvangen provisies	116	119
Betaalde provisies	- 490	- 493

Toelichting 3.6: Netto overige inkomsten

(in miljoenen euro)	2020	2019
Totaal	79	67
waarvan meer- of minderwaarden als gevolg van		
verkoop van financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	0	0
terugkoop van financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	0	0
waarvan andere, waaronder:	79	67
inkomsten van Groep VAB	56	48
Netto-huurinkomsten	16	16

Toelichting 3.7: Verzekeringsresultaten

Toelichting 3.7.1: Overzicht

(in miljoenen euro)	Leven	Niet-leven	Niet-technische rekening	Totaal
2020				
Verdiende verzekeringspremies vóór herverzekering	1 223	1 795	0	3 019
waarvan wijziging in voorzieningen voor niet-verdiende verzekeringspremie	- 2	- 28	0	- 30
Verzekeringstechnische lasten vóór herverzekering	- 1 212	- 913	0	- 2 126
Uitkeringen	- 1 137	- 806	0	- 1 943
Wijzigingen in technische voorzieningen	- 53	- 101	0	- 154
Ander technisch resultaat	- 22	- 6	0	- 28
Nettoprovisie-inkomsten	- 19	- 346	0	- 364
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	- 2	- 18	0	- 20
Algemene beheerskosten	- 151	- 266	- 2	- 419
Interne schaderegelingskosten	- 9	- 63	0	- 71
Indirecte acquisitiekosten	- 32	- 71	0	- 104
Administratiekosten	- 110	- 132	0	- 242
Beheerskosten voor beleggingen	0	0	- 2	- 2
Technisch resultaat	- 161	253	- 2	89
Beleggingsopbrengsten	359	95	32	486
Technisch-financieel resultaat	198	348	29	576
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	-	-	0	0
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	198	348	29	576
Belastingen	-	-	-	- 126
RESULTAAT NA BELASTINGEN	-	-	-	450
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	-	-	-	-
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	-	-	-	450
2019				
Verdiende verzekeringspremies vóór herverzekering	1 324	1 741	0	3 065
waarvan wijziging in voorzieningen voor niet-verdiende verzekeringspremie	- 1	- 53	0	- 54
Verzekeringstechnische lasten vóór herverzekering	- 1 329	- 967	0	- 2 296
Uitkeringen	- 1 119	- 848	0	- 1 966
Wijzigingen in technische voorzieningen	- 267	- 113	0	- 380
Ander technisch resultaat	57	- 7	0	50
Nettoprovisie-inkomsten	- 18	- 332	0	- 349
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	- 3	- 22	0	- 25
Algemene beheerskosten	- 145	- 253	- 3	- 400
Interne schaderegelingskosten	- 8	- 62	0	- 70
Indirecte acquisitiekosten	- 35	- 76	0	- 110
Administratiekosten	- 102	- 116	0	- 218
Beheerskosten voor beleggingen	0	0	- 3	- 3
Technisch resultaat	- 170	167	- 3	- 6
Beleggingsopbrengsten	479	88	39	606
Technisch-financieel resultaat	309	255	37	601
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	-	-	6	6
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	309	255	43	607
Belastingen	-	-	-	- 127
RESULTAAT NA BELASTINGEN	-	-	-	480
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	-	-	-	-
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	-	-	-	480

- Beleggingsopbrengsten bestaan uit (in miljoen euro, voor 2020 en 2019, respectievelijk): nettorente-inkomsten (452, 462), netto-dividendinkomsten (34, 47), nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van

waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (1, 103), netto gerealiseerd resultaat van schuldinstrumenten tegen reële waarde met verwerking via OCI (0, 1), overige netto-inkomsten (11, -3) en bijzondere waardeverminderingen (-11, -3). De niet-technische rekening bevat ook de resultaten van niet-verzekeringsdochtermaatschappijen zoals VAB groep en ADD en een aantal vastgoedvennootschappen. Ze worden opgenomen bij de toelichting over 'verzekeringsactiviteiten' omdat ze dochtermaatschappijen zijn van KBC Verzekeringen (maar omdat ze niet aan 'Leven' of 'Niet-leven' kunnen worden toegewezen, worden ze opgenomen bij de niet-technische rekening). Bovendien bevat de niet-technische rekening de beleggingsopbrengst van het eigen vermogen (dat laatste heeft grotendeels te maken met rente-opbrengsten van obligaties).

- Cijfers over de verdiende premies bevatten niet de beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling, die ruwweg overeenkomen met de tak 23-producten. De marge op die producten zit vervat bij de Nettoprovisie-inkomsten.
- De technische lasten in Niet-leven bestaan vooral uit de schade-uitkeringen, wijzigingen in de voorziening voor te betalen schades, wijzigingen in de voorziening voor tekortkomingen, ontvangen verhaalrechten, wijziging in de geschatte verhaalrechten en andere technische lasten. De technische lasten in Leven bestaan vooral uit uitkeringen, wijzigingen in de voorziening voor te betalen uitkeringen, wijzigingen in de provisie voor levensverzekeringen, wijzigingen in de voorziening met betrekking tot (niet-ontbundelde) tak 23-producten, bonussen (winstdeelname), wijziging in de voorziening voor tekortkomingen en andere technische lasten Leven.
- In het hoofdstuk 'Hoe beheren we onze risico's' vindt u een overzicht van de beleggingsportefeuille van de verzekeraar ('Samenstelling beleggingsportefeuille van KBC Verzekeringen'). Die tabel maakt deel uit van de jaarrekening.
- De interne acquisitiekosten worden in het overgrote deel van de gevallen meteen opgenomen in de winst-en-verliesrekening (dus niet gespreid).
- In 2020 werd het technisch resultaat schadeverzekeringen negatief beïnvloed door onder meer stormen in België en positief door de verminderde economische activiteit door de lockdown-maatregelen (wat tot minder schadegevallen leidde; zie ook toelichting 1.4). In 2019 werd het technisch resultaat schadeverzekeringen negatief beïnvloed door onder meer de stormen in België en Tsjechië, grote brandschades in België en de herinschatting van schadevoorzieningen in het tweede kwartaal 2019.

Toelichting 3.7.2: Levensverzekeringen

(in miljoenen euro)	2020	2019
Totaal	1 223	1 324
Per IFRS-categorie		
Verzekeringscontracten	902	909
Beleggingscontracten met discretionaire winstdeling	322	414
Per type		
Aangenomen herverzekering	0	0
Rechtstreekse zaken	1 223	1 324
Opdeling van de rechtstreekse zaken		
Individuele premies	869	979
Koopsommen	131	264
Periodieke premies	738	715
Premies betreffende groepsverzekeringsovereenkomsten	355	345
Koopsommen	50	55
Periodieke premies	305	290
Totale verkoop levensverzekeringen, inclusief beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling		
Tak 23	965	733
Tak 21	1 024	1 116
Totaal	1 989	1 849

- Conform IFRS passen we voor een aantal beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling *deposit accounting* toe. Dat betekent dat we de premie-inkomsten en technische lasten van die contracten niet tonen onder de posten Verdiende verzekeringspremies en Technische lasten, maar de marge erop vermelden onder Nettoprovisie-inkomsten. Beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling komen ruwweg overeen met tak 23-contracten, die goed waren voor een premie-inkomen van 1,0 miljard euro in 2020 en 0,7 miljard euro in 2019. De premie-inkomsten van de beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling onder *deposit accounting* zitten vervat in de Totale verkoop levensverzekeringen zoals vermeld in het onderste deel van de tabel. Die verkoopvolumes zijn dus samengesteld uit de verdiende verzekeringspremies en de premies van de contracten waar *deposit accounting* wordt toegepast.

Toelichting 3.7.3: Niet-levensverzekeringen

(in miljoenen euro)	Verdiende premies (vóór herverzekering)	Schade (vóór herverzekering)	Bedrijfskosten (vóór herverzekering)	Afgestane herverzekering	Totaal
2020					
Totaal	1 795	- 913	- 611	- 18	253
Aangenomen herverzekering	26	- 16	- 11	- 13	- 14
Rechtstreekse zaken	1 770	- 897	- 600	- 5	267
Ongevallen en ziekte, takken 1 en 2, exclusief arbeidsongevallen	117	- 69	- 41	0	7
Arbidsongevallen, tak 1	77	- 62	- 17	- 3	- 6
Motorrijtuigen burgerrechtelijke aansprakelijkheid, tak 10	502	- 306	- 144	7	59
Motorrijtuigen andere takken, takken 3 en 7	301	- 138	- 102	- 1	60
Scheepvaart, luchtvaart, transport, takken 4, 5, 6, 7, 11 en 12	5	- 2	- 2	0	1
Brand en andere schade aan goederen, takken 8 en 9	528	- 197	- 207	- 9	115
Algemene burgerrechtelijke aansprakelijkheid, tak 13	128	- 88	- 44	2	- 1
Kredieten en borgtochten, takken 14 en 15	0	0	0	0	0
Diverse geldelijke verliezen, tak 16	21	- 7	- 8	0	6
Rechtsbijstand, tak 17	60	- 21	- 22	0	16
Hulpverlening, tak 18	30	- 7	- 14	0	10
2019					
Totaal	1 741	- 967	- 585	- 22	167
Aangenomen herverzekering	14	- 11	- 10	- 17	- 24
Rechtstreekse zaken	1 727	- 956	- 575	- 5	191
Ongevallen en ziekte, takken 1 en 2, exclusief arbeidsongevallen	118	- 56	- 40	0	22
Arbidsongevallen, tak 1	81	- 82	- 17	0	- 18
Motorrijtuigen burgerrechtelijke aansprakelijkheid, tak 10	497	- 310	- 141	0	46
Motorrijtuigen andere takken, takken 3 en 7	280	- 182	- 95	1	5
Scheepvaart, luchtvaart, transport, takken 4, 5, 6, 7, 11 en 12	5	- 2	- 2	0	1
Brand en andere schade aan goederen, takken 8 en 9	507	- 228	- 191	1	89
Algemene burgerrechtelijke aansprakelijkheid, tak 13	128	- 50	- 43	- 6	29
Kredieten en borgtochten, takken 14 en 15	0	0	0	0	0
Diverse geldelijke verliezen, tak 16	21	- 11	- 8	- 1	1
Rechtsbijstand, tak 17	58	- 22	- 22	0	14
Hulpverlening, tak 18	33	- 13	- 17	0	4

Toelichting 3.8: Exploitatiekosten

(in miljoenen euro)	FY 2020	FY 2019
Totaal	- 487	- 471
Personeelskosten	- 228	- 230
Algemene beheerskosten	- 242	- 226
Waarvan heffingen	- 17	- 16
Afschrijvingen van vaste activa	- 17	- 15

- Algemene beheerskosten: omvat herstel- en onderhoudskosten, reclamekosten, huur, professionele vergoedingen, verschillende (niet-inkomsten)belastingen, nutsvoorzieningen en dergelijke. Het omvat ook de kosten gerelateerd aan de bijzondere heffing voor financiële instellingen in verschillende landen.

Toelichting 3.9: Personeel

	2020	2019
Gemiddeld personeelsbestand, in vte's	3 972	3 996
Volgens statuut		
Arbeiders	324	306
Bedienden	3 623	3 665
Directieleden (senior management)	25	25

- Berekening: de cijfers vermeld in de tabel betreffen jaargemiddelden die inzake scope kunnen afwijken van de eindejaarscijfers die we elders vermelden.
- In mei 2019 startten we met een optimalisatie van onze groepswijde governance op niveau KBC Groep geconsolideerd, met als doel onze operationele efficiëntie verder te verhogen. Die optimalisatieoefening heeft gevolgen voor sommige van onze medewerkers.

Toelichting 3.10: Bijzondere waardeverminderingen (*impairments*) – winst-en-verliesrekening

(in miljoenen euro)	2020	2019
Totaal	- 11	- 3
Bijzondere waardeverminderingen op fin. activa tegen AC en reële waarde via OCI *	- 6	1
Waarvan bijzondere waardeverminderingen op fin. activa tegen AC	- 1	0
Per product		
Leningen en voorschotten	0	0
Schuldpapier	- 1	0
Verbintenissen en financiële garanties buiten balans	0	0
Per type		
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	- 1	0
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	0	0
Categorie 3 (non-performing; ECL over resterende looptijd)	0	0
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid	0	0
Waarvan bijzondere waardeverminderingen op fin. activa tegen reële waarde via OCI	- 5	1
Schuldpapier	- 5	1
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	- 2	0
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	- 2	1
Categorie 3 (non-performing; ECL over resterende looptijd)	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op goodwill	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op overige	- 5	- 4
Immateriële vaste activa (zonder goodwill)	- 2	- 1
Materiële vaste activa, inclusief vastgoedbeleggingen	0	0
Geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	0
Overige	- 3	- 3

* *Modification* winsten/verliezen worden ook opgenomen bij de bijzondere waardeverminderingen, maar waren beperkt.

- Informatie over de totale bijzondere waardeverminderingen op de balans: zie Toelichting 4.2.
- Achtergrondinformatie en methodologie bij KBC's model van te verwachten kredietverliezen (ECL) vindt u in de waarderingsregels (toelichting 1.2, onder Financiële activa – Bijzondere waardeverminderingen).
- KBC gebruikt om de te verwachten kredietverliezen te berekenen specifieke modellen voor *probability of default* (PD), *exposure at default* (EAD) en *loss given default* (LGD). Historische observaties en toekomstgerichte voorspellingen zijn daarbij van essentieel belang.
 - PD is de kans dat een tegenpartij in falings gaat in de komende 12 maanden of over de gehele looptijd van de verbintenis (afhankelijk van de IFRS 9-stage waarin de faciliteit zich bevindt). De PD wordt gedreven door de interne (en eventueel externe) kredietscore van de tegenpartij. Voorbeelden van variabelen die gebruikt worden als input voor PD-modellen zijn financiële ratio's, gedragsparameters (achterstallen), enz.
 - EAD is de verwachte uitstaande schuld op het moment van falings en is afhankelijk van de huidige uitstaande schuld en eventuele veranderingen toegestaan door het contract en normale aflossingen. Voorbeelden van inputvariabelen zijn producttypen terugbetalingsschema, enz.
 - LGD is de verwachte grootte van het verlies ten opzichte van de uitstaande schuld op het moment van falings. De LGD wordt voorgesteld als een percentage van de uitstaande schuld en wordt bepaald door historische recuperaties op vergelijkbare vorderingen. Voorbeelden van inputvariabelen zijn waarborgtypes, financiële ratio's, enz.
- KBC Verzekeringen gebruikt drie verschillende toekomstgerichte macro-economische scenario's met verschillende gewichten voor de berekening van de ECL. Een gevoeligheidsanalyse van de impact van deze meervoudige economische scenario's op de collectief berekende ECL (i.e. zonder de ECL op individueel berekende dossiers van 0,9 miljoen euro per einde 2020 en 0,4 miljoen euro per einde 2019), toont dat het basisscenario resulteert in een ECL van 10,4 miljoen euro (4,8 miljoen euro in 2019), wat 0,3 miljoen euro lager is dan voor het 'down'-scenario (0,0 miljoen euro in 2019) en 0,2 miljoen euro hoger dan voor het 'up'-scenario (0,0 miljoen euro in 2019). Het berekende scenario gewogen collectieve ECL (dat werd geboekt) bedraagt 10,5 miljoen euro (4,8 miljoen euro in 2019).

Toelichting 3.11: Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures

(in miljoenen euro)	2020	2019
Totaal	0	6
Waarvan		
KBC Asset Management SA	-	2
NLB Vita	-	4

- Bijzondere waardeverminderingen van (goodwill op) geassocieerde ondernemingen en joint ventures zijn inbegrepen bij Bijzondere waardeverminderingen (zie Toelichting 3.10). Het aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures houdt bijgevolg geen rekening met die bijzondere waardeverminderingen.

Toelichting 3.12: Belastingen

(in miljoenen euro)	2020	2019
Totaal	- 126	- 127
Naar type		
Actuele belastingen	- 122	- 124
Uitgestelde belastingen	- 3	- 3
Componenten van de belastingberekening		
Resultaat vóór belastingen	576	607
Winstbelastingen tegen het Belgische statutaire tarief	25,00%	29,58%
Berekende winstbelastingen	- 144	- 179
Plus of min belastinggevolgen toe te schrijven aan		
verschillen in belastingtarieven, België-buitenland	14	16
belastingvrije winst	36	46
aanpassingen m.b.t. voorgaande jaren	- 8	- 6
aanpassingen uitgestelde belastingen toe te schrijven aan wijziging belastingtarief	0	1
ongebruikte fiscale verliezen en verrekenbare tegoeden die de huidige belastingkosten verminderen	0	0
ongebruikte fiscale verliezen en verrekenbare tegoeden die de uitgestelde belastingkosten verminderen	0	0
terugboeking van vroeger erkende uitgestelde belastingvorderingen als gevolg van fiscale verliezen	0	0
overige, hoofdzakelijk niet-afrekbare uitgaven	- 24	- 5

- Belastingvorderingen en belastingverplichtingen: zie Toelichting 5.2.
- Wijziging van belastingtarief in 2020: de hervorming van de Belgische vennootschapsbelasting in 2017 voorzag in een verdere daling van de belastingvoet van 29,58% naar 25% vanaf boekjaar 2020. Dat heeft vanaf 2020 een recurrente positieve invloed op de resultatenrekening als gevolg van de lagere belastingvoet van de Belgische groepsmaatschappijen. De daling heeft geen invloed op de uitstaande uitgestelde belastingvorderingen en -schulden (en dus het totale eigen vermogen), gezien die reeds rekening houden met de verlaging van de belastingvoet.

4.0 Toelichtingen bij de financiële instrumenten op de balans

Toelichting 4.1:

(in miljoenen euro)	AC	FVOCI	MFVPL excl. HFT en overlay	Overlay	HFT	FVO (1)	Afdek- kings- deriva- ten	Totaal
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2020								
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. reverse repo's)	447	0	0	0	1	0	0	447
<i>Waarvan terugbetaalbaar op verzoek en termijnleningen op minder dan drie maanden</i>								1
Leningen en voorschotten aan klanten (excl. reverse repo's)	2 198	0	0	0	0	0	0	2 198
Handelsvorderingen	1	0	0	0	0	0	0	1
Afbetalingskredieten	0	0	0	0	0	0	0	0
Hypotheekleningen	1 073	0	0	0	0	0	0	1 073
Termijnkredieten	994	0	0	0	0	0	0	994
Financiële leasing	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorschotten in rekening-courant	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	130	0	0	0	0	0	0	130
Reverse repo's (2)	0	0	0	0	0	0	0	0
Met kredietinstell. & beleggingsondernemingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Met klanten	0	0	0	0	0	0	0	0
Aandelen	0	80	0	1 276	3	0	0	1 359
Beleggingscontracten, verzekeringen (5)	0	0	13 830	0	0	0	0	13 830
Schuldpapier	5 585	12 496	33	0	7	0	0	18 121
Van publiekrechtelijke emittenten	4 084	7 359	0	0	2	0	0	11 444
Van kredietinstell. & beleggingsondernemingen	364	1 881	0	0	3	0	0	2 249
Van ondernemingen	1 137	3 257	33	0	2	0	0	4 428
Derivaten	0	0	0	0	0	0	4	5
Overige (3)	25	0	0	0	0	0	0	25
Totaal	8 254	12 576	13 863	1 276	11	0	4	35 985
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2019								
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. reverse repo's)	476	0	0	0	1	0	0	477
<i>Waarvan terugbetaalbaar op verzoek en termijnleningen op minder dan drie maanden</i>								2
Leningen en voorschotten aan klanten (excl. reverse repo's)	2 288	0	0	0	0	0	0	2 288
Handelsvorderingen	1	0	0	0	0	0	0	1
Afbetalingskredieten	0	0	0	0	0	0	0	0
Hypotheekleningen	1 199	0	0	0	0	0	0	1 199
Termijnkredieten	979	0	0	0	0	0	0	979
Financiële leasing	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorschotten in rekening-courant	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	110	0	0	0	0	0	0	110
Reverse repo's (2)	0	0	0	0	0	0	0	0
Met kredietinstel.& beleggingsondernemingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Met klanten	0	0	0	0	0	0	0	0
Aandelen	0	72	0	1 431	3	0	0	1 506
Beleggingscontracten, verzekeringen (5)	0	0	14 584	0	0	0	0	14 584
Schuldpapier	4 767	13 111	31	0	8	0	0	17 918
Van publiekrechtelijke emittenten	3 785	7 518	0	0	1	0	0	11 305
Van kredietinstel. & beleggingsondernemingen	405	1 985	0	0	4	0	0	2 395
Van ondernemingen	577	3 608	31	0	3	0	0	4 218
Derivaten	0	0	0	0	0	0	1	1
Overige (3)	50	0	0	0	0	0	0	50
Totaal	7 582	13 183	14 615	1 431	13	0	1	36 824

(in miljoenen euro)	AC	HFT	FVO	Afdek- kings- deriva- ten	Totaal
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2020					
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. repo's)	226	0	0	0	226
<i>Waarvan terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar</i>					0
Deposito's van klanten en schuldpapier (excl. repo's)	500	0	0	0	500
Zichtdeposito's	0	0	0	0	0
Termijndeposito's	0	0	0	0	0
Spaarrekeningen	0	0	0	0	0
Deposito's van bijzondere aard	0	0	0	0	0
Overige deposito's	0	0	0	0	0
Depositocertificaten	0	0	0	0	0
Kasbons	0	0	0	0	0
Converteerbare obligaties	0	0	0	0	0
Niet-converteerbare obligaties	0	0	0	0	0
Converteerbare achtergestelde schulden	0	0	0	0	0
Niet-converteerbare achtergestelde schulden	500	0	0	0	500
Repo's (4)	241	0	0	0	241
Met kredietinstel. & beleggingsondernemingen	241	0	0	0	241
Met klanten	0	0	0	0	0
Schulden m.b.t. beleggingscontracten (6)	0	0	12 724	0	12 724
Derivaten	0	6	0	39	46
Baissepositities	0	0	0	0	0
In aandelen	0	0	0	0	0
In schuldpapier	0	0	0	0	0
Overige (5)	24	0	0	0	24
Totaal	991	6	12 724	39	13 761

FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2019					
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. repo's)	243	0	0	0	243
<i>Waarvan terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar</i>					0
Deposito's van klanten en schuldpapier (excl. repo's)	500	0	0	0	500
Zichtdeposito's	0	0	0	0	0
Termijndeposito's	0	0	0	0	0
Spaarrekeningen	0	0	0	0	0
Deposito's van bijzondere aard	0	0	0	0	0
Overige deposito's	0	0	0	0	0
Depositocertificaten	0	0	0	0	0
Kasbons	0	0	0	0	0
Converteerbare obligaties	0	0	0	0	0
Niet-converteerbare obligaties	0	0	0	0	0
Converteerbare achtergestelde schulden	0	0	0	0	0
Niet-converteerbare achtergestelde schulden	500	0	0	0	500
Repo's (4)	797	0	0	0	797
Met kredietinstel. & beleggingsondernemingen	797	0	0	0	797
Met klanten	0	0	0	0	0
Schulden m.b.t. beleggingscontracten (6)	0	0	13 610	0	13 610
Derivaten	0	12	0	35	47
Baissepositities	0	0	0	0	0
In aandelen	0	0	0	0	0
In schuldpapier	0	0	0	0	0
Overige (5)	14	0	0	0	14
Totaal	1 555	12	13 610	35	15 211

- De boekwaarde benadert het maximale kredietrisico.
- Het bedrag van de reverse repo's is nagenoeg gelijk aan het bedrag van de onderliggende (uitgeleende) activa.
- Het betreft financiële activa die niet werden opgenomen bij de leningen en voorschotten aan klanten, omdat ze geen rechtstreeks verband houden met de commerciële kredietverlening.
- Het bedrag van de repo's is nagenoeg gelijk aan het bedrag van de onderliggende (ontleende) activa (deels op balans en deels verkregen via reverse repo's).
- Het betreft financiële verplichtingen die niet werden opgenomen bij de deposito's van klanten, omdat ze geen rechtstreeks verband houden met de commerciële depositovererving.
- Het verschil tussen 'beleggingscontracten, verzekeringen' en 'schulden m.b.t. beleggingscontracten' kan verklaard worden door de presentatie van de niet-ontbundelde beleggingscontracten, die wel opgenomen zijn bij de 'beleggingscontracten, verzekeringen' bij de financiële activa maar op het passief opgenomen worden bij de post 'technische voorzieningen vóór herverzekering'.

- Overgedragen activa die blijvend erkend worden in hun geheel: KBC leent op regelmatige basis effecten uit en/of verkoopt effecten met de verbintenis die op een latere datum terug te kopen (repotransacties). De effecten die uitgeleend of verkocht worden met de verbintenis ze op een latere datum terug te kopen, worden overgedragen aan de tegenpartij, waarbij KBC in ruil cash of andere financiële activa ontvangt. KBC behoudt evenwel de voornaamste risico's en opbrengsten met betrekking tot die effecten en blijft bijgevolg die effecten opnemen in zijn balans. Bovendien wordt er een financiële schuld erkend ten belope van de ontvangen cash.

Eind 2020 had KBC overgedragen activa die blijvend in hun geheel erkend worden in de vorm van repotransacties, en uitgeleende effecten met een boekwaarde van 2 345 miljoen euro (schuldinstrumenten gecategoriseerd als Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI 343 miljoen euro, als Tegen geamortiseerde kostprijs 1 001 miljoen euro) en een gerelateerde financiële schuld met een boekwaarde van 2 741 miljoen euro (respectievelijk gerelateerd aan Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI 1 306 miljoen euro en Tegen geamortiseerde kostprijs 1 435 miljoen euro). Eind 2019 had KBC overgedragen activa die blijvend in hun geheel erkend worden in de vorm van repotransacties en uitgeleende effecten met een boekwaarde van 3 892 miljoen euro (schuldinstrumenten gecategoriseerd als Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI 2 403 miljoen euro, als Tegen geamortiseerde kostprijs 1 489 miljoen euro) en een gerelateerde financiële schuld met een boekwaarde van 4 547 miljoen euro (respectievelijk gerelateerd aan Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI 2 464 miljoen euro en aan Tegen geamortiseerde kostprijs 2 083 miljoen euro).

Toelichting 4.2: Financiële activa volgens portefeuille en kwaliteit

Toelichting 4.2.1: Financiële activa waarvoor bijzondere waardeverminderingen zijn geboekt

	31-12-2020			31-12-2019		
	Boekwaarde voor bijzondere waardeverminderingen	Bijzondere waardeverminderingen	Boekwaarde na bijzondere waardeverminderingen	Boekwaarde voor bijzondere waardeverminderingen	Bijzondere waardeverminderingen	Boekwaarde na bijzondere waardeverminderingen
(in miljoenen euro)						
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS						
Leningen en voorschotten (*)	2 645	- 1	2 644	2 765	- 1	2 764
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	2 580	0	2 579	2 701	0	2 701
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	64	0	64	63	0	63
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	1	- 1	1	1	0	1
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0	0	0	0
Schuldpapier	5 587	- 2	5 585	4 768	0	4 767
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	5 582	- 2	5 580	4 768	0	4 767
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	5	0	5	0	0	0
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0	0
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0	0	0	0
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE VIA OCI						
Schuldpapier	12 505	- 8	12 496	13 115	- 4	13 111
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	12 369	- 6	12 364	13 093	- 3	13 090
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	136	- 3	133	22	- 1	22
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0	0
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0	0	0	0

(*) De boekwaarde na bijzondere waardeverminderingen in deze toelichting komt overeen met de som van de lijnen Leningen en voorschotten aan krediet-instellingen en beleggingsondernemingen, excl. reverse repo's, Leningen en voorschotten aan klanten, excl. reverse repo's en Reverse repo's in toelichting 4.1. (in de kolom Tegen geamortiseerde kostprijs)

Toelichting 4.2.2. Details over bijzondere waardeverminderingen

	31-12-2020					31-12-2019				
(in miljoenen euro)	Categorie 1 Onderhevig aan 12 maanden ECL	Categorie 2 Onderhevig aan ECL over resterende looptijd	Categorie 3 Onderhevig aan ECL over resterende looptijd - non- performing	Onderhevig aan ECL over resterende looptijd (POCI)	Totaal	Categorie 1 Onderhevig aan 12 maanden ECL	Categorie 2 Onderhevig aan ECL over resterende looptijd	Categorie 3 Onderhevig aan ECL over resterende looptijd - non- performing	Onderhevig aan ECL over resterende looptijd (POCI)	Totaal
LENINGEN EN VOORSCHOTTEN TEGEN AC										
Bijzondere waardeverminderingen op 01-01-2020	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1
Mutaties met resultaatinvloed (1)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overdracht van financiële activa										
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nieuwe financiële activa (2)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Veranderingen in risicoparameters	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn (3)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties zonder resultaatinvloed	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn (3)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Veranderingen in de consolidatiekring	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overdracht i.v.m. IFRS 5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op 31-12-2020	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1
SCHULDPAPIER TEGEN AC										
Bijzondere waardeverminderingen op 01-01-2020	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Mutaties met resultaatinvloed (1)	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Overdracht van financiële activa										
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nieuwe financiële activa (2)	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Veranderingen in risicoparameters	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn (3)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties zonder resultaatinvloed	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn (3)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Veranderingen in de consolidatiekring	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overdracht i.v.m. IFRS 5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op 31-12-2020	2	0	0	0	2	0	0	0	0	0
SCHULDPAPIER TEGEN FVOCI										
Bijzondere waardeverminderingen op 01-01-2020	3	1	0	0	4	3	2	0	0	5
Mutaties met resultaatinvloed (1)	2	2	0	0	5	0	- 1	0	0	- 1
Overdracht van financiële activa										
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	0	2	0	0	2	0	0	0	0	0
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0	0	- 1	0	0	- 1
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nieuwe financiële activa (2)	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Veranderingen in risicoparameters	2	0	0	0	2	0	0	0	0	0
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn (3)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties zonder resultaatinvloed	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn (3)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Veranderingen in de consolidatiekring	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overdracht i.v.m. IFRS 5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op 31-12-2020	6	3	0	0	8	3	1	0	0	4

(1) Recuperaties op al afgeschreven kredieten worden wel verwerkt in de winst-en-verliesrekening bij de 'bijzondere waardeverminderingen op financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde via OCI', maar worden niet in deze tabel opgenomen aangezien ze geen invloed hebben op de waardeverminderingen die in de balans zijn uitgedrukt.

(2) Bevat ook bijzondere waardeverminderingen gerelateerd aan nieuwe financiële activa ten gevolge van uitoefening van al bestaande verstrekte verbintenissen en financiële garanties buiten balans.

(3) Derecognition zonder resultaatinvloed vindt plaats wanneer de aanpassing van de waardevermindering al upfront was doorgevoerd (bijvoorbeeld op het moment van de verkoopovereenkomst (desinvesteringen) of aanpassing van de waardevermindering vóór de afschrijving). Derecognition met resultaatinvloed vindt plaats wanneer de waardevermindering op hetzelfde moment plaatsvindt (bijvoorbeeld in geval van kwijtschelding van schulden).

- Voorzieningen voor verbintenissen en financiële garanties: zie toelichting 5.7.2
- Invloed van wijzigingen in bijzondere waardeverminderingen op de winst-en-verliesrekening: zie Toelichting 3.10.
- De kredietportefeuille omvat een deel van de financiële activa. Op basis van interne managementrapportering lichten we in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? (onder Kredietrisico) de samenstelling en kwaliteit van de kredietportefeuille toe. De door de commissaris geauditeerde delen uit dat hoofdstuk sommen we vooraan in dat hoofdstuk op.

Toelichting 4.3: Maximaal kredietrisico en *offsetting*

(in miljoenen euro)	31-12-2020			31-12-2019		
	Maximaal kredietrisico (A)	Ontvangen waarborgen en andere credit enhancements (B)	Netto (A-B)	Maximaal kredietrisico (A)	Ontvangen waarborgen en andere credit enhancements (B)	Netto (A-B)
Onderhevig aan bijzondere waardeverminderingen	20 823	839	19 984	20 759	873	19 885
<i>Waarvan categorie 3 non-performing (AC en FVOCI)</i>	<i>1</i>	<i>0</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>0</i>	<i>1</i>
Schuldpapier	18 082	0	18 082	17 879	0	17 879
Leningen en voorschotten exclusief reverse repo's	2 644	839	1 805	2 764	873	1 891
Reverse repo's	0	0	0	0	0	0
Overige financiële activa	25	0	25	50	0	50
Buitenbalansverplichtingen	72	0	72	65	0	65
Niet onderhevig aan bijzondere waardeverminderingen	45	0	45	41	0	41
Schuldpapier	40	0	40	39	0	39
Leningen en voorschotten exclusief reverse repo's	1	0	1	1	0	1
waarvan FVO	0	0	0	0	0	0
Reverse repo's	0	0	0	0	0	0
Derivaten	5	0	5	1	0	1
Overige financiële activa	0	0	0	0	0	0
Buitenbalansverplichtingen	0	0	0	0	0	0
Totaal	20 868	839	20 029	20 800	873	19 927

- Maximaal kredietrisico van een financieel actief is de nettoboekwaarde. Het maximale kredietrisico bevat, naast de bedragen op de balans, ook het niet-opgenomen deel van de onherroepelijk verstrekte kredietlijnen, de verstrekte financiële garanties en de andere onherroepelijk verstrekte verbintenissen.
- De kredietportefeuille omvat een deel van de financiële activa. Op basis van interne managementrapportering lichten we in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? (onder Kredietrisico) de samenstelling en kwaliteit van de kredietportefeuille toe. De door de commissaris geauditeerde delen uit dat hoofdstuk sommen we vooraan in dat hoofdstuk op.
- Ontvangen waarborgen en *credit enhancements*: worden opgenomen tegen marktwaarde en beperkt tot het uitstaande bedrag van de betreffende leningen.

Financiële instrumenten onderhevig aan netting, afdwingbare netting-raamovereenkomsten en soortgelijke overeenkomsten (in miljoenen euro)	Brutobedrag van erkende financiële instrumenten	Brutobedragen van erkende financiële instrumenten die verrekend worden (netting)	Nettobedragen van financiële instrumenten gepresenteerd op de balans	Bedragen die niet verrekend worden op de balans (netting)			Netto bedrag
				Financiële instrumenten	Kaswaarborgen	Effectenwaarborgen	
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2020							
Derivaten	5	0	5	0	0	5	0
Derivaten, exclusief central clearing houses	5	0	5	0	0	5	0
Derivaten met central clearing houses	0	0	0	0	0	0	0
Reverse repo's, geleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	0	0	0	0	0	0	0
Reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0
Geleende effecten	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	5	0	5	0	0	5	0
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2020							
Derivaten	46	0	46	0	35	10	0
Derivaten, exclusief central clearing houses	46	0	46	0	35	10	0
Derivaten met central clearing houses	0	0	0	0	0	0	0
Repo's, uitgeleende effecten en soortgelijke	241	0	241	0	0	241	0
Repo's	241	0	241	0	0	241	0
Uitgeleende effecten	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	287	0	287	0	35	251	0
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2019							
Derivaten (1)	1	0	1	0	0	1	0
Derivaten, exclusief central clearing houses	1	0	1	0	0	1	0
Derivaten met central clearing houses	0	0	0	0	0	0	0
Reverse repo's, geleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	0	0	0	0	0	0	0
Reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0
Geleende effecten	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	1	0	1	0	0	1	0
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2019							
Derivaten (1)	47	0	47	0	40	6	0
Derivaten, exclusief central clearing houses	47	0	47	0	40	6	0
Derivaten met central clearing houses	0	0	0	0	0	0	0
Repo's, uitgeleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	797	0	797	0	0	797	0
Repo's	797	0	797	0	0	797	0
Uitgeleende effecten	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	843	0	843	0	40	803	0

(1) De cijfers voor derivaten eind 2019 zijn aangepast.

- De criteria voor *netting* zijn vervuld als KBC momenteel een wettelijk afdwingbaar recht heeft om de erkende financiële activa en financiële passiva te verrekenen en de intentie heeft om de transacties af te wikkelen op een nettobasis, of het financieel actief en het financieel passief simultaan te realiseren. De financiële activa en financiële passiva die op die manier verrekend worden, zijn gerelateerd aan financiële instrumenten die verhandeld werden via (centrale) clearinghuizen.
- Onder Bedragen die niet verrekend worden op de balans worden in de kolom Financiële instrumenten de bedragen van financiële instrumenten weergegeven die afgesloten worden onder een afdwingbaar *netting*-raamakkoord of een gelijkaardig akkoord dat niet aan de criteria voldoet zoals gedefinieerd onder IAS 32. Die bedragen refereren aan die situaties waar *netting* alleen kan worden toegepast in het geval van verzuim, insolventie of bankroet van een van de tegenpartijen. Hetzelfde principe is van toepassing voor financiële instrumenten die gegeven of ontvangen worden als waarborg. Voor waarborgen ontvangen in de vorm van niet-contanten (in de kolom Effectenwaarborgen onder Bedragen die niet verrekend worden op de balans) zal de waarde in de tabel die zijn die overeenstemt met de marktwaarde, en het is die waarde die gebruikt wordt in het geval van verzuim, insolventie of bankroet van een van de tegenpartijen.

Toelichting 4.4: Reële waarde van financiële instrumenten – algemeen

- Bij KBC worden alle interne waarderingsmodellen door een onafhankelijke *Risk Validation Unit* gevalideerd. Bovendien heeft het Directiecomité een *Group Valuation Committee* (GVC) aangesteld om ervoor te zorgen dat KBC en zijn entiteiten voldoen aan alle wettelijke bepalingen over de waardering van financiële instrumenten die gewaardeerd worden tegen reële waarde. Het GVC bewaakt de consistente implementatie van het *KBC Valuation Framework*, dat bestaat uit verschillende richtlijnen (waaronder de *Group Valuation Policy*, *Group Market Value Adjustments Policy* en de *Group Parameter Review Policy*). Het GVC komt minstens tweemaal per kwartaal samen om belangrijke wijzigingen in waarderingsmethoden (inclusief, maar niet beperkt tot, modellen, marktdata, inputparameters) of afwijkingen van *Group Policies* voor financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde goed te keuren. Het GVC bestaat uit leden van Finance, Risicobeheer en Middle Office. Elke 6 maanden worden er *valuation uncertainty measurements* uitgevoerd en gerapporteerd aan het GVC. Ten slotte neemt een speciaal daartoe samengesteld team reële waarden onder de loep die het resultaat zijn van een waarderingsmodel.
- De reële waarde van hypothecaire kredieten en termijnskredieten die niet tegen reële waarde in de balans zijn opgenomen (zie tabel), wordt bepaald door contractuele kasstromen tegen de risicovrije rentevoet te verdisconteren. Die berekening wordt dan gecorrigeerd voor kredietrisico door rekening te houden met marges verkregen op gelijkaardige, maar recent uitgegeven, kredieten. De reële waarde houdt voor de belangrijkste portefeuilles rekening met *prepayment risks* en *cap*-opties. De reële waarde van zichtdeposito's en depositoboekjes (beide onmiddellijk opvraagbaar) wordt verondersteld gelijk te zijn aan de boekwaarde.

Reële waarde van financiële instrumenten die niet tegen reële waarde op de balans zijn opgenomen (in miljoenen euro)	Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs		Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	
	Boekwaarde	Reële waarde	Boekwaarde	Reële waarde
(in miljoenen euro)				
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2020				
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, inclusief rev. repo's	447	570	-	-
Leningen en voorschotten aan klanten inclusief reverse repo's	2 198	2 499	-	-
Schuldpapier	5 585	6 657	-	-
Overige	25	25	-	-
Totaal	8 254	9 750	-	-
Niveau 1	-	5 034	-	-
Niveau 2	-	4 711	-	-
Niveau 3	-	5	-	-
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2020				
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. repo's	-	-	467	467
Deposito's van klanten en schuldpapier, incl. repo's	-	-	500	500
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	-	-	0	0
Overige	-	-	24	24
Totaal	-	-	991	991
Niveau 1	-	-	-	10
Niveau 2	-	-	-	980
Niveau 3	-	-	-	0
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2019				
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen inclusief rev. repo's	476	612	-	-
Leningen en voorschotten aan klanten inclusief reverse repo's	2 288	2 514	-	-
Schuldpapier	4 767	5 752	-	-
Overige	50	50	-	-
Totaal	7 582	8 927	-	-
Niveau 1	-	4 412	-	-
Niveau 2	-	4 506	-	-
Niveau 3	-	8	-	-
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2019				
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. repo's	-	-	1 040	1 040
Deposito's van klanten en schuldpapier, incl. repo's	-	-	500	500
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	-	-	0	0
Overige	-	-	14	11
Totaal	-	-	1 555	1 551
Niveau 1	-	-	-	0
Niveau 2	-	-	-	1 551
Niveau 3	-	-	-	0

Toelichting 4.5: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – waarderingshiërarchie

(in miljoenen euro) Waarderingshiërarchie	31-12-2020				31-12-2019			
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE								
Verplicht tegen reële waarde, niet aangehouden voor handelsdoeleinden incl. overlay	14 706	344	89	15 139	15 514	441	89	16 045
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondermemingen, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Leningen en voorschotten aan klanten, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Aandelen	1 217	3	56	1 276	1 370	0	61	1 431
Beleggingscontracten, verzekeringen	13 490	341	0	13 830	14 143	441	0	14 584
Schuldpapier	0	0	33	33	2	0	29	31
<i>waarvan overheidsobligaties</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Aangehouden voor handelsdoeleinden	6	5	0	11	7	6	0	13
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondermemingen, incl. reverse repo's	0	1	0	1	0	1	0	1
Leningen en voorschotten aan klanten, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Aandelen	3	0	0	3	3	0	0	3
Schuldpapier	3	4	0	7	4	5	0	8
<i>waarvan overheidsobligaties</i>	2	0	0	2	1	0	0	1
Derivaten	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
FVO	0	0	0	0	0	0	0	0
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondermemingen, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Leningen en voorschotten aan klanten, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Schuldpapier	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>waarvan overheidsobligaties</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
Tegen reële waarde via OCI	8 972	3 268	336	12 576	9 416	3 533	234	13 183
Aandelen	2	0	78	80	2	0	70	72
Schuldpapier	8 970	3 268	258	12 496	9 414	3 533	164	13 111
<i>waarvan overheidsobligaties</i>	5 297	1 967	95	7 359	5 347	2 127	44	7 518
Afdekkingsderivaten	0	4	0	4	0	1	0	1
Derivaten	0	4	0	4	0	1	0	1
Totaal	23 684	3 622	425	27 731	24 938	3 981	323	29 242
(in miljoenen euro)								
Waarderingshiërarchie	31-12-2020				31-12-2019			
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE								
Aangehouden voor handelsdoeleinden	0	6	0	6	0	12	0	12
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondermemingen, incl. repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Deposito's van klanten en schuldpapier, incl. repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Derivaten	0	6	0	6	0	12	0	12
Baissepositities	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Gewaardeerd tegen reële waarde	12 724	0	0	12 724	13 610	0	0	13 610
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondermemingen, incl. repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Deposito's van klanten en schuldpapier, incl. repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	12 724	0	0	12 724	13 610	0	0	13 610
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Afdekkingsderivaten	0	39	0	39	0	35	0	35
Derivaten	0	39	0	39	0	35	0	35
Totaal	12 724	46	0	12 770	13 610	47	0	13 657

- De waarderingshiërarchie verdeelt de waarderingstechnieken, samen met de respectieve waarderingsparameters waarop die gebaseerd zijn, op basis van prioriteit, in drie niveaus.
 - De waarderingshiërarchie kent de hoogste prioriteit toe aan parameters van niveau 1. Dat betekent dat, als er een actieve markt bestaat, gepubliceerde prijsnoteringen moeten worden gebruikt om het financiële actief of passief tegen reële waarde te waarderen. Parameters van niveau 1 zijn gepubliceerde (genoteerde) prijzen afkomstig van een beurs, een handelaar, een makelaar, een sectorgroep, een waarderingsdienst (*pricing service*) of een regelgevende instantie. Die prijzen zijn eenvoudig en op regelmatige basis beschikbaar en zijn ontleend aan huidige en regelmatig uitgevoerde markttransacties tussen onafhankelijke partijen op actieve markten die voor KBC toegankelijk zijn. De reële waarde is dan gebaseerd op de marktwaarde die wordt afgeleid van de huidige beschikbare transactieprijs. Er wordt geen waarderingstechniek (model) gebruikt.
 - Als er geen prijsnoteringen beschikbaar zijn, bepaalt de rapporterende entiteit de reële waarde met behulp van een waarderingstechniek (model) op basis van waarneembare of niet-waarneembare parameters. Het gebruik van waarneembare parameters moet worden gemaximaliseerd, terwijl het gebruik van niet-waarneembare parameters moet worden geminimaliseerd. Waarneembare parameters worden ook parameters van niveau 2 genoemd. Ze weerspiegelen alle factoren die marktdeelnemers bij de waardering van het actief of de verplichting tegen reële waarde in overweging zouden nemen op basis van marktgegevens afkomstig van bronnen die onafhankelijk zijn van de rapporterende entiteit. Waarneembare waarderingsparameters zijn bijvoorbeeld de risicovrije rente, wisselkoersen van vreemde valuta, aandelenkoersen en de impliciete volatiliteit. Waarderingsstechnieken op basis van waarneembare parameters zijn onder andere: verdiscontering van toekomstige kasstromen, vergelijking met de huidige of recente reële waarde van een ander soortgelijk instrument.
 - Niet-waarneembare parameters worden ook parameters van niveau 3 genoemd. Ze zijn gebaseerd op de assumpties die marktpartijen volgens de rapporterende entiteit zouden gebruiken bij de waardering van het actief of de verplichting (inclusief assumpties over de betrokken risico's). Niet-waarneembare parameters weerspiegelen een markt die niet actief is. Waarderingsparameters die benaderingen zijn voor niet-waarneembare parameters (*proxy*) en correlatiefactoren kunnen worden beschouwd als niet-waarneembaar op de markt.
- Als de parameters die worden gebruikt om de reële waarde van een actief of passief te bepalen in verschillende niveaus van de waarderingshiërarchie kunnen worden ondergebracht, dan wordt de reële waarde van het gehele actief of passief geklasseerd volgens het laagste niveau van de betreffende parameters die een belangrijke invloed hebben op de totale reële waarde van het actief of passief. Bijvoorbeeld: als de berekening van de reële waarde gebaseerd is op waarneembare parameters, waarbij belangrijke aanpassingen van die waarde nodig zijn op basis van niet-waarneembare parameters, dan valt die waarderingmethode onder niveau 3 van de waarderingshiërarchie.
- De waarderingshiërarchie en de classificatie in die waarderingshiërarchie van de meest gebruikte financiële instrumenten vindt u in de tabel. De tabel geeft een overzicht van het niveau waaronder financiële instrumenten doorgaans worden geklasseerd, maar uitzonderingen zijn mogelijk. Met andere woorden: hoewel de meerderheid van een bepaald type financiële instrumenten geklasseerd wordt op het in de tabel vermelde niveau, kan een klein deel van die instrumenten geklasseerd zijn op een ander niveau.
- Bij overdrachten tussen verschillende niveaus van de waarderingshiërarchie hanteert KBC het principe dat die plaatsvinden aan het einde van de rapporteringsperiode. Voor meer details over overdrachten tussen de verschillende niveaus: zie Toelichting 4.6 en 4.7.

Overzicht op niveau van KBC Groep:

	Soort instrument	Producten	Type waardering
Niveau 1	Liquide financiële instrumenten waarvoor genoteerde koersen regelmatig beschikbaar zijn	Valutacontantcontracten, beursgenoteerde financiële futures, beursgenoteerde opties, beursgenoteerde aandelen, beursgenoteerde fondsen (ETF), liquide overheidsobligaties, andere liquide obligaties, liquide asset backed securities op actieve markten	Mark-to-market (gepubliceerde prijsnoteringen op een actieve markt), voor obligaties: BVAL.
	Plain vanilla / liquide derivaten	(Cross-Currency) Renteswaps (IRS), valutaswaps, valutatermijncontracten, rentetermijncontracten (FRA), inflatieswaps, dividendswaps en -futures, commodity swaps, reverse floaters, opties op obligatiefutures, opties op rentefutures, overnight index swaps, FX reset Caps en floors, renteopties, Europese en Amerikaanse aandelenopties, forward start-opties, digitale valutaopties, FX strips van eenvoudige opties, Europese swaptions, constant maturity swaps (CMS), European cancelable IRS, compound options, commodity options	Verdiscontering van toekomstige kasstromen op basis van verdisconterings- en inschattingcurves (op basis van gepubliceerde depositoquoteringen, FX swaps en (CC)IRS) Waarderingsmodel voor opties op basis van waarneembare parameters (bv. volatiliteit)
Niveau 2	Lineaire financiële activa (zonder optionele kenmerken) – cashinstrumenten	Deposito's, eenvoudige kasstromen, transacties in het kader van repo's	Verdiscontering van toekomstige kasstromen op basis van verdisconterings- en inschattingcurves (op basis van gepubliceerde depositoquoteringen, FX swaps en (CC)IRS)
	Halfliquide obligaties/ABS	Halfliquide obligaties / asset backed securities	BVAL, prijsstelling door derden (bv. leadmanager), prijscontrole a.d.h.v. alternatieve observeerbare marktgegevens, of via vergelijkbare spreadmethode
	Schuldinstrumenten	Eigen uitgiftes door KBC Ifima (passiva), hypotheekobligaties op het actief van CSOB	Verdiscontering van toekomstige kasstromen en waardering van gerelateerde derivaten op basis van observeerbare parameters
	Lineaire financiële passiva (cashinstrumenten)	Leningen, thesauriebewijzen	Verdiscontering van toekomstige kasstromen op basis van verdisconterings- en inschattingcurves (op basis van gepubliceerde depositoquoteringen, FX swaps en (CC)IRS)
Niveau 3	Exotische derivaten	Target profit forwards, Bermudan swaptions, digitale renteopties, quanto-renteopties, digitale aandelenopties, composite aandelenopties, Aziatische aandelenopties, barrieropties op aandelen, quanto-digital FX options, FX Asian options, FX European barrier options, FX simple digital barrier options, FX touch rebate, inflatieopties, Bermudan cancelable IRS, Europese en Amerikaanse valutaopties, CMS spread options, CMS interest rate caps/floors, (callable) range accruals, outperformance options, autocallable options, lookback options, flexible forward	Waarderingsmodel voor opties op basis van niet-waarneembare parameters (bv. correlatie)
	Illiquide instrumenten met kredietkoppeling	Collateralised debt obligations (notes)	Waarderingsmodel op basis van de correlatie tussen de respectieve defaultkansen van de onderliggende activa
	Private Equity Investments	Private equity en niet-genoteerde deelnemingen	Op basis van de waarderingsrichtlijnen van de EVCA (European Private Equity & Venture Capital Association)
	Illiquide obligaties / ABS	Illiquide (hypotheek)obligaties / Asset backed securities die indicatief worden geprijsd door één prijsleverancier op een niet-actieve markt	BVAL, prijsstelling door derden (bv. leadmanager), geen prijscontrole mogelijk door gebrek aan beschikbare/betrouwbare alternatieve marktgegevens
	Schuldinstrumenten	Eigen uitgiftes door KBC (KBC Ifima)	Verdiscontering van toekomstige kasstromen en waardering van gerelateerde derivaten op basis van niet-observeerbare parameters (indicatieve prijsstelling door derden voor de derivaten)

Toelichting 4.6: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – overdrachten tussen niveau 1 en 2

- Overdrachten in 2020: KBC herklasseerde voor 94 miljoen euro aan financiële instrumenten van niveau 1 naar niveau 2. Het herklasseerde ook voor ongeveer 245 miljoen euro aan financiële instrumenten van niveau 2 naar niveau 1. Het grootste deel van die herklasseringen gebeurde deels wegens een gewijzigde liquiditeit van overheids- en bedrijfsobligaties.
- Overdrachten in 2019: KBC herklasseerde voor 98 miljoen euro aan financiële instrumenten van niveau 1 naar niveau 2. Het herklasseerde ook voor ongeveer 654 miljoen euro aan financiële instrumenten van niveau 2 naar niveau 1. Het grootste deel van die herklasseringen gebeurde wegens een gewijzigde liquiditeit van overheids- en bedrijfsobligaties.

Toelichting 4.7: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – focus op niveau 3

- Belangrijke bewegingen met betrekking tot financiële instrumenten geklasseerd in niveau 3 van de waarderingshierarchie in 2020:
 - Activa tegen reële waarde via OCI: De reële waarde van de schuldinstrumenten steeg met 94 miljoen euro voornamelijk door verschuivingen in niveau 3 en nieuwe posities
- Belangrijke bewegingen met betrekking tot financiële instrumenten geklasseerd in niveau 3 van de waarderingshierarchie in 2019:
 - Activa tegen reële waarde via OCI: De reële waarde van de schuldinstrumenten steeg met 44 miljoen euro voornamelijk door nieuwe posities, reëlewaardeveranderingen en verschuivingen in niveau 3, deels gecompenseerd door instrumenten die op vervaldag kwamen en verkopen

Toelichting 4.8: Derivaten

Toelichting 4.8.1 Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden

(in miljoenen euro)	31-12-2020				31-12-2019			
	Boekwaarde		Gecontracteerde bedragen (*)		Boekwaarde		Gecontracteerde bedragen (*)	
	Activa	Verplichtingen	Aangekocht	Verkocht	Activa	Verplichtingen	Aangekocht	Verkocht
Totaal	0	6	61	61	0	12	162	162
Rentecontracten	0	6	48	48	0	11	149	149
<i>Waarvan renteswaps en futures</i>	0	6	48	48	0	11	149	149
<i>Waarvan opties</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
Valutacontracten	0	0	13	13	0	0	13	13
<i>Waarvan valuta- en renteswaps, termijnwisselverrichtingen en futures</i>	0	0	13	13	0	0	13	13
<i>Waarvan opties</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
Aandelencontracten	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Waarvan aandelenswaps</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Waarvan opties</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
Kredietcontracten	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Waarvan credit default swaps</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
Grondstoffen- en andere contracten	0	0	0	0	0	0	0	0

(*) In deze tabel worden bij de gecontracteerde bedragen beide benen van de derivaten gerapporteerd.

Toelichting 4.8.2 Afdekkingsderivaten

31-12-2020

(in miljoenen euro)	Afdekkingsinstrument				Type	Afgedekt instrument			Invloed op eigen vermogen	
	Gecontracteerde bedragen (1)		Boekwaarde	Reëlewaardeveranderingen van afdekkingsinstrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode (2)		Totaal (incl. reëlewaardeveranderingen)	Boekwaarde	Reëlewaardeveranderingen van afgedekte instrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode (2)	Niet-effectief opgenomen in resultaat	Effectief opgenomen in OCI
Aan-gekocht	Verkocht	Activa			Verplichtingen					
Microhedge-reëlewaardeafdekkingen										
Renteswaps	539	539	3	38	1	Aangehouden schuldpapier aan AC	0	0	0	
Valuta- en renteswaps	31	31	0	1	0	Leningen en voorschotten aan AC	0	0	0	
						Aangehouden schuldpapier aan FVOCI	666	23	- 1	
						Uitgegeven schuldpapier aan AC	0	0	0	
						Deposito's aan AC	0	0	0	
Totaal	570	570	3	39	1	Totaal			- 1	0
Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille										
Renteswaps	0	0	0	0	0	Aangehouden schuldpapier aan AC	0	0	0	
Valuta- en renteopties	0	0	0	0	0	Leningen en voorschotten aan AC	0	0	0	
						Leningen en voorschotten aan FVOCI	0	0	0	
						Uitgegeven schuldpapier aan AC	0	0	0	
						Deposito's aan AC	0	0	0	
Totaal	0	0	0	0	0	Totaal			0	0
Kasstroomafdekkingen (microhedge en ter afdekking van een portefeuille)										
Renteswaps	0	0	0	0	0					
Valuta- en renteswaps	11	11	0	0	0					
Totaal	11	11	0	0	0	Totaal			0	0
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit										
Totaal (3)	0	0	0	0	0	Totaal			0	1

(1) In deze tabel worden bij de gecontracteerde bedragen beide benen van de derivaten gerapporteerd.

(2) Inefficiviteit wordt erkend in het nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening – zie ook Toelichting 3.3

(3) Boekwaarde verplichtingen: betreft afdekkingsinstrumenten onder de vorm van deposito's in vreemde munt.

31-12-2019

(in miljoenen euro)	Afdekkingsinstrument					Afgedeekt instrument			Invloed op eigen vermogen		
	Gecontracteerde bedragen (1)		Boekwaarde		Reëlewaardeveranderingen van afdekkingsinstrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode (2)	Type	Totaal (incl. reëlewaardeveranderingen)	Boekwaarde	Reëlewaardeveranderingen van afgedekte instrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode (2)	Niet-effectief opgenomen in resultaat	Effectief opgenomen in OCI
	Aan-gekocht	Verkocht	Activa	Verplichtingen							
Hedging strategy											
Microhedge-reëlewaardeafdekkingen											
Renteswaps	598	598	0	32	- 4	Aangehouden schuldpapier aan AC	0	0	0		
Valuta- en renteswaps	32	32	0	2	0	Leningen en voorschotten aan AC	0	0	0		
						Aangehouden schuldpapier aan FVOCI	683	27	4		
						Uitgegeven schuldpapier aan AC	0	0	0		
						Deposito's aan AC	0	0	0		
Totaal	630	630	0	33	- 4	Totaal			4	0	-
Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille											
Renteswaps	0	0	0	0	0	Aangehouden schuldpapier aan AC	0	0	0		
Valuta- en renteopties	0	0	0	0	0	Leningen en voorschotten aan AC	0	0	0		
						Leningen en voorschotten aan FVOCI	0	0	0		
						Uitgegeven schuldpapier aan AC	0	0	0		
						Deposito's aan AC	0	0	0		
Totaal	0	0	0	0	0	Totaal			0	0	-
Kasstroomafdekkingen (microhedge en ter afdekking van een portefeuille)											
Renteswaps	0	0	0	0	0						
Valuta- en renteswaps	17	17	0	2	0						
Totaal	17	17	0	2	0	Totaal			0	0	- 1
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit											
Totaal (3)	0	0	0	0	0	Totaal			0	0	1

(1) In deze tabel worden bij de gecontracteerde bedragen beide benen van de derivaten gerapporteerd.

(2) Inefficiteit wordt erkend in het nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening – zie ook Toelichting 3.3

(3) Boekwaarde verplichtingen: betreft afdekkingsinstrumenten onder de vorm van deposito's in vreemde munt.

- Om de negatieve impact van renteschommelingen te vermijden, worden de looptijden van activa en passiva op de balans aangepast door middel van *interest rate swaps* en andere derivaten.
- Wat de verhouding tussen risicobeheer en boekhoudkundige vertaling ervan betreft, krijgt het economische beheer voorrang en worden de risico's afgedekt volgens het algemene ALM-kader. Pas daarna wordt gezocht naar de mogelijkheden om de eventuele boekhoudkundige mismatch die daardoor ontstaat te beperken door een van de bovengenoemde indekkingstechnieken.

Verwachte kasstromen van kasstroomafdekkingsderivaten per tijdsblok (in miljoenen euro)	Instroom	Uitstroom
Maximaal 3 maanden	0	0
Meer dan 3 maanden en maximaal 6 maanden	6	- 6
Meer dan 6 maanden en maximaal 1 jaar	0	0
Meer dan 1 jaar en maximaal 2 jaar	0	0
Meer dan 2 jaar en maximaal 5 jaar	5	- 5
Meer dan 5 jaar	0	0

5.0 Toelichtingen bij de andere posten op de balans

Toelichting 5.1: Overige activa

(in miljoenen euro)	31-12-2020	31-12-2019
Totaal	672	681
Vorderingen uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen	381	397
Vorderingen uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen	32	29
Deposito's bij cederende ondernemingen	11	12
Te ontvangen opbrengsten (andere dan renteopbrengsten uit financiële activa)	4	7
Overige	244	237

Toelichting 5.2: Belastingvorderingen en belastingverplichtingen

(in miljoenen euro)	31-12-2020	31-12-2019
ACTUELE BELASTINGEN		
Actuele belastingvorderingen	32	37
Actuele belastingverplichtingen	30	36
UITGESTELDE BELASTINGEN	- 370	- 324
Uitgestelde belastingvorderingen, per type van tijdelijk verschil	109	108
Personeelsbeloningen	7	7
Fiscaal overgedragen verliezen	2	2
Materiële en immateriële vaste activa	7	7
Voorziening voor risico's en kosten	1	1
Bijzondere waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten	4	4
Fin. instrumenten tegen reële waarde via de w&v en reëlewaardeafdekkingen	53	54
Reëlewaardeveranderingen, financiële activa tegen FVOCI, kasstroomafdekkingen en afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse entiteiten	28	28
Technische voorzieningen	2	3
Overige	5	2
Uitgestelde belastingverplichtingen, per type van tijdelijk verschil	480	432
Personeelsbeloningen	0	0
Fiscaal overgedragen verliezen	0	0
Materiële en immateriële vaste activa	5	5
Voorziening voor risico's en kosten	9	8
Bijzondere waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten	0	0
Fin. instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de w&v en reëlewaardeafdekkingen	39	39
Reëlewaardeveranderingen, financiële activa tegen FVOCI, kasstroomafdekkingen en afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse entiteiten	329	288
Technische voorzieningen	95	88
Overige	3	3
Netto opgenomen in de balans als volgt		
Uitgestelde belastingvorderingen	5	9
Uitgestelde belastingverplichtingen	375	332
Niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden	0	0

- Uitgestelde belastingvorderingen worden geboekt voor zover het waarschijnlijk is dat er belastbare winsten beschikbaar zullen zijn op basis van realistische financiële projecties waardoor die aftrekbare tijdelijke verschillen kunnen worden gebruikt in de nabije toekomst (beperkt tot een periode van 8 à 10 jaar).
- Niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden hebben betrekking op fiscale verliezen van de groepsmaatschappijen die niet werden geactiveerd wegens onvoldoende bewijs van toekomstige belastbare winst. De

meeste niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden zijn overdraagbaar gedurende twintig jaar of meer.

- De nettowijziging van de uitgestelde belastingen (-46 miljoen euro in 2020) is als volgt verdeeld:
 - Toename van uitgestelde belastingverplichtingen: +48 miljoen euro;
 - Toename van uitgestelde belastingvorderingen: +1 miljoen euro.
- De wijziging van de uitgestelde belastingverplichtingen heeft voornamelijk te maken met de
 - Toename van uitgestelde belastingverplichtingen door wijziging in de herwaarderingsreserve van financiële instrumenten gewaardeerd aan reële waarde via OCI.

Toelichting 5.3: Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures

(in miljoenen euro)	31-12-2020	31-12-2019
Totaal	0	3
Overzicht van investeringen inclusief goodwill		
KBC Asset Management SA	0	3
NLB Vita	0	0
Goodwill op geassocieerde ondernemingen en joint ventures		
Brutobedrag	0	0
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingen	0	0
Indeling naar type		
Niet-beursgenoteerd	0	3
Beursgenoteerd	0	0
Reële waarde van investeringen in beursgenoteerde geass. ondernemingen en joint ventures	0	0

- Geassocieerde ondernemingen: ondernemingen waarbij KBC een belangrijke invloed uitoefent op het management, maar zonder directe of indirecte, volledige of gezamenlijke controle. KBC heeft over het algemeen een aandeelhouderschap van 20% tot 50% in dergelijke ondernemingen. Joint ventures zijn ondernemingen waarvoor KBC gezamenlijke controle uitoefent.
- Goodwill betaald op geassocieerde ondernemingen en joint ventures: is opgenomen in het nominale bedrag van Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures in de balans. We voeren een waardeverminderingstoets uit en boeken indien vereist de nodige bijzondere waardeverminderingen op goodwill (zie tabel).

Toelichting 5.4: Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen

(in miljoenen euro)				31-12-2020	31-12-2019
Materiële vaste activa				40	42
Vastgoedbeleggingen				256	256
Huurinkomsten				21	21
Directe exploitatiekosten uit vastgoedbeleggingen die huurinkomsten hebben gegenereerd				5	5
Directe exploitatiekosten uit vastgoedbeleggingen die geen huurinkomsten hebben gegenereerd				0	0
MUTATIETABEL	Terreinen en gebouwen	IT-apparatuur	Overige uitrusting	Totaal materiële	Vastgoed- beleggingen
2020					
Beginsaldo	34	2	5	42	256
Aanschaffingen	3	1	1	5	39
Vervreemdingen	0	0	0	0	- 19
Afschrijvingen	- 7	- 1	- 1	- 9	- 18
Overige mutaties	2	0	0	2	- 1
Eindsaldo	33	2	5	40	256
<i>Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen</i>	21	7	13	40	198
Reële waarde 31-12-2020					402
2019					
Beginsaldo	30	3	7	39	260
Aanschaffingen	5	1	2	8	16
Vervreemdingen	- 10	0	- 1	- 10	- 2
Afschrijvingen	- 6	- 1	- 1	- 9	- 16
Overige mutaties	15	0	0	14	- 3
Eindsaldo	34	2	5	42	256
<i>Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen</i>	17	8	14	39	214
Reële waarde 31-12-2019					390

- Jaarlijkse afschrijvingspercentages: hoofdzakelijk 3% voor gebouwen (inclusief vastgoedbeleggingen), 33% voor IT-apparatuur, tussen 5% en 33% voor overige uitrusting. Op terreinen wordt geen afschrijving toegepast.
- Er bestaan geen belangrijke verplichtingen voor de verwerving van materiële vaste activa. Er bestaan geen belangrijke beperkingen op eigendom en materiële vaste activa die als zekerheid dienen voor verplichtingen.
- De meeste vastgoedbeleggingen worden periodiek gewaardeerd door een onafhankelijke expert en jaarlijks door eigen specialisten in die materie. Die waardering is hoofdzakelijk gebaseerd op de kapitalisatie van de geschatte huurwaarde en eenheidsprijzen van soortgelijke onroerende goederen. Daarbij houden we rekening met alle marktparameters die beschikbaar zijn op de datum van de schatting (onder meer ligging en marktsituatie, bouwwijze en constructie, staat van onderhoud en bestemming).
- Eigen specialisten waarden jaarlijks een aantal andere vastgoedbeleggingen en baseren zich daarbij op de actuele jaarhuur per gebouw en de verwachte ontwikkeling ervan, en op een geïndividualiseerde kapitalisatievoet per gebouw.

Toelichting 5.5: Goodwill en andere immateriële vaste activa

(in miljoenen euro)	Goodwill	Intern ontwikkelde software	Extern ontwikkelde software	Overige	Totaal
2020					
Beginsaldo	111	0	20	12	142
Aanschaffingen	0	5	8	9	22
Vervreemdingen	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	- 3	- 5	- 1	- 8
Overige mutaties	0	- 2	3	- 3	- 3
Eindsaldo	111	0	26	16	152
<i>Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen</i>	<i>199</i>	<i>0</i>	<i>39</i>	<i>21</i>	<i>259</i>
2019					
Beginsaldo	117	0	14	12	143
Aanschaffingen	0	2	9	5	17
Vervreemdingen	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	- 2	- 4	- 1	- 7
Overige mutaties	- 6	0	0	- 4	- 10
Eindsaldo	111	0	20	12	142
<i>Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen</i>	<i>199</i>	<i>0</i>	<i>35</i>	<i>19</i>	<i>252</i>

- Goodwill: omvat de goodwill betaald op ondernemingen uit de consolidatiekring en betaald bij de overname van activiteiten. Goodwill betaald op geassocieerde ondernemingen is opgenomen in het nominale bedrag van Investerings in geassocieerde ondernemingen in de balans.
- Goodwill met betrekking tot recente overnames: zie Toelichting 6.6.
- Waardeverminderingstoets: we voerden die waardeverminderingstoets uit om na te gaan of er waardeverminderingen op goodwill moesten worden geboekt (zie tabel en Toelichting 3.10). We voerden de waardeverminderingstoets minstens jaarlijks uit. Bovendien voeren we op kwartaalbasis een high level assessment uit om na te gaan of er een indicatie voor waardevermindering bestaat. In die toets beschouwen we elke entiteit als een aparte kasstroom genererende eenheid (KGE). De entiteiten op zich hebben een specifiek risicoprofiel en binnen de entiteiten zelf komen in veel mindere mate verschillende profielen voor.
- Bijzondere waardeverminderingen op goodwill als gevolg van de toepassing van IAS 36: nemen we in het resultaat op als het realiseerbare bedrag van een investering lager is dan de boekwaarde ervan. Het realiseerbare bedrag bepalen we als het hoogste van de bedrijfswaarde (bepaald op basis van de DCF-methode (DCF staat voor Discounted Cash Flow)) en de reële waarde (via multi-pele analyse en dergelijke) min directe verkoopkosten.
- De voornaamste groepsmaatschappijen waarop de goodwill betrekking heeft, vindt u in de tabel. Ze werden allemaal gewaardeerd op basis van de DCF-methode. Bij de DCF-methode wordt het realiseerbare bedrag van een investering berekend als de huidige waarde van alle toekomstige vrije kasstromen van het bedrijf. Daarbij gaan we uit van langetermijnprognoses over de activiteit van de onderneming en de daaruit resulterende kasstromen (enerzijds gaat het om voorspellingen voor een aantal jaren in de toekomst, anderzijds om de restwaarde van het bedrijf na die expliciete voorspellingsperiode). Die langetermijnprognoses zijn het resultaat van een combinatie van een beoordeling van de vroegere en huidige prestaties, en externe informatiebronnen inzake toekomstige ontwikkelingen in de respectieve markten en de globale macro-economische omgeving. De terminale groeivoet bepalen we op basis van het langetermijngemiddelde van de groei van de markt. De huidige waarde van die toekomstige kasstromen berekenen we door een samengestelde discontovoet toe te passen. We bepalen de samengestelde discontovoet aan de hand van de CAPM-theorie (Capital Asset Pricing Model) en gebruiken daarbij een risicovrije rente, samen met een marktrisicopremie (vermenigvuldigd met een activiteitsafhankelijke bèta). We voegen ook een landenrisicopremie toe om de invloed van de economische toestand van het land waarin KBC actief is in rekening te brengen. We beschouwen in het model als vrije kasstromen de dividenden die kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders van het bedrijf, rekening houdend met de reglementaire vereisten voor het minimumkapitaal.

Uitstaande goodwill (in miljoenen euro)	31-12-2020	31-12-2019	Discontovoeten over de expliciete periode van kasstroomprognose heen	
			31-12-2020	31-12-2019
DZI Insurance	75	75	8,5%-7,3%	9,0%-8,3%
CSOB Pojist'ovna	18	18	10,4%-6,9%	9,9%-7,6%
Rest	18	18	-	-
Totaal	111	111	-	-

- De periode waarop de kasstroombudgetten en prognoses betrekking hebben, is in de meeste gevallen dertien twaalf jaar. We gebruiken die langere periode om de verwachte economische convergentie te vatten van de Centraal- en Oost-Europese economieën naar een niveau van West-Europesemere mature economieën. Die belangrijke assumptie maakt deel uit van het model om het dynamisme te reflecteren van de Centraal- en Oost-Europese economieën.
- Het gebruikte groeipercentage voor de extrapolatie van de kasstroomprognoses na die periode is gelijk aan de verwachte langetermijngroei van het bruto binnenlands product. Dat laatste is afhankelijk van het land en bedroeg in 2020 tussen 1,2% en 1,7% (2019: tussen 1,2% en 1,7%).
- We voerden geen gevoeligheidsanalyse uit voor die entiteiten waarvoor het overschot van de realiseerbare waarde op de boekwaarde zo aanzienlijk is dat geen redelijke verandering in de hoofdparameters ertoe zou leiden dat de realiseerbare waarde gelijk is aan of kleiner wordt dan de boekwaarde. In de tabel vindt u voor de andere entiteiten een indicatie van de verandering in hoofdparameters die ervoor zou zorgen dat de realiseerbare waarde de boekwaarde evenaart.

Toelichting 5.6: Technische voorzieningen – verzekeringen

(in miljoenen euro)	Bruto 2020	Herverzekeringen 2020	Bruto 2019	Herverzekeringen 2019
Technische voorzieningen	18 724	145	18 565	121
Verzekeringscontracten, Niet-leven	3 682	137	3 578	114
Voorziening voor niet-verdiende premies	764	2	746	2
Voorziening voor te betalen schade	2 685	134	2 611	112
Voorziening voor winstdeling & restorno's	3	0	4	0
Andere technische voorzieningen	230	0	218	0
Verzekeringscontracten, Leven	8 315	8	7 969	6
Voorziening voor niet-verdiende premies	16	1	14	0
Voorziening voor Leven	7 902	6	7 545	5
Voorziening voor te betalen schade	189	2	188	1
Voorziening voor winstdeling & restorno's	22	0	24	0
Andere technische voorzieningen	187	0	198	0
Beleggingscontracten met discretionaire winstdeling, leven	6 727	0	7 019	0
Voorziening voor Leven	6 671	0	6 953	0
Voorziening voor Niet-leven	0	0	0	0
Voorziening voor winstdeling & restorno's en andere	56	0	66	0

Mutatietabel	Bruto 2020	Herverzeke- ringen 2020	Bruto 2019	Herverzeke- ringen 2019
Verzekeringscontracten, Niet-leven				
Beginsaldo	3 578	114	3 414	115
Mutaties via verdiende premies (w&v)	28	0	53	0
Mutaties via technische lasten (w&v)	101	23	113	- 1
Uitkeringen schadegevallen van vorige boekjaren	- 367	- 9	- 364	- 35
Voorziening voor nieuwe schadegevallen	492	17	570	22
Vrijval/Tekort schadevoorzieningen van vorige boekjaren	- 56	11	- 101	6
Kosten van winstdeling	- 1	0	0	0
Overige mutaties met resultaatsinvloed	33	4	9	6
Mutaties via de balans	- 25	- 1	- 2	0
Eindsaldo	3 682	137	3 578	114
Verzekeringscontracten, Leven				
Beginsaldo	7 969	6	7 669	5
Mutaties via verdiende premies (w&v)	2	0	1	0
Mutaties via technische lasten (w&v)	123	1	311	1
Nieuwe productie (netto van risicopremie & kosten)	648	0	661	0
Uitkeringen, inclusief financiering risicopremie	- 710	0	- 583	0
Gecrediteerde interest	176	1	167	1
Kosten van winstdeling	9	0	11	0
Voorziening voor nieuwe schadegevallen en wijziging voorziening voor te betalen schade	- 6	1	- 3	0
Reëlewaardeaanpassingen tak 23 (niet ontbundeld)	3	0	58	0
Overige mutaties met resultaatsinvloed	3	0	1	0
Mutaties via de balans	221	0	- 12	0
Eindsaldo	8 315	8	7 969	6
Beleggingscontracten met discretionaire winstdeling, leven				
Beginsaldo	7 019	0	7 305	0
Mutaties via technische lasten (w&v)	- 70	0	- 44	0
Nieuwe productie (netto van risicopremie & kosten)	306	0	396	0
Uitkeringen, inclusief financiering risicopremie	- 467	0	- 561	0
Gecrediteerde interest	93	0	119	0
Kosten van winstdeling	2	0	7	0
Voorziening voor nieuwe schadegevallen en wijziging voorziening voor te betalen schade	- 5	0	- 6	0
Reëlewaardeaanpassingen tak 23 (niet ontbundeld)	0	0	0	0
Overige mutaties met resultaatsinvloed	0	0	0	0
Mutaties via de balans	- 222	0	- 242	0
Eindsaldo	6 727	0	7 019	0

- Om aansluiting te maken met Toelichting 3.7, hebben we de tabel herwerkt.
- Technische voorzieningen houden verband met verzekeringscontracten en met beleggingscontracten met een discretionaire winstdeling.
- Verplichtingen uit beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling worden gewaardeerd tegen reële waarde. Het gaat daarbij meestal om tak 23-contracten. Die nemen we op bij de financiële verplichtingen (zie Toelichting 4.1).
- Technische voorzieningen voor verzekeringen Leven worden berekend op basis van verschillende assumpties, die oordeelkundig worden geschat. Daarbij gebruiken we diverse interne en externe informatiebronnen. Wat betreft de erkenning van technische voorzieningen verwijst IFRS 4 momenteel in grote mate naar de lokale boekhoudstandaarden. Technische voorzieningen worden vaak berekend op basis van de technische parameters geldend op het moment van initiatie van het contract en zijn onderhevig aan de toereikendheidstoets (*liability adequacy test*). De belangrijkste parameters zijn:
 - de ziekte- en sterftecijfers: die zijn gebaseerd op de standaardsterftetabellen en worden waar nodig aangepast op basis van opgedane ervaringen;
 - assumpties m.b.t. kosten: die zijn gebaseerd op huidige kostenniveaus en kostenopslagen;

- de discontovoet: die wordt doorgaans gelijkgesteld aan de technische rentevoet, blijft constant gedurende de looptijd van het contract en wordt in een aantal gevallen gecorrigeerd op grond van wettelijke bepalingen en interne beleidsbeslissingen.
- Noteer dat de assumpties kunnen verschillen naargelang het soort levensverzekering (bv. klassieke versus moderne), de generatie van contracten (voornamelijk het moment van afsluiting van contract en de toepasselijke modaliteiten) en het land (we hebben immers verzekeringsmaatschappijen in vijf van onze kernmarkten), waardoor kwantificatie van deze assumpties voor de gehele groep niet mogelijk is. Twee elementen bij wijze van illustratie: (1) Wat betreft de discontovoet: die volgt de historische marktrente en aangezien het een levensportefeuille betreft die voor het grootste deel al lange tijd bestaat en ook een lange looptijd heeft, is die sterk verschillend binnen de portefeuille. Voor België alleen al variëren de discontovoeten van 4,75% voor de oudste tarieven, tot 0,5% en lager voor bepaalde moderne producten. (2) M.b.t. het sterfterisico worden in België uniseks sterftetafels gebruikt die gebaseerd zijn op de standaardsterftetafels "MK/FK" voor de producten vanaf 2012; vóór 2012 werden aparte sterftetafels gebruikt voor mannen en vrouwen. Op deze standaardtafels worden mogelijk nog correcties toegepast, rekening houdend met segmentatiecriteria van de desbetreffende polissen. Dat leidt tot een zeer wijde range aan gebruikte sterftetafels.
- Assumpties voor de technische voorzieningen voor te betalen schade: gebaseerd op opgedane ervaringen met betrekking tot het aantal schadegevallen, de schadevergoedingen en de schaderegelingskosten, en gecorrigeerd op basis van factoren als de verwachte marktontwikkeling, inflatie in schadegevallen en externe factoren zoals gerechtelijke beslissingen en wetgeving. De technische voorzieningen voor verzekeringen Niet-leven worden niet verdisconteerd, behalve in het geval van langetermijnverplichtingen en/of schadevergoedingen in de vorm van een periodieke betaling (rente-uitkeringen voor arbeidsongevallen, gewaarborgd inkomen en hospitalisatieverzekeringen).
- Er waren in 2020 geen belangrijke veranderingen in assumpties die de waardering van de verzekeringsactiva en -verplichtingen in belangrijke mate wijzigen.
- K&H Insurance past vanaf 2020 geen margin deposit accounting meer toe, bijgevolg stegen de technische provisies mbt. verzekeringscontracten hierdoor met ongeveer 250 miljoen euro.

Toelichting 5.7: Voorzieningen voor risico's en kosten

Toelichting 5.7.1: Overzicht

(in miljoenen euro)	31-12-2020	31-12-2019
Totale voorzieningen voor risico's en kosten	3	5
Voorzieningen voor verbintenissen en financiële garanties buiten balans	0	0
Voorzieningen voor andere risico's en kosten	3	5
Voorzieningen voor herstructurering	0	0
Voorzieningen voor belastingen en lopende rechtsgeschillen	1	2
Overige	2	2

Toelichting 5.7.2: Details van voorzieningen voor verbintenissen en financiële garanties buiten balans

Is onbelangrijk voor KBC Verzekeringen.

Toelichting 5.7.3: Details van de voorzieningen voor andere risico's en kosten

(in miljoenen euro)	Voorziening- en voor herstruc- turering	Voorzining- en voor belastingen en lopende rechts- geschillen	Overige	Totaal
2020				
Beginsaldo	0	2	2	5
Mutaties met resultaatimpact				
Bedragen aangelegd	0	0	0	0
Bedragen gebruikt	0	- 1	- 1	- 2
Bedragen teruggenomen wegens overtolligheid	0	0	0	0
Verschuivingen i.v.m.groepen activa die worden afgestoten	0	0	0	0
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0
Eindsaldo	0	1	2	3
2019				
Beginsaldo	0	2	3	6
Mutaties met resultaatimpact				
Bedragen aangelegd	0	0	2	2
Bedragen gebruikt	0	0	- 1	- 1
Bedragen teruggenomen wegens overtolligheid	0	0	0	0
Verschuivingen i.v.m.groepen activa die worden afgestoten	0	0	0	0
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0	0	0
Andere	0	0	- 2	- 2
Eindsaldo	0	2	2	5

- Voor het grootste deel van de aangelegde voorzieningen kunnen we redelijkerwijs niet inschatten wanneer ze zullen worden gebruikt.

Toelichting 5.8: Overige verplichtingen

(in miljoenen euro)	31-12-2020	31-12-2019
Totaal	857	797
Indeling naar type		
Werknemerspensioenverplichtingen of andere personeelsvoordelen	9	10
Deposito's van herverzekeraars	78	71
Toe te rekenen kosten (andere dan van rente-uitgaven i.v.m. financiële verplichtingen)	52	53
Overige	719	664

- Meer informatie over pensioenverplichtingen: zie Toelichting 5.9 (noteer dat het in Toelichting 5.8 opgenomen bedrag van werknemerspensioenverplichtingen of andere personeelsvoordelen een ruimere scope heeft dan de in Toelichting 5.9 opgenomen bedragen).

Toelichting 5.9: Pensioenverplichtingen

(in miljoenen euro)	31-12-2020	31-12-2019
TOEGEZEGDPENSIOENREGELINGEN		
Aansluiting van brutoverplichtingen uit toegezegdpensioenregelingen		
Brutoverplichtingen uit toegezegdpensioenregelingen (begin van het jaar)	227	210
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	9	9
Rentekosten	1	3
Actuariële winst of verlies ten gevolge van wijzigingen in demografische veronderstellingen	0	0
Actuariële winst of verlies ten gevolge van wijzigingen in financiële veronderstellingen	17	17
Ervaringsaanpassingen	- 16	- 3
Andere	- 7	- 9
Brutoverplichting uit toegezegdpensioenregelingen op jaareinde	231	227
Aansluiting van de reële waarde van fondsbeleggingen		
Reële waarde van fondsbeleggingen (begin van het jaar)	200	151
Feitelijk rendement op fondsbeleggingen	7	49
<i>Verwachte rente-inkomsten op de planactiva, berekend op basis van de marktrentevoeten van bedrijfsobligaties van hoge kwaliteit</i>	1	2
Bijdragen van de werkgever	7	7
Bijdragen van de deelnemers aan de regeling	0	0
Betaalde uitkeringen	- 7	- 9
Andere	0	2
Reële waarde van fondsbeleggingen op jaareinde	207	200
<i>Waarvan financiële instrumenten uitgegeven door de groep</i>	0	0
<i>Waarvan vastgoed in eigendom van KBC</i>	1	1
Financieringsstatus		
Fondsbeleggingen meer dan brutoverplichting uit toegezegdpensioenregelingen	- 24	- 27
Restitutierecht	0	0
Begrenzing van het financieringsplafond	0	0
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten	- 24	- 27
Mutatie in de nettoverplichting of het nettoactief		
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten (begin van het jaar)	- 27	- 59
In de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen	- 9	- 9
Niet in de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen	5	35
Bijdragen van de werkgever	7	7
Andere	0	0
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten op jaareinde	- 24	- 27
In de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen	- 9	- 9
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	- 9	- 9
Rentekosten	0	- 1
Bijdragen van de bij het plan aangesloten werknemers	0	0
Andere	0	0
Wijzigingen van de niet in de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen	5	35
Actuariële winst/verlies t.g.v. wijzigingen in demografische veronderstellingen	0	0
Actuariële winst/verlies t.g.v. wijzigingen in financiële veronderstellingen	- 17	- 17
Actuariële resultaten op fondsbeleggingen	6	47
Ervaringsaanpassingen	16	3
Aanpassingen aan begrenzings van het financieringsplafond	0	0
Overige	0	2
TOEGEZEGDEBIJDRAGEREGELINGEN		
Kosten voor toegezegdebijdrageregelingen	0	0

- De actieve pensioenopbouw voor de Belgische personeelsleden van KBC Verzekeringen en het grootste deel van hun Belgische dochterondernemingen verloopt uitsluitend via het KBC-Pensioenfonds. De pensioenopbouw gefinancierd met werkgeverstoelagen gebeurde tot en met 2018 voornamelijk via een vasteprestatieplan (toegezegdpensioenregeling), waarbij de pensioenprestatie wordt berekend op basis van het loon voorafgaand aan de pensionering, de periode van aansluiting en een formule in schijven met progressieve percentages. Sinds 1 januari 2014 is er een toegezegdebijdrageplan voor alle nieuwe indiensttredingen en werknemers die overgestapt zijn, waarbij op basis van het maandloon voor de lopende maand een

bijdrage wordt gestort. Bij pensionering worden de gestorte bijdragen vermeerderd met het (gewaarbord) rendement uitbetaald. Beide types pensioenplannen worden beheerd door het KBC-Pensioenfonds, dat voor de beleggingsstrategie een beroep doet op KBC Asset Management. Bijkomend zijn er een aantal kleinere stopgezette groepsverzekeringen uit het verleden die verder gefinancierd worden en beheerd worden door het KBC-Pensioenfonds. Op 1 januari 2019 werd een nieuw toegezegdebijdragenplan geïntroduceerd ter vervanging van het toegezegdebijdragenplan van 2014, waarbij ook alle werknemers eenmalig de mogelijkheid hadden om over te stappen van het vasteprestatieplan naar het nieuwe toegezegdebijdrageplan.

Bijkomende informatie pensioenverplichtingen (in miljoenen euro)	2020	2019	2018	2017	2016
Ontwikkeling belangrijkste elementen uit hoofdtabel					
Brutoverplichting uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen	231	227	2 945	2 861	2 851
Reële waarde van fondsbeleggingen	207	200	2 369	2 433	2 336
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten	- 24	- 27	- 598	- 466	- 543

Toelichting 5.10: Eigen vermogen van de aandeelhouders

In aantal	31-12-2020	31-12-2019
Gewone aandelen	1 050 906	1 050 906
<i>Waarvan gewone aandelen die de houder recht geven op een dividenduitkering</i>	1 050 906	1 050 906
<i>Waarvan eigen aandelen</i>	48 889	48 889
Overige informatie		
Fractiewaarde per aandeel (in euro)	62,00	62,00
Aantal uitgegeven maar niet-volgestorte aandelen	0	0

- Het aandelenkapitaal van KBC Verzekeringen NV bestaat uit gewone aandelen zonder nominale waarde.

Toelichting 5.11: Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten (IFRS 5)

Eind 2019 viel NLB Vita onder IFRS 5 en wordt dus gepresenteerd op de balans onder de post Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten. Eind mei 2020 werd de verkoop gefinaliseerd.

6.0 Andere toelichtingen

Toelichting 6.1: Verstrekte en ontvangen verbintenissen en financiële garanties buiten balans

(in miljoenen euro)	31-12-2020			31-12-2019		
	Nominaal bedrag	Voorziening	Netto-exposure	Nominaal bedrag	Voorziening	Netto-exposure
Niet-opgenomen deel van verstrekte kredietlijnen						
Categorie 1	0	0	0	0	0	0
Categorie 2	0	0	0	0	0	0
Categorie 3 – non-performing	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0	0
Waarvan onherroepelijke kredietlijnen	0	0	0	0	0	0
Verstrekte financiële garanties						
Categorie 1	3	0	3	3	0	3
Categorie 2	0	0	0	0	0	0
Categorie 3 – non-performing	0	0	0	0	0	0
Totaal	3	0	3	3	0	3
Andere versterkte verbintenissen						
Totaal	69	0	69	62	0	62
Totaal						
Verbintenissen en financiële garanties buiten balans	72	0	72	65	0	65

- Reële waarde van financiële garanties: gebaseerd op de beschikbare marktwaarde.
- De boekwaarde van financiële activa door KBC als waarborg gegeven bedroeg 2 457 miljoen euro voor verplichtingen en 0 miljoen euro voor eventuele verplichtingen (2019: 3 671 miljoen euro en 0 miljoen euro). Voor de aangehouden waarborgen (die mogen worden verkocht of doorverpand zonder in gebreke blijven van de eigenaar – zie tabel) bestaat de verplichting die terug te geven in hun oorspronkelijke vorm, of eventueel in geldmiddelen. Waarborgen die kunnen worden opgeëist als kredieten, worden beëindigd om verschillende redenen, zoals wanbetaling en faillissement. Bij faillissement verkoopt de curator de waarborgen. In de andere gevallen regelt de bank zelf de uitwinning of neemt ze de waarborgen in eigendom. Ontvangen waarborgen met betrekking tot OTC-derivaten betreffen vooral geldmiddelen die door KBC worden erkend op de balans (en niet in de tabel zijn opgenomen). Meer informatie vindt u in Toelichting 4.3.

Aangehouden waarborgen (die mogen worden verkocht of doorverpand zonder in gebreke blijven van de eigenaar) (in miljoenen euro)	Reële waarde van ontvangen waarborgen		Reële waarde van verkochte of doorverpande waarborgen	
	31-12-2020	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2019
Financiële activa	2 457	3 671	0	0
Aandelen	0	0	0	0
Schuldpapier	2 457	3 671	0	0
Leningen en voorschotten	0	0	0	0
Liquiditeiten	0	0	0	0
Andere activa	0	0	0	0
Materiële vaste activa	0	0	0	0
Vastgoedbeleggingen	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0

Toelichting 6.2: Leasing

Niet van toepassing bij KBC Verzekeringen, maar wel bij KBC Groep en KBC Bank.

Toelichting 6.3: Transacties met verbonden partijen

Transacties met verbonden partijen, exclusief key management (in miljoenen euro)	2020						2019					
	Entiteiten die gezamenlijke zeggenschap op de entiteit uitoefenen	Dochtermaatschappijen en entiteiten van de groep	Geassocieerde maatschappijen	Joint ventures	Overige	Totaal	Entiteiten die gezamenlijke zeggenschap op de entiteit uitoefenen	Dochtermaatschappijen en entiteiten van de groep	Geassocieerde maatschappijen	Joint ventures	Overige	Totaal
Activa	0	843	4	3	13	863	1	608	14	3	10	637
Leningen en voorschotten	0	446	0	0	0	446	0	476	0	0	0	476
Aandelen (inclusief investeringen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures)	0	67	4	3	0	74	0	53	14	3	0	70
Overige	0	330	0	0	13	343	1	80	0	0	10	91
Verplichtingen	530	541	0	0	0	1 071	502	1 114	0	0	0	1 616
Deposito's	0	467	0	0	0	467	0	1 040	0	0	0	1 040
Andere financiële verplichtingen	500	0	0	0	0	500	500	0	0	0	0	500
Overige	30	74	0	0	0	104	2	75	0	0	0	76
Winst-en-verliesrekening	- 133	53	0	0	0	- 79	- 108	66	0	0	0	- 42
Nettorente-inkomsten	- 8	143	0	0	0	135	- 8	153	0	0	0	145
Rente-inkomsten	0	156	0	0	0	156	0	165	0	0	0	165
Rentelasten	- 8	- 13	0	0	0	- 21	- 8	- 12	0	0	0	- 20
Verdiende verzekeringspremies vóór herverzekering	1	18	0	0	0	19	0	0	0	0	0	0
Technische verzekeringslasten vóór herverzekering	0	- 1	0	0	0	- 1	0	0	0	0	0	0
Dividendinkomsten	0	4	0	0	0	5	0	0	0	0	0	1
Nettoprovisie-inkomsten	0	- 79	0	0	0	- 79	0	- 84	0	0	0	- 84
Provisie-inkomsten	0	99	0	0	0	99	0	103	0	0	0	103
Provisielasten	0	- 177	0	0	0	- 177	0	- 186	0	0	0	- 186
Overige netto-inkomsten	0	0	0	0	0	0	1	33	0	0	0	34
Algemene beheerskosten	- 126	- 32	0	0	0	- 158	- 100	- 37	0	0	0	- 137
Niet opgenomen deel van kredietlijnen, financiële garanties en andere verbintenissen												
Gegeven door de groep	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangen door de groep	0	3 798	0	0	0	3 798	0	5 122	0	0	0	5 122

Transacties met key management (leden Raad van Bestuur en Directiecomité) (in miljoenen euro) (*)	2020	2019
Totaal (*)	0,3	0,4
Indeling naar type bezoldiging		
Kortetermijnpersoneelsbeloningen	0,3	0,4
Vergoedingen na uitdiensttreding	0,0	0,0
Toegezegdpensioenregelingen	0,0	0,0
Toegezegdebijdrageregelingen	0,0	0,0
Andere langetermijnpersoneelsbeloningen	0,0	0,0
Vergoedingen bij uitdiensttreding	0,0	0,0
Betalingen in aandelen	0,0	0,0
Aandelenopties, in eenheden		
Aan het begin van het jaar	0,0	0,0
Toegestaan	0,0	0,0
Uitgeoefend	0,0	0,0
Verandering van samenstelling	0,0	0,0
Aan het einde van het jaar	0,0	0,0
Voorschotten en leningen toegestaan aan key management en partners	0,0	0,0

(*) Bedragen van de bezoldiging van het key management of de partners van de consoliderende onderneming, op grond van hun werkzaamheden in de consoliderende onderneming, haar dochterondernemingen en geassocieerde ondernemingen, met inbegrip van het bedrag van op die grond aan gewezen key management toegekende rustpensioenen.

- Dochtermaatschappijen en andere entiteiten van dezelfde groep in de eerste tabel: omvat transacties met de niet-geconsolideerde dochtermaatschappijen (transacties met geconsolideerde dochtermaatschappijen zijn reeds geëlimineerd in de geconsolideerde financiële staten) en transacties met zusterondernemingen van KBC Groep (voornamelijk KBC Bank).
- Alle transacties met verbonden partijen gebeuren *at arm's length*.
- *Key management* zijn de leden van de Raad van Bestuur en het Directiecomité van KBC Verzekeringen.
- Er staan geen belangrijke waardeverminderingen uit ten opzichte van verbonden partijen.

Toelichting 6.4: Bezoldiging van de commissaris

Bezoldigingen van de commissaris (PwC; in euro)	2020	2019
KBC Moedermaatschappij en dochtervennootschappen		
Standaardcontroleopdrachten	1 144 368	1 091 762
Overige diensten	182 272	110 950
Andere controleopdrachten	182 272	110 950
Belastingadviesopdrachten	0	0
Andere opdrachten buiten revisoraatsopdrachten	0	0
KBC Moedermaatschappij alleen		
Standaardcontroleopdrachten	538 396	469 865
Overige diensten	110 592	10 750

Toelichting 6.5: dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen, 31-12-2020

Naam	Zetel	Vennootschaps- nummer	Consolidatie- percentage	Activiteit
KBC Verzekeringen: dochterondernemingen die integraal geconsolideerd worden				
KBC Verzekeringen NV	Leuven - BE	0403.552.563	100	Verzekeringsmaatschappij
ADD NV	Heverlee - BE	0406.080.305	100	Verzekeringsmakelaar
KBC Group Re SA	Luxemburg - LU	--	100	Herverzekeringsmaatschappij
ČSOB Pojišťovna a.s.	Pardubice - CZ	--	99,76	Verzekeringsmaatschappij
ČSOB Poist'ovňa a.s.	Bratislava - SK	--	100	Verzekeringsmaatschappij
Double U Building BV	Rotterdam - NL	--	100	Vastgoed
DZI Life Insurance Jsc	Sofia - BG	--	100	Levensverzekeringen
DZI - GENERAL INSURANCE JSC	Sofia - BG	--	100	Schadeverzekeringen
Groep VAB NV	Zwijndrecht - BE	0456.920.676	100	Holding
VAB NV	Zwijndrecht - BE	0436.267.594	100	Reisbijstand
K&H Biztosító Zrt	Boedapest - HU	--	100	Verzekeringsmaatschappij
KBC Verzekeringen Vastgoed Nederland I BV	Rotterdam - NL	--	100	Vastgoed
KBC Verzekeringen: dochterondernemingen die niet integraal geconsolideerd worden				
ČSOB Pojišťovací servis, s. r. o.	Pardubice - CZ	--	100	Verzekeringsmakelaar
Depannage 2000 NV	Hoboken - BE	0403.992.429	100	Voertuigen
Maatschappij voor Brandherverzekering cvba	Leuven - BE	0403.552.761	90	Herverzekeringen
Olympus Mobility NV	Brussel - BE	0638.809.930	50,08	Computerprogrammeeractiviteiten
Omnia NV	Leuven - BE	0413.646.305	99,99	Reisagentschap
Pardubická Rozvojová, a.s.	Pardubice - CZ	--	100	Vastgoed
Probemo Dubbele Bedieningen NV	Sint-Niklaas - BE	0435.357.180	100	Rijschool
Sportcomplex Aalst NV	Brussel - BE	0506.736.215	100	Vastgoed
Sportcomplex Heist-op-den-Berg NV	Brussel - BE	0841.432.438	100	Vastgoed
Traject NV	Gent - BE	0448.394.475	76,14	Mobiliteit
VAB Banden Peeters NV	Zwijndrecht - BE	0459.070.118	85,07	Voertuigen
Lubaco BVBA	Ranst - BE	0426.985.189	85,07	Voertuigen
VAB Fleet Services NV	Zwijndrecht - BE	0866.583.053	70	Voertuigen
VAB Rijschool NV	Sint-Niklaas - BE	0448.109.811	100	Rijschool
24+ NV	Zwijndrecht - BE	0895.810.836	50	Customer care center
KBC Verzekeringen: joint ventures die worden opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode				
-				
KBC Verzekeringen: joint ventures die niet worden opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode				
Macadam VAB Inspection NV	Vilvoorde - BE	0836.746.447	35,00	Voertuigen
KBC Verzekeringen: ondernemingen die worden opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode				
-				
KBC Verzekeringen: ondernemingen die niet worden opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode				
AIA-Pool cvba	Brussel - BE	0453.634.752	33,47	Verzekeringsmakelaar
AssurCard NV	Leuven - BE	0475.433.127	20,00	Geïnfomatiseerd
Optimobil Belgium NV	Brussel - BE	0471.868.277	25,33	Voertuigen

- Een onderneming die in aanmerking komt voor consolidatie wordt ook werkelijk in de consolidatie opgenomen als twee van de volgende criteria worden overschreden:
 - (1) het deel van de groep in het eigen vermogen overschrijdt 2,5 miljoen euro,
 - (2) het deel van de groep in het resultaat overschrijdt 1 miljoen euro en
 - (3) het balanstotaal overschrijdt 100 miljoen euro.

Het gezamenlijke balanstotaal van de uitgesloten vennootschappen mag niet meer bedragen dan 1% van het geconsolideerde balanstotaal.

- Belangen in niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten
 - Sponsored niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten worden gedefinieerd als gestructureerde entiteiten waarbij KBC Groep of een van zijn dochterondernemingen optreedt als arranger van het emissieprogramma, maar waarbij de beslissingsbevoegdheid van de gestructureerde entiteiten niet bij KBC Groep of een van zijn dochterondernemingen ligt en die dus niet geconsolideerd zijn. Voor meer info over de niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten verwijzen we naar het KBC Groep jaarverslag.
 - Op 31 december 2020 had KBC Verzekeringen de volgende inkomsten uit de niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten: beheersvergoeding: 58 miljoen euro.
 - Op 31 december 2020 had KBC Verzekeringen notes in handen uitgegeven door de niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten voor een bedrag van 4,4 miljard euro.
 - Een eventuele waardedaling van de notes wordt doorgerekend aan de eindklant en zal dus geen invloed hebben op KBC.

Toelichting 6.6: Belangrijkste wijzigingen in de consolidatiekring

- 2020: NLB Vita
 - Eind 2019 tekenden Nova Ljubljanska banka en KBC Verzekeringen NV een overeenkomst om hun respectieve belangen in de Sloveense 50/50 joint venture voor levensverzekeringen NLB Vita te verkopen aan Sava Re. Daarmee trekken we ons volledig terug uit Slovenië, dat voor KBC geen kernmarkt is. De transactie werd eind mei 2020 gefinaliseerd en had een verwaarloosbare impact op onze resultaten.
- 2021: Bulgaarse pensioen- en levensverzekeringsactiviteiten van NN
 - In februari 2021 bereikten we een akkoord voor de overname van de Bulgaarse pensioen- en levensverzekeringsactiviteiten van NN voor 78 miljoen euro. Het betreft alle aandelen van NN Pension Insurance Company EAD (Bulgarije) en alle activa en passiva van NN Insurance Co. Ltd. - Sofia Branch (Bulgarije). Dankzij die overname kan KBC in Bulgarije zijn bankverzekeringaanbod uitbreiden met hoogwaardige pensioenfondsp producten en zijn aandeel op de levensverzekeringsmarkt vergroten, en tegelijk extra cross-sellingmogelijkheden bieden voor bank- en schadeverzekeringsproducten in een one-stop-shopbenadering.
 - De deal moet nog door de toezichthouder worden goedgekeurd en zal naar verwachting in de loop van 2021 worden afgerond.
 - De deal zal slechts een onbelangrijke impact hebben op de solide kapitaalpositie van KBC.

Toelichting 6.7: Risicobeheer en kapitaaltoereikendheid

Kapitaalbeheer is een essentieel beheerproces dat betrekking heeft op alle beslissingen over het niveau en de samenstelling van ons kapitaal, zowel voor het bank- als het verzekeringsbedrijf. Het betreft alle instrumenten die geschikt zijn om verliezen op te vangen in *going concern*- en/of *gone concern*-situaties. Kapitaalbeheer moet voor een optimaal evenwicht zorgen tussen de reglementaire vereisten, de beleggersverwachtingen, de standpunten van ratingbureaus en de ambities van het management. De uiteindelijke verantwoordelijkheid voor het kapitaalbeheer ligt bij de Raad van Bestuur.

Kapitaalbeheer omvat een brede waaier van activiteiten, waaronder strategische onderwerpen (bv. beleid, doelstellingen bepalen, enz.), kaders en modellen (bv. reglementaire kapitaalmodellen, interne kapitaalmodellen, kost van eigen vermogen, prestatiemeting, enz.), planning en toewijzing (bv. toewijzing van kapitaal aan activiteiten, planning inzake uitgifte van kapitaalinstrumenten, raming van kapitaalratio's, enz.), uitvoering (bv. dividenden, kapitaaltransacties) en bewaking (bv. huidige solvabiliteitspositie op verschillende niveaus, naleving van de groepsbeleidslijnen en reglementaire vereisten, enz.).

Het ICAAP (*Internal Capital Adequacy Assessment Process*) bestaat uit een aantal bedrijfs- en risicoprocessen die samen bijdragen tot de doelstelling om altijd voldoende gekapitaliseerd te zijn, rekening houdend met ons risicoprofiel en de kwaliteit van onze risicobeheer- en controleomgeving. Naast de geïntegreerde aanpak op groepsniveau voeren KBC Verzekeringen en zijn verzekerings- en herverzekeringsdochtermaatschappijen regelmatig een beoordeling van hun eigen risico en solvabiliteit (*Own Risk and Solvency Assessment*, ORSA) uit, zoals vereist door Solvency II.

We rapporteren over de solvabiliteit van de verzekeringsmaatschappij op basis van IFRS-gegevens en volgens de regels die de toezichthouder oplegt.

De solvabiliteit van KBC Verzekeringen wordt berekend op basis van Solvency II; de reglementaire minimumvereiste is 100%. Eind 2020 bedroeg de Solvency II-ratio 222%, ruim het dubbele tegenover de minimumvereiste van 100%.

Samenvatting solvabiliteitscijfers voor KBC Verzekeringen

Solvabiliteit, KBC Verzekeringen volgens Solvency II (in miljoenen euro)	2020	2019
Eigen vermogen	3 868	3 496
Tier 1	3 368	2 996
Eigen vermogen van de aandeelhouders volgens IFRS	3 815	3 422
Dividenduitkering	0	- 156
Aftrek van immateriële vaste activa en goodwill (na belastingen)	- 136	- 128
Waarderingsverschillen (na belastingen)	- 383	- 196
Volatiliteitsaanpassing	89	104
Overige	- 16	- 49
Tier 2	500	500
Achtergestelde schulden	500	500
Solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR)	1 744	1 727
Marktrisico	1 355	1 389
Niet-leven	583	579
Leven	735	689
Ziekte	305	264
Tegenpartijkrediet	101	114
Diversificatie	- 1 027	- 991
Overige	- 308	- 316
Solvency II-ratio	222%	202%

U vindt meer gedetailleerde informatie in het hoofdstuk Hoe beheren we ons kapitaal? Van dit verslag en in het Risk Report.

De vereiste informatie in verband met risico's (IFRS 4 en IFRS 7) nemen we op in de door de commissaris geauditeerde delen van het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?. Die delen maken dus deel uit van de jaarrekening.

Toelichting 6.8: Gebeurtenissen na balansdatum

Belangrijke gebeurtenissen tussen de balansdatum en de goedkeuring voor publicatie van de jaarrekening door de Raad van Bestuur op 18 maart 2021 die niet hebben geleid tot aanpassingen in de jaarrekening voor 2020:

- In februari 2021 bereikten we een akkoord voor de overname van de Bulgaarse pensioen- en levensverzekeringsactiviteiten van NN voor 78 miljoen euro. Voor meer informatie, zie toelichting 6.6.

Toelichting 6.9: Algemene gegevens betreffende de vennootschap

- Naam: KBC Verzekeringen NV
- Oprichting: 24 oktober 1922
- Oprichtingsland: België
- Zetel: Professor Van Overstraetenplein 2, 3000 Leuven, België
- Btw: BE 0403.552.563
- RPR: Leuven
- Naamloze vennootschap naar Belgisch recht; organisatie van openbaar belang; de vennootschap is een verzekeringsonderneming die onder het prudentieel toezicht staat van de Nationale Bank van België.
- Duur: onbepaalde duur
- Voorwerp: De vennootschap heeft tot voorwerp alle verzekerings-, medeverzekerings-, herverzekerings- en kapitalisatieverrichtingen te doen en gemeenschappelijke pensioenfondsen te beheren (artikel 2 van de statuten). Plaatsen waar de voor het publiek toegankelijke documenten kunnen worden ingezien. De statuten van de vennootschap liggen ter inzage op de griffie van de Ondernemingsrechtbank van Leuven en worden bekendgemaakt op www.kbc.com. De jaarrekeningen en het jaarverslag worden bij de Nationale Bank van België neergelegd en zijn beschikbaar op www.kbc.com. Het jaarverslag is ook verkrijgbaar op de zetel van de vennootschap en het wordt verstuurd aan de personen die erom hebben gevraagd. De beslissingen inzake de benoeming en de beëindiging van mandaten van leden van het Directiecomité en van de Raad van Bestuur worden in de Bijlagen bij het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.
- Algemene Vergadering van Aandeelhouders: Jaarlijks wordt op de zetel van de vennootschap of op een andere in de oproeping vermelde plaats een Algemene Vergadering gehouden op de woensdag die onmiddellijk voorafgaat aan de laatste donderdag van april of, als die dag een wettelijke feestdag of banksluitingsdag is, op de laatste daaraan voorafgaande bankwerkdag, om 11 u 30. Ieder aandeel geeft recht op één stem.
- Voor informatie over de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en het recht van een aandeelhouder om deel te nemen aan de Algemene Vergadering, verwijzen we naar artikel 22 e.v. van de statuten, die beschikbaar zijn op www.kbc.com.

Verslag van de commissaris

VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS VAN KBC VERZEKERINGEN NV OVER DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING VOOR HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2020

In het kader van de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van KBC Verzekeringen NV (de "Vennootschap") en haar filialen (samen "de Groep"), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de geconsolideerde jaarrekening alsook de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Dit vormt één geheel en is ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 24 april 2019, overeenkomstig het voorstel van de raad van bestuur uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2021. Wij hebben de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van KBC Verzekeringen NV uitgevoerd gedurende 5 opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de geconsolideerde jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van de Groep, die de geconsolideerde balans op 31 december 2020 omvat, alsook de geconsolideerde winst-en-verliesrekening, de geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, de geconsolideerde vermogensmutaties en het geconsolideerd kasstroomoverzicht over het boekjaar afgesloten op die datum, en de toelichting met de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen. Deze geconsolideerde jaarrekening vertoont een totaal van de geconsolideerde balans van EUR 37.565 miljoen en de geconsolideerde winst-en-verliesrekening sluit af met een winst van het boekjaar (toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij) van EUR 450 miljoen.

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de geconsolideerde financiële toestand van de Groep per 31 december 2020, alsook van zijn geconsolideerde resultaten en van zijn geconsolideerde kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) zoals van toepassing in België. Wij hebben bovendien de door de IAASB goedgekeurde internationale controlestandaarden toegepast die van toepassing zijn op de huidige afsluitdatum en nog niet goedgekeurd zijn op nationaal niveau. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie "*Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening*" van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van de raad van bestuur en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

PwC Bedrijfsrevisoren BV - PwC Reviseurs d'Entreprises SRL - Financial Assurance Services
Maatschappelijke zetel/Siège social: Woluwe Garden, Woluwedal 18, B-1932 Sint-Stevens-Woluwe
T: +32 (0)2 710 4211, F: +32 (0)2 710 4299, www.pwc.com
BTW/TVA BE 0429.501.944 / RPR Brussel - RPM Bruxelles / ING BE43 3101 3811 9501 - BIC BBRUBEBB / BELFIUS BE92 0889 0408 8123 - BIC GKCC BEBB

Kernpunten van de controle

Kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die naar ons professioneel oordeel het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode. Deze aangelegenheden zijn behandeld in de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover, en wij verschaffen geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Onzekerheid met betrekking tot de waardebeoordeling van de technische voorzieningen van de verzekeringsactiviteit

Beschrijving van het kernpunt van de controle

Op jaareinde 31 december 2020 bedragen de technische voorzieningen (vóór herverzekering) EUR 18.724 miljoen. Detailinformatie met betrekking tot de waardering van de technische voorzieningen is opgenomen in Toelichting 1.2. Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving mbt technische voorzieningen en Toelichting 5.6 bij de geconsolideerde jaarrekening, alsook de sectie Verzekeringstechnisch risico van het jaarverslag.

De Groep voert een toereikendheidstest uit om te bevestigen dat de technische voorzieningen voldoende zijn om de geschatte toekomstige kasstromen van de verzekeringscontracten te dekken. De berekening van de kasstromen die voortvloeien uit de verzekeringscontracten is complex, berust op een hoge graad van subjectieve beoordeling en op veronderstellingen die beïnvloed worden door de toekomstige economische en politieke omstandigheden, alsook door overheidsreglementeringen. De gebruikte veronderstellingen voor de activiteit levensverzekeringen hangen af van de risico's verbonden aan sterfte, levensverwachting, afkopen en van de algemene kosten en andere gebruikte veronderstellingen in het kader van de toereikendheidstest. De gebruikte veronderstellingen hangen, wat betreft de technische voorzieningen van de activiteiten niet-levensverzekering, voornamelijk af van de betaalde bedragen voor schades, het aantal gelopen doch nog niet aangegeven schades en van de algemene kosten. De veronderstellingen en de onzekerheden zijn ook van toepassing op het herverzekerde deel.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

We hebben onze interne experts in actuariële wetenschappen gebruikt om ons te assisteren in het uitvoeren van onze controlewerkzaamheden. We hebben procedures uitgevoerd met betrekking tot het opzet en de operationele doeltreffendheid van de controles van de Groep om na te gaan dat de gegevens gebruikt in de waardering van de technische voorzieningen van de verzekeringsactiviteit gepast en volledig zijn. Deze procedures omvatten analyse van data op basis van zakelijke regels en de opvolging van uitzonderingen.

We hebben tests uitgevoerd betreffende de procedures van de Groep voor het vastleggen van de veronderstellingen, waarbij de veronderstellingen worden beoordeeld ten opzichte van de observeerbare gegevens in de markt alsook een actuariële analyse wordt uitgevoerd door middel van backtesting van de weerhouden veronderstellingen. Wij hebben onze conclusies van de actuariële analyse besproken met de interne actuarissen en de actuariële functie. Onze controlewerkzaamheden hebben ons toegelaten de waardering en het opzet van de technische voorzieningen van de verzekeringsactiviteit te beoordelen.

Tenslotte hebben we de volledigheid en nauwkeurigheid van de toelichtingen met betrekking tot de technische voorzieningen beoordeeld, om de naleving te beoordelen van de vereisten van toelichting opgenomen in de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie.

Onzekerheid met betrekking tot de inschatting van financiële instrumenten gewaardeerd aan reële waarde

Beschrijving van het kernpunt van de controle

Details met betrekking tot de financiële instrumenten gewaardeerd aan reële waarde op jaareinde 31 december 2020 zijn opgenomen in Toelichting 4.5 bij de geconsolideerde jaarrekening. Voor informatie met betrekking tot de bepaling van de reële waarde verwijzen we naar Toelichting 1.2. Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving en Toelichting 4.4 bij de geconsolideerde jaarrekening.

De voor bepaalde financiële instrumenten gebruikte waarderingsmethoden en -modellen zijn inherent subjectief en maken gebruik van diverse veronderstellingen wat betreft de prijszetting. Daarenboven kunnen vele factoren de bepaling van de reële waarde beïnvloeden en kunnen ze variëren zowel per type instrument als binnen types van instrumenten. Dit is in het bijzonder het geval voor financiële instrumenten ingedeeld in niveau 2 en 3 in Toelichting 4.5 bij de geconsolideerde jaarrekening, de reële waarde van financiële instrumenten ingedeeld in niveau 1 is daarbij onderhevig aan een beperkte subjectieve beoordeling.

Het gebruik van verschillende waarderingsmethoden en veronderstellingen zou tot significant verschillende inschattingen van reële waarde kunnen leiden. Een overzicht van de belangrijkste waarderingsmethoden is opgenomen in Toelichtingen 4.4 en 4.5 bij de geconsolideerde jaarrekening. Verder worden aanpassingen van de reële waarde opgenomen op bepaalde posities gewaardeerd aan reële waarde met waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening of in het eigen vermogen. Die aanpassingen worden gedreven door de huidige marktomstandigheden, de evoluties in de parameters inzake kredietrisico, het renteklimaat en de financieringskost, allemaal elementen die een impact hebben op de reële waarde van de portefeuille van de Groep gewaardeerd aan reële waarde. De belangrijkste aanpassingen van de reële waarde zijn opgenomen in Toelichting 1.2 bij de geconsolideerde jaarrekening. Aangezien het gebruik van verschillende veronderstellingen zou kunnen leiden tot verschillende inschattingen van reële waarde, beschouwen we dit als een kernpunt van de controle.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

Wij hebben een begrip verkregen van de interne controleomgeving met betrekking tot de waardering van financiële instrumenten, inclusief de controles uitgevoerd op de prijzen en het validatieproces van de modellen. We hebben de gepastheid van de methodologie inzake het validatieproces van de modellen beoordeeld met behulp van onze experts inzake waarderingsmethoden en hebben steekproefsgewijs een herberekening uitgevoerd van de waardering aan reële waarde. Dit houdt in een evaluatie, op basis van onze ervaringen met de gangbare praktijken van de markt, van de marktgegevens, de basisgegevens en van de belangrijkste veronderstellingen gebruikt in de modellen ter bepaling van de reële waarde.

Op basis van onze procedures besluiten we dat de uitkomst van de directie wat betreft de modellen gebruikt voor de reële waarde van de financiële instrumenten ingedeeld in niveau 2 en 3, in de context van de inschatting van de vermelde onzekerheid, binnen een redelijke en aanvaardbare vork van uitkomsten valt.

Tenslotte hebben we de volledigheid en nauwkeurigheid van de toelichtingen met betrekking tot de reële waarde van deze financiële instrumenten beoordeeld, om de naleving te beoordelen van de vereisten van toelichting opgenomen in de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie.

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor de interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening is de raad van bestuur verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de Groep te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen, of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de geconsolideerde jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze geconsolideerde jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader na dat van toepassing is op de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België. Een wettelijke controle biedt evenwel geen zekerheid omtrent de toekomstige levensvatbaarheid van de Groep, noch omtrent de efficiëntie of de doeltreffendheid waarmee de raad van bestuur de bedrijfsvoering van de Groep ter hand heeft genomen of zal nemen. Onze verantwoordelijkheden inzake de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling staan hieronder beschreven.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Groep.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen.

- Het concluderen of de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Groep zijn continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de geconsolideerde jaarrekening, en van de vraag of de geconsolideerde jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld.
- Het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsactiviteiten binnen de Groep gericht op het tot uitdrukking brengen van een oordeel over de geconsolideerde jaarrekening. Wij zijn verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. Wij blijven ongedeeld verantwoordelijk voor ons oordeel.

Wij communiceren met het auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan het auditcomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die aan het auditcomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van onze opdracht en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag overeenstemt met de geconsolideerde jaarrekening voor hetzelfde boekjaar, en is dit jaarverslag opgesteld overeenkomstig het artikel 3:32 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

In de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen tijdens de controle, of het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, dienen wij u geen afwijking van materieel belang te melden.

Wat betreft de niet-financiële informatie, en zoals vermeld in het jaarverslag, wordt de informatie verstrekt op het niveau van de hoogste Belgische consoliderende entiteit, KBC Groep NV, in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

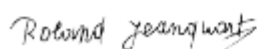
- Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Groep.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening bedoeld in artikel 3:65 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening.

Andere vermelding

- Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.

Sint-Stevens-Woluwe, 23 maart 2021

De commissaris
PwC Bedrijfsrevisoren BV
vertegenwoordigd door

Roland Jeanquart
Bedrijfsrevisor

Tom Meuleman
Bedrijfsrevisor

Vennootschappelijke jaarrekening

NAT.	Datum neerlegging	Nr.	Blz.	E.	D.	VOL1.
------	-------------------	-----	------	----	----	-------

JAARREKENING IN EUROS

NAAM : KBC Verzekeringen

Rechtsvorm : Naamloze Vennootschap

Adres : Professor Roger Van Overstraetenplein Nr : 2 Bus:

Postnummer : 3000 Gemeente : Leuven

Rechtspersonenregister (RPR) - Rechtbank van Koophandel van :

Internetadres* : http://www. kbc.be

Ondernemingnummer :

403552563

Datum (jjjj/mm/dd) 25/04/2018 van de neerlegging van de oprichtingsakte OF van het recentste stuk dat de datum van bekendmaking van de oprichtingsakte en van de akte tot statutenwijziging vermeldt.

JAARREKENING goedgekeurd door de algemene vergadering van	28/04/2021
met betrekking tot het boekjaar dat de periode dekt van	1/01/2020 tot 31/12/2020
Vorig boekjaar van	1/01/2019 tot 31/12/2019

De bedragen van het vorige boekjaar zijn identiek met die welke eerder openbaar werden gemaakt: ja/nee **

VOLLEDIGE LIJST met naam, voornamen, beroep, woonplaats (adres, nummer, postnummer en gemeente)

en functie in de onderneming, van de BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS en COMMISSARISSEN

De heer T. Leysen, Voorzitter Raad van Bestuur, Rosier 21 / 2000 Antwerpen tot 29/04/2020

De heer K. Debackere, Voorzitter Raad van Bestuur, A. Stesselstraat 8 / 3012 Leuven vanaf 01/11/2020

De heer P. Vlerick, Ondervoorzitter Raad van Bestuur, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

De heer A. Bostoën, Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

Mevrouw K. Callewaert, Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

De heer E. Clinck, Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

Mevrouw S. De Becker, Bestuurder, Meerbeekstraat 8 / 3012 Leuven

De heer K. Debackere, Bestuurder, A. Stesselstraat 8 / 3012 Leuven tot 31/10/2020

De heer F. Depickere, Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

De heer F. Donck, Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

(eventueel vervolg op blz. VOL 1bis)

Zijn gevoegd bij deze jaarrekening: - het verslag van de commissarissen **

- het jaarverslag **

Totaal aantal neergelegde bladen:

Nummers van de bladen van het

standaardformulier die niet werden neergelegd omdat ze niet dienstig zijn: Nr.°25 Thematische volksleningen

Handtekening

Handtekening

(naam en hoedanigheid)

(naam en hoedanigheid)

NAT.	Datum neerlegging	Nr.	Blz.	E.	D.	VOL1.
------	-------------------	-----	------	----	----	-------

* Facultatieve vermelding.

** Schrapen wat niet van toepassing is

VOLLEDIGE LIJST met naam,voornamen, beroep, woonplaats (adres, nummer, postnummer en gemeente)

en functie in de onderneming, van de BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS en COMMISSARISSEN

De heer D. Falque, Gedelegeerd Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

De heer J. Hollows, Gedelegeerd Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

De heer M. Hübbe, Onafhankelijk Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

De heer A. Langford, Onafhankelijk Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

De heer E. Luts, Gedelegeerd Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

Mevrouw L. Okkerse, Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven vanaf 29/04/2020

De heer L. Popelier, Gedelegeerd Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

De heer T. Roussis Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

De heer H. Scheerlinck, Gedelegeerd Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

De heer J. Thijs, Gedelegeerd Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

Mevrouw C. Van Rijsegem, Gedelegeerd Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven

De heer M. Vanhove, Bestuurder, Lindelaan 7 / 3001 Heverlee tot 29/04/2020

De heer M. Wittemans, Bestuurder, Beatrijslaan 91 / 3110 Rotselaar

PWC Bedrijfsrevisoren

Woluwedal 18 te 1932 SINT-STEVENS-WOLUWE BTW BE 0458.263.335, Lidmaatschapsnummer B00009

Vertegenwoordigd door:

De heer Tom Meuleman - A01894

De heer Roland Jeanquart - A01313

btw		EUR	VOL 1bis
-----	--	-----	-----------------

- Het bestuursorgaan verklaart dat geen enkele opdracht voor nazicht of correctie werd gegeven aan iemand die daar wettelijk niet toe gemachtigd is met toepassing van de artikelen 34 en 37 van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen.

- Werd de jaarrekening geverifieerd of gecorrigeerd door een externe accountant of door een bedrijfsrevisor die niet de commissaris is? **JA**/NEEN (1).

Indien **JA**, moeten hierna worden vermeld: naam, voornamen, beroep en woonplaats van elke externe accountant of bedrijfsrevisor en zijn lidmaatschapsnummer bij zijn Instituut, evenals de aard van zijn opdracht (A. Het voeren van de boekhouding van de onderneming (2); B. Het opstellen van de jaarrekening van de onderneming (2); C. Het verifiëren van deze jaarrekening; D. Het corrigeren van deze jaarrekening).

- Indien taken bedoeld onder A. (Het voeren van de boekhouding van de onderneming) of onder B. (Het opstellen van de jaarrekening) uitgevoerd zijn door erkende boekhouders of door erkende boekhouders-fiscalisten, kunnen hierna worden vermeld: naam, voornamen, beroep en woonplaats van elke erkende boekhouder of erkende boekhouder-fiscalist en zijn lidmaatschapsnummer bij het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten, evenals de aard van zijn opdracht (A. Het voeren van de boekhouding van de onderneming; B. Het opstellen van de jaarrekening).

(1) Schrappen wat niet van toepassing is.

(2) Facultatieve vermelding.

Naam, voornamen, beroep en woonplaats	Lidmaatschapsnummer	Aard van de opdracht (A, B, C en/of D)
---------------------------------------	---------------------	--

Bijlage bij het koninklijk besluit met betrekking tot de jaarrekening van verzekeringsondernemingen

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling I. Balans op 31/12/... (in eenheden van Euro.)

Actief	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar	Passief	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
A. -	-			A. Eigen vermogen	11	1 724 213 650	1 369 227 765
B. Immateriële activa (staat nr. 1)	21	4 402 973	0	I. Geplaatst kapitaal of equivalent fonds, onder aftrek van het niet-opgevraagd kapitaal	111	65 156 172	65 156 172
I. Oprichtingskosten	211	0	0	1. Geplaatst kapitaal	111.1	65 156 172	65 156 172
II. Immateriële vaste activa	212	4 402 973	0	2. Niet opgevraagd kapitaal (-)	111.2	(0) (0)	
1. Goodwill	212.1	0	0	II. Uitgiftepremies	112	1 085 606 053	1 085 606 053
2. Overige immateriële vaste activa	212.2	4 402 973	0	III. Herwaarderingsmeerwaarden	113	0	0
3. Vooruitbetalingen	212.3	0	0	IV. Reserves	114	218 085 892	218 412 768
C. Beleggingen (staten nrs. 1, 2 en 3)	22	19 099 064 073	19 389 205 414	1. Wettelijke reserve	114.1	6 515 617	6 515 617
I. Terreinen en gebouwen (staat nr. 1)	221	134 234 543	126 939 404	2. Onbeschikbare reserve	114.2	203 833 638	203 833 638
1. Onroerende goederen bestemd voor bedrijfsdoeleinden	221.1	0	0	a) voor eigen aandelen	114.2.1	203 184 639	203 184 639
2. Overige	221.2	134 234 543	126 939 404	b) andere	114.2.2	648 999	648 999
II. Beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen (staten nrs. 1, 2 en 18)	222	873 016 627	852 550 427	3. Vrijgestelde reserve	114.3	7 736 637	8 063 513
Verbonden ondernemingen	222.1	864 839 736	845 874 164	4. Beschikbare reserve	114.4	0	0
1. Deelnemingen	222.1.1	864 839 736	845 874 164	V. Overgedragen resultaat	115	355 365 533	52 772
2. Bons, obligaties en vorderingen	222.1.2	0	0	1. Overgedragen winst	115.1	355 365 533	52 772
- Andere ondernemingen waarmee een deelnemings- verhouding bestaat	222.2	8 176 891	6 676 263	2. Overgedragen verlies (-)	115.2	(0) (0)	
3. Deelnemingen	222.2.1	8 176 891	6 676 263	VI. -	-		
4. Bons, obligaties en vorderingen	222.2.2	0	0	B. Achtergestelde schulden (staten nrs.7 en 18)	12	500 000 000	500 000 000

Bijlage bij het koninklijk besluit met betrekking tot de jaarrekening van verzekeringsondernemingen

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling I. Balans op 31/12/... (in eenheden van Euro.)

Actief	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar	Passief	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
III. Overige financiële beleggingen	223	18 090 913 135	18 408 748 957	Bbis. Fonds voor toekomstige toewijzingen	13	157 578 708	157 578 708
1. Aandelen, deelnemingen en andere niet-vastrentende effecten (staat nr.1)	223.1	851 099 638	988 538 960				
2. Obligaties en andere vastrentende effecten (staat nr.1)	223.2	14 606 838 357	14 675 235 577	C. Technische voorzieningen (staat nr. 7)	14	16 468 444 663	16 445 437 807
3. Deelnemingen in gemeen- schappelijke beleggingen	223.3	16 028 686	18 002 691	I. Voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's	141	259 233 560	251 115 437
4. Hypothecaire leningen en hypoth. kredieten	223.4	1 072 407 617	1 197 949 310	II. Voorziening voor verzekering 'leven'	142	13 298 814 229	13 370 462 448
5. Overige leningen	223.5	1 121 871 377	1 086 354 959	III. Voorziening voor te betalen schaden	143	2 291 146 167	2 238 342 177
6. Deposito's bij krediet- instellingen	223.6	422 000 000	442 000 000	IV. Voorziening voor winstdeling en restorno's	144	23 449 280	30 700 507
7. Overige	223.7	667 460	667 460	V. Voorziening voor egalisatie en catastrofen	145	350 382 660	335 693 463
IV. Deposito's bij cederende ondernemingen	224	899 768	966 626	VI. Andere technische voor- zieningen	146	245 418 767	219 123 775
D. Beleggingen betreffende de verrichtingen verbonden aan een beleggingsfonds van de groep van activiteiten 'Leven' en waarbij het beleggingsrisico niet gedragen wordt door de onderneming	23	12 818 688 753	13 425 596 589	D. Technische voorzieningen be- treffende de verrichtingen ver- bonden aan een beleggingsfonds van de groep van activiteiten 'Leven' wanneer het beleggings- risico niet gedragen wordt door de onderneming (staat nr. 7)	15	12 818 688 753	13 425 596 589
Dbis. Deel van de herverzekeraars in de technische voorzieningen	24	125 005 123	108 389 535	E. Voorzieningen voor overige risico's en kosten	16	7 318 605	8 006 606
I. Voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's	241	1 141 804	601 504	I. Voorziening voor pensioenen en soortgelijke verplichtingen	161	3 044 154	2 823 197
II. Voorziening voor verzekering 'leven'	242	7 357 818	6 152 958	II. Voorziening voor belastingen	162	2 578 994	2 687 952
III. Voorziening voor te betalen schaden	243	116 457 504	101 548 373	III. Andere voorzieningen (staat nr. 6)	163	1 695 457	2 495 457
IV. Voorziening voor winstdeelname en restorno's	244	0	0	F. Deposito's ontvangen van herverzekeraars	17	97 175 726	85 643 496
V. Andere technische voorzieningen	245	47 997	86 700				

Bijlage bij het koninklijk besluit met betrekking tot de jaarrekening van verzekeringsondernemingen

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling I. Balans op 31/12/... (in eenheden van Euro.)

Actief	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar	Passief	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
VI. Voorzieningen betreffende de verrichtingen verbonden aan een beleggingsfonds van de groep van activiteiten 'leven' waarbij het beleggingsrisico niet gedragen wordt door de onderneming	246	0	0				
E. Vorderingen (staten nrs. 18 en 19)	41	179 656 518	233 651 319	G. Schulden (staten nrs. 7 en 18)	42	958 468 690	1 655 706 622
I. Vorderingen uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen	411	95 284 818	109 975 411	I. Schulden uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen	421	350 934 653	314 589 697
1. Verzekeringnemers	411.1	21 031 245	30 173 530	II. Schulden uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen	422	23 632 132	18 484 054
2. Tussenpersonen	411.2	11 405 073	10 577 228	III. Niet-achtergestelde obligatieleningen	423	0	0
3. Overige	411.3	62 848 500	69 224 653	1. Converteerbare leningen	423.1	0	0
II. Vorderingen uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen	412	22 424 371	20 748 606	2. Niet-converteerbare leningen	423.2	0	0
III. Overige vorderingen	413	61 947 329	102 927 302	IV. Schulden t.a.v kredietinstellingen	424	467 943 501	1 040 345 766
IV. Opgevraagd, niet gestort	414	0	0	V. Overige schulden	425	115 958 404	282 287 105
				1. Schulden wegens belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	425.1	42 375 801	46 195 893
F. Overige activabestanden	25	307 671 383	273 791 104	a) belastingen	425.11	19 801 930	24 138 895
I. Materiële activa	251	293 802	314 315	b) bezoldigingen en sociale lasten	425.12	22 573 871	22 056 998
II. Beschikbare waarden	252	104 192 941	70 292 149	2. Overige	425.2	73 582 603	236 091 212
III. Eigen aandelen	253	203 184 640	203 184 640				
IV. Overige	254	0	0				
G. Overlopende rekeningen (staat nr. 4)	431/433	207 233 502	232 585 985	H. Overlopende rekeningen (staat nr. 8)	434/436	9 833 530	16 022 353
I. Verworven, niet-verniet intresten en huurgelden	431	206 335 777	228 222 865				
II. Overgedragen acquisitiekosten	432	0	0				
1. Verzekeringsverrichtingen niet-leven	432.1	0	0				
2. Verzekeringsverrichtingen leven	432.2	0	0				
III. Overige overlopende rekeningen	433	897 725	4 363 120				
TOTAAL	21/43	32 741 722 325	33 663 219 946	TOTAAL	11/43	32 741 722 325	33 663 219 946

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II.Resultatenrekening op 31/12/.. (in eenheden van Euro.)

I. Technische rekening niet-levensverzekering

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
1. Verdienende premies, onder aftrek van herverzekering	710	1 123 889 209	1 104 435 071
a) Brutopremies (staat nr.10)	710.1	1 164 992 583	1 140 288 477
b) Uitgaande herverzekeringspremies (-)	710.2	(33 525 550)	(29 671 022)
c) Wijziging van de voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's, zonder aftrek van herverzekering (stijging -, daling +)	710.3	-8 118 124	-6 162 522
d) Wijziging van de voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's, deel van de herverzekeraars (stijging +, daling -)	710.4	540 300	-19 862
2. Toegerekende opbrengst van beleggingen, overgebracht van de niet-technische rekening (post 6)	711	0	0
2bis. Opbrengsten van beleggingen	712	123 905 751	110 893 047
a) Opbrengsten van beleggingen in verbonden ondern. of deze waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	712.1	3 800 000	0
aa) verbonden ondernemingen	712.11	3 800 000	0
1° deelnemingen	712.111	3 800 000	0
2° bons, obligaties en vorderingen	712.112	0	0
bb) andere ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	712.12	0	0
1° deelnemingen	712.121	0	0
2° bons, obligaties en vorderingen	712.122	0	0

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II.Resultatenrekening op 31/12/.. (in eenheden van Euro.)

I. Technische rekening niet-levensverzekering

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
b) Opbrengsten van andere beleggingen	712.2	107 175 339	82 915 481
aa) opbrengsten van terreinen en gebouwen	712.21	3 053 537	3 097 488
bb) opbrengsten van andere beleggingen	712.22	104 121 802	79 817 993
c) Terugneming van waardecorrecties op beleggingen	712.3	3 817 914	14 504 623
d) Meerwaarden op de realisatie	712.4	9 112 498	13 472 943
3. Overige technische opbrengsten, onder aftrek van herverzekering	714	480 456	515 104
4. Schadelast, onder aftrek van herverzekering (-)	610	(570 706 425)	(618 061 269)
a) Betaalde netto-bedragen	610.1	527 548 909	550 121 672
aa) bruto-bedragen (staat nr.10)	610.11	529 796 642	578 157 285
bb) deel van de herverzekeraars (-)	610.12	(2 247 733)	(28 035 613)
b) Wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, zonder aftrek van herverzekering (stijging +, daling -)	610.2	43 157 516	67 939 597
aa) wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, zonder aftrek van herverzekering (staat nr. 10) (stijging +, daling -)	610.21	57 567 897	67 086 488
bb) wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, deel van de herverzekeraars (stijging -, daling +)	610.22	-14 410 381	853 109
5. Wijziging van de andere technische voorzieningen, onder aftrek van herverzekering (stijging -, daling+)	611	-26 381 708	-6 725 956

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II.Resultatenrekening op 31/12/.. (in eenheden van Euro.)

I. Technische rekening niet-levensverzekering

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
6. Winstdeling en restorno's, onder aftrek van herverzekering (-)	612	(755 520)	(570 164)
7. Netto-bedrijfskosten (-)	613	(351 020 336)	(339 224 388)
a) Acquisitiekosten	613.1	273 611 605	274 140 320
b) Wijziging van het bedrag van de geactiveerde acquisitiekosten (stijging -, daling +)	613.2	0	0
c) Administratiekosten	613.3	79 551 030	66 965 428
d) Van de herverzekeraars ontvangen commissielonen en winstdeelnemingen (-)	613.4	(2 142 299)	(1 881 360)
7bis. Beleggingslasten (-)	614	(38 438 489)	(32 476 008)
a) Beheerslasten van beleggingen	614.1	19 215 162	19 912 218
b) Waardecorrecties op beleggingen	614.2	4 263 290	3 661 155
c) Minderwaarden op de realisatie	614.3	14 960 037	8 902 635

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II.Resultatenrekening op 31/12/.. (in eenheden van Euro.)

I. Technische rekening niet-levensverzekering

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
8. Overige technische lasten, onder aftrek van herverzekering (-)	616	(18 486 898)	(21 309 848)
9. Wijziging van de voorziening voor equalisatie en catastrofes, onder aftrek van herverzekering (stijging -, daling +)	619	-14 689 196	-2 971 360
10. Resultaat van de technische rekening niet-levensverzekering			
Winst (+)	710 / 619	227 796 844	194 504 229
Verlies (-)	619 / 710	(0)	(0)

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II. Resultatenrekening op 31/12/... (in eenheden van Euro.)

II. Technische rekening levensverzekering

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
1. Premies, onder aftrek van herverzekering	720	1 631 389 070	1 461 073 073
a) Brutopremies (staat nr.10)	720.1	1 656 193 158	1 484 412 586
b) Uitgaande herverzekeringspremies (-)	720.2	(24 804 088)	(23 339 513)
2. Opbrengsten van beleggingen	722	676 310 917	765 676 098
a) Opbrengsten van beleggingen in verbonden ondernemingen of deze waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	722.1	2 500 000	0
aa) verbonden ondernemingen	722.11	2 500 000	0
1° deelnemingen	722.111	2 500 000	0
2° bons, obligaties en vorderingen	722.112	0	0
bb) andere ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	722.12	0	0
1° deelnemingen	722.121	0	0
2° bons, obligaties en vorderingen	722.122	0	0
b) Opbrengsten van andere beleggingen	722.2	550 550 878	623 198 323
aa) opbrengsten van terreinen en gebouwen	722.21	6 536 093	5 511 950
bb) opbrengsten van andere beleggingen	722.22	544 014 785	617 686 373
c) Terugneming van waardecorrecties op beleggingen	722.3	24 283 829	41 681 183
d) Meerwaarden op de realisatie	722.4	98 976 210	100 796 592
3. Waardecorrecties op beleggingen van de actiefpost D. (opbrengsten)	723	1 364 322 383	1 237 923 882

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II. Resultatenrekening op 31/12/... (in eenheden van Euro.)

II. Technische rekening levensverzekering

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
4. Overige technische opbrengsten, onder aftrek van herverzekering	724	3 389 951	3 579 894
5. Schadelast, onder aftrek van herverzekering (-)	620	(1 940 100 612)	(1 784 478 696)
a) Betaalde netto-bedragen	620.1	1 940 119 585	1 782 851 640
aa) bruto-bedragen	620.11	1 962 790 615	1 789 513 548
bb) deel van de herverzekeraars (-)	620.12	(22 671 030)	(6 661 908)
b) Wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, onder aftrek van herverzekering (stijging +, daling -)	620.2	-18 973	1 627 056
aa) wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, zonder aftrek van herverzekering (stijging +, daling -)	620.21	481 027	1 627 056
bb) wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, deel van de herverzekeraars (stijging -, daling +)	620.22	-500 000	0
6. Wijziging van de andere technische voorzieningen, onder aftrek van herverzekering (stijging-, daling+)	621	681 463 497	-621 509 869
a) Wijziging van de voorziening voor verzekering 'leven', onder aftrek van herverzekering (stijging -, daling +)	621.1	74 507 667	30 289 046
aa) wijziging van de voorziening voor verzekering 'leven', zonder aftrek van herverzekering (stijging -, daling +)	621.11	73 302 807	28 690 072
bb) wijziging van de voorziening voor verzekering 'leven', deel van de herverzekeraars (stijging +, daling -)	621.12	1 204 860	1 598 974

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II. Resultatenrekening op 31/12/... (in eenheden van Euro.)

II. Technische rekening levensverzekering

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
b) Wijziging van de andere technische voorzieningen zonder aftrek van herverzekering (stijging -, daling +)	621.2	606 955 830	-651 798 915
7. Winstdeling en restorno's, onder aftrek van herverzekering (-)	622	(-6 905 553)	(1 478 926)
8. Netto-bedrijfskosten (-)	623	(161 556 648)	(157 121 172)
a) Acquisitiekosten	623.1	93 603 755	106 813 480
b) Wijziging van het bedrag van de geactiveerde acquisitiekosten (stijging -, daling +)	623.2	0	0
c) Administratiekosten	623.3	70 247 343	63 977 427
d) Van de herverzekeraars ontvangen commissie- lonen en winstdeelnemingen (-)	623.4	(2 294 450)	(13 669 735)
9. Beleggingslasten (-)	624	(306 012 704)	(256 951 168)
a) Beheerslasten van beleggingen	624.1	174 699 300	200 905 623
b) Waardecorrecties op beleggingen	624.2	23 111 736	15 507 722
c) Minderwaarden op de realisatie	624.3	108 201 668	40 537 823
10. Waardecorrecties op beleggingen van de actiefpost D. (kosten) (-)	625	(1 804 310 778)	(388 718 127)

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II. Resultatenrekening op 31/12/... (in eenheden van Euro.)

II. Technische rekening levensverzekering

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
11. Overige technische lasten, onder aftrek van herverzekering (-)	626	(15 169 928)	(14 858 633)
12. Toegerekende opbrengst van beleggingen, overgeboekt naar de niet-technische rekening (post 4) (-)	627	(0)	(0)
12bis. Wijziging van het fonds voor toekomstige dotaties (stijging -, daling +)	628	0	-30 000 000
13. Resultaat van de technische rekening levensverzekering			
Winst (+)	720 / 628	136 630 701	213 136 356
Verlies (-)	628 / 720	(0)	(0)

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II. Resultatenrek. op 31/12/.. (in eenheden van Euro)

III. Niet-technische rekening

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
1. Resultaat van de technische rekening niet levensverzekering (post 10)			
Winst (+)	(710 / 619)	227 796 844	194 504 229
Verlies (-)	(619 / 710)	(0)	(0)
2. Resultaat van de technische rekening levensverzekering (post 13)			
Winst (+)	(720 / 628)	136 630 701	213 136 356
Verlies (-)	(628 / 720)	(0)	(0)
3. Opbrengsten van beleggingen	730	108 463 511	310 675 401
a) Opbrengsten van beleggingen in verbonden ondernemingen of deze waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	730.1	18 591 245	93 525 685
b) Opbrengsten van andere beleggingen	730.2	39 643 125	212 855 427
aa) opbrengsten van terreinen en gebouwen	730.21	3 639 148	3 739 239
bb) opbrengsten van andere beleggingen	730.22	36 003 977	209 116 188
c) Terugneming van waardecorrecties op beleggingen	730.3	23 618 443	7 938 105
d) Meerwaarden op de realisatie	730.4	26 610 698	-3 643 816
4. Toegerekende opbrengst van beleggingen, overgeboekt van de technische rekening levensverzekering (post 12)	731	0	0

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II. Resultatenrek. op 31/12/.. (in eenheden van Euro)

III. Niet-technische rekening

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
5. Beleggingslasten (-)	630	(15 119 238)	(215 452 648)
a) Beheerslasten van beleggingen	630.1	12 432 230	181 387 921
b) Waardecorrecties op beleggingen	630.2	2 569 737	33 726 529
c) Minderwaarden op de realisatie	630.3	117 271	338 198
6. Toegerekende opbrengst van beleggingen, overgeboekt naar de technische rekening niet-levensverzekering (post 2) (-)	631	(0)	(0)
7. Overige opbrengsten (staat nr. 13)	732	4 355 730	3 778 543
8. Overige kosten (staat nr. 13) (-)	632	(10 974 374)	(11 024 673)
8bis. Resultaat uit de gewone bedrijfsuitoefening, vóór belasting			
Winst (+)	710 / 632	451 153 174	495 617 208
Verlies (-)	632 / 710	(0)	(0)
9. -	-		
10. -	-		
11. Uitzonderlijke opbrengsten (staat nr. 14)	733	0	0
12. Uitzonderlijke kosten (staat nr. 14) (-)	633	(0)	(0)
13. Uitzonderlijk resultaat			
Winst (+)	733 / 633	0	0
Verlies (-)	633 / 733	(0)	(0)

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II. Resultatenrek. op 31/12/.. (in eenheden van Euro)

III. Niet-technische rekening

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
14. -	-		
15. Belastingen op het resultaat (-/+)	634 / 734	-93 697 236	-100 080 421
15bis. Uitgestelde belastingen (-/+)	635 / 735	108 959	-231 885
16. Resultaat van het boekjaar			
Winst (+)	710 / 635	357 564 897	395 304 902
Verlies (-)	635 / 710	(0)	(0)
17. a) Onttrekking aan de belastingvrije reserves	736	326 876	294 431
b) Overboeking naar de belastingvrije reserves (-)	636	(0)	(1 066 650)
18. Te bestemmen resultaat van het boekjaar			
Winst (+)	710 / 636	357 891 773	394 532 683
Verlies (-)	636 / 710	(0)	(0)

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II. Resultatenrek. op 31/12/.. (in eenheden van Euro)

III. Niet-technische rekening

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
A. Te bestemmen winstsaldo	710 / 637.1	357 944 545	394 604 085
Te verwerken verliessaldo (-)	637.1 / 710	(0)	(0)
1. Te bestemmen winst van het boekjaar	710 / 636	357 891 773	394 532 683
Te verwerken verlies van het boekjaar (-)	636 / 710	(0)	(0)
2. Overgedragen winst van het vorig boekjaar	737.1	52 772	71 402
Overgedragen verlies van het vorig boekjaar(-)	637.1	()	()
B. Onttrekking aan het eigen vermogen	737.2 / 737.3		
1. aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies	737.2		
2. aan de reserves	737.3		
C. Toevoeging aan het eigen vermogen (-)	637.2 / 637.3	()	()
1. aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies	637.2		
2. aan de wettelijke reserve	637.31		
3. aan de overige reserves	637.32		
D. Over te dragen resultaat			
1. Over te dragen winst (-)	637.4	(355 365 532)	(52 772)
2. Over te dragen verlies	737.4		
E. Tussenkost van de vennoten in het verlies	737.5		
F. Uit te keren winst (-)	637.5 / 637.7	(2 579 013)	(394 551 313)
1. Vergoeding van het kapitaal	637.5		391 888 849
2. Bestuurders of zaakvoerders	637.6		
3. Andere rechthebbenden	637.7	2 579 013	2 662 464

Nr. 1. Staat van de immateriële activa, de onroerende goederen die tot belegging dienen en de effecten bestemd voor belegging.

BENAMING	Codes	Betrokken activa-posten		
		B. Immateriële activa	C.I. Terreinen en gebouwen	C.II.1. Deelnemingen in verbonden ondernemingen
		1	2	3
a) AANSCHAFFINGSWAARDE				
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.01	304 000	236 604 248	1 082 328 502
Mutaties tijdens het boekjaar :				
. Aanschaffingen	8.01.021		14 829 841	22 549
. Nieuwe oprichtingskosten	8.01.022	4 933 811		
. Overdrachten en buitengebruikstellingen	(-) 8.01.023	()	(9 367 231)	(4 511 310)
. Overboeking van een post naar een andere	(+)(-) 8.01.024			
. Andere mutaties	(+)(-) 8.01.025			
Per einde van het boekjaar	8.01.03	5 237 811	242 066 858	1 077 839 741
b) MEERWAARDEN				
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.04			
Mutaties tijdens het boekjaar :				
. Geboekt	8.01.051			
. Verworven van derden	8.01.052			
. Afgeboekt	(-) 8.01.053	()	()	()
. Overboeking van een post naar een andere	(+)(-) 8.01.054			
Per einde van het boekjaar	8.01.06			
c) AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN				
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.07	304 000	109 664 844	236 454 337
Mutaties tijdens het boekjaar :				
. Geboekt	8.01.081	530 838	7 534 702	
. Teruggenomen want overmatig	(-) 8.01.082	()	()	(23 454 332)
. Verworven van derden	8.01.083			
. Afgeboekt	(-) 8.01.084	()	(9 367 231)	()
. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)(-) 8.01.085			
Per einde van het boekjaar	8.01.09	834 838	107 832 315	213 000 005
d) NIET-OPGEVRAAGDE BEDRAGEN (art. 29, § 1.)				
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.10			
Mutaties tijdens het boekjaar	(+)(-) 8.01.11			
Per einde van het boekjaar	8.01.12			
e) RESULTATEN UIT DE OMREKENING VAN VREEMDE VALUTA				
Per einde van het vorige boekjaar	(+)(-) 8.01.13			
Mutaties tijdens het boekjaar	(+)(-) 8.01.14			
Per einde van het boekjaar	(+)(-) 8.01.15			
NETTO BOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR				
(a) + (b) - (c) - (d) +/- (e)	8.01.16	4 402 973	134 234 543	864 839 736

Nr. 1. Staat van de immateriële activa, de onroerende goederen die tot belegging dienen

BENAMING	Codes	Betrokken activa-posten		
		C.II.2. Bons, obligaties en vorderingen in verbonden ondernemingen	C.II.3. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	C.II.4. Bons, obligaties en vorderingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat
		4	5	6
a) AANSCHAFFINGSWAARDE				
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.01		14 236 204	
Mutaties tijdens het boekjaar :				
. Aanschaffingen	8.01.021		3 141	
. Nieuwe oprichtingskosten	8.01.022			
. Overdrachten en buitengebruikstellingen	(-) 8.01.023	(0)	(0)	(0)
. Overboeking van een post naar een andere	(+)(-) 8.01.024			
. Andere mutaties	(+)(-) 8.01.025			
Per einde van het boekjaar	8.01.03	0	14 239 345	0
b) MEERWAARDEN				
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.04			
Mutaties tijdens het boekjaar :				
. Geboekt	8.01.051			
. Verworven van derden	8.01.052			
. Afgeboekt	(-) 8.01.053	()	()	()
. Overboeking van een post naar een andere	(+)(-) 8.01.054			
Per einde van het boekjaar	8.01.06			
c) AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN				
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.07		58 454	
Mutaties tijdens het boekjaar :				
. Geboekt	8.01.081			
. Teruggenomen want overmatig	(-) 8.01.082	()	()	()
. Verworven van derden	8.01.083			
. Afgeboekt	(-) 8.01.084	()	()	()
. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)(-) 8.01.085			
Per einde van het boekjaar	8.01.09		58 454	
d) NIET-OPGEVRAAGDE BEDRAGEN (art. 29, § 1.)				
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.10		7 501 487	
Mutaties tijdens het boekjaar	(+)(-) 8.01.11		-1 497 487	
Per einde van het boekjaar	8.01.12		6 004 000	
e) RESULTATEN UIT DE OMREKENING VAN VREEMDE VALUTA				
Per einde van het vorige boekjaar	(+)(-) 8.01.13			
Mutaties tijdens het boekjaar	(+)(-) 8.01.14			
Per einde van het boekjaar	(+)(-) 8.01.15			
NETTO BOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR				
(a) + (b) - (c) - (d) +/- (e)	8.01.16	0	8 176 891	0

Nr. 1. Staat van de immateriële activa, de onroerende goederen die tot belegging dienen

BENAMING	Codes	Betrokken activa-posten	
		C.III.1. Aandelen, deelnemingen en andere niet-vastrentende effecten	C.III.2. Obligaties en andere vastrentende effecten
		7	8
a) AANSCHAFFINGSWAARDE			
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.01	1 039 136 872	14 711 749 152
Mutaties tijdens het boekjaar :			
. Aanschaffingen	8.01.021	430 579 467	1 692 518 595
. Nieuwe oprichtingskosten	8.01.022		
. Overdrachten en buitengebruikstellingen (-)	8.01.023	(573 845 307)	(1 792 704 798)
. Overboeking van een post naar een andere (+)(-)	8.01.024		
. Andere mutaties (+)(-)	8.01.025		37 467 550
Per einde van het boekjaar	8.01.03	895 871 032	14 649 030 499
b) MEERWAARDEN			
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.04		
Mutaties tijdens het boekjaar :			
. Geboekt	8.01.051		
. Verworven van derden	8.01.052		
. Afgeboekt (-)	8.01.053	()	
. Overboeking van een post naar een andere (+)(-)	8.01.054		
Per einde van het boekjaar	8.01.06		
c) AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN			
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.07	50 597 912	36 513 575
Mutaties tijdens het boekjaar :			
. Geboekt	8.01.081	22 192 269	5 806 664
. Teruggenomen want overtollig (-)	8.01.082	(1 044 382)	(53 039)
. Verworven van derden	8.01.083		
. Afgeboekt (-)	8.01.084	(26 974 405)	(75 058)
. Overgeboekt van een post naar een andere (+)(-)	8.01.085		
Per einde van het boekjaar	8.01.09	44 771 394	42 192 142
d) NIET-OPGEVRAAGDE BEDRAGEN (art. 29, § 1.)			
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.10		
Mutaties tijdens het boekjaar (+)(-)	8.01.11		
Per einde van het boekjaar	8.01.12		
e) RESULTATEN UIT DE OMREKENING VAN VREEMDE VALUTA			
Per einde van het vorige boekjaar (+)(-)	8.01.13		
Mutaties tijdens het boekjaar (+)(-)	8.01.14		
Per einde van het boekjaar (+)(-)	8.01.15		
NETTO BOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR			
(a) + (b) - (c) - (d) +/- (e)	8.01.16	851 099 638	14 606 838 357

Nr. 2. Staat betreffende de deelnemingen en maatschappelijke rechten in andere ondernemingen

Hieronder worden de ondernemingen vermeld waarin de onderneming een deelneming bezit in de zin van het koninklijk besluit van 17 november 1994 (opgenomen in de posten C.II.1. , C.II.3. , D.II.1.en D.II.3. van de activa), alsmede de andere ondernemingen waarin de onderneming maatschappelijke rechten bezit (opgenomen in de posten C.III.1. en D.III.1. van de activa) ten belope van ten minste tien procent van het geplaatste kapitaal.

NAAM, volledig adres van de zetel en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het B.T.W.- of NATIONAAL NUMMER	Maatschappelijke rechten gehouden door			Gegevens geput uit de laatst beschikbare jaarrekening			
	de onderneming (rechtstreeks)		dochterondernemingen	Jaarrekening per	Munteenheid (*)	Eigen vermogen	Netto-resultaat
	Aantal	%	%				
ADD NV, INDUSTRIEWEG 1, 3001 HEVERLEE	10 000,00	100,00		2019	EUR	4 227,00	4 552,00
MAATSCHAPPIJ BRANDHERVERZEKERING CV, PROF. ROGER VAN OVERSTRAETE	24 799,00	90,18		2019	EUR	8 126,00	73,00
OMNIA NV, MGR. LADEUZEPLEIN 15, 3000 LEUVEN	14 187,00	100,00		2019	EUR	5 199,00	406,00
AIA-POOL CV, CHAUSSEE DE JETTE 221, 1080 BRUSSEL	502,00	33,47		2019	EUR	402,00	-11,00
ASSURCARD NV, FONTEINSTRAT 1A/301 , 3000 LEUVEN	900,00	20,00		2019	EUR	3 021,00	85,00
BUSINESS BREWERY, INTERLEUVENLAAN 62, 3001 LEUVEN	20,00	4,76		2019	EUR	1 718,00	-135,00
BEDR. CENTR. VILVOORDE NV, MECHESESTEENWEG 277, 1800 VILVOORDE	300,00	8,26		2019	EUR	1 097,00	-46,00
BELGISCH GEMEENSCHAPPELIJK WAARBORGFONDS, LIEFDADIGHEIDSTRAT 3	1,00	2,17		2019	EUR	39,00	-4,00
HUIS DER VERZEKERING CV, DE MEEUSPLANTSOEN 29, 1000 BRUSSEL	2 939,00	11,29		2019	EUR	2 800,00	20,00
DOUBLE U BUILDING BV, WATERMANWEG 92, 3067 GG ROTTERDAM, NEDERLAN	330 000,00	100,00		2019	EUR	48 035,00	1 022,00
BEM NV, LOMBARDSTRAT 34-42, 1000 BRUSSEL	1 500,00	6,47		2019	EUR	3 639,00	708,00
KBC GROUP RE SA, 4 RUE DU FORT WALLIS, L-2714 LUXEMBOURG, LUXEMBURG	544,00	100,00		2019	EUR	72 634,00	12 904,00
RE-TAIL RETURN PARTNERS 1 CVA, KLEISTRAAT 68, 1785 MERCHTEM	1 637 921,00	10,04		2019	EUR	14 018,00	25,00
IMEC.XPAND, KAPELDREEF 75, 3001 HEVERLEE	100 000,00	8,56		2019	EUR	42 690,00	-1 960,00
SPORTCOMPLEX AALST NV, HAVENLAAN 2, 1080 BRUSSEL	1 000,00	100,00		2019	EUR	13 265,00	406,00
CSOB POJIST'OVNA A.S. CLEN HOLDINGU CSOB, MASARYKOVO NAM. 1458, 532 18	339,00	99,71		2019	CZK	4 710 466,00	1 197 619,00
CSOB POIST'OVNA AS, ZIZKOVA 11, 811 020 BRATISLAVA, SLOVAKIJE	1 676,00	100,00		2019	EUR	57 842,00	10 026,00
DZI INSURANCE, 89B VITOSHA BLVD., 'MILENIUM' BUSINESS CENTER, SOFIA 1463	3 860 000,00	100,00		2019	BGN	185 116,00	6 562,00

Nr. 2. Staat betreffende de deelnemingen en maatschappelijke rechten in andere ondernemingen

Hieronder worden de ondernemingen vermeld waarin de onderneming een deelneming bezit in de zin van het koninklijk besluit van 17 november 1994 (opgenomen in de posten C.II.1. , C.II.3. , D.II.1.en D.II.3. van de activa), alsmede de andere ondernemingen waarin de onderneming maatschappelijke rechten bezit (opgenomen in de posten C.III.1. en D.III.1. van de activa) ten belope van ten minste tien procent van het geplaatste kapitaal.

NAAM, volledig adres van de zetel en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het B.T.W.- of NATIONAAL NUMMER	Maatschappelijke rechten gehouden door			Gegevens geput uit de laatst beschikbare jaarrekening			
	de onderneming (rechtstreeks)		dochterondernemingen	Jaarrekening per	Munteenheid (*)	Eigen vermogen	Netto-resultaat
	Aantal	%	%				
GROEP VTB-VAB NV, PASTOOR COPLAAN 100, 2070 ZWIJNDRECHT	13 777,00	100,00		2019	EUR	16 106,00	2 155,00
K&H INSURANCE, LECHNER ODON FASOR 9, 1095 BUDAPEST, HONGARIJE	478,00	100,00		2019	HUF	15 270 000,00	5 785 000,00
SPORTCOMPLEX HEIST-OP-DEN-BERG NV, HAVENLAAN 2, 1080 BRUSSEL	1 060,00	100,00		2019	EUR	8 010,00	299,00
KBC VERZ. VASTGOED NEDERLAND I BV, WATERMANWEG 92 , 3067 GG ROTTERDAM	115 000,00	100,00		2019	EUR	69 649,00	1 713,00

(*) volgens de officiële codificering

Nr. 2bis. Lijst van de ondernemingen waarvoor de onderneming onbeperkt aansprakelijk is in haar hoedanigheid van onbeperkt aansprakelijke vennoot of lid

Voor elk van de ondernemingen waarvoor de onderneming onbeperkt aansprakelijk is, worden hieronder volgende gegevens verstrekt : de naam, de zetel, de rechtsvorm en zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ondernemingsnummer, en bij ontstentenis van een ondernemingsnummer, het btw-nummer of het nationale Identificatienummer.

Naam	Zetel	Rechtsvorm	Nummer

Nr. 3. Actuele waarde van de beleggingen (art. 38).

Activa - posten	Codes	Bedragen
C. Beleggingen	8.03	22 437 545 413
I. Terreinen en gebouwen.	8.03.221	242 247 372
II. Beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen.	8.03.222	1 269 151 017
- Verbonden ondernemingen.	8.03.222.1	1 260 782 175
1. Deelnemingen.	8.03.222.11	1 260 782 175
2. Bons, obligaties en vorderingen.	8.03.222.12	0
- Andere ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat.	8.03.222.2	8 368 842
3. Deelnemingen	8.03.222.21	8 368 842
4. Bons, obligaties en vorderingen.	8.03.222.22	0
III. Overige financiële beleggingen.	8.03.223	20 925 247 256
1. Aandelen, deelnemingen en andere niet-vastrentende effecten.	8.03.223.1	1 123 799 850
2. Obligaties en andere vastrentende effecten.	8.03.223.2	16 746 880 089
3. Deelbewijzen in gemeenschappelijke beleggingen.	8.03.223.3	19 094 962
4. Hypothecaire leningen en hypothecaire kredieten.	8.03.223.4	1 089 754 833
5. Overige leningen.	8.03.223.5	1 406 091 634
6. Deposito's bij kredietinstellingen.	8.03.223.6	538 958 428
7. Overige	8.03.223.7	667 460
IV. Deposito's bij cederende ondernemingen.	8.03.224	899 768

Nr.3bis Gegevens betreffende het niet-gebruik van de waarderingmethode op basis van de reële waarde

A. Schatting van de reële waarde voor elke categorie afgeleide financiële instrumenten die niet gewaardeerd worden op basis van de reële waarde, met opgave van de omvang, de aard en het ingedekte risico van de instrumenten

Interest Rate Swap (nominaal: 393.500.000)

Netto boekwaarde	Reële waarde
-8 192 487	-35 151 539

B. Voor de financiële vaste activa, vermeld in de posten C.II. en C.III., die in aanmerking worden genomen tegen een hoger bedrag dan hun reële waarde : de nettoboekwaarde en de reële waarde van de afzonderlijke activa, dan wel van passende groepen van deze afzonderlijke activa

Verbonden ondernemingen.

1. Deelnemingen

Andere ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat.

3. Deelnemingen

Netto boekwaarde	Reële waarde
176 714 966	142 313 769
163 898	0

Voor elk van de in B. vermelde financiële vaste activa, dan wel de in B. bedoelde passende groepen van deze afzonderlijke activa, die in aanmerking worden genomen tegen een hoger bedrag dan hun reële waarde, moeten hierna ook de redenen worden vermeld waarom de boekwaarde niet is verminderd, met opgave van de aard van de aanwijzingen die aan de veronderstelling ten grondslag liggen dat de boekwaarde zal kunnen worden gerealiseerd :

Verbonden ondernemingen.

1. Deelnemingen

Andere ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat.

3. Deelnemingen

het resultaat van een waardering op basis van de DCF-methode geeft aan dat de boekwaarde niet verminderd moet worden

immaterieel

A/

B/

C/

0403552563

00014

EUR

27

Nr.4 Staat betreffende de overige overlopende rekeningen van het actief.

Uitsplitsing van de actiefpost G.III. indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt.

Pro rata te ontvangen intresten

Fond end fees

Bedrag
30 150
867 575

Nr.5 Staat van het kapitaal

A. MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL

1. Geplaatst kapitaal (post A.I.1. van de passiva)

- Per einde van het vorige boekjaar

- Wijzigingen tijdens het boekjaar :

- Per einde van het boekjaar

2.Samenstelling van het kapitaal

2.1. Soorten aandelen volgens het vennootschapsrecht

2.2. Aandelen op naam of gedematerialiseerd

Op naam

Gedematerialiseerd

Codes	Bedragen	Aantal aandelen
8.05.111.101	65 156 172,00	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
8.05.111.102	65 156 172,00	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
	65 156 172	1 050 906
8.05.1.21	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	1 050 906
8.05.1.22	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	

B. NIET-GESTORT KAPITAAL (art.51 - S.W.H.V.)

Aandeelhouders die nog moeten volstorten

TOTAAL

Codes	Niet-opgevraagd bedrag (post A.I.2. van de passiva)	Opgevraagd niet-gestort bedrag(actiefpost E.I.V.)
8.05.3		
8.05.2		

Nr.5. Staat van het kapitaal (vervolg).

C.AANDELEN VAN DE ONDERNEMING GEHOUDEN DOOR

- de onderneming zelf
- haar dochters

D.VERPLICHTINGEN TOT UITGIFTE VAN AANDELEN

1.Als gevolg van de uitoefening van CONVERSIERECHTEN.

- .Bedrag van de lopende converteerbare leningen
- .Bedrag van het te plaatsen kapitaal
- .Maximum aantal uit te geven aandelen

2.Als gevolg van de uitoefening van de INSCHRIJVINGSRECHTEN.

- .Aantal inschrijvingsrechten in omloop
- .Bedrag van het te plaatsen kapitaal.
- .Maximum aantal uit te geven aandelen

3.Als gevolg van de betaling van derden in aandelen.

- .Bedrag van het te plaatsen kapitaal.
- .Maximum aantal uit te geven aandelen

Codes	Kapitaalbedrag	Aantal aandelen
8.05.3.1	3 031 118,00	48 889
8.05.3.2		
8.05.4.1		
8.05.4.2		
8.05.4.3		
8.05.4.4		
8.05.4.5		
8.05.4.6		
8.05.4.7		
8.05.4.8		

A/

B/

C/

0403552563

2020-12-31

00014

EUR

30

Nr.5 Staat van het kapitaal (vervolg)

E.TOEGESTAAN, NIET-GEPLAATST KAPITAAL

Codes	Bedrag
8.05.5	

F.DEELBEWIJZEN BUITEN KAPITAAL

- waarvan :
- gehouden door de vennootschap zelf
 - gehouden door haar dochters

Codes	Aantal aandelen	Daaraan verbonden stemrecht
8.05.6		
8.05.6.1		
8.05.6.2		

Nr.5. Staat van het kapitaal (vervolg en slot).

G.DE AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR VAN DE ONDERNEMING OP DE DATUM VAN JAARAFSLUITING,
MET DE VOLGENDE INDELING

aandeelhoudersstructuur van de onderneming op de datum van de jaarafsluiting, zoals die blijkt uit de kennisgevingen die de onderneming heeft ontvangen ingevolge artikel 631, § 2, laatste lid, en artikel 632, § 2, laatste lid, van het Wetboek van vennootschappen :

KBC Groep	1.002.017
KBC Verzekeringen	48.889

aandeelhoudersstructuur van de onderneming op de datum van de jaarafsluiting, zoals die blijkt uit de kennisgevingen die de onderneming heeft ontvangen ingevolge artikel 14, vierde lid, van de wet van 2 mei 2007 op de openbaarmaking van belangrijke deelnemingen of ingevolge artikel 5 van het koninklijk besluit van 21 augustus 2008 houdende nadere regels betreffende bepaalde multilaterale handelsfaciliteiten :

Nr.6 Staat van de voorzieningen voor overige risico's en kosten - Andere voorzieningen.

Uitsplitsing van de passiefpost E.III. indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt.

Voorziening hangende geschillen

Voorziening RIZIV dossier leven

Voorziening in het kader van mogelijke toekomstige kosten mbt desinvesteringen betreffende FVA

Bedragen	
	590 563
	780 894
	324 000

Nr. 7. Staat van de technische voorzieningen en schulden

a) Uitsplitsing van de schulden (of een deel van de schulden) waarvan de resterende looptijd méér dan 5 jaar is.

Betrokken posten van de passiva	Codes	Bedragen
B. Achtergestelde schulden.	8.07.1.12	
I. Converteerbare leningen	8.07.1.121	
II. Niet-converteerbare leningen	8.07.1.122	
G. Schulden	8.07.1.42	
I. Schulden uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen	8.07.1.421	
II. Schulden uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen	8.07.1.422	
III. Niet-achtergestelde obligatieleningen.	8.07.1.423	
1. Converteerbare leningen.	8.07.1.423.1	
2. Niet-converteerbare leningen.	8.07.1.423.2	
IV. Schulden ten aanzien van kredietinstellingen	8.07.1.424	
V. Overige schulden	8.07.1.425	
TOTAAL	8.07.1.5	

Nr.7. Staat van de technische voorzieningen en schulden (vervolg).

b)Schulden (of gedeelte van de schulden) en technische voorzieningen (of gedeelte van de technische voorzieningen) gewaarborgd door zakelijke zekerheden gesteld of onherroepelijk beloofd op de activa van de onderneming.

Betrokken posten van de passiva		Bedragen
B. Achtergestelde schulden.	8.07.2.12	
I. Converteerbare leningen	8.07.2.121	
II. Niet-converteerbare leningen	8.07.2.122	
C. Technische voorzieningen	8.07.2.14	
D. Technische voorzieningen betreffende de verrichtingen verbonden aan een beleggingsfonds van de groep van activiteiten 'Leven' wanneer het beleggingsrisico niet gedragen wordt door de onderneming	8.07.2.15	
G. Schulden	8.07.2.42	467 943 501
I. Schulden uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen.	8.07.2.421	
II. Schulden uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen.	8.07.2.422	
III. Niet-achtergestelde obligatieleningen	8.07.2.423	
1.Converteerbare leningen	8.07.2.423.1	
2.Niet-converteerbare leningen	8.07.2.423.2	
IV. Schulden ten aanzien van kredietinstellingen	8.07.2.424	467 943 501
V. Overige schulden	8.07.2.425	
- schulden wegens belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	8.07.2.425.1	
a)belastingen	8.07.2.425.11	
b)bezoldigingen en sociale lasten	8.07.2.425.12	
- schulden van huurfinanciering en gelijkaardige	8.07.2.425.26	
- overige	8.07.2.425.3	
	TOTAAL 8.07.2.5	467 943 501

Nr.7. Staat van de technische voorzieningen en schulden (vervolg en slot).

c)Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten

Betrokken posten van de passiva	Codes	Bedragen
1.Belastingen (post G.V.1.a) van de passiva		
a)Vervallen belastingsschulden	8.07.3.425.11.1	
b)Niet-vervallen belastingsschulden	8.07.3.425.11.2	19 801 930
2.Bezoldigingen en sociale lasten (post G.V.1.b) van de passiva		
a)Vervallen schulden ten aanzien van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid	8.07.3.425.12.1	
b)Andere schulden met betrekking tot bezoldigingen en sociale lasten	8.07.3.425.12.2	22 573 871

A/ B/ C/ 0403552563 2020-12-31 00014 EUR

36

Nr.8. Staat betreffende de overlopende rekeningen van het passief.

Uitsplitsing van de passiefpost H indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt.

Fond end fees

Pro rata te betalen intresten

Bedragen	
Fond end fees	4 198 952
Pro rata te betalen intresten	5 042 319

Nr. 9. Activa- en passivabestanden met betrekking tot het beheer voor eigen rekening ten gunste van een derde van de pensioenfondsen (art. 40bis).

Betrokken posten en sub-posten van het actief (*)	Afgesloten boekjaar	Betrokken posten en sub-posten van het passief (*)	Afgesloten boekjaar
TOTAAL		TOTAAL	

(*) Met vermelding van de cijfers en letters betreffende de inhoud van de betrokken post of sub-post van de balans (voorbeeld : C.III.2. obligaties en andere vastrentende effecten).

Nr. 10. Inlichtingen betreffende de technische rekeningen.

I. Niet-Levensverzekering

Inhoud	Codes	RECHTSTREEKSE ZAKEN					RECHTSTREEKSE ZAKEN					RECHTSTREEKSE ZAKEN		AANGENOMEN ZAKEN
		Totaal	Totaal	Ongevallen en ziekte (takken 1 en 2)	Motorrijtuigen Burgerlijke aansprakelijkheid (tak 10)	Motorrijtuigen Andere takken (takken 3 en 7)	Scheepvaart Luchtvaart Transport (takken 4,5, 6,7,11 en 12)	Brand en andere schade aan goederen (takken 8 en 9)	Algemene Burgerlijke aansprakelijkheid (tak 13)	Wediet en Borgtocht (takken 14 en 15)	Diverse geldelijke verliezen (tak 16)	Rechtsbijstand (tak 17)	Hulpverlening (tak 18)	
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1) Brutopremies.	8.10.01.710.1	1 164 992 583	1 157 157 304	177 050 803	236 979 326	154 180 331	1 209 064	407 050 226	78 931 294		15 793 318	60 394 403	25 568 539	7 835 279
2) Verdienende brutopremies	8.10.02	1 156 874 462	1 149 045 342	176 425 361	237 455 763	153 305 471	1 190 729	401 516 070	78 201 163		15 474 033	59 967 247	25 509 505	7 829 120
3) Bruto schaden	8.10.03	587 364 540	575 211 180	92 237 247	154 156 858	65 796 054	195 391	148 228 499	74 046 337		5 276 686	28 003 417	7 270 691	12 153 360
4) Bruto bedrijfskosten	8.10.04	353 162 633	350 413 484	42 611 626	64 270 771	46 209 495	334 561	141 809 475	26 526 131		4 205 178	15 520 123	8 926 124	2 749 149
5) Herverzekeringssaldo	8.10.05	-15 497 294	-17 921 820	-3 208 374	7 614 513	-189 692		-24 157 615	2 299 034		4 771	-269 029	-15 428	2 424 526
6) Commissielonen (art. 37)	8.10.06		224 687 518											

Nr.10. Inlichtingen betreffende de technische rekeningen (vervolg en slot)**II. Levensverzekering**

Inhoud

A.Rechtstreekse zaken

1) Brutopremies :

a) 1. Individuele premies :

2. Premies betreffende groepsverzekeringsovereenkomsten :

b) 1. Periodieke premies :

2. Enige premies :

c) 1. Premies van overeenkomsten zonder winstdeling :

2. Premies van overeenkomsten met winstdeling :

3. Premies van overeenkomsten waarbij het beleggingsrisico niet gedragen wordt door de onderneming :

2) Herverzekeringssaldo :

3) Commissielonen (art. 37):

B. Aangenomen zaken

Bruto premies :

III. Niet-levensverzekering en levensverzekering, rechtstreekse zaken

Bruto premies :

- in België :

- in de andere Lid-Staten van de E.E.G :

- in de overige landen :

Codes	Bedragen
8.10.07.720.1	1 656 190 489
8.10.08	1 334 555 946
8.10.09	321 634 543
8.10.10	847 826 026
8.10.11	808 364 463
8.10.12	326 141 195
8.10.13	579 349 585
8.10.14	750 699 709
8.10.15	1 692 932
8.10.16	69 622 604
8.10.17.720.1	2 669
8.10.18	2 809 606 373
8.10.19	3 741 420
8.10.20	

Nr 11. Staat betreffende de personeelsleden in dienst.

Wat personeel betreft :

- A. Volgende gegevens over het boekjaar en over het vorige boekjaar met betrekking tot de werknemers ingeschreven in het personeelsregister en verbonden met de onderneming door een arbeidsovereenkomst of een startbaanovereenkomst

Omschrijving	Codes	AFGESLOTEN BOEKJAAR	VORIG BOEKJAAR
a) het totale aantal op afsluitdatum van het boekjaar	8.11.10	1 238	1 327
b) het gemiddelde personeelsbestand tewerkgesteld door de onderneming tijdens het boekjaar en tijdens het vorige boekjaar, berekend in voltijdse equivalenten overeenkomstig artikel 15, § 4, van het Wetboek van Vennootschappen, en uitgesplitst naar volgende categorieën	8.11.11	1 141,0	1 205,0
- Directiepersoneel	8.11.11.1	10	11
- Bedienden	8.11.11.2	1 131	1 194
- Arbeiders	8.11.11.3		
- Andere	8.11.11.4		
c) het aantal gepresteerde uren	8.11.12	1 605 450	1 647 791

- B. Volgende gegevens over het boekjaar en over het vorige boekjaar met betrekking tot de uitzendkrachten en de ter beschikking van de onderneming gestelde personen

Omschrijving	Codes	AFGESLOTEN BOEKJAAR	VORIG BOEKJAAR
a) het totale aantal op afsluitdatum van het boekjaar	8.11.20	11	21
b) het gemiddeld aantal in voltijdse equivalenten berekend op een analoge manier als de werknemers ingeschreven in het personeelsregister	8.11.21	14,0	30,0
c) het aantal gepresteerde uren	8.11.22	27 701	58 945

Nr.12.Staat betreffende het geheel van de administratie- en beheerskosten, uitgesplitst volgens aard.

(Een asteriks (*) rechts van de inhoud van een post of een sub-post duidt op het bestaan van een definitie of een verklarende nota in hoofdstuk III van de bijlage bij het huidige besluit)

Benaming	Codes	Bedragen
I. Personeelskosten*	8.12.1	106 218 494
1. a)Bezoldigingen	8.12.111	74 925 519
b)Pensioenen	8.12.112	
c)Andere rechtstreekse sociale voordelen	8.12.113	
2.Patronale bijdragen voor sociale verzekeringen	8.12.12	19 803 391
3.Patronale toelagen en premies voor buitenwettelijke verzekeringen	8.12.13	6 771 583
4.Andere personeelsuitgaven	8.12.14	3 011 253
5.Voorzieningen voor pensioenen, bezoldigingen en sociale lasten	8.12.15	422 917
a)Dotaties (+)	8.12.15.1	22 047 241
b)Bestedingen en terugnemingen (-)	8.12.15.2	(21 624 324)
[6. Uitzendkrachten of personen ter beschikking gesteld van de onderneming	8.12.16]	1 283 831
II. Diverse goederen en diensten*	8.12.2	185 386 475
III. Afschrijvingen en waardeverminderingen op immateriële en materiële activa, andere dan de beleggingen*	8.12.3	590 948
IV. Voorzieningen voor overige risico's en lasten*	8.12.4	-800 000
1.Dotaties (+)	8.12.41	
2.Bestedingen en terugnemingen (-)	8.12.42	(800 000)
V.Overige lopende lasten*	8.12.5	10 720 532
1.Fiscale bedrijfskosten*	8.12.51	5 598 311
a)Onroerende voorheffing	8.12.511	611 779
b)Overige	8.12.512	4 986 532
2.Bijdragen gestort aan openbare instellingen*	8.12.52	4 801 478
3.Theoretische kosten*	8.12.53	
4.Overige	8.12.54	320 743
VI.Teruggewonnen administratiekosten en overige lopende opbrengsten (-)	8.12.6	(20 156 193)
1.Teruggewonnen administratiekosten	8.12.61	19 585 742
a)Ontvangen vergoedingen voor beheersprestaties van collectieve pensioenfondsen voor rekening van derden	8.12.611	
b)Overige*	8.12.612	19 585 742
2.Overige lopende opbrengsten.	8.12.62	570 451
TOTAAL	8.12.7	281 960 256

Aldus gewijzigd bij artikel 10, § 2 van het koninklijk besluit van 4 augustus 1996.

Nr.13. Overige opbrengsten, overige kosten.

A. Uitsplitsing van de OVERIGE OPBRENGSTEN (post 7. van de niet-technische rekening), indien het om belangrijke bedragen gaat.

Terugname waardevermindering dubieuze debiteuren

Fee met betrekking tot bondlending

Meerwaarde op realisatie van tussenpersonen bij overname

B. Uitsplitsing van de OVERIGE KOSTEN (post 8. van de niet-technische rekening), indien het om belangrijke bedragen gaat.

Waardeverminderingen dubieuze debiteuren

Intresten op achtergestelde lening

Debetintresten zichtrekeningen banken

Bedragen	
	1 910 003
	745 833
	478 698
	1 593 635
	7 769 264
	910 777

Nr.14. Uitzonderlijke resultaten.

A. Uitsplitsing van de UITZONDERLIJKE OPBRENGSTEN (post 11. van de niet-technische rekening), indien het om belangrijke bedragen gaat.

B. Uitsplitsing van de ANDERE UITZONDERLIJKE KOSTEN (post 12. van de niet-technische rekening), indien het om belangrijke bedragen gaat.

Bedragen

Nr.15. Belastingen op het resultaat

A. UITSPLITSING VAN DE POST 15 a) 'Belastingen':

1. Belastingen op het resultaat van het boekjaar:

- a. Voorafbetalingen en terugbetaalbare voorheffingen
- b. Andere verrekenbare bestanddelen
- c. Overschot van de voorafbetalingen en/of van de geactiveerde terugbetaalbare voorheffingen (-)
- d. Geraamde belastingsupplementen (opgenomen onder post G.V.1.a) van de passiva)

2. Belastingen op het resultaat van vorige boekjaren :

- a) Verschuldigde of betaalde belastingsupplementen :
- b) Geraamde belastingsupplementen (opgenomen onder post G.V.1.a) van de passiva) of belasting-supplementen waarvoor een voorziening werd gevormd (opgenomen onder post E.II.2) van de passiva)

Codes	Bedragen
8.15.1.634	95 837 400
8.15.1.634.1	86 540 394
8.15.1.634.11	81 108 618
8.15.1.634.12	2 236 925
8.15.1.634.13	()
8.15.1.634.14	3 194 851
8.15.1.634.2	9 297 006
8.15.1.634.21	
8.15.1.634.22	9 297 006

Nr. 15. Belastingen op het resultaat.

B. BELANGRIJKSTE OORZAKEN VAN DE VERSCHILLEN TUSSEN DE WINST VOOR BELASTINGEN, zoals deze blijkt uit de jaarrekening, EN DE GERAAMDE BELASTBARE WINST, met bijzondere vermelding van die welke voortspruiten uit het tijdsverschil tussen de vaststelling van de boekwinst en de fiscale winst (in de mate waarin het resultaat van het boekjaar op belangrijke wijze werd beïnvloed op het stuk van de belastingen).

Mutaties in belastbare reserves en voorzieningen

Meerwaarden op aandelen aan een specifiek fiscaal regime, vrijstelling terugneming waardeverminderingen, verworpen waardeverminderingen en gerealiseerde minwaarden op aandelen

Niet belastbare bestanddelen DBI (na verminderingen door de nieuwe ingevoerde bank- en verzekeringstaks)

Verworpen uitgaven (andere dan minderwaarden en waardeverminderingen op aandelen en vennootschapsbelasting)

Bedragen	
	-37 031 557
	-32 776 183
	-50 976 335
	4 274 358

C. INVLOED VAN DE UITZONDERLIJKE RESULTATEN OP DE BELASTINGEN OP HET RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR

Nr. 15. Belastingen op het resultaat (vervolg en slot).

D.BRONNEN VAN BELASTINGLATENTIES (in de mate waarin deze informatie belangrijk is om een inzicht te verkrijgen in de financiële positie van de onderneming).

- 1. Actieve latenties
 - Gecumuleerde fiscale verliezen die aftrekbaar zijn van latere belastbare winsten

- 2. Passieve latenties

Codes	Bedragen
8.15.4.1	
8.15.4.11	
8.15.4.2	

A/

B/

C/

0403552563

2020-12-31

00014

EUR

47

Nr.16. Andere taken en belastingen ten laste van derden.

A. Taksen :

1.Taksen op verzekeringsovereenkomsten ten laste van derden

2.Andere taken ten laste van de onderneming

B. De ingehouden bedragen ten laste van derden bij wijze van :

1.Bedrijfsvoorheffing

2.Roerende voorheffing (op dividenden)

Codes	Bedragen van het boekjaar	Bedragen van het vorige boekjaar
8.16.11	115 091 803	117 783 079
8.16.12	6 899 234	5 927 215
8.16.21	45 109 277	45 614 251
8.16.22		

Nr.17. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen (art. 14).

(Een asteriks (*) rechts van de inhoud van een post of een sub-post duidt op het bestaan van een definitie of een verklarende nota in hoofdstuk III van de bijlage bij het besluit van 17/11/1994)

	Codes	Bedragen
A. Zekerheden door derden gesteld of onherroepelijk beloofd voor rekening van de onderneming* :	8.17.00	
B. Persoonlijke zekerheden door de onderneming gesteld of onherroepelijk beloofd voor rekening van derden*	8.17.01	208 999 522
C. Zakelijke zekerheden door de onderneming gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen middelen als zekerheid van de rechten en verplichtingen* :		
a) van de onderneming :	8.17.020	2 776 650 339
b) van derden :	8.17.021	
D. Ontvangen zekerheden* (andere dan in baar geld) :		
a) effecten en waarden van herverzekeraars (CFR. Hoofdstuk III, Omschrijving en toelichting : actiefposten C.III.1 en 2 en passiefpost F :	8.17.030	
b) overige :	8.17.031	3 754 348 640
E. Termijnverrichtingen* :		
a)Verrichtingen op effecten (aankopen) :	8.17.040	
b)Verrichtingen op effecten (verkopen) :	8.17.041	
c)Verrichtingen op vreemde valuta (te ontvangen) :	8.17.042	
d)Verrichtingen op vreemde valuta (te leveren) :	8.17.043	
e)Verrichtingen op rente (aankopen, ...) :	8.17.044	393 500 000
f)Verrichtingen op rente (verkopen, ...) :	8.17.045	393 500 000
g)Overige verrichtingen (aankopen, ...) :	8.17.046	
h)Overige verrichtingen (verkopen, ...) :	8.17.047	
F. Goederen en waarden van derden gehouden door de onderneming* :	8.17.05	

Nr.17. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen (art. 14).

(Een asteriks (*) rechts van de inhoud van een post of een sub-post duidt op het bestaan van een definitie of een verklarende nota in hoofdstuk III van de bijlage bij het besluit van 17/11/1994)

G. Aard en zakelijk doel van de regelingen die niet in de balans zijn opgenomen, financiële gevolgen ervan, mits de risico's of voordelen die uit dergelijke regelingen voortvloeien van enige betekenis zijn en voor zover de bekendmaking van deze risico's of voordelen noodzakelijk is voor de beoordeling van de financiële positie van de onderneming. :

Gbis. Aard en de financiële gevolgen van materiële gebeurtenissen die zich na de balansdatum hebben voorgedaan en die niet in de resultatenrekening of balans worden weergegeven. :

H. Overige (nader te bepalen) :

Verbintenis tot levering door KBC Verzekeringen

Verbintenis tot levering door tegenpartij

Codes	Bedragen
8.17.06	
8.17.06B	
8.17.07	2 155 502 000
	2 000 000 000
	155 502 000

Nr.18. Betrekkingen met verbonden ondernemingen en met ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

Betrokken balansposten	Codes	Verbonden ondernemingen		Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	
		Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
- C II.Beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen	8.18.222	864 839 736	845 874 164	8 176 891	6 676 263
1 + 3 Deelnemingen	8.18.222.01	864 839 736	845 874 164	8 176 891	6 676 263
2 + 4 Bons, obligaties en vorderingen	8.18.222.02				
- achtergestelde	8.18.222.021				
- overige	8.18.222.022				
- D. II.Beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen	8.18.232				
1 + 3 Deelnemingen	8.18.232.01				
2 + 4 Bons, obligaties en vorderingen	8.18.232.02				
- achtergestelde	8.18.232.021				
- overige	8.18.232.022				
- E. Vorderingen	8.18.41	34 960 075	46 032 847	3 370 898	535 310
I. Vorderingen uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen	8.18.411	1 498 907	865 928		
II. Vorderingen uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen	8.18.412	1 384 232	3 435 003	3 370 898	535 310
III. Overige vorderingen	8.18.413	32 076 936	41 731 916		

Nr.18. Betrekkingen met verbonden ondernemingen en met ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

Betrokken balansposten	Codes	Verbonden ondernemingen		Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	
		Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
- B. Achtergestelde schulden	8.18.12	500 000 000	500 000 000		
- G. Schulden	8.18.42	515 587 665	1 217 639 292	150 326	0
I. Schulden uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen	8.18.421	4 804 462	6 227 568		
II. Schulden uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen	8.18.422	678 660	334 444	150 326	0
III. Niet-achtergestelde obligatienemingen	8.18.423				
IV. Schulden ten aanzien van kredietinstellingen	8.18.424	467 943 501	1 040 345 766		
V. Overige schulden	8.18.425	42 161 042	170 731 514		

Nr.18. Betrekkingen met verbonden ondernemingen en met ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat (vervolg en slot).

	Codes	Verbonden ondernemingen	
		Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
- Door de onderneming gestelde of onherroepelijk beloofde PERSOONLIJKE EN ZAKELIJKE ZEKERHEDEN als waarborg voor schulden of verplichtingen van verbonden ondernemingen	8.18.50	139 885 190	141 852 418
- Door verbonden ondernemingen gestelde of onherroepelijk beloofde PERSOONLIJKE EN ZAKELIJKE ZEKERHEDEN als waarborg voor schulden of verplichtingen van de onderneming	8.18.51		
- Andere betekenisvolle financiële verplichtingen	8.18.52		
- Opbrengsten van terreinen en gebouwen	8.18.53	868 989	842 063
- Opbrengsten van andere beleggingen	8.18.54	27 211 931	108 130 406

Nr. 18bis. Betrekkingen met geassocieerde ondernemingen (*).

Omschrijving	Codes	AFGESLOTEN BOEKJAAR	VORIG BOEKJAAR
1° Bedrag van de financiële vaste activa	8.18.60		
- Deelnemingen	8.18.60.1		
- Achtergestelde vorderingen	8.18.60.2		
- Andere vorderingen	8.18.60.3		
2° Vorderingen op geassocieerde ondernemingen	8.18.61		
- Op meer dan één jaar	8.18.61.1		
- Op ten hoogste één jaar	8.18.61.2		
3° Schulden aan geassocieerde ondernemingen	8.18.62		
- Op meer dan één jaar	8.18.62.1		
- Op ten hoogste één jaar	8.18.62.2		
4° Persoonlijke en zakelijke zekerheden	8.18.63		
- Door de onderneming gesteld of onherroepelijk beloofd als waarborg voor schulden of verplichtingen van geassocieerde ondernemingen	8.18.63.1		
- Door geassocieerde ondernemingen gesteld of onherroepelijk beloofd als waarborg voor schulden of verplichtingen van de onderneming	8.18.63.2		
5° Andere betekenisvolle financiële verplichtingen	8.18.64		

(*) Geassocieerde ondernemingen in de zin van artikel 12 van het Wetboek van Venootschappen.

Nr.19. Financiële betrekkingen met :

A.bestuurders en zaakvoerders;

B.natuurlijke of rechtspersonen die de onderneming rechtstreeks of onrechtstreeks controleren zonder verbonden ondernemingen te zijn;

C.andere ondernemingen welke door de sub. B vermelde personen rechtstreeks gecontroleerd worden.

- 1.Uitstaande vorderingen op deze personen
- 2.Waarborgen toegestaan in hun voordeel
- 3.Andere betekenisvolle verplichtingen aangegaan in hun voordeel
- 4.Rechtstreekse en onrechtstreekse bezoldigingen en ten laste van de resultatenrekening toegekende

Codes	Bedragen
8.19.1	
8.19.2	
8.19.3	
8.19.41	338 651
8.19.42	

- aan bestuurders en zaakvoerders
- aan oud-bestuurders en oud-zaakvoerders

de interestvoet, de voornaamste voorwaarden en de eventueel afgeloste of afgeschreven bedragen of bedragen waarvan werd afgezien betreffende de bovenvermelde posten 1., 2. en 3.

De bestuurders die lid zijn van het directiecomité genieten van bijkomende pensioenvoorzieningen

Nr.19bis. Financiële betrekkingen met de commissaris(sen) en de personen met wie hij (zij) verbonden is (zijn).

1. Bezoldiging van de commissaris(sen)
2. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de onderneming door de commissaris(sen)
 - Andere controleopdrachten
 - Belastingadviesopdrachten
 - Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten
3. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de onderneming door personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn)
 - Andere controleopdrachten
 - Belastingadviesopdrachten
 - Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten

Codes	Bedragen
8.19.5	538 396
8.19.6	110 592
8.19.61	110 592
8.19.62	
8.19.63	
8.19.7	
8.19.71	
8.19.72	
8.19.73	

Vermeldingen in toepassing van het artikel 133, paragraaf 6 van het Wetboek van vennootschappen

Nr.20. Waarderingsregels.

(Deze staat wordt onder meer beoogd in de artikelen : 12bis, § 5 ; 15 ; 19, 3de lid ; 22bis, 3de lid ; 24, 2de lid ; 27, 1°, laatste lid en 2°, laatste lid ; 27bis, § 4, laatste lid ; 28, § 2, 1ste en 4de lid ; 34, 2de lid ; 34quinquies, 1ste lid ; 34sexies, 6°, laatste lid ; 34septies, § 2 en door Hoofdstuk III. 'Omschrijving en toelichting', Afdeling II, post 'Theoretische huur'.)

A.Regels die gelden voor de waardering van inventarissen (behalve de beleggingen van de actiefpost D)

1.Vorming en aanpassing van de afschrijvingen

Conform artikel 3 van het Koninklijk Besluit op de jaarrekening van verzekerings- en herverzekeringsondernemingen, wordt de jaarrekening opgesteld volgens het beginsel van het getrouw beeld. Een transparante, duidelijke en consistente financiële verslaggeving is belangrijk voor KBC als bankverzekeringsgroep. Daarom wordt het principe gehanteerd om de Bgaap waarderingsregels zoveel mogelijk te aligneren met de internationale boekhoudstandaarden IFRS, die van toepassing zijn op de geconsolideerde jaarrekening, daar waar wettelijk en systeemmatig mogelijk. Afschrijvingen worden geboekt op immateriële en materiële vaste activa waarvan de gebruiksduur beperkt is om de aanschaffingskosten - eventueel geherverdeeld - te spreiden over de waarschijnlijke nuttigheids- of gebruiksduur. De afschrijvingen worden toegepast op lineaire wijze vanaf het gebruiksklaar zijn van de activa. Oprichtingskosten worden in de resultatenrekening geboekt tenzij anders beslist door de Raad van Bestuur. De immateriële vaste activa waarvan de gebruiksduur beperkt is, worden afgeschreven over 5 jaar tenzij anders beslist door de Raad van Bestuur. Systeemsoftware, volgt het afschrijvingsritme van de hardware en wordt bijgevolg op 3 jaar afgeschreven. Software andere dan systeemsoftware wordt afgeschreven op 5 jaar. Kernsystemen met een langere looptijd worden pro rata temporis afgeschreven over een looptijd van 8 jaar. Kernsystemen zijn types van standaardsoftware waaronder ook back-end data toepassingen voor de dagverwerking en updates van de saldibalansen op de mainframe. De afschrijvingspercentages zijn berekend op basis van de verwachte economische levensduur en worden lineair toegepast. Alle materiële vaste activa worden pro rata temporis afgeschreven van het gebruiksklaar zijn van de activa. De bijkomende kosten worden mee afgeschreven over de levensduur van het actief. Voor de bijkomende kosten mbt de aanschaffing van terreinen wordt een waardevermindering geboekt.

2. Waardeverminderingen

Op niet afschrijfbaar activa worden desgevallend waardeverminderingen geboekt om rekening te houden met al dan niet definitief aan te merken ontwaardingen. Deze mogen niet gehandhaafd worden in die mate waarin ze op het einde van het boekjaar hoger zijn dan een actuele beoordeling van de minderwaarden waarvoor ze werden gevormd. Voor de immateriële en materiële vaste activa waarvan de gebruiksduur niet beperkt is, wordt tot waardeverminderingen overgegaan in geval van duurzame minderwaarde of ontwaarding. Voor de deelnemingen, de aandelen en de deelbewijzen, opgenomen onder de beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen', wordt tot waardevermindering overgegaan in geval van duurzame minderwaarde of ontwaarding, verantwoord door de toestand, de rentabiliteit of de vooruitzichten van de vennootschap waarin de deelnemingen, aandelen of deelbewijzen worden gehouden. Voor de effecten, onder de 'overige financiële beleggingen', worden waardeverminderingen geboekt zo deze duurzaam zijn. De geboekte waardeverminderingen worden teruggenomen zodra de beurskoers terug hoger ligt, evenwel tot maximaal de aanschaffingswaarde. Op genoteerde aandelen wordt een waardevermindering geboekt indien de beurskoers langdurig (GT 1 jaar) of significant lager (GT30%) is dan de boekwaarde waardoor blijkt dat de waardedaling voldoende duurzaam is. De waardevermindering is dan gelijk aan het verschil tussen de boekwaarde en de beurskoers. De geboekte waardeverminderingen worden teruggenomen zodra de beurskoers terug hoger ligt, evenwel tot maximaal de aanschaffingswaarde. Voor niet genoteerde aandelen wordt tot waardevermindering overgegaan in geval van duurzame minderwaarde of ontwaarding, verantwoord door de toestand, de rentabiliteit of vooruitzichten van de vennootschap waarin de deelnemingen, aandelen of deelbewijzen worden aangehouden. Op de vorderingen, inclusief de vastrentende effecten, wordt overgegaan tot het boeken van een duurzame waardevermindering overeenkomstig de principes die gelden voor de waardering van de niet in effecten belichaamde vorderingen. Ook bij sterk dalende markwaardes beneden de aankoopprijs wordt tot waardevermindering overgegaan wanneer op vaststaande wijze blijkt dat de verplichtingen uit deze effecten en vordering niet of niet volledig kunnen worden nagekomen. Op de vastrentende thesaurie-effecten (onder de post overige financiële beleggingen) die als liquiditeitssteun dienen, worden waardeverminderingen geboekt wanneer hun marktwaarde lager ligt dan de boekwaarde. Op vastgoedcertificaten worden waardeverminderingen geboekt indien de marktwaarde lager is dan de aanschafwaarde (LOCOM). Deze waardeverminderingen worden teruggenomen bij een stijgende marktwaarde tot maximaal de aanschafwaarde van het onderliggend effect is bereikt. Looptijdgebonden commerciële kredieten worden in de balans opgenomen voor het niet-afgeloste kapitaalsaldo verhoogd met de vervallen doch niet-betalde renten en de nog te betalen diverse kosten door cliënten. Verworven niet vervallen renten (op voorhand geïnde renten) worden pro rata temporis in het resultaat geboekt via een overlopende rekening. Voor dubieuze en oninbare kredieten worden specifieke waardeverminderingen op individuele basis aangelegd en toegerekend aan de actiefpost van de jaarrekening waarin de risico's voorkomen, teneinde

de verliezen te dekken die als vaststaand of waarschijnlijk worden beschouwd met betrekking tot de uitstaande kredieten. De vervallen renten en kosten worden gereserveerd. Worden als oninbaar en dubieus aangemerkt, die kredieten waarvan de saldi opeisbaar zijn en waarvoor men overgaat tot minnelijke of gerechtelijke uitwinning. De beleggingen van de actiefpost D. (tak 23) worden in de balans opgenomen voor hun actuele waarde overeenkomstig de wettelijke bepalingen.

3. Voorzieningen voor risico's en kosten

Op het einde van het boekjaar worden voorzieningen aangelegd voor alle voorzienbare risico's, mogelijke verliezen en ontwaardingen, ontstaan tijdens het boekjaar waarop de jaarrekening betrekking heeft of tijdens voorgaande boekjaren.

4. Technische voorzieningen

De technische voorzieningen dienen op elk ogenblik voldoende te zijn om te waarborgen dat alle uit de verzekeringsovereenkomsten voortvloeiende verplichtingen kunnen worden nagekomen. Voor het rechtstreekse bedrijf wordt de voorziening voor niet-verdiende premies in principe berekend volgens de pro rata temporis methode, op dag basis en per contract, op de bruto premies verminderd met de commissielonen. Voor de ontvangen herverzekering wordt de voorziening voor niet-verdiende premies voor elke overeenkomst afzonderlijk bepaald op basis van de door de cedent meegedeelde informatie, waar nodig aangevuld op basis van eigen inzicht van het risico in de tijd. De voorzieningen voor de activiteitengroep Leven worden berekend volgens de geldende actuariële principes. De technische voorzieningen voor de klassieke levensverzekeringen in tak 21 en voorzieningen betreffende buitenwettelijke voordelen aan werknemers m.b.t. lopende renten, worden berekend volgens de prospectieve actuariële formules steunend op de technische basissen van de contracten. Bij de klassieke levensverzekeringen in tak 21 met een garantie van 4,75% wordt er echter geactualiseerd aan een rentevoet van 4% i.p.v. de tarifaire 4,75%. De technische voorzieningen voor de moderne levensverzekeringen in tak 21 en tak 26 en de voorzieningen betreffende buitenwettelijke voordelen aan werknemers m.b.t. nieuwe aanvullende stortingen, worden berekend volgens de retrospectieve formules steunend op de technische basissen van de contracten. De technische voorzieningen voor de levensverzekeringen in tak 23 worden bepaald door het aantal eenheden per fonds te vermenigvuldigen met de koers per eenheid van het desbetreffende fonds. De voorziening voor te betalen schaden wordt berekend per schadegeval of per contract op basis van de bekende elementen van het dossier en aangevuld met de nodige forfaitaire en wettelijke voorzieningen zoals onder meer voor interne schaderegelingskosten en voor nog niet (volledig) gemelde schadegevallen (IBNR en IBNER). In de voorziening voor egalisatie en catastrofes worden alle bedragen gereserveerd met de bedoeling om in de komende jaren het

niet-terugkerend technisch verlies te compenseren, de schommelingen van de schaderatio te nivelleren en bijzondere risico's af te dekken. De aandelen van de herverzekeraars in de technische voorzieningen (opgenomen onder het actief) worden berekend voor hun werkelijke of geraamde bedragen op basis van de contractuele bepalingen in de herverzekeringsovereenkomsten en waar nodig aangevuld met eigen inzichten en ervaringen. Desgevallend worden hierop waardeverminderingen geboekt in geval van vastgesteld of waarschijnlijk in gebreke blijven van de herverzekeraar.

5. Herwaarderingen

De materiële vaste activa, de deelnemingen, aandelen en deelbewijzen die onder de actiefpost C 'Beleggingen' voorkomen kunnen geherwaardeerd worden wanneer de activa, in functie van hun nut voor de onderneming, op vaste en duurzame wijze uitstijgt boven hun boekwaarde.

6. Andere

In geval van verkoop van effecten wordt de boekwaarde van de verkochte effecten bepaald volgens een systeem van individualisatie der effecten. Alle monetaire bestanddelen uitgedrukt in vreemde valuta worden omgerekend in hun tegenwaarde in euro tegen de contant koers op balansdatum. De saldi van de positieve en negatieve verschillen uit de omrekening van de technische voorzieningen, uitgedrukt in vreemde valuta, zijn inbegrepen in de overeenkomstige posten 'Wijziging van de technische voorzieningen' van de resultatenrekening. De saldi uit de omrekening van de technische voorzieningen herverzekering Niet-Leven, uitgedrukt in vreemde valuta, zijn inbegrepen in de overeenkomstige post 'Overige technische lasten' van de resultatenrekening Niet-Leven. Het saldo van de positieve of negatieve verschillen uit de omrekening van monetaire bestanddelen, andere dan de technische voorzieningen, wordt als financiële opbrengst of kost toegewezen aan de resultatenrekening. Er wordt gesaldeerd per munt. De niet-monetaire bestanddelen in vreemde valuta worden aan de tegenwaarde in EUR in de balans opgenomen aan de koers die geldt op het einde van de maand die voorafgaat aan de aanschaffing of, indien deze eerste de aanschaffingskoers niet dicht benadert, aan de koers op aanschaffingsdatum. In voorkomend geval wordt de koers gebruikt waartegen de voor de betaling van de prijs gebruikte vreemde valuta werd aangekocht. Kosten en opbrengsten uitgedrukt in vreemde valuta worden in de resultatenrekening opgenomen aan de contant koers op het tijdstip dat ze zich voordoen (in sommige gevallen de contant koers van het einde van de maand voordien), of aan een koers die deze laatste dicht benadert.

B.Regels die gelden voor de waardering van inventarissen voor wat betreft de beleggingen van de actiefpost D.

1.Beleggingen andere dan terreinen en gebouwen

De beleggingen van de actiefpost D. worden in de balans opgenomen voor hun actuele waarde overeenkomstig de wettelijke bepalingen.

2.Terreinen en gebouwen

3.Andere

De technische voorzieningen voor de levensverzekeringen in tak 23 worden berekend door het aantal eenheden per fonds te vermenigvuldigen met de koers per eenheid van het betreffende fonds.

Nr.21. Wijzigingen in de waarderingsregels (art. 16) (art. 17).

A.Vermelding van de wijzigingen en hun verantwoordingen.

--

B.Verschil in raming dat uit de wijzigingen volgt (de eerste keer te vermelden bij de jaarrekening van het boekjaar tijdens hetwelk die wijzigingen werden uitgevoerd).

Betrokken posten en subposten (*)	Bedragen	Betrokken posten en subposten (*)	Bedragen

(*) Met vermelding van de cijfers en letters betreffende de inhoud van de betrokken post of sub-post van de balans (voorbeeld : C.III.2. Obligaties en andere vastrentende effecten).

Nr.22. Verklaring met betrekking tot de geconsolideerde jaarrekening.

A. Inlichtingen te verstrekken door alle ondernemingen.

- De onderneming stelt op en publiceert, overeenkomstig het koninklijk besluit betreffende de geconsolideerde jaarrekening van verzekeringsondernemingen en herverzekeringsondernemingen, een geconsolideerde jaarrekening en een geconsolideerd jaarverslag

ja /neen (*): Ja

- De onderneming stelt noch een geconsolideerde jaarrekening, noch een geconsolideerd jaarverslag op, omwille van de volgende reden(en) (*):

* de onderneming oefent, alleen of gezamenlijk, geen controle uit op één of meerdere filialen naar

Belgisch of buitenlands recht;

ja /neen (*): Nee

* de onderneming is zelf een filiaal van een moederonderneming die een geconsolideerde jaarrekening opstelt en publiceert :

ja /neen (*): Nee

. Verantwoording van het vervullen van de voorwaarden voorzien in artikel 8, paragrafen 2 en 3 van het koninklijk besluit van 6 maart 1990 betreffende de geconsolideerde jaarrekening van de ondernemingen :

. Naam, volledig adres van de zetel en indien het een ondernemingen naar Belgisch recht betreft, het B.T.W.-nummer of het nationaal nummer van de moederonderneming die de geconsolideerde jaarrekening opstelt en publiceert en voor dewelke de vrijstelling werd toegestaan :

* Het overbodige schrappen.

Nr.22. Verklaring met betrekking tot de geconsolideerde jaarrekening (vervolg en slot).

B. Inlichtingen te verstrekken door de onderneming wanneer ze gemeenschappelijke filiale is.

- . Naam, volledig adres van de zetel en indien het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het B.T.W.-nummer of het nationaal nummer van de moederonderneming(en) met de aanduiding of deze moederonderneming(en) een geconsolideerde jaarrekening waarin de jaarrekening door consolidatie werd opgenomen opstelt (opstellen) en publiceert (publiceren) (**):

- . Wanneer de moederonderneming(en) naar buitenlands recht is (zijn), de plaats waar de geconsolideerde jaarrekening, waarover sprake hierboven, kan worden bekomen (**):

(**) Indien de rekeningen van de ondernemingen op verscheidene niveau's worden geconsolideerd, worden de inlichtingen enerzijds verstrekt voor het grootste geheel en anderzijds voor het kleinste geheel van de ondernemingen waarvan de onderneming deel uitmaakt als filiale en waarvoor de geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld en gepubliceerd.

Nr. 23. Bijkomende inlichtingen die de onderneming, op basis van het besluit van 17/11/94, moet verstrekken.

De onderneming, in voorkomend geval, somt de bijkomende inlichtingen op, vereist :

- door de artikelen :

2bis. ; 4, 2de lid ; 6 ; 8 ; 10, 2de lid ; 11, 3de lid ; 19, 4de lid ; 22; 27bis, § 3, laatste lid ; 33, 2de lid ;

34sexies, § 1, 4° ; 39.

- in Hoofdstuk III, Afdeling I. van de toelichting :

voor de actiefposten C.II.1., C.II.3., C.III.7.c) en F.IV.

en

voor de passiefpost C.I.b) en C.IV.

Vennootschap KBC verzekeringen is lid van een btw-eenheid.

Vrijstelling van de verplichting tot dotatie aan de aanvullende voorzieningen: conform het KB Jaarrekeningen Artikel 34quinquies §4 heeft KBC Verzekeringen bij de Nationale Bank van België een aanvraag ingediend tot vrijstelling van de verplichting tot dotatie aan de aanvullende voorzieningen. De reglementaire eigenvermogensvereisten in toepassing van de Wet van 13 maart 2016 op het statuut van en het toezicht op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen van KBC Verzekeringen zijn voldoende gedekt, zonder beroep te moeten doen op de overgangsmaatregelen van de artikelen 668 en 669 van de genoemde wet. Ook na uitvoering van de door de Nationale Bank van België overeengekomen artikel 322 van de Wet op het statuut van en het toezicht op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen gevraagde stress-tests met betrekking tot de blootstelling aan het renterisico, voldoet KBC Verzekeringen aan de eigenvermogensvereisten. Op basis van deze elementen heeft de Nationale Bank van België KBC Verzekeringen vrijgesteld van de verplichting tot dotatie aan de aanvullende voorzieningen. De coronaviruspandemie heeft een opeenvolging van gebeurtenissen in de markten op gang gebracht die leidde tot een aanzienlijke verslechtering van de economische groei en vooruitzichten en tot dan toe ongekennde beleidsreacties van de centrale banken en regeringen over de hele wereld. In het deel Bespreking van de vennootschappelijke jaarrekening KBC Verzekeringen NV per 31.12.2020 vindt u bijkomende informatie over de gevolgen van de coronacrisis op de resultaten in 2020 van KBC Verzekeringen NV.

In het deel Verslag van de Raad van bestuur vindt u bijkomende informatie over de gevolgen van de coronacrisis op de activiteiten en stakeholders van de groep, meer bepaald inzake:

- ons bedrijfsmodel: zie Hoe creëren we duurzame waarde? en Onze belangrijkste uitdagingen
- de macro-economische context: zie In welke omgeving zijn we actief?
- onze klanten: zie De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur
- onze medewerkers: zie Onze medewerkers, kapitaal, netwerk en relaties
- ons risicobeheer: zie Hoe beheren we onze risico's?

Nr. 24 Transacties door de onderneming aangegaan met verbonden partijen, onder andere voorwaarden dan de marktvoorwaarden

De onderneming vermeldt de transacties die zij met verbonden partijen is aangegaan, met opgave van het bedrag van deze transacties, de aard van de relatie met de verbonden partij, alsook alle andere informatie over de transacties die nodig is om een beter inzicht te krijgen in de financiële positie van de onderneming indien het om transacties van enige betekenis gaat die niet werden verricht onder de normale marktvoorwaarden.

De voormelde informatiegegevens kunnen overeenkomstig hun aard worden samengevoegd, behalve wanneer gescheiden informatie nodig is om inzicht te krijgen in de gevolgen van de transacties met verbonden partijen voor de financiële positie van de onderneming.

De voormelde informatie hoeft niet te worden verstrekt voor de transacties die zijn aangegaan tussen twee of meer leden van een groep, mits de dochterondernemingen die partij zijn bij de transactie, geheel eigendom zijn van een dergelijk lid.

Onder 'verbonden partij' wordt hetzelfde verstaan als in de internationale standaarden voor jaarrekeningen die zijn goedgekeurd overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1606/2002.

Alle transacties met verbonden ondernemingen werden aan marktconforme voorwaarden afgesloten.

4. SOCIALE BALANS

Nummers van de paritaire comités die bevoegd zijn voor de onderneming:

STAAT VAN DE TEWERKGESTELDE PERSONEN

WERKNEMERS WAARVOOR DE ONDERNEMING EEN DIMONA-VERKLARING HEEFT INGEDIEND OF DIE ZIJN INGESCHREVEN IN HET ALGEMEEN PERSONEELSREGISTER

Tijdens het boekjaar	Codes	Totaal	1. Mannen	2. Vrouwen
Gemiddeld aantal werknemers				
Voltijds	1001	688,00	379,00	309,00
Deeltijds	1002	596,00	94,00	502,00
Totaal in voltijdse equivalenten (VTE)	1003	1 141,00	449,00	692,00
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren				
Voltijds	1011	1 029 721,00	568 938,00	460 783,00
Deeltijds	1012	575 729,00	80 769,00	494 960,00
Totaal	1013	1 605 450,00	649 707,00	955 743,00
Personeelskosten				
Voltijds	1021	65 971 094,00	39 519 946,00	26 451 148,00
Deeltijds	1022	37 230 559,00	6 281 548,00	30 949 011,00
Totaal	1023	103 201 654,00	45 801 495,00	57 400 159,00
Bedrag van de voordelen bovenop het loon.....	1033	2 255 352,00	1 000 938,00	1 254 414,00

Tijdens het vorige boekjaar	Codes	P. Totaal	1P. Mannen	2P. Vrouwen
Gemiddeld aantal werknemers in VTE	1003	1 205,00	471,00	734,00
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	1013	1 647 791,00	676 020,00	971 771,00
Personeelskosten	1023	109 180 955,00	49 108 025,00	60 072 930,00
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	1033	2 205 570,00	992 034,00	1 213 536,00

WERKNEMERS WAARVOOR DE ONDERNEMING EEN DIMONA-VERKLARING HEEFT INGEDIEND OF DIE ZIJN INGESCHREVEN IN HET ALGEMEEN PERSONEELSREGISTER (vervolg)

Op de afsluitingsdatum van het boekjaar	Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
Aantal werknemers.....	105	668,00	570,00	1 103,00
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd.....	110	666,00	570,00	1 101,00
Overeenkomst voor een bepaalde tijd.....	111	2,00		2,00
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk.....	112			
Vervangingsovereenkomst.....	113			
Volgens het geslacht en het studieniveau				
Mannen.....	120	368,00	93,00	437,00
lager onderwijs.....	1200			
secundair onderwijs.....	1201	32,00	19,00	44,00
hoger niet-universitair onderwijs.....	1202	198,00	56,00	241,00
universitair onderwijs.....	1203	138,00	18,00	152,00
Vrouwen.....	121	300,00	477,00	666,00
lager onderwijs.....	1210			
secundair onderwijs.....	1211	27,00	78,00	83,00
hoger niet-universitair onderwijs.....	1212	170,00	321,00	417,00
universitair onderwijs.....	1213	103,00	78,00	166,00
Volgens de beroeps categorie				
Directiepersoneel.....	130	10,00		10,00
Bedienden.....	134	658,00	570,00	1 093,00
Arbeiders.....	132			
Andere.....	133			

UITZENDKRACHTEN EN TER BESCHIKING VAN DE ONDERNEMING GESTELDE PERSONEN

Tijdens het boekjaar	Codes	1. Uitzendkrachten	2. Ter beschikking van de onderneming gestelde personen
Gemiddeld aantal tewerkgestelde personen.....	150	14,00	
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren.....	151	27 701,00	
Kosten voor de onderneming	152	1 025 890,00	

TABEL VAN HET PERSONEELSVOLTOEGANG TIJDENS HET BOEKJAAR

INGETREDEN				
Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten	
Aantal werknemers waarvoor de onderneming tijdens het boekjaar een DIMONA-verklaring heeft ingediend of die tijdens het boekjaar werden ingeschreven in het algemeen personeelsregister.....	205	33,00	16,00	46,00
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd.....	210	31,00	16,00	44,00
Overeenkomst voor een bepaalde tijd.....	211	2,00		2,00
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk.....	212			
Vervangingsovereenkomst.....	213			
UITGETREDEN				
Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten	
Aantal werknemers met een in de DIMONA-verklaring aangegeven of een in het algemeen personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar een einde nam.....	305	67,00	71,00	118,00
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd.....	310	64,00	71,00	115,00
Overeenkomst voor een bepaalde tijd.....	311	3,00		3,00
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk.....	312			
Vervangingsovereenkomst.....	313			
Volgens de reden van beëindiging van de overeenkomst				
Pensioen.....	340	4,00	3,00	6,00
Werkloosheid met bedrijfsstoeslag.....	341			
Afdanking.....	342	6,00	25,00	20,00
Andere redenen.....	343	57,00	43,00	92,00
waarvan: het aantal werknemers dat als zelfstandige ten minste op halfzijdse basis diensten aan de onderneming blijft verlenen.....	350			

INLICHTINGEN OVER DE OPLEIDINGEN VOOR DE WERKNEMERS TIJDENS HET BOEKJAAR

**Totaal van de formele voortgezette
beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever**

	Codes	Mannen	Codes	Vrouwen
Aantal betrokken werknemers.....	5801	321,00	5811	505,00
Aantal gevolgde opleidingsuren.....	5802	3 130,00	5812	4 109,00
Nettokosten voor de onderneming.....	5803	473 450,00	5813	744 835,00
waarvan brutokosten rechtstreeks verbonden met de opleiding.....	58031	406 932,00	58131	640 189,00
waarvan betaalde bijdragen en stortingen aan collectieve fondsen.....	58032	66 518,00	58132	104 646,00
waarvan ontvangen tegemoetkomingen (in mindering).....	58033		58133	

**Totaal van de minder formele en informele voortgezette
beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever**

Aantal betrokken werknemers.....	5821	455,00	5831	780,00
Aantal gevolgde opleidingsuren.....	5822	5 909,00	5832	9 302,00
Nettokosten voor de onderneming.....	5823	373 326,00	5833	639 987,00

Totaal van de initiële beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever

Aantal betrokken werknemers.....	5841		5851	
Aantal gevolgde opleidingsuren.....	5842		5852	
Nettokosten voor de onderneming.....	5843		5853	

Bespreking van de vennootschappelijke jaarrekening KBC Verzekeringen NV per 31.12.2020

De vennootschappelijke jaarrekening is volgens de Belgische boekhoudkundige normen opgesteld.

1. Vennootschappelijke balans

KBC Verzekeringen NV (x 1.000 EUR)	31-12-2020	31/12/2019	Verschil	%verschil
ACTIEF	32.741.722	33.663.220	-921.498	-2,7%
Immateriele activa	4.403	0	4.403	-
Beleggingen	19.099.064	19.389.205	-290.141	-1,5%
Beleggingen Tak 23	12.818.689	13.425.597	-606.908	-4,5%
Deel van de herverzekeraar in de technische voorzieningen	125.005	108.390	16.616	15,3%
Vorderingen	179.657	233.651	-53.995	-23,1%
Overige activabestanddelen	307.671	273.791	33.880	12,4%
Overlopende rekeningen	207.234	232.586	-25.352	-10,9%
PASSIEF	32.741.722	33.663.220	-921.498	-2,7%
Eigen vermogen (na winstverdeling)	1.724.214	1.369.228	354.986	25,9%
Resultaat van het boekjaar	0	0	0	-
Achtergestelde schulden	500.000	500.000	0	-
Fonds voor toekomstige toewijzingen	157.579	157.579	0	0,0%
Technische voorzieningen	16.468.445	16.445.438	23.007	0,1%
Technische voorzieningen Tak 23	12.818.689	13.425.597	-606.908	-4,5%
Voorzieningen voor overige risico's en kosten	7.319	8.007	-688	-8,6%
Deposito's ontvangen van herverzekeraars	97.176	85.643	11.532	13,5%
Schulden	958.469	1.655.707	-697.238	-42,1%
Overlopende rekeningen	9.834	16.022	-6.189	-38,6%

De balans daalt met EUR 921 mln. Op het actief betreft het vooral de daling van de beleggingen inclusief tak 23 (EUR 897 mln.). Op het passief betreft het vooral de daling van de technische voorzieningen inclusief tak 23 en schulden (EUR 1.281 mln.) gedeeltelijk gecompenseerd door een stijging van het eigen vermogen (overgedragen winst van het boekjaar = EUR 355 mln.)

1.1 Activa

Immateriële activa

(X 1000 EUR)	31/12/2020	31/12/2019	Vershil
212.2: Overige immateriele vaste activa	4.403	0	4.403
Immaterieel vaste activa - AW	4.934	0	4.934
Immaterieel vaste activa - afschrijvingen	-531	0	-531

Dit betreft kosten gerelateerd aan het Newgrange project (= opstart Ierse verzekeringsbranche) die geactiveerd werden.

Beleggingen

(x 1.000 EUR)	31/12/2020	31/12/2019	Vershil	% verschil
Beleggingen in verbonden ondern. en deeln.	873 017	852 550	20 466	2,4%
Aandelen	851 100	988 539	-137 439	-13,9%
Obligaties en andere vastrentende effecten	14 606 838	14 675 236	-68 397	-0,5%
- <i>Obligaties en andere LT-beleggingen</i>	14 593 849	14 564 496	29 353	0,2%
- <i>Commercial paper</i>	12 989	110 740	-97 751	-88,3%
Tak 23	12 818 689	13 425 597	-606 908	-4,5%
Hypothecaire kredieten	1 072 408	1 197 949	-125 542	-10,5%
Deposito' bij KI > 1 jaar (L&R deposito's)	422 000	442 000	-20 000	-4,5%
Deposito' bij KI < 1 jaar	0	0	0	-
Onroerende goederen.	134 235	126 939	7 295	5,7%
Overige kredieten	994 945	979 247	15 697	1,6%
Overige	144 523	126 744	17 778	14,0%
Totaal beleggingen	31 917 753	32 814 802	-897 049	-2,7%
Totaal % beleggingen tov actief	97,5%	97,5%		

De beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen stijgen met EUR +21 mln. Belangrijkste redenen hiervan zijn:

- terugname van aangelegde waardeverminderingen ADD (EUR +24 mln.)
- kapitaalsverhoging in Imec Xpand CVA (EUR +2 mln.), zonder verwerving van nieuwe aandelen
- verkoop NLB Vita (EUR -4 mln.)
- verkoop KBC AM Luxemburg aan KBC AM (EUR -1 mln.)

De aandelen dalen met EUR -137 mln. (of -14%) t.o.v. 31.12.2019.

De daling heeft voornamelijk te maken met de verlaging van de IFRS portefeuille van aandelen van >1,2b naar 1,05b n.a.v. de Covid-19 crisis.

De obligaties en andere vastrentende effecten dalen met EUR -68 mln. t.o.v. 31.12.2019 voornamelijk door de vervallen, called en verkochte obligaties (EUR -1.685 mln.) die de aankopen (EUR +1.575 mln.) meer dan compenseren. De geboekte waardencorrecties bedragen EUR 43 mln.

Tak 23: zie passiefpost

De hypothecaire kredieten stijgen met EUR -126 mln. Die portefeuille omvat voornamelijk hypothecaire kredieten getransfereerd van KBC Bank aan KBC Verzekeringen. Deze operatie ging van start in april 2016. Het doelvolume was 1,2b en werd bereikt in 1Q19 waarna deze portefeuille op het doelvolume werd gehouden. Vanaf 2Q20 worden echter geen bijkomende hypothecaire leningen meer getransfereerd van KBC Bank naar KBC Verzekeringen. De uitstaande portefeuille daalt bijgevolg als gevolg van de contractuele aflossingen.

Deposito's op meer dan 1 jaar dalen met EUR -20 mln., als gevolg van een deposito op vervalddag dat niet werd vernieuwd.

Onroerende goederen stijgen met EUR +7 mln. De belangrijkste beweging heeft betrekking op gebouwen gelegen te Liers-Milmort. Een oud gebouw werd volledig afgebroken (en uit de balans verwijderd) en een bijkomend nieuw aangekocht (+14 mln.). De geboekte afschrijvingen op onroerende goederen zijn gelijk aan EUR -7 mln.

De overige kredieten stijgen met EUR +16 mln. Er werden nieuw kredieten toegestaan aan 'Stad Gent' en het 'Brussels Woningfonds, t.w.v. EUR +60 mln. en EUR +10 mln. respectievelijk dewelke beide volledig zijn opgenomen. De toename wordt gecompenseerd door (gedeeltelijke) contractuele terugbetalingen.

De overige beleggingen stijgen met EUR +18 mln. Deze stijging is het gevolg van een stijging van de voorschotten polissen leven (EUR +20 mln.) en een daling van de deelnemingen in gemeenschappelijke beleggingsfondsen (EUR -2 mln.)

Andere posten van het actief

Het deel van de herverzekeraars in de technische voorzieningen stijgt met EUR 17 mln. Deze rubriek bevat het aandeel van de herverzekeraar in de technische voorzieningen (o.a. nog te recupereren schadelasten en premiereserves). Voor OJ2020 zijn er enkele nieuwe grote schades brand en één nieuwe schade auto. Voor wat betreft oudere onderschrijvingsjaren, is er een verhoging in 2 dossiers auto gebeurd (OJ1995 en OJ1986). In december is de Multiline 2020 geactiveerd en als IBNR opgenomen.

De vorderingen dalen met EUR -54 mln. Dit is voornamelijk het gevolg van een daling van de terug te vorderen belastingen met EUR -14 mln. (op het ogenblik van de voorafbetalingen in 2019 werd nog geen rekening gehouden met een mogelijke tegenboeking van de afwaardering van onzekere verhaalreserves, terug te vorderen belastingen 2019 kunnen overgedragen worden als een voorafbetaling in het nieuwe boekjaar (EUR -16 mln.)) en een daling van de vorderingen allerlei – dienstoverschrijvingen (-36 mln.) (zie tegenpost: overige schulden)

De overige activabestanddelen stijgen met EUR +34 mln. tot EUR 308 mln. Het betreft een momentopname en is zeer volatiel.

Het uitstaande saldo van de overlopende rekeningen (EUR 207 mln.) bevat voornamelijk geprorateerde intresten van obligaties, termijnbeleggingen, gewaarborgde en niet-gewaarborgde leningen, hypothecaire kredieten, swaps en repo's.

1.2 Passiva

Eigen vermogen

(x 1.000 EUR)	31/12/2020	31/12/2019	Vershil	% verschil
11: Eigen vermogen	1.724.214	1.369.228	354.986	25,9%
111: Geplaatst kapitaal	65.156	65.156	0	0,0%
112: Uitgiftepremies	1.085.606	1.085.606	0	0,0%
114: Reserves	218.086	218.413	-327	-0,1%
115: Overgedragen resultaat	355.366	53	355.313	673292,9%
Resultaat van het boekjaar	0	0	0	N/A

Te bestemmen winst van het boekjaar 2020 bedraagt EUR 358 mln., waarvan overgedragen winst EUR +355 mln. en winstpremie EUR +2,6 mln. Er wordt over het boekjaar 2020 geen dividend uitgekeerd. Te bestemmen winst van het boekjaar 2019 bedraagt EUR 395 mln., waarvan vergoeding van het kapitaal EUR 392 mln., winstpremie EUR 3 mln. en overgedragen winst EUR 0,1 mln.

Achtergestelde schulden

In het kader van de kapitaaloptimalisatie werd in maart 2015 een niet converteerbare achtergestelde lening van EUR 500 mln. met KBC Groep afgesloten.

Fonds voor toekomstige toewijzingen:

(x 1.000 EUR)	31/12/2020	31/12/2019	Vershil	% verschil
13: Fonds voor toekomstige toewijzingen	157,579	157,579	0	0.0%

Per 31.12.2019 werd er EUR 30 mln. gedoteerd aan het fonds voor toekomstige toewijzingen (om exceptionele realisatie van meerwaarde op de aandelenportefeuille - in anticipatie op transitie naar IFRS17 - te reserveren voor toekomstige jaren). Gedurende 2020 werd geen extra dotatie gedaan (ten gevolge de Covid19-impact op de financiële resultaten).

Technische voorzieningen

(x 1.000 EUR)	31/12/2020	31/12/2019	Change	% verschil
Voorz. voor nt-verdiende premies en lopende risico's	259 234	251 115	8 118	3,2%
Voorziening voor verzekering "leven"	13 298 814	13 370 462	-71 648	-0,5%
Voorziening voor te betalen schaden	2 291 146	2 238 342	52 804	2,4%
Voorziening voor winstdeling en restorno's	23 449	30 701	-7 251	-23,6%
Voorziening voor egalisatie en catastrofes	350 383	335 693	14 689	4,4%
Andere technische voorzieningen	245 418	219 124	26 294	12,0%
- <i>Indexatievoorziening</i>	33 647	33 647	0	0,0%
- <i>vergrijzingsvoorziening</i>	158 393	153 000	5 393	3,5%
- <i>bediende pensioenen (KB69)</i>	1 072	1 156	-84	-7,3%
- <i>premium deficiency reserve</i>	52 307	31 321	20 986	67,0%
- <i>fluctuatiereserve (Sepia)</i>	0	0	0	-
Totaal technische voorzieningen excl. tak 23	16 468 444	16 445 438	23 006	0,1%
Tak 23	12 818 689	13 425 597	-606 908	-4,5%
Totaal technische voorzieningen incl. tak 23	29 287 133	29 871 035	-583 902	-2,0%
% Totaal technische voorzieningen tov passief	89,4%	88,7%		+0,4 pp

Voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's heeft betrekking op de premiereserve (EUR +7 mln.) en commissieloonreserve (EUR +1 mln.) van het schadebedrijf.

De voorziening Leven daalt met EUR -72 mln. ten opzichte van 31.12.2019. Deze daling is voornamelijk toe te wijzen aan de daling van de wiskundige voorziening met betrekking tot de moderne portefeuille (EUR -58 mln. waarvan EUR -266 mln. netto cash outflow wegens interne transfers en uitkeringen/afkopen/einde termijn, EUR +193 mln. uprenting en EUR + 15 mln. toekenning interest deelname) en de klassieke portefeuille (EUR -16 mln.).

De voorziening voor te betalen schade heeft betrekking op het schadebedrijf. Deze voorziening stijgt met EUR +53 mln. t.o.v. 31.12.2019.

De voorziening voor winstdeling en restorno's daalt met EUR -7 mln. ten opzichte van 31.12.2019. Er werd een winsttoekenning geboekt van EUR -15 mln. (intrest winstdeelname) en EUR -1 mln. (overlijden winstdeelname). Verder werd er een dotatie geboekt voor 2020 ten bedrage van EUR +8 mln. (intrest) en EUR +1 mln. (overlijden).

De voorziening voor egalisatie en catastrofes stijgt met EUR +15 mln. t.o.v. 31.12.2019. Voornamelijk als gevolg van een netto dotatie voor de risico's 'storm' (EUR +3 mln.), overstroming (EUR +10 mln.) en aanslagen (EUR +2 mln.).

De andere technische voorzieningen stijgen met EUR +26 mln. als het gevolg van de hogere vergrijzingsvoorziening EUR +5 mln. en een stijging van de premium deficiency reserve met EUR +21 mln. (bijkomende voorziening in hospi individueel).

De voorziening Tak 23 (individueel en groep) dalen met EUR -607 mln. ten opzichte van 31.12.2019. Deze daling wordt verklaard door negatieve koersevoluties van EUR -440 mln. en door een netto afname van intekeningen (premies, interne overdrachten) ten opzichte van uittekeningen (uitkeringen): EUR -167 mln.

Andere passivaposten

De voorzieningen voor overige risico's en kosten omvatten voornamelijk de afbouw van de algemene HR-provisie.

De schulden dalen met EUR -697 mln. Dit is voornamelijk de resultante van een daling van de repo-positie aangegaan met KBC Bank (EUR -555 mln.), een daling van de schuld m.b.t. te betalen dividend in kader van de winstverdeling (EUR -156 mln. - met betrekking tot BJ2020 zal geen dividenduitkering plaats vinden) en een daling van de schulden allerlei- dienstoverschrijving (-36 mln.) (zie ook overige vorderingen).

De overlopende rekeningen bedragen EUR 10 mln. en bevatten voornamelijk een upfront fee met betrekking tot de asset swap portefeuille (EUR 4 mln.) en de pro rata te betalen intresten op swapcontracten (EUR 5 mln.). De daling van EUR -6 mln. t.o.v. 31.12.2019 is vooral te wijten aan de daling van de upfront fee en de pro rata te betalen intresten op swapcontracten (EUR -4 mln. - afname doordat een aantal payer-swaps op vervaldag kwamen in Sep'20) en de daling van de te betalen beheersvergoeding aan AM voor het beheer van de obligatieportefeuille (EUR -2 mln. - afrekening werd reeds ontvangen in Dec'20, vorig boekjaar slechts ontvangen in 1Q van het daaropvolgende jaar)

2. Vennootschappelijke resultatenrekening

Resultatenrekeningen 31/12/2020				
(x 1.000 EUR)	31/12/2020	31/12/2019	Vershil	% verschil
Schade				
Netto verdiende premies	1 123 889	1 104 435	19 454	1,8%
Netto schadelast	-630 539	-649 123	18 584	-2,9%
Netto technisch resultaat	493 350	455 312	38 038	8,4%
Netto beleggingsopbrengsten niet-leven	85 467	78 417	7 050	9,0%
Netto bedrijfskosten niet-leven	-351 020	-339 224	-11 796	3,5%
Resultaat niet-leven	227 797	194 504	33 293	17,1%
Netto schaderatio schadebedrijf	54,8%	58,4%		
Netto kostenratio schadebedrijf	31,0%	30,5%		
Combined ratio schadebedrijf	85,8%	88,9%		
Leven				
Tak 21 en 26				
Netto verdiende premies	880 725	969 824	-89 099	-9,2%
Netto technische lasten	-980 603	-1 119 496	138 893	-12,4%
Netto technisch resultaat	-99 878	-149 672	49 794	-33,3%
Netto beleggingsopbrengsten leven	318 462	445 184	-126 722	-28,5%
Netto bedrijfskosten leven	-124 524	-116 985	-7 538	6,4%
Fonds voor toekomstige toewijzing	0	-30 000	30 000	-100,0%
Resultaat tak 21 en 23	94 060	148 526	-54 466	-36,7%
Tak 23: netto resultaat	42 571	64 610	-22 039	-34,1%
Resultaat leven	136 631	213 136	-76 506	-35,9%
Niet-technisch				
Netto beleggingsopbrengsten	93 344	95 223	-1 878	-2,0%
Overige opbrengsten en kosten	-6 619	-7 246	627	8,7%
Uitzonderlijk resultaat	0	0	0	-
Resultaat niet-technisch	86 726	87 977	-1 251	-1,4%
Resultaat voor belastingen	451 153	495 617	-44 464	-9,0%
Belastingen	-93 588	-100 312	6 724	-6,7%
Beweging belastingvrije reserves	327	-772	1 099	-142,3%
Te bestemmen resultaat van het boekjaar	357 892	394 533	-36 641	-9,3%
Total				
Netto verdiende premies	2 004 614	2 074 259	-69 645	-3,4%
Netto technische lasten	-1 611 142	-1 768 620	157 477	-8,9%
Netto technisch resultaat	393 471	305 639	87 832	28,7%
Tak 23: netto resultaat	42 571	64 610	-22 039	-34,1%
Netto beleggingsopbrengsten	497 274	618 824	-121 550	-19,6%
Overige opbrengsten en kosten	-6 619	-7 246	627	-8,7%
Netto bedrijfskosten	-475 544	-456 210	-19 334	4,2%
Fonds voor toekomstige toewijzing	0	-30 000	30 000	-100,0%
Uitzonderlijk resultaat	0	0	0	
Belastingen en beweging belastingvrije reserves	-93 261	-101 085	7 823	-7,7%
Te bestemmen resultaat van het boekjaar	357 892	394 533	-36 641	-9,3%

Het resultaat van het boekjaar ligt EUR -37 mln. lager (EUR 358 mln. t.o.v. EUR 395 mln. op 31.12.2019). Deze afname is de resultante van een stijging van het resultaat leven (excl. tak 23) en niet leven (EUR +88 mln.), het fonds voor toekomstige toewijzingen (EUR +30 mln.: per 31.12.2019 werd er EUR 30 mln. gedoteerd, gedurende 2020 werd geen extra dotatie gedaan) en de belastingen (EUR +8 mln.) en een daling van het netto resultaat tak 23 (EUR -22 mln.) en de netto beleggingsopbrengsten en bedrijfskosten (EUR -141 mln.).

Niet Leven

De netto verdiende premie niet-leven ligt EUR +19 mln. hoger dan op 31.12.2019.

De stijging kan worden verklaard door zowel tariefverhoging als volume-effect: tariefverhoging bij Brand van + 4,3% per 01/2019 en 4% per 01/2020; tariefstijging van de uitgebreide dekking Motor is 2,9% vanaf 07/2019 en + 2% vanaf 10/2020.

Effect van Covid19 op de bestaande portefeuille resulteert in lager uitgegeven premies en zal pas geleidelijk zichtbaar worden in de netto verdiende premies.

De afgestane premies herverzekeringen liggen EUR -3 mln. hoger dan op 31.12.2019.

De netto schadelast niet-leven ligt EUR +19 mln. lager dan op 31.12.2019.

De normale schades zijn EUR +119 mln. lager dan in 2019: dit is de combinatie van een gunstig effect door de lockdown en een algemeen laag schadeniveau. De zware schade schades liggen EUR -18 mln. boven het niveau van 2019: grote claims zouden wel nog hoger zijn geweest zonder lockdown. Verder een daling van de verhaalreserves (EUR -6 mln.), schadelasten Storm (EUR +6 mln.), de voorziening IBNER (EUR +6 mln.) en de schadelasten Brand (wegens een batch update omtrent het sluiten van schadedossiers: EUR +6 mln.). De ontvangen schadelasten via herverzekering liggen EUR -8 mln. hoger dan in 2019, de gerecupereerde schadelasten via herverzekering liggen EUR -11 mln. lager dan in 2019.

Door een verlaging van de disconteringsvoet van 1% naar 0,5% (op basis van lopende rechtszaken en het feit dat begin 2021 nieuwe indicatieve tabellen zullen worden gepubliceerd) zijn de schadereserves EUR -29 mln. hoger in 2020. Een verhoging van de reserves voor de vergoeding van morele schade geeft een impact van EUR -9 mln. De premium deficiency reserve stijgt met EUR -21 mln. De overige elementen (o.a. IBNR, interne beheerskosten, VWR/DWR) zijn EUR -4 mln. hoger dan in 2019. Mede door een aanpassing in de boekhoudkundige berekening is er een hogere dotatie aan de egalatievoorziening (EUR -12 mln.).

De netto bedrijfskosten niet-leven stijgen met EUR -12 mln. De redenen zijn een stijging van de betaalde commissies (EUR -2 mln.) in lijn met de hogere premie-inkomsten, kosten in kader van waardeverminderingen op software (EUR -3 mln.) en bijkomende kosten veroorzaakt door de aanpassing van de kapitalisatie van software in december 2020 (EUR -11 mln.) gedeeltelijk gecompenseerd door verschillende kostenbesparingen.

Leven tak 21 en 26

De netto verdiende premies leven dalen met EUR -89 mln.

De belangrijkste bewegingen zijn een daling van de premies Life Futurum 8 met EUR -83 mln. (ten gevolge het aanhoudende lage renteklimaat werd dit product in augustus 2019 uit het KBC-productaanbod gehaald), lagere premies tak 26 met EUR -3 mln. (dit product werd ook gesloten in augustus 2019 maar is tijdelijk terug geopend tussen mei 2020 tot november 2020), daling van de premies Life regular (EUR -6 mln. o.a. uitvaartverzekering EUR -6 mln., Life plan EUR -7 mln., VAPZ EUR +7 mln. en IPT EUR +1 mln.), hogere premies voor aanvullende waarborgen met EUR +3 mln. en een stijging van de afgestane premies leven (EUR -2 mln.)

De netto technische lasten leven dalen met EUR +139 mln. De afname is voornamelijk te verklaren door een lagere uprenting kost (EUR +20 mln.), lagere technische lasten wat betreft aanvullende waarborgen (EUR +11 mln.), lagere interest- en overlijdenswinstdeelname (EUR +8 mln.), hogere technische lasten gerecupereerd bij de herverzekeraar (EUR +16 mln.) en lagere wiskundige voorzieningen (wegens de daling van de verdiende premies).

In 2019 werd het fonds voor toekomstige toewijzingen verhoogd met EUR -30 mln. In 2020 gebeurde er geen extra dotatie.

De netto bedrijfskosten leven stijgen met EUR -8 mln. De redenen zijn een daling van de betaalde commissies (EUR +3 mln.) in lijn met de lager premie-inkomsten en een lager winstdeelname met betrekking tot herverzekeringscontracten (EUR -11 mln.)

Leven tak 23

Het resultaat tak 23 ligt EUR -22 mln. lager dan voor 2019 en bedraagt EUR 43 mln. Belangrijkste elementen zijn lagere ontvangen instapkosten (EUR -13 mln.) gedeeltelijk tenietgedaan door ook lager betaalde commissielonen aan de distributiekanaalen (EUR +10 mln.), hogere netto ontvangen beheersvergoedingen (EUR +1 mln.), lager ontvangen dividend (EUR -12 mln.) en hogere bedrijfskosten (EUR -7 mln.)

Beleggingslasten en – opbrengsten

De netto beleggingsopbrengsten (excl. tak 23) dalen met EUR -121 mln. tot EUR 491 mln. De voornaamste bewegingen zijn:

- daling intresten op obligaties (EUR -9 mln.): het interest inkomen is significant lager in vergelijking met 2019 voornamelijk als het gevolg van de lage renteomgeving die leidt tot een aanzienlijk lager gemiddeld rendement op nieuwe beleggingen in vergelijking met beleggingen op eindvervaldag (EUR -36 mln.). In 2019 zaten er ook nog interest inkomsten wat betreft de AWSA bond (EUR -6 mln.) Voorgemelde wordt gedeeltelijk gecompenseerd door een éénmalige correctie op de inflation linked bonds (EUR +33 mln.);
- daling intresten m.b.t. hypothecaire kredieten (EUR -2 mln.) als gevolg van een dalend rendement en portefeuillevolume;
- daling intresten op termijnskredieten-en deposito's (EUR -2 mln.);
- daling netto intrestkost op swaps (EUR +8 mln.): verminderde rente op een vervallen payer swap in september 2019 (EUR +6 mln.) en op 2 vervallen payer swaps in september 2020 (EUR +2 mln.);
- daling van de interne dividenden (EUR -67 mln.);

(x 1.000.000 EUR)	2020	2019	
KBC Group Re SA	14	19	
ADD NV	4	3	
Double U Building	4	0	
KBC V Vastgoed NL	3	0	
CSOB CZ	0	35	
K&H	0	14	
CSOB SK	0	9	
DZI Life Insurance	0	7	
Groep VAB NV	0	3	
NLB Vita	0	2	
	25	92	-67

- daling van de externe dividenden (EUR -14 mln.);
- wisselkoersresultaten (EUR -7 mln.): in 2019 werd de FX-afdekking op participaties stopgezet, hierbij werd het volledig uitgesteld wisselkoersresultaat gerealiseerd;
- waardencorrecties FVPL-obligaties (EUR +35 mln.): het kredietcomité besliste in dec'19 om een waardevermindering te boeken op de AWSA bond positie ter waarde van EUR -35 mln.;
- netto gerealiseerde meerwaarde op aandelen (EUR -76 mln.): negatieve impact door de evolutie van de aandelenmarkt aangezien deze negatief was in 2020 (MSCI EMU Local Index daalde met -2,71% vs. 2019) terwijl het materieel positief was in 2019 (+ 22,39% vs. 2018)
- netto waardencorrecties (aanleg en terugname) op aandelen (EUR -31 mln.) wegens negatieve beursevolutie gedeeltelijk gecompenseerd door de terugname van waardeverminderingen op participaties (EUR +18 mln.);
- netto gerealiseerde meerwaarde op de verkoop van NLB Vita en KBC AM Luxemburg (EUR +27 mln.)

**VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN
AANDEELHOUDERS VAN KBC VERZEKERINGEN NV OVER DE JAARREKENING VOOR HET
BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2020**

In het kader van de wettelijke controle van de jaarrekening van KBC Verzekeringen NV (de "Vennootschap"), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de jaarrekening alsook de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Dit vormt één geheel en is ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 24 april 2019, overeenkomstig het voorstel van de raad van bestuur uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2021. Wij hebben de wettelijke controle van de jaarrekening van KBC Verzekeringen NV uitgevoerd gedurende 5 opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de jaarrekening van de Vennootschap, die de balans op 31 december 2020 omvat, alsook de resultatenrekening van het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting. Deze jaarrekening vertoont een balanstotaal van EUR 32.742 miljoen en de resultatenrekening sluit af met een winst van het boekjaar van EUR 358 miljoen.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van de Vennootschap per 31 december 2020, alsook van haar resultaten over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) zoals van toepassing in België. Wij hebben bovendien de door de IAASB goedgekeurde internationale controlestandaarden toegepast die van toepassing zijn op de huidige afsluitdatum en nog niet goedgekeurd zijn op nationaal niveau. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie "*Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de jaarrekening*" van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van de raad van bestuur en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunten van de controle

Kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die naar ons professioneel oordeel het meest significant waren bij de controle van de jaarrekening van de huidige verslagperiode. Deze aangelegenheden zijn behandeld in de context van onze controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover, en wij verschaffen geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Onzekerheid met betrekking tot de waardebeoordeling van de technische voorzieningen van de verzekeringsactiviteit

Beschrijving van het kernpunt van de controle

Op jaareinde 31 december 2020 bedragen de technische voorzieningen (vóór herverzekering) EUR 16.468 miljoen. Detailinformatie met betrekking tot de waardering van de technische voorzieningen is opgenomen in Toelichting 20 bij de jaarrekening (punt 4 “technische voorzieningen”).

De Vennootschap voert een toereikendheidstest uit om te bevestigen dat de technische voorzieningen voldoende zijn om de geschatte toekomstige kasstromen van de verzekeringscontracten te dekken. De berekening van de kasstromen die voortvloeien uit de verzekeringscontracten is complex, berust op een hoge graad van subjectieve beoordeling en op veronderstellingen die beïnvloed worden door de toekomstige economische en politieke omstandigheden, alsook door overheidsreglementeringen. De gebruikte veronderstellingen voor de activiteit levensverzekeringen hangen af van de risico's verbonden aan sterfte, levensverwachting, afkopen en van de algemene kosten en andere gebruikte veronderstellingen in het kader van de toereikendheidstest. De gebruikte veronderstellingen hangen, wat betreft de technische voorzieningen van de activiteiten niet-levensverzekering, voornamelijk af van de betaalde bedragen voor schades, het aantal gelopen doch nog niet aangegeven schades en van de algemene kosten. De veronderstellingen en de onzekerheden zijn ook van toepassing op het herverzekerde deel.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

We hebben onze interne experts in actuariële wetenschappen gebruikt om ons te assisteren in het uitvoeren van onze controlewerkzaamheden. We hebben procedures uitgevoerd met betrekking tot het opzet en de operationele doeltreffendheid van de controles van de Vennootschap om na te gaan dat de gegevens gebruikt in de waardering van de technische voorzieningen van de verzekeringsactiviteit gepast en volledig zijn. Deze procedures omvatten analyse van data op basis van zakelijke regels en de opvolging van uitzonderingen.

We hebben tests uitgevoerd betreffende de procedures van de Vennootschap voor het vastleggen van de veronderstellingen, waarbij de veronderstellingen worden beoordeeld ten opzichte van de observeerbare gegevens in de markt alsook een actuariële analyse wordt uitgevoerd door middel van backtesting van de weerhouden veronderstellingen. Wij hebben onze conclusies van de actuariële analyse besproken met de interne actuarissen en de actuariële functie. Onze controlewerkzaamheden hebben ons toegelaten de waardering en het opzet van de technische voorzieningen van de verzekeringsactiviteit te beoordelen.

Onzekerheid met betrekking tot de inschatting van financiële instrumenten gewaardeerd aan reële waarde

Beschrijving van het kernpunt van de controle

Details met betrekking tot de waardering van financiële instrumenten op jaareinde 31 december 2020 zijn opgenomen in Toelichting 3 (Actuele waarde van de beleggingen) en 3bis (Gegevens betreffende het niet-gebruik van de waarderingsmethode op basis van de reële waarde) bij de jaarrekening. De toepasselijke waarderingsregels worden beschreven in Toelichting 20 bij de jaarrekening (punt 2 “waardeverminderingen”).

Voor bepaalde financiële instrumenten is een genoteerde prijs niet direct beschikbaar om de reële waarde te bepalen. Waarderingstechnieken en -modellen die worden gebruikt om de reële waarde in deze gevallen te bepalen, zijn inherent subjectief en maken gebruik van diverse veronderstellingen wat betreft de prijszetting. Daarenboven kunnen vele factoren de bepaling van de reële waarde beïnvloeden en kunnen ze variëren zowel per type instrument als binnen types van instrumenten. Het gebruik van verschillende waarderingstechnieken en veronderstellingen zou tot significant verschillende inschattingen van reële waarde kunnen leiden. Aangezien het gebruik van verschillende veronderstellingen zou kunnen leiden tot verschillende inschattingen van reële waarde, beschouwen we dit als een kernpunt van de controle.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

Wij hebben een begrip verkregen van de interne controleomgeving met betrekking tot de waardering van financiële instrumenten, inclusief de controles uitgevoerd op de prijzen en het validatieproces van de modellen. We hebben de gepastheid van de methodologie inzake het validatieproces van de modellen beoordeeld met behulp van onze experts inzake waardering en hebben steekproefsgewijs een herberekening uitgevoerd van de waardering aan reële waarde. Dit houdt in een evaluatie, op basis van onze ervaringen met de gangbare praktijken van de markt, van de marktgegevens, de basisgegevens en van de belangrijkste veronderstellingen gebruikt in de modellen ter bepaling van de reële waarde. Op basis van onze procedures besluiten we dat de uitkomst van de directie wat betreft de modellen gebruikt voor de reële waarde van bepaalde financiële instrumenten waarvoor een genoteerde prijs niet direct beschikbaar is, binnen een redelijke en aanvaardbare vork van uitkomsten valt.

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur voor het opstellen van de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, alsook voor de interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht voor het opstellen van de jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de jaarrekening is de raad van bestuur verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Vennootschap om haar continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de Vennootschap te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen, of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader na dat van toepassing is op de controle van de jaarrekening in België. Een wettelijke controle biedt evenwel geen zekerheid omtrent de toekomstige levensvatbaarheid van de Vennootschap, noch omtrent de efficiëntie of de doeltreffendheid waarmee de raad van bestuur de bedrijfsvoering van de Vennootschap ter hand heeft genomen of zal nemen. Onze verantwoordelijkheden inzake de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling staan hieronder beschreven.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen.
- Het concluderen of de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Vennootschap om haar continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven.

- Het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening, en van de vraag of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld.

Wij communiceren met het auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan het auditcomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die aan het auditcomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag, van de documenten die overeenkomstig de wettelijke en reglementaire voorschriften dienen te worden neergelegd, voor het naleven van de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften die van toepassing zijn op het voeren van de boekhouding, alsook voor het naleven van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen en van de statuten van de Vennootschap.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van onze opdracht en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag, bepaalde documenten die overeenkomstig de wettelijke en reglementaire voorschriften dienen te worden neergelegd, alsook de naleving van de statuten en van bepaalde verplichtingen uit het Wetboek van vennootschappen en verenigingen te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag overeenstemt met de jaarrekening voor hetzelfde boekjaar, en is opgesteld overeenkomstig de artikelen 3:5 en 3:6 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

In de context van onze controle van de jaarrekening, zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen tijdens de controle, of het jaarverslag een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, dienen wij u geen afwijking van materieel belang te melden.

Met betrekking tot de niet-financiële informatie, zoals vermeld in het jaarverslag, wordt de informatie verstrekt op het niveau van de hoogste Belgische consoliderende entiteit, KBC Groep NV, in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

Vermelding betreffende de sociale balans

De sociale balans, neer te leggen bij de Nationale Bank van België overeenkomstig artikel 3:12, §1, 8° van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, bevat, zowel qua vorm als qua inhoud alle door dit Wetboek voorgeschreven inlichtingen, waaronder deze betreffende de informatie inzake de lonen en de vormingen, en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van onze opdracht.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de jaarrekening en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Vennootschap.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de jaarrekening bedoeld in artikel 3:65 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de jaarrekening.

Andere vermeldingen

- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd in overeenstemming met de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.
- De resultaatverwerking die aan de algemene vergadering wordt voorgesteld, stemt overeen met de wettelijke en statutaire bepalingen.
- Wij dienen u geen verrichtingen of beslissingen mede te delen die in overtreding met de statuten of het Wetboek van vennootschappen en verenigingen) zijn gedaan of genomen.
- Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.

Sint-Stevens-Woluwe, 23 maart 2021

De commissaris
PwC Bedrijfsrevisoren BV
vertegenwoordigd door

Roland Jeanquart
Bedrijfsrevisor

Tom Meuleman
Bedrijfsrevisor

Overige informatie

Gebruikte ratio's

Gecombineerde ratio (schadeverzekeringen)

Geeft een inzicht in de technische winstgevendheid (d.w.z. onder meer abstractie makend van beleggingsresultaten) van de schadeverzekeringsactiviteiten, meer bepaald in welke mate de verzekeringspremies voldoen om de schade-uitkeringen en kosten te dekken. De gecombineerde ratio houdt rekening met afgestane herverzekering.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2020	2019
Verzekeringstechnische lasten, inclusief interne schaderegelingskosten (A)	Toelichting 3.7.1	945	1 006
/			
Verdiende verzekeringspremies (B)	Toelichting 3.7.1	1 742	1 693
+			
Bedrijfskosten (C)	Toelichting 3.7.1	536	526
/			
Geboekte verzekeringspremies (D)	Toelichting 3.7.1	1 769	1 728
= (A/B)+(C/D)		84,5%	89,9%

Solvabiliteitsratio

Een maatstaf voor de solvabiliteit van de verzekeringsactiviteiten, berekend volgens Solvency II.

(In miljoenen euro)	31-12-2020	31-12-2019
Beschikbaar kapitaal	3 868	3 496
Kapitaalvereiste	1 747	1 727
Solvency II ratio	222%	202%
Solvabiliteitssurplus	2 121	1 769

Verklaring van verantwoordelijke personen

“Ik, Rik Scheerlinck, chief financial officer van KBC Verzekeringen, verklaar namens het Directiecomité van KBC Verzekeringen NV dat, voor zover mij bekend, de jaarrekeningen, die zijn opgesteld overeenkomstig de toepasselijke standaarden voor jaarrekeningen, een getrouw beeld geven van het vermogen, de financiële toestand en de resultaten van KBC Verzekeringen NV en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen, en dat het jaarverslag een getrouw overzicht geeft van de ontwikkeling, de resultaten en de positie van KBC Verzekeringen NV en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen, alsook een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee zij geconfronteerd worden.”